quidem coartatus effugere. sed obstā
tibus bestijs dolebat aditum nō pa
tere. Modo scilicet ex hac parte fugā
parabat. sed ecce serpens obuius ad
herebat. per aliam partem erumpere
satagebat. sed ecce rursus alia bestia
lasso gutture frēdēs occurrerat Ille
rursus et alia ad euadendum loca tē
tabat. sed insurgentibus beluis oīno
meatus aufugij non patebat Porro
autem cum veritas dicat. Eadez mē
sura qua mensi fueritis remetietur vo
bis. hoc illi iusti dei iudicio contige
bat Sicut eniz ille per carnalis astu
tie vanitatem ex quibuslibet hui' se
culi se nouerat laqueis expedire ita
postmoduz versa vice nullo valebat
ingenio supplicium quo cruciabatur
euadere.

Ex primo libro vitaspatrum quē
beatus Hieronimus presbyter dicit
conscripsisse. Distinctio secunda

Exemplum primum

Erat quidaz apō nos
monachus in hac vi
cina heremo comina
nens cui habitaculuz
spelunca fuit vir sum
me abstinentie quoti
dianum victum labore manuuz que
rens. in orationibus die noctuqz psi
stens. cunctisqz animi virtutibus flo
rens. Sed hic letis successibus elat'
confidere quasi ī profectibus suis ce
pit. et non deo totum sed sibimetipsi
quod profecerat deputare Hanc au
tē ei' intuens aīe presumptiōem. cōti
nuo tētator accedit et laquos parat.
Quadam nāqz die ad vesperā fingit
spēm decore mulieris oberrātis per
heremum Que velut fessa post nimiū
laborem accedens ad ostiū spelunce
monachi lassabundā se simulans ac
fatigatam intrinsecus semetipsam p
iecit et aduoluta genibus viri ut sui
misereatur exorat dicens Nox me in
felicem in heremo latitantez compre
hendit. iube me ergo requiescere ī an
gulo cellule tue ne forte efficiar noc
nis bestijs preda. At ille primo mise
rationis obtentu recepit eam intra
speluncam requirens que ei causa er
randi p heremū fuerit. Illa cām fin
git satis accurrate et interim venena
blandimentoruz atqz illecebre virus
circa oēm textuz narratōis interserit
et nunc se miserandā nunc etiā defen
sione indignā ostendens elegantia et
suauitate sermonis inclinat aīm ho
minis et ī affectū sui illecebroso amo
re deflectit. Hinc iam blandiora col
loquia. iocus. risusqz cōmiscenē. man'
etiā pcax ad mentū barbamqz quasi
venerandi specie pretendit. Tum ve
ro palpare cepit ceruicē mollius. col
lumqz lenigare Quid multa? Ad vlti
mū mulier captiuū ducit militē xpi.
Cōtinuo em perturbari intra semet
ipm et libidinū fluctib' estuare cepit
Nequaqz laboz preteritoruz. nequa
qz pfessiōis ac ppositi sui memor. pa
scit cū cordis sui concupiscentia. 7 in
tra archana cogitationū suaz fedus
cū falsa voluptate cōponit. Inclinat
stultus latera sua 7 efficit sicut equus
et mulus quib' nō est intellect'. atqz
vbi obscenos iam conabat inire am
plex' illa vlulatū teterrimū dire vo
cis emittens vmbra vt erat tenuis p
manus amplectētis elabit. ipmqz de
decorosis motib' inanes auras sectā
tem cū fetidissima irrisione deseruit.
Tūc pterea multitudo demonum in
aere ad hocipm spectaculū cōgrega
ta clamore ingēti cū cachino expro
brationis elato dicebat O monache

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui te vsqz ad celum extollebas quo modo dimersus es vsqz ad infernuz? Disce quia qui se extollit humiliabit. Tunc ille velut amens effectus depcationis sue pudorez non ferens gravis a semetipso decipitur qz fuerat a demonibus antea deceptus. Cuz eñ debuerit reparare semetipm et revocare certamen ac satisfactionis sue lachrymis et humilitatis fructib⁹ prioris elationis culpā deflere hoc miser non fecit. sed semetipsum desperans. sicut dixit apostol⁹. Tradidit se omni immundicie et iniquitati. Regressus est enim ad vitam secularē preda demonum factus. Refugit nanqz cōspectum omniū sanctorum ne quis posz eum salutaribus monitis de precipitio revocare. Si enim reddere semetipm priori vite et abstinētie voluisz et de immensa dei misericordia q̄ neminem despicit. neminī suum claudit sed omnes penitētes benigne recipit confisus fuisset a deo susceptus benigne et pie fuisset et recupasset sine dubio locum et gratiam suam. .ij.

Fuit quidā vir in hac prima civitate vitā turpissimā p omne facin⁹ducēs. ita ut opinatissim⁹ in flagicijs haberet. Hic aliqñ dei miseratōe cōpunct⁹ ad pnam vertit z intra sepulcrū se quoddā cōcludēs porū scelerū pollutōes lachrymarz fontib⁹ diluebat. dieb⁹ ac noctib⁹ in faciē pstrat⁹. et nec alleuare quidē ausus oculos ad celū. neqz vocē emittere et nomē dei nominare. sed in solis gemitib⁹ et fletibus pdurabat et tanq̄ viuēs sepultus de inferno quodāmō iā mugituz cordis gemitū qz reddebat. Cūqz in his eo posito septimana vna trāsisset noctu veniūt ad eū demones in sepulchro clamantes et dicentes. Quid est qd̄ ages o impurissime et flagiciosissime? Postqz omni spurcicia omniqz impuritate saturat⁹ es nūc nobis cast⁹ et religiosus procedis z postqz senuisti in scelerib⁹ nec iā sufficiūt vires ad facinora nūc xpian⁹ videri vis z pudicus et penitēs quasi alius tibi iam vllus possit dari loc⁹ satiato in malis nisi ille q̄ tibi nobiscum debet. vn⁹ ex nobis es. aliud iaz esse nō potes. redi ad nos magis redi z qd̄ superest tibi tps in fruēda voluptate non pdas. p paramus tibi affluētes delicias. ppa ram⁹ scortū nobilissimū et cūcta alia q̄ florē tibi possint repare gratissime iuuentutis. Quid temetipm vanis et inanib⁹ affligis cruciatib⁹? Quid temetipm ante temp⁹ supplicijs tradis. Quid eñ aliud esses passur⁹ in inferno nisi hoc qd̄ nūc tibimetipi īfligis. Si te pena delectat expecta paululū et inuenies paratā. Nunc interī fruē munerib⁹ nostris q̄ dulcia sp z grata duxisti. Nec et his filia plura exprobrantibus eis ille iacebat īmobilis. nec auditū suū conuertēs ad eos. nec vllū penit⁹ sermonē respōdens. Cūqz illi sepi⁹ eadē repeterēt et alia durior ira nec ille oīno movereť in furorē p lapsi demones vbi viderūt sua contēni verba. verberib⁹ eū cōficē aggressi sunt. et multis euz supplicijs excruciatū semiuiuū reliquerūt. Nec tñ in tot tantisqz cruciatibus moveri saltē potuit a loco in quo orōis causa iacuerat. Postera die quidā suoz requirētes eū humanitatis duntaxat gratia inueniunt penis incredibilibus affectum et causam percontantes. cuz dicissent rogabant eum ut cure gratia reportari se ad domum propriaz pateretur. Abnegat et in eodem permanet loco. Tum vero et sequēti no

cte repetētes demones grauioribus eum verberibus cruciant. sed nec sic quoq; moueri potuit loco melius eē ducens se mortem subire q̄ vltra demonibus obedire. Tertia nihilominus nocte multitudo cōuenit demonum et absq; vlla miseratione irruentes in eum omnibus penis cruciatibusq; conficiunt. Cunq; iam corpus defecisset ī supplicijs extremus tamē spiritus obstabat imperio demonuz Quod vbi impij perniderunt exclamantes voce magna Vicisti inquiūt vicisti? Et mox velut quadam virtute celitus ipsi effugati precipites abscedunt nec ei vltra quicq; sue artis aut sceleris intendūt. Ipse vero in tātum virtutibus animi profecit et ita ornatus moribus effectus est ac ita diuina gratia ꝓpletus ut omnis hec regio quasi ō celo lapsum eum viderit et vnū esse ex numero crederet angelorum. omnes pene simul atq; vno ore dicentes Hec est mutatio dextre excelsi Quanti exemplo eius qui iaz semetipos desperauerāt rursꝰ ad spez salutis egressi sunt et emendationem sui quam prius desperauerant presūpserunt. Quanti admiratione eius ō ipo iam inferno peccatorum retracti sunt et ad virtutum indolem reparati. Illo nanq; tanta immutatione cōuerso omnibus omnia visa sunt possibilia. Non solū eī emendatio morum florebat in eum ⁊ assumptio virtutū verum et gratia dei plurima ei collata est Signa enī et prodigia que ab ipo facta sunt queq; deus per ipsum tanq; suum amicum opari dignatus est quantum apud deum haberet meriti testabantur

.iij.

Quidam monachus fuit qui in heremo hac que pre ceteris interior est habitabat Hic dum plures anos in abstinentia perdurasset ⁊ profectꝰ tempore iam ad similem venisset etatem omni virtutis flore adornatus ac totius continentie magnitudine sublimatus. cum in oratione et hymnis sedule deo deseruiret tanq; emerito militi suo dominus remunerationem parat. utpote qui in corpore adhuc positus ad instar angelorum incorporee vite officijs fungeretur. dignū iudicans annonam celestem prebere ei in deserto qui celestem regem iugibꝰ prestolabatur excubijs Volens ergo etiam deus ī hoc seculo remunerare eius fidele propositum ad prouidentie sue solicitudinem eius quotidiani victus eius reuocat curam. Ut enim cibi vsum poposcisset nature necessitas ingrediens speluncam suam inueniebat mensule sue panem superpositum mire suauitatis miriq; candoris Ex quo refectus ⁊ gratias diuine p̄stantie referens rursus ad hymnos ⁊ orationes conuertebatur Ad quem multe reuelationes multeq; ei de futuris rebus a deo premonitiones fiebant In his ergo talibus ac tantis profectibus positus quia quasi gloriari de meritis suis cepit et celestis beneficij munus vite sue meritum duxit continuo subintrat eum parua q̄dam desidia animi tam parua quam nec possz aduertere. Post hec creuit maior negligētia ita ut tardior fieret ad hymnos sed et ad orationē pigrius surgerz. psalmi quoq; ipsi non ea qua prius vigilantia canerentur. sed vbi parum quid exhibitum fuisset soliti ministerij aīma eius quasi nimio laboze fatigata et impedita quiescere festinabat. quia sensus eius repro

bus effectus de superioribus ad infe
rioza corruerat ⁊ cogitationes sue p
diuersa euz pcipitia rapiebant. Erat
enim iam in corde suo clamdestina q
dam turpis ac nephanda cogitatio
pluetudo tamen prior velut si decur
sus aque etiam cessante remigio ad
huc ex prioze impetu nauigiuz ferat
ita vetus institutio ad consueta bo
minem officia trahebat. ob quaz cau
sam et stare adhuc in suo statu vide
batur. Hic ergo cum post orationes
cibum solito requisisset ad vesperam
ingressus eum locum in quo reficere
consueuerat inuenit solito panez mē
se superpozituz ex quo refectus nihil
de eozum que in corde suo versaban
tur emendatōne curauit. neqz iminu
tationis sue damna persensit et sper
nentem se nimia paulatim casurū nō
intellexit. Interea cum grauí iam li
bidinis incendio stimularetur et in
flammatus turpi concupiscentia ra
peretur rursus ad seculum illa interī
die cohibuit se et solita hymnozum
et orationum ministeria ex moze p
soluit atqz ingressus ut cibū sumeret.
panem quidem inuenit mense super
positum sed aliquantulum sordidio
rem. admiratus est et tristis effectus
intellexit enim q ad ipsum respiceret
hoc genus monstri. tamen cibo sum
pto refectus est. Die tertō triplicatis
vrgeri stimulis cepit. occupauerunt
enim cogitationes eum quasi iā pre
sentis et secum posite secumqz accu
bantis imago mulieris quaz et com
plecti sibi videbat. et ad turpes vsus
habere prostratam. Procedens ta
men et sequenti die ad solita psallen
di et orādi officia stabat vagus ocu
lis et mente captiuus. Cunqz solito
ingressus ad vesperum requireret ci
bum. panem quidez inuenit super mē
sam sed sozdidissimū atqz aridissimū
et quasi a muribus et canibus vndi
qz corrosum. Tunc ille ut vidit inge
muit et lachrymas fudit. sed non ita
ex corde. nec ita vberes que possent
flammam tanti ignis extinguere. Ce
runtamen sumit cibum. sed neqz quā
tum volebat. neqz quantum solebat.
Tunc iterum cogitationes eum tan
q̄ cohoz barbarica vndiqz circum
uallant et ex omni parte in eum tela
iaculant ac victum captiuumqz eum
ad seculum retrahunt. Exurgens er
go cepit iter agere nocte per heremū
et tendere ad ciuitatem. Sed vbi di
es factus est ciuitas quidem lōge ad
huc aderat. Ipe vero cum rapidissi
mo estu torqueretur et fatigaretur p
heremum vndiqz versum considera
re oculis cepit et requirere sicubi eēt
in vicino monasterium. Et cum con
spexisset quozundam fratrum cellu
lam tendebat illuc ut apud eos re
quiesceret. Quem vbi adesse senserūt
serui dei continuo procurrunt in ob
uiam et velut angelum dei excipien
tes adorant. pedes lauant. ad oratio
nem inuitant. mensam ponunt. atqz
omnia fm diuinum mandatum com
plent charitatis officia. Cerum vbi
refectus est ⁊ paululū reqeuit ex mo
re quasi ab eruditissimo atqz opina
tissimo patre ceperunt verba edifica
tionis expetere ac monita salutis in
quirere. interrogare quoqz euz quo
modo quis diaboli laqueos possit
effugere aut si quando turpes iniece
rit aīmo cogitatōes qūo depelli pos
sint et abijci. Tum ille ut cōpulsus ē
monita fratrib⁹ dare et salutis eos
viam docere ac de insidijs demonuz
quas seruis dei intendunt facere ser

monem illos quidem plene ⁊ sufficiē
ter edocuit. sibi vero ipsi stimulos cō
punctionis incendit et in semetip̄m
egressus ait. Quomō alios ego mo-
neo et ipse decipior. Aut quomodo
alios corrigo et meip̄m non emendo
Age ergo o miser facito ipse prior q̄
facere alios doces. Cunqꝫ huiusmo
di increpatiōibus vteretur aduersus
semetipsum et intellexissꝫ se miserabi
liter supplantatum valedicens fratri
bus continuo se cursu rapidissimo ī
heremum dedit et ad speluncam de
qua discesserat redijt prosternens se
domino in orationem ⁊ dicens Nisi
dominus adiuuissꝫ me paulominus
habitasset in inferno anima mea Et
iterum Paulominus fui in omni ma
lo. et paulominus consummauerunt
me in terra. In hoc vero completum
est quod ait scriptura Frater fratrez
adiuuans exaltabit̄ sicut ciuitas mu
nita et fortis. Post hec vero perman
sit omni vita sua ī luctu et lachrymis
videns se diuinitus sibi concessuꝫ ce
lestis mense beneficiuꝫ perdidisse. Ce
pit enī in labore rursus et sudore vul
tus sui manducare panem suum. Cō
cludit enim se intra speluncam atqꝫ ī
cinere et cilicio iacens tamdiu lugēs
flensqꝫ permansit in orationibus do
nec assistens ei angelus domini dice
ret ad eum. Suscepit dominus peni
tentiam tuam et repropiciatus est ti
bi. Sed cane ne vltra elatus decipia
ris. venient autez ad te fratres quos
tu ip̄e docuisti deferentes tibi bene-
dictiones quas suscipere ne recuses ⁊
sumens cum eis cibum gratias age
deo tuo. iiij

Vidimus et monasterium sācti
pafnucij hominis dei qui nominatis
simus in illis locis anachorintes ⁊ vl
timi inhabitator fuerat deserti in re
gione heracleos splēdide apud the-
baidos vrbis. De hoc ergo fidelissiā
patrum narratione comperimus q̄
cum fuisset vite angelice quodam tē
pore orauerit deū vt sibi ostenderet
cui sanctoruꝫ similis haberetur. Assi
stens vero angelus respondit ei q̄ si-
milis esset simphoniaco cuidam qui
in vico illo cantandi arte victuꝫ que
rebat Cum ille obstupefactus noui
tate responsi cum omni properatiōe
pergens ad vicū perquirit hominez
Et cum inuenisset studiosissime per-
contatur ab eo quidnam sancti ⁊ re
ligiosi operis gestum sit ei omnesqꝫ
actus eius curiosius discutit. At ille
respōdit qd̄ res erat se esse indignissi
me vite hominem peccatorem atqꝫ
ante non multum temporis ex latro
ne ad istud quod nunc exercere vide
retur fedum artificium deuolutum.
Pafnucius vero eo magis instabat
requirens si quid ei forte vel inter la
trocinia pij operis fuisset admissum
Nihil inquit mihi conscius sum bo-
ni. hoc tamen scio q̄ cum inter latro
nes essem capta est a nobis aliquādo
virgo dei consecrata Huius cum ce
teri college mei latrones cuperēt eri
pere pudorem obieci me in medium
et eripui de comminatione latronuꝫ
et nocte deducens eam vsqꝫ ad vicuꝫ
domui sue restitui intactam Alio q̄ꝫ
tempore inueni mulierez honeste for
me in heremo oberrantem Hec cum
interrogaretur a me vnde vl' cur aut
quomodo in hoc loco aduenisset re-
spondit. nihil me interroges infelicis
simā mulierē nec cās req̄ras sꝫ si ācil
lā placꝫ hrē abducito q̄ vis Mihi eī
infelici ē marit⁹ q̄ debiti fiscalis grā
sepe suspensus et flagellatus ac pe-

nis omnibus cruciatus seruatur in carcere nec aliam ob causam producitur nisi ut tormenta patiatur. Tres autem nobis filij fuerunt qui iā pro eiusdē debiti necessitate distracti sūt. Ego qz miserrima que ad similes penas inquiroz de loco ad locum fugitans inedia miseriaqz cōfecta p hec nunc latitās oberro loca triduū hoc iam sine cibo ducens. Ego vbi hec audiui miseratus induxi eam in speluncam et refeci animam eius fame collapsam. dedi etiā trecentos ei solidos pro quibus se ac maritum et filios non solum seruituti sed et supplicijs asserebat obnoxios et reuocata ad ciuitatem omnes eos data pecunia liberauit. Tunc pater pafnucius ego inquit nihil tale gessi. tamen credo etiaz ad te puenisse q celebre pafnucij nomen inter monachos habeatur. fuit enim mihi nō mediocris studij ut vitam meam in huiusmodi extollerez disciplinis. Deus enim mihi de te reuelauit qz nihil minus apud euz meriti habeas qz ego. Quia ergo vides frater te non minimo loco haberi apud deū nō negligas aiaz tuā. At ille statiz fistulas quas manu gerebat abijciēs secut ē eū ad heremū et artē musicā in spiritalē cōmutans vite mentisqz armoniā p integrū triēniū artissime se tradidit abstinentie ī psalmis et ozationibus semetipm exercēs die noctuqz atz iter celeste animi virtutib agēs inter sanctozū āgelicos chozos reddidit spm. Postqz hunc igit pafnuci oī ex exercitio virtutū cōsummatū pmisit ad dnm. ipse acriozib semetipm studijs qz pus exercuerat agēs. itez dno supplicabat ut sibi oñderet qs ei similis esset superterram. Fit ergo iterum ad eum vox dnī dicentis. Similē te esse nosce primario vici illius qui est in proximo. Quibus auditis pafnucius sine mora ad eū properās pulsat ad ostium domus ei. Ille vero cui moris erat suscipere hospites. occurrit ei atqz introduxit ī domū. lauās qz pedes ei. apposuit mensam agitqz cōuiuiū. Inter epulas vero percontari cepit pafnucius ab hospite qui act ei qd ītudium cuiusqz operis haberet exercitia? Ille vero cū de se humilia respōderet et latere in bonis qz publicare mallet. perurgebat pafnucius dicēs sibi reuelatū esse a domino nrō hiesu christo q dign esz consortijs monachozum. At ille magis humiliora de semetipso sentiēs aiebat. Ego quidem in nullo mihi suz boni alicuius conscius. verum quia verbum dei factum est ad te eum quē nihil latet celare non possum. Nec ergo que ī medio multozum posito in vsu sunt loquar. Triginta iam completi sunt anni q continentie consensū habere me cū coniuge mea nullus agnouit. Suscepi aūt ex ea tres filios horū enim causa solūmodo cognita mihi vxor ē nec pter eā alia nec ipa vltra iā cognita. Suscipere hospites nūqz cessaui sed ita eis ministraui ut neminem ante me paterer adueniēti occurrere peregrino. Nō dimisi vnq de domo mea hospitē sine viatico. pauperem millū despexi sed que necessaria fuerūt prebui. Si in iudicō sedi nec filij mei personā cōtra iusticiā accepi. Alieni laborū fruct nunq introierūt in domū meam. Litez si vidi nunqz preteriui donec reconciliarē dissidētes ad pacem. Nemo vnq deprehendit in culpa famulos meos. nunq greges mei leserunt fruges alienas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Volentem ſeminare in rure meo nū
q̄ prohibui. nec vberiora mihi no
ualia elegi et illi ſterilliora dereliqui.
Quantum in me fuit nūq̄ permiſi vt
potentior infirmum premeret. Sem
per ſtudui in vita mea ut neminē cō
triſtarem. Judicium ſi fuit apud me
neminem cōdemnaui. ſed diſſidētes
reuocare in concordiam ſtudui Hec
interim mihi vite inſtitutio deo do
nante hactenus fuit. Audiens autē
hec pafnucius caput eius exoſculat'
benedixit eum dicens. Benedicat ti
bi dominus ex ſyō et videas que bo
na ſunt in iherusalem. Quia ergo bñ
hec et conuenienter impleſti. illud ti
bi deeſt quod bonorū omnium ſum
mū eſt ut omittēs cuncta ipam verā
ſequaris dei ſapientiaz et ſecretioris
ſcientie inquiras theſauros ad quos
non aliter poteris peruenire. niſi ab
neges temetipſum et tollas crucē tu
am et ſequaris chriſtum. At ille cum
audiſſet hec nihil morratus nec omni
no in domo ſua ordinans ſecutus ē
virum dei pergens cum ipſo ad deſ
tum. Cunqz veniſſent ad flumē nuſq̄
reperto nauigio ad trāſmeandū. paf
nucius precepit intrare ſecuz pedib'
fluuium. cuius in illis locis profūda
habebatur altitudo. Tranſierunt er
go pariter fluuiū ita ut aqua eis vix
ad latera peruenirent. Ubi vero vene
runt ad deſertum collocat hominem
pafnucius in cellulam quādam haut
procul a ſuo monaſterio poſitā et cō
uerſationis ſpiritalis ordinem tradit
perfectorumqz ſtudiorū exercitia do
cet. ſciētie q̄qz ei ſecretiora credit Cū
qz enim ī omnibus inſtruxiſſet. ſemet
ipm denuo maiorib' exercitijs dedit
exiguos priores deputans labores
quibus conferri potuerit is qui ſecu
li videbatur actibus occupat'. Hoc
enim ſibi dicebat. Si iſti qui ſunt in
ſeculo tantū bonoz operum faciunt
quanto nos ſtudere debemus plus
vel ampli' in abſtinentie labore eos
antecedere Tempore autem aliquan
to in his tranſacto et ad ſcientie per
fectionem perducto eum quem perfe
ctum iam in operibus aſſumpſerat q̄
dam die pafnucius ſedēs in cella ſua
vidit animam eius inter angelorum
chorros aſſumptam dicentium Bea
tus quem elegiſti et aſſumpſiſti inha
bitabit in tabernaculis tuis ꝛc. Et
cum hoc audiſſet agnouit aſſumptū
eſſe ex hoc mundo virum. Tunc ve
ro pafnucius perſiſtebat in orationi
bus et ieiunys ſemetipſum ad maio
ra et perfectiora extendens. ⁊ rurſus
orabat dominum ut ſibi oſtenderet
cui ſimilis haberetur inter homines.
Rurſus ei diuina vox reſpondit di
cens Similis es negocianti ei quem
videris ad te venientez Sed exurge
velociter et occurre ei. adeſt enim vir
cui te ſimilez iudicaui. Et pafnucius
ſine mora deſcendens occurrit cuidā
negociatori alexandrino viginti mi
lium ſolidorum mercimonia tribus
nauib' deferēti ex thebaide Et quo
niam religioſus erat. et bonorum ope
ruin ſtudium gerens decem legumi
nuz ſaccos pueris ſuis impoſitos ad
monaſterium hominis di deferebat
et hec ei cauſa adeundi pafnuciuz fu
it. At ille continuo ut eū vidit quid
agis inquit o precioſiſſima ⁊ deo di
gna anima? Relique hec illis qui de
terra ſunt et de terra cogitant. tu au
tem regni dei ad quod vocat' es ne
gociator efficere et ſequere ſaluatorē
a quo paulo poſt aſſumēdus es. que
re theſaurum quē nec fures effodiūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nec tinea demolitur despice thesau-
rum periturum ut adquirere possis
thesaurum in perpetuum duraturuz
At ille nihil omnino differens prece
pit pueris suis, vt omnia que super-
essent. multa enim iam ipse per se di-
stribuerat pauperibus erogarent. ip
se vero sequens sanctum pafnucium
ad desertum in eodez ab eo constitu
tus est loco. ex quo et priores ad do
minū deuz nrm̄ fuerāt assumpti. Qui
similiter ab eo de omnibus instruct'
exercitijs spūalib' in diuine sapientie
studijs pmanebat. Breui āt pfūmato
tpe etiā hic trāslat' ē ad pgregatiōes
iustoz. Et nō multo post ipe etiam
pafnucius in ipis summe abstinētie
exercitijs 7 laborib' vitā ponit. Asti
tit ei etiam angelus dni dicēs ad eū.
Veni iam benedicte 7 ingredere ea q̄
tibi debent eterna tabernacula. Ho-
lo te post diuturnā laboz tolerantiā
premio immortalitatis et glorie ppe
tue remunerare. Ecce enī mecū assūt
pphete q̄ te in suū suscipiant chorū
Hoc autē prius idcirco tibi non re
uelaui ne forte elatus damnū aliqd̄
laboris tui incurreres. Et vnū p' hec
i corpore adhuc posit' diē ducēs cū
quidā pbyteri ad eū visitandū veni-
sent oia eis que sibi dns ihūs xps re-
uelauerat nota fecit dicēs ad eos nul
lum in hoc seculo despici debere. etiā
si latro sit aliqs aut in sceno positus
etiā si cultū ruris exerceat et cōiugio
videat astrict'. etiā si negociator di-
cat ut mercimonijs seruiat. cū in omī
ordine humane vite sunt aīe deo pla
centes. et act' aliquos occultos habē
tes quib' delectat de'. vñ cōstat non
tm̄ pfessionē vite aut habit' speciem
deo esse placitam q̄ztū sinceritatē at
q̄ pfectionē mētis et operū pbitatē
Et cum similia de singulis quibusq̄
disseruisset tradidit spm̄. Euident au
tē presbyteri qui aderant et oēs frēs
viderūt eū ab āgelis suscipi hymnuz
canentib' 7 collaudantibus deum in
eo. .v.

Quodam tēpore certamē erat
de finibus inter duos vicos. Hoc cū
nunciatum fuisset appollonio festin'
descendit ad eos pacis gratia. Qz illi
furore contentionis incensi nullo ge
nere ad pacis cōsilium flectebantur.
maxime quia vnius partis populus
plurimū fiducie in viribus cuiusdaz
latronis gerebat qui eiusdez certami
nis signifer videbat. Hūc cū videret
appolloni' paci resistentē dixit ad eū
Si mihi o amice adquiescere volue-
ris ad pacē. rogabo deum meuz 7 re
mittet tibi peccata tua. At ille cum
audisset nihil omnino distulit sed ge
nibus ei prouolutus supplicabat ei.
Tunc deinde conuersus ad turbas q̄
eum fuerāt secute fecit omnes cū pa-
ce discedere. Quibus discedētib' ipe
permansit cum homine dei expectās
ab eo promissum. Tunc vero appol-
lonius assumens eum et cum ipo iter
agens ad monasterium docebat euz
mutare ordinem debere vite et patiē
ter a deo querere misericordiam pro
missionemq̄z ex fide expectare. Om-
nia enīz possibilia dicebat esse credē
ti. Cūq̄z noctis tempore simul ī mo-
nasterio quieuissent per visū ambo se
vident in celis esse 7 assistere ante tri
bunal christi. vident etiā angelos dī
et sanctos quosq̄z adorantes deum.
Et cum hec videntes deum. etiaz ip
si adorassent vox domini ad eos de-
fertur dicens Licet nulla sit commu-
nio luci 7 tenebris nec sit aliqua por
cio fideli cuz infideli tm̄ tibi donatur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

salus istius pro quo supplicasti ap-
polloni. Hec et alia multa cuz audis-
sent in celesti visiōe positi que nec ser
mo narrare sufficit neqz aures audi-
re surrexerunt de somno et que vide
rant fratribus iudicarunt. Ammira
tio autem ingens esse cepit cum vnū
atqz idem somnium vterqz narraret.
Permansit autez cū fratribus latro
ille iam sanctus vitam suam moresqz
ad omnem innocentiam pietatemqz
commutans tanq̄ in agnum versus
ex lupo. vi.

Adhuc autem ī gestis sancti ap
pollonij ferebatur etiam de hoc. Lis
quodam tempore dicebatur exorta
inter duos vicos quorum alius chri
stianorum alius gentilium fuit. Pro
cedunt ex vtraqz parte armatoꝝ tur
be plurime et accidit ut sanctꝰ appol
lonius superueniret. Cunqz eos hor-
taretur ad pacem quidam eoruz qui
inter gentiles quasi causa ⁊ caput illi
us belli erat homo truculentus ⁊ fe
rus obsistebat ei vehementer dicens
Non se permittere pacē vsqz ad mor
tem suam Tunc beatus appollonius
ait Fiat inquit ut optas. Nullus em̄
hic alius preter te perimetur Sed ⁊
congruum honori tuo tibi fiet sepul
chrum non terra sed bestiarum atqz
vulturum ventres Et cōtinuo sermo
eius efficitur veritas. Nullꝰ enim ibi
alius ex vtraqz parte nisi solus ille ce
cidit Quem cū arena obruissent ma
ne regressi inuenerunt euz a bestijs ef
fossum laniatum atqz a vulturibꝰ de
uoratum Cunqz omnes admiratio
habuissz q̄ sermo homīs d̄i ita fuissz
impletus conuersi sunt omnes ad fi
dem saluatoris dñi nostri ihū xp̄i et
sanctum appolloniū dei predicabāt.

Dies sanctus vij.

aderat pasche ⁊ cum solennitas vigi
liarum sacramentorumqz intra spelū
cam a sancto appollonio et suis fra
tribus fuisset expleta atqz ex his que
fuerant apud eos refectio pararetur
Erant autem eis pauci tātummodo
et sicci panes atqz olera ex his q̄ sale
aspersa reponi apud eos solent. Tūc
appollonius fratres qui secum erāt
ita alloquitur. Si est ī nobis fides et
vere fideles sumus famuli christi pe
tat vnusquisqz nostrum a d̄o si quid
quasi in die festo sumere libenter hz.
At illi ipsi potiꝰ qui eos etate et meri
tis precellebat hec a deo poscenda p̄
mittunt semetipsos inferiores huius
gratie iudicantes Tunc ille cum om
ni alacritate orationem fudit ad do-
minum. Qua expleta cum omnes re
spondissent amen. ecce repente ante
fores spelunce astare viderunt homi
nes quosdam sibi penitus ignotos q̄
tam multas copias rerum omniū que
ad vsum duntaxat ciborum pertinēt
detulerunt vt neqz tā multa neqz tā
diuersa facile quisq̄z viderit. In qui
bus erant quedam que omnino in
egipti regionibus nūq̄ visa sunt po-
morum genera et magnitudo incre
dibilis vue et nucis et ficus mala q̄z
punica et āte tempus omnia. faui at
qz mellis et lactis copia incolai etiaz
ingentes id est dactili. ⁊ panes calidi
ac mundissimi qui tamen peregrine
viderentur esse prouincie Viri autez
qui hec detulerant statim vt ea mo
nachis tradiderunt quasi festinanter
ad eum a quo missi fuerant redire cu
pientes mox discedunt. Tūc ipsi gra
tias domino referentes ex his q̄ sibi
fuerāt delata vesci ceperūt Quoꝝ tāta
fuit copia vt vsqz ad diē pētecostes
quotidie mīstrata sufficerent certi q̄

dem de hoc q̃ hec sibi a domino do
nostro solennitatis gratia missa sint
.viij.

Orta est aliquando fames apd
thebaidem Sciẽtes autem habitato
res terre illius q̃ monachi qui cum
appollonio deo seruiebant frequenẽ
etiam sine cibo per domini gratiam
pascebantur omnes simul cum vxori
bus et filijs pergunt ad eum cibum
simul benedictionemq̃ poscẽtes. At
ille nihil dubitans proferre cepit ex
his que adversus fratruz reposita erãt
et dare singul' copiose. Cũ vero tres
sole panum sporte remãsissent. fames
autem populum vehementer vrgeret
iubet proferri in medium sportas q̃
sole superfuerant vnius diei victum
monachis prebiture et ĩ auditum to
tius populi que famis necessitate cõ
fluxerant eleuatis ad deuz oculis ma
nibusq̃ ait. Nunquid non valet ma
nus domini mltiplicare hec. Hec di
cit spiritussanctus. Non deficient pa
nes ĩ sportis his donec satiemur om
nes de frugibus nouis. Et ut pluri
mi ex his qui tunc in presenti fuerãt
confirmabãt quattuor cõtinuis mẽ
sibus neq̃ cessatum est vnq̃ erogari
pacẽs ex sportis neq̃ deesse potuit ali
quando. ix.

Frequenter veniebãt ad sanctuz
ammonem latrones panem quo so
lo vescebatur auferentes ei et si quid
erat quod ad victuz continentissimũ
repositum videbatur Cunq̃ frequẽ
ter ab his molestiam pateretur qua
dam die processit ad beremuz Et in
de rediens duos dracones ingentes
secum comitari iussit atq̃ ad ostium
sui monasterij manere eos precepit
ingressumq̃ seruare Veniũt ex more
latrones et videtes q̃ essent custodes
in limine exanimes et amẽtes effecti
obmutuerunt statim et ceciderunt.
Quod vbi senior sensit egressus inue
nit eos semineces Accedẽsq̃ atq̃ er
gens increpabat eos dicẽs. Cernitis
quantum vos duriores estis bestijs?
Ille enim nobis propter deum obe
diunt. vos autem nec deum timetis.
nec vitam seruorum dei erubescitis.
Veruntamen introducens eos in cel
lam posuit mensam et iubet vt perci
perent cibuz. Illi vero corde compũ
cti et ab omni mentis sue immanita
te conuersi multis qui prius domĩo
seruire ceperant breui meliores fiunt
In tantum enim per penitentiam p
feceruntvt non post multum tempis
etiam ipi eadem facerent signa easdẽ
q̃ virtutes. .x.

Erat quidam vir nobilissimus
nomine mucius. Hic autem pmo gẽ
tilis fuit latronum maximus ⁊ sepul
chrorum violator atq̃ in omnibus
flagicijs opinatissimus. Ad quem ta
li ex mõ occasio salutis aduenit No
cte quadam ad domum cuiusdaz vir
ginis deo sacrate expoliandi causa p
uenit. Cunq̃ machinis quibusdam
que huiusmodi artificibus satis no
te sunt domus eius tecta cõscendissz
querẽs quali arte vel quali aditu in
penetralia eius irrumperet difficul
tate perpetrãdi operis innexus plu
rimũ noctis tps ĩ tectis posit' sine vl
lo effectu trãsegit p' multos vo aimi
conat' frustra adhibitos veluti fessus
somno oppmit et p visũ sibi assistere
vidit quẽdã regio habitu dicẽtẽ De
fine iaz ab his flagicijs et ab effusiõe
hũani sãguinis cessa atq̃ ab execra
bilibus furtis ad laborem religiosũ
conuerte vigilias et suscipe celestem
angelicamq̃ militiam. atq̃ ex hoc

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iam animi virtutibus viue et ego te
huius malicie ducem ac principez fa
ciam Ac ille cum gratanter que sibi
offerebanť audisset ostēditur ei grex
monachorū et pncipatū super eos iu
betur tenere In his euigilans astan
tem sibi virginē vidit et requirentez
quis aut vnde vel cur illuc venisset.
At ille quasi amens effectus nihil ei
rndit sed tantū vt ecclesiā sibi ostēde
ret rogat Illa vero cū intellexisset in
re aliquid diuini opis esse hominē p
ducit ad ecclesiaz ac pbyteris offert
Ad quorū ille vestigia pruens roga
bat xpianū se fieri ⁊ ilico sibi pniam
dari.presbyteri vero qui cum cogno
scerent virū hunc esse omniū flagicō
rum actorem mirātur si hec vera loq
retur Et cū pseuerantia sui fidem rei
fecisset monēt eum vt si hec vellz illa
penitus omitteret Dehinc cū religio
nis initia suscepisset orat sibi dari p
cepta quibus viā salutis deberet in
cedere At illi tres ei pini psalmi ver
siculos tradūt Quibus ille diligēter
consideratis sufficere sibi ait eos ad
viā salutis Tribusqz diebus pmanēs
apud eos ad heremū pficiscitur vbi
plurimo tpe demoratus et die ac no
cte in orōne cū lachrymis perdurās
cibum ex radicibus capiebat herba
rum Regressus aūt ad ecclesiaz tres
versiculos psalmi quos perceperat
a pbyteris nō solū verbis sz et rebus
atqz opibus reddidit Presbyteri ve
ro mirabanť q subito cōuersus acer
rimā statim iniecerit sibi abstinentiā
et instruētes eum plenius ex diuinis
scripturis hortabanť euz secū demo
rari At ille ne videreť esse inobediēs
vnam apud eos exigens ebdomadā
rursus ad heremū pergit atqz ibi per
septem cōtinuos annos in omni absti
nentia degens plenitudinē gratie cō
sequiť a dño ita vt omnes pene scri
pturas memoriter retineret Panem
vero dnica die tantū sumebat et hūc
diuinitus delatū Nam cū orare sur
gens ab orōne inueniebat panē posi
tum quē nemo detulerat hoīm. Hūc
vbi cū grarum actōne sumpsisset suf
ficiebat ei vsqz ad alteram dominicā

Quodam autē tpe ri.
iterū de heremo venit ad visitandos
frres quos ipe instruxerat abbas mu
ci'. Et cū qdā ex eis in extremis age
ret revelatuz est ei a dño q moritur'
esset Hora aūt erat iam ad vesperaz
Festinabat ergo vt eū videre posset
Vlicus aūt vbi decūbebat eger lōgo
adhuc aberat spatio Et volēs nocte
introire vicum cū videret iaz solē de
mergi ait ad eum In nomīe ihu xpi
domini sta paulisper in itinere tuo ⁊
expecta me donec ad vicuz peruenia
Ac ille cū iam aliqua mergi cepisset
ex parte restitit.nec prius occubuit
q homo dei pueniret ad vicum Hoc
aūt manifestum factū est omnibus il
lis qui ibi cōsistebant Stantes autē
et intuentes moras solis in occasum
mirabanť omnes quid sibi vellet hoc
q tot horas in occasum suū nō desce
deret sol.videntes autē patrē mucium
de heremo venientē querebāt ab eo
qd hoc signū esset quod ostēderz sol
At ille rūdens eis.nō meministis vo
cem dni ⁊ saluatoris nostri dicentem
Si habueritis fidez sicut granū sina
pis maiora horū signa facietis At il
li cū intellexissent eius fide solem ste
tisse terrore magno pterriti sūt pluri
miqz eorū iunxerūt se ei' discipulatui
⁊ sequi eum ceperūt Cū aūt ingress'
fuisset domuz illius fratris pro quo
festinauerat et inuenisset eū iā defun

ctum oratione facta accedens ad le-
ctulum osculatus est eum et ait. Quid
magis desiderij habes frater abire ⁊
esse cum christo an permanere in car
ne? Tunc ille recuperato spiritu pau-
lulum resedit ⁊ ait ad eum. Quid me
reuocas pater? Melius est mihi redi-
re et esse cum christo. permanere aũt
in carne mihi necessariũ non est. Cui
dixit Dormi ergo in pace fili ⁊ ora p
me At ille continuo reclinans se ĩ le
ctulo obdormiuit Hi autem qui ad-
erant obstupuerunt dicẽtes vere ho
mo dei est hic. Tunc ille induit adole
scentem ut sibi moris erat satis deco
re ⁊ totam noctem in psalmis hym-
nisq; peruigilem ducẽs honeste iuue
nem tradidit sepulture. xij.

Alium autem fratrem cum visi
tasset pater mucius in lectulo decum
bentem vbi vidit eum quietem mor-
tis difficulter accipere et grauiter cõ
scientie sue metu redargui ait ad eum.
Cur imparatus es fili ad perfectio-
nem? Acculatrix ut vido ignauie tue
tecum pergit conscientia. Tũc ille ex-
orabat eum dicẽs Obsecro te pater
intercede pro me apud deum vt mihi
paruum spatium temporis largiatur
quo possim emendare vitam meam.
At ille dixit ad eum Nunc spatium
penitentie requiris ubi vite eterne tẽ
pus implesti? Quid faciebas in omni
hoc vite tue tempore? Non potuisti
vulnera tua curare? Quinimo Et re
centiora semper addebas At ille cũ
permansisset orans ait ad eum senex
Si vltra non addas malis tuis ma
la orabimus pro te deum Bon' em
est et patiens et indulget tibi parum
aliquid temporis vite ut omnia de-
bita tua persoluas Et cum post hec
orasset deum surgens de oratõne ait
ad eum Ecce tres ãnos tibi domin'
concessit in hac vita. tãtum ut ex ani
mo ad penitentiam conuertaris Et
apprehensa manu dextera eius eleua
uit eũ ꝺ lectulo At ille surgẽs sine ali
qua dilatione secutus est eum ad he-
remum Et vbi completi sunt tres an
ni postea reuocauit eum ad locũ vñ
eum assumpserat. iam non quasi ho
minem sed quasi angelum ex homĩe
factum deo consignans ita ut omẽs
mirarentur de conuersatione ei' Cũ
q; venissent ad eum fratres plurimi
statuit eum in medio atq; ex ipso su
mens materiam per totam noctẽ do-
ctrinam de fructibus penitẽtie et cõ
uersionis produxit ad fratres Ipso
vero sermonem faciente quasi dormi
tare paululum frater ille cepit et con
tinuo in pace quieuit Tũc facta ora
tione super eum et omnibus que ad
sepulturam pertinent rite completis
ad heremum properanter abcedit

Venimus autem xiij.
et ad ciuitatem quandam thebaidis
oxirinthum in qua tanta religionis
deprehẽdimus bona ut ea nemo di
gne sufficiat enarrare Repletam nãq;
eam monachis intrinsecus vidimus
et extrinsecus omni parte circũdatã
Edes publice si que in ea fuerant et
templa superstitionis antique habi-
tationes nunc erant monachorum ⁊
per totam ciuitatem multo plura mo
nasteria q̃ domus videbantur. Sũt
autem in ipsa vrbe qr ẽ ampla valde
et populosa duodecim ecce in quib'
public' agit populi cõuent' exceptis
monasteriis ĩ quib' p singula orõnũ
dom' sũt. Sed nec porte ipe nec tur
res ciuitatis aut vllus oino angulus
ei' monachor habitatõib' vacat. q̃q;
p omnes ptem ciuitatis die ac nocte

hymnos et laudes deo referentes to
tam vrbem quasi vnam ecclesiaz dei
faciunt. Nullus enim ibi inuenitur
aut hereticus aut paganus sed om
nes ciues xpiani omes catholici sūt
ut nihil omnino differat si eps ī pla
tea orationez aut in ecclesia indicat.
Ipi quoqz magistratus et principa
les ciuitatis et reliqui ciues studiose
per singulas portas statuunt qui ob
seruent ut sicubi apparuerit peregri
nus aut pauper certatim ad euz qui
preoccupauerit adductus que sūt ne
cessaria consequatur De his autez q̄
erga nos ab ipsis populis gesta sunt
videntibus transire nos per ciuitatē
suam et velut angelis occurrentibus
atqz honorez deferentibus quo mo
do enarrem aut de ipsis monachis z
virginibus quor innumere multitu
dines ut supra diximus in illa vrbe
habentur Requirentes em nos a san
cto episcopo loci illius viginti milia
virginum et decem milia monacho
rū inibi haberi comperim. Quor ī
omniū affectum erga nos z honorē
quez exhibebāt nobis exponere nec
sermo sufficit necverecundia pmittit
quomodo pallia nostra scinderētur
vno quoqz nos sibi rapiente et ad se
abducere cupiente. vidimus quoqz
ibi plurimos sanctorum patrū diuer
sas dei gratias habentes alios ī ver
bo dei alios in abstinentia alios ī si
gnis ac virtutibus. xiiij

Tradebant seniores fuisse quē
dam persecutionis tempore nomine
appolloniū Qui cum vitam magni
ficam egisset inter fratres etiam dia
conus ordinatus est Tempore ergo
plecutōis erat ei studiū singlos q̄sqz
circuire frēs z cohortari eos ad mar
tyriū Cunqz fuissz etiā ipe deph̄ēsus
et in carcerem trusus gentilium plu
rimi tanqz insultantes veniebant ad
eum et verbis blasphemis et impijs
confutabant Inter quos fuit quidā
philemon nomine choraula famosis
simus z omni populo amabilis Qui
cum multis eum fatigarz iniurijs im
pium et scelestum et seductorem vo
cans. multorumqz mortalium decep
torez dignumqz esse in omnib' odio
haberi. Cunqz hec et multa alia ad
uersus cum grauiora loqueretur. rn
dit ei appollonius. Misereatur tibi
dns fili mi et nihil tibi horuz que lo
cutus es reputet ad peccatū Hec cū
audisset philemon corde compūct' ē
vinqz verborū eius supra humanuz
morem in sua mente persensit in tan
tum ut se christianū repēte fateretur
Et inde statim peruolat ad tribunal
iudicis atqz in conspectu totius po
puli pclamans. Iniuste inquit agis
o iudex iniquitatis viros religiosos
et amabiles puniens. Quid em mali
christiani vel faciunt vel docent? At
ille hec audiens primo quidez puta
bat vtpote loci illius hominem loci
aliquid proponere Sed cum vidissz
hec cum serio prosequentē et cū omī
pstātia asserentē dixit ad eū Insanis
o philemon et mēte captus es subito
At ille dixit Ego non insanio sed tu
iniustissimus atz insanissimus iudex
es qui tot iustos iniuste pmis viros.
Ego enī xpian' sum qd ē genus op
timū hoim Tūc ille coraz populo ce
pit euz pmo plurimis blandimentis
reuocare velle in id qd eum nouerat
Qz vbi īmobilez vidit oia intēdit in
eū genera tormētorū Cognito vero
q̄ ex vbis appolonij hec fcā fuerit
pmutatio correptū etiā appoloniuz
grauiorib' subdit tormētis et decep

toris in eum crimen exaggerat. Appollonius vero dixit ad eū vtinaz et tu iudex ⁊ oēs qui assistunt ⁊ audiūt me hunc meū quē dicis errorē deceptionemq; sequeremī. At ille ut hec audiuit et ip̄m et philemonē ignib⁹ tradi in conspcū populi iussit. Ideo postq̄ ingressi sūt flāmas apolonius cūctis audientib⁹ clamabat ad dn̄m dicēs Ne tradas dn̄e bestijs aīas cōfitentes tibi sz ostende nobis euidenter salutare tuū Igit̄ vbi hec in auditu populi et iudicis ad dn̄m locut⁹ ē appoloni⁹ repēte nubes repleta rore circundedit viros ⁊ flammas accē si ignis extinxit. Sup̄ quo stupefacti et iudex ⁊ populus vna oēs clamare ceperūt. Magn⁹ et vnus de⁹ christianorū solus Sed hec cū fuissēt p̄fecto alexandrie nunciata semetip̄o truculentior redditur et electis quibusdaz de suo officio crudelissimis et seuissimis nō tā hoīb⁹q̄ bestijs mittit ⁊ iubet quo ⁊ ip̄m iudicē q̄ mirabilibus diuinis crediderat et eos p̄ q̄s v̄tus dei appuerat vinctos alexandriaz p̄ducerēt Igit̄ cū adducerent̄ p̄it̄ oēs vincti affuit grā dei ī verbo et cepit appolloni⁹ eos q̄ se vinctos ducebāt fidē d̄i docere Quiqz cū dn̄m mīa credidissent ⁊ fidē dei tota cordis firmitate recepissent semetip̄os cū his q̄s exhibere venerāt vinctos iudici offerunt et xp̄ianos se eē p̄iter p̄fitentur Quos cū p̄fect⁹ in fide dn̄m p̄tinaces et īmobiles p̄uidisset vniuersos iubz p̄iter in p̄fundū maris dimergi ignorans impi⁹q̄d ageret. hoc em̄ sanctis nō mors sz baptismū fuit. Sed horū corpora dei sine dubio p̄uidentia integra illibata maris vnda r̄portauit ad litus que ab his qui obsequij cā simul venerant suscepta ac reuocata sub vno sepulchri doīcilio collocata sunt a quibus usq; in p̄ns tp̄s virtutes multe et signa mirāda omnibus consummantur xv.

Initium sane habitatōnis monasteriorū que sunt in nitria summū tradebant quendam ammonē Cui⁹ animā cum exisset a corpore vidit ferri ad celum sanct⁹ anthonius sicut refert scriptura illa que vitaz describit anthonij. hic ergo ammon locupletibus et generosis parentibus ortus ē a quibus inuitus ad nuptias cogit̄. Et cum parentū effugere non possz violentiam acceptata virgine cū intra nuptiales thalamos conuenissēt ⁊ data eis essent cubiculi secreta silentia alloqui puellam de pudicicia et de conseruāda virginitate cepit hortari dicens. Quia corruptio sine dubio inuenit corruptōem. et incorruptio incorruptelam sperat. multo melius est si vterqz nostrum in virginitate p̄duret q̄z vt alter corrumpatur ex altero. Adquiescit virgo. silentio tegitur incorruptionis thesaur⁹ Cūq; plurimo tempore solius dei cōtenti testimonio d̄o magis essent q̄z carne sanguīeq; coniuncti post obitum pentuz ille quidē ad hūc vicini deserti secessit locū Virgo vero intra domū residēs breui et ip̄a multitudini v̄ginū et ille p̄fuit multitudini mōchorū

Cūqz secret⁹ residerz xvi ammon in heremo adolescēs quidā q̄ morsu canis rabidi tact⁹ in rabiem versus erat mltis vinct⁹ cathenis ad eū deducit̄ p̄sequētib⁹ eū p̄entib⁹ et rogātib⁹ p̄ eo At ille. q̄d mihi molesti estis hoīes? Supra meritā mea ē q̄d petitis Sz tn̄ hoc vobis īdicare possum q̄ in manib⁹ vr̄is ē sanitas eius. Reddite vidue bouē quē furati estis

et sanus vobis reddet fili⁹ vester At illi extimuerunt valde ꝙ ea que in secreto gesta sunt non latuerunt hominē dei Gauisi sunt tamen ꝙ hanc eis viam salutis ostendit. Et sine mora ut reddiderunt direpta orante hoīe dei etiam iuueni sanitas redditur

Alio quoqꝫ tempe xvij. cum venissent ad ammonē. quidaꝫ ꝓbare volens animos ipsorū dicit dolium sibi esse necessariū vbi aquaꝫ ꝓ aduenientibus congregaret Et cum polliciti fuissent perlaturos se vnus ex ipsis graue sibi duxit dicēs posse periclitari cameluꝫ suum si ei tā graue onus imponeret Et ait ad alterū Tu si vis defer ant si potes ego camelo meo parco ne moriatur. Tum alt̄ mihi inquit ut ip̄e nosti camelus nō est sed asinus Nunquid potest quod camelus portare non valet asin⁹ portare? At ille factu inquit ut vis tu videris. ego enī non interimaꝫ camelū meū. Tum ille Ego inquit imponaꝫ asino pondus qd̄ tu camelo tuo onerosum dicis ⁊ merita hoīs dei faciūt quod impossibile est eē possibile Et ita impositū doliū asino ꝑuexit vsqꝫ ad monasteriū homīs dei. ita ut nec sentiret asinus si aliquid oneris portaret Quem vbi vidit ammon. bene fecisti inquit in asino deferens doliū college enī tui mortuus est camelus. Et egressus inuenit ita gestū ut p̄dixerat famulus d̄i. Sꝫ ⁊ multa alia ꝑ eū dn̄s signa on̄dit. Nā ⁊ fluuiū nil ī cū transire vellet ⁊ exuere se erubesceret subito in alterā ripā trāslatus est Btūs aūt anthoni⁹ in summa āmiratōne vite eius institutōem atqꝫ aīmi virtutes habuisse memoratur.

Fuit q̄dā inter disci xviij. pulos anthonij Paulus noīe cognomento simplex. Hic initiūm conuersationis sue hmōi habuit. Cum vxorem sub ocul' suis cū adultero cubantē vidissꝫ nulli quicq̄ dicēs egressus est domū et mesticia aīmi tact⁹ in heremū semetip̄m dedit vbi cū anxius oberraret ad monasteriuꝫ ꝑuenit anthonij. ibiqꝫ ex ameītate loci et oportunitate consiliū capit. Cūqꝫ audissꝫ anthoniū ut iter ab eo salutis inq̄reret ille intuens hoīem simplicis nature esse respōdit eū posse saluari si his que a se dicerent̄ obediret Tunc ille omnia quecūqꝫ sibi preciꝑet se facturū esse spopondit Ut ergo ꝓmissiōeꝫ eius ꝓbaret anthoni⁹ āte fores celle stanti dixit hic inq̄t expecta me orās donec egrediar. Et ingressus anthonius māsit intrinsecus ꝑ totā dic̄ ⁊ ꝑ totā noctē Per fenestrā tn̄ ex occulto frequētius respiciens videbat eū indesinenter orantē et nusq̄ penit⁹ moueri sed stare ī estu d ei et rore noctis et ita esse mandati memorē ut ne parum quidez loco moueret̄. Egressus die postera anthoni⁹ instruere euꝫ ⁊ docere de singulis cepit qūo ope manuū solitudinē solaret̄. et digitis quidē corꝑis op⁹ carnale cogitatōe veromētis ⁊ aīmi intētōe oparet̄ q̄ d̄i sūt Cibū q̄ꝫ in vespa eū sumē p̄cepit sed obseruare ne vnq̄ꝫ usqꝫ ad saturitatē veniret. et p̄cipue in potu ꝯfirmans nō min⁹ ꝑ aque abundantiā fantasias aīe fieri q̄ ꝑ vinū calorē corporis increscere Et vbi plene eū qualit̄ se ī singulis agē deberet instruxit in vicino ei hoc est in tribus a se milib⁹ cellulā ꝯstituit ibiqꝫ euꝫ exercere q̄ didicerat iubet Ip̄e tamē frequentius visitans gratulabat̄ et deprehendens eū in his que sibi tradita fuerant tota intentione et solicitudīe ꝑmanētē

.xix.

Quadam autem die cum venissent ad sanctum anthonium fratres magni quidaz et perfecti viri accidit etiam paulum adesse pariter cuz eis Et cum sermo de profundis rebus z mysticis haberetur cũqz de ꝓphetis z saluatore plurima tractarentur paulus ex simplicitate animi interrogat si xps pri fuerit an prophete. Beatus vero anthonius euz pro eo q tã absurde interrogauerat q̃si erubuissz blando motuvt erga simpliciores solebat silere atqz abire eum iubz. Ille quia omne quodcunqz ab eo dictuz fuissz tanq̃ preceptum dei seruare instituerat abscedens ad cellam suam tanq̃ mãdato accepto silentium gerere instituit. nec omnino aliquid loqui. Quod cũ comperisset anthoni mirari cepit vnde hec illi obseruantia placuisset quã a se sciebat non eẽ mandatam Cunqz iussisset eum loq et cur siluerit indicarz dixit ei paul. Tu pater z christi mihi ut irem z silerẽ Et obstupefactus anthonius ita ab eo sermonem quem ille negligenter protulerat obseruatum. omnes inqt nos iste condemnat. Cunqz enim de celo nobis nõ audiamus loquentem ab isto qualiscunqz sermo qui ex ore nostro ceciderit obseruatur.

.xx.

Multa beatus anthonius docere eum de obedientia volẽs precipe ei solitus erat etiam que ratio z causa non posceret in quibus eius aim erga obedientiam probaretur Haurire nanqz aquam aliquando eum iussit ex puteo et in terram tota die effundere et contextas sportellas resoluere ac denuo texere et vestimentum sucre atqz iterum rursus resolvere et in plurib huiusmodi exercitijs ab eo memoratis imbutus est vt in nullo prorsus etiam eorum que contra rationem imperari videbãtur diceret cõtradicere ita per hec omnia informatus in breui ad perfectiõem venit Ex cuius exẽplo docebat beatus anthoni q̃ si quis velit velociter ad perfectõez venire non sibi ipse fieret magister nec proprijs voluntatibus obediret etiam si rectum videat eẽ quod velit. sed secundum mandatum saluatoris obseruãdum eẽ ut aĩ omnia vnusquisqz abneget semetipm sibi et renunciet ꝓprijs voluntatib quia et ipse saluator dixit Ego veni non ut faciam voluntatem meam sz eius qui misit me. Et vtiqz voluntas christi non erat ꝓtraria volũtati patris sed ne qui venerat obedientiam docere non inueniretur obedicẽs sip priam faceret voluntatem. Quanto ergo magis nos nõ iudicabimur inobedientes si proprias faciamus voluntates Beniqz supradictus paulus exemplo nobis est qui obedientie z simplicitatis merito in tantum spiritualium gratiarum culmen ascendit vt multo plures et potentiores per ipsum domin q̃z per sanctuz anthonium faceret Et quoniaz pro affluẽtia gratiarum multitudines ad eum ex omnibus terre partibus confluebant ut curarẽtur ab eo. verens beatus anthonius ne molestia multitudinis fatigaretur in interiorem heremum quo accedi facile ab aliquo nõ posset manere eum fecit ut venientes magis ipe susciperet anthonius. Si quos vero ipse non potuisset curare bos ad paulum tanq̃z prolixiorem sanitatum gratiam habentem mittebat et ab illo curabantur.

 .xxi.

Ex vitaspatrum

Tantā autem simplicitatis ei⁹ fuisse apd deū fiduciā tradūt ut q̄dā tpe cū q̄dā rabiē patiēs in modū canis laniarz oēm q̄ ausus fuisset ad se accedē et ꝓduct⁹ fuisset ad eū insistebat orōi ut demonē q̄ eū vrgebat fugaret et cuz mora fugeret nec celer sequeretur effect⁹ q̄si infantū more īdignat⁹ dixisse fert ad dn̄m. Vere non mādūcabo hodie si eū nō curaueris Et cōtinuo q̄si delicioso dn̄o satisfactū est a deo et statiz curat⁹ ē rabid⁹

Vidim⁹ āmirabilē pre xxij. sbyterū noīe piamonem toti⁹ hūilitatis et benignitatis virū habētē etiaz reuelationū grāz Deniqz quodā tpe cū dn̄o sacrificiū offerret vidit angelū dei stātē iuxta altare ⁊ vniuscuiusqz monachorū accedentiū ad altare scribentē noīa in libro quē tenebat ī manib⁹ quorundā tn̄ nō scribentem Cūqz diligenter obseruasset senior q̄ esset quorū noīa nō scripsisset. postq̄ sūt cōpleta mysteria vnūquēqz eorū seorsū vocās ꝑcōtat. q̄d eis in occulto pctī fuissz admissū. et inuenit ex cōfessiōe vnūquēqz eorū pctī mortalis obnoxiū. Tūc hortat eos pm̄am agē et semetip̄m cū eis an̄ dn̄m ꝓsternēs die ac nocte tanq̄ ip̄e in coruz pctīs esset obnoxius flebat et tādiu ꝑmansit cū eis ī penitētia et lachrymis donec iterū videret eundē angelū stātē et scribentē accedētiū noīa et postea q̄z oīm scripsit tūc etiā illos ex noīb⁹ euocantē ⁊ ad reconciliatōez altaris inuitantē Atuero vbi hoc senior vidit intellexit eorum susceptam eē penitentiaz et sic eos altari tota cū gratulatōne restituit.

Ex secundo libro vitaspatrum .xxiij.

Erat quidam frater ī heremo sichie prompt⁹ et alacer ī opus dn̄i in spūali cōuersatione Huic āt inimicus generis humani diabol⁹ īmisit cogitatōes ut recordaretur cuiusdaz note sibi mulieris pulchritudinez et turbabat ī cogitatōib⁹ sui cordis vehementer Contigit autem ex dispensatione dn̄i ihū vt alius quidā frater de egipto veniret ad visitandū eū in charitate xp̄i. Et dum inter se loquerent euenit sermo ut dicerz ille frater de egipto. qz mortua est mulier illa. Ip̄a autez erat in cuius persona impugnabatur frater ille supradictus. Hec autem cū audisset frat ille post paucos dies abijt ad locum illū vbi positum erat corpus illius mulieris defuncte et aperuit noctu sepulchrū eius et de pallio suo tersit saniem putredinis eius. Et reuersus ē ad cellulam suam ponebatqz illum fetorem ī conspectu suo et dicebat cogitationib⁹ suis Ecce habes desideriū q̄d req̄rebas satia te ex eo. Et ita in illo fetore cruciabat semetipsū vsqz quo cessaret ab eo sordidissima impugnatio .xxiiij.

Itē alius frater erat in heremo habitabat autez in loco qui dicitur cellia et impugnabant eum demoēs in passione fornicatōnis Cogitabat autem apud semetipsuz dicens quia forsitano portet me magis in opere manuum laborare ut extenuetur carnalis sensus meus. Erat autem idem frater arte figulus Exurgens autem fecit in luto et plasmauit quasi figuram mulieris et dixit cogitatōnibus suis Ecce vxor tua. Necessarium est ergo ut super consuetudinem addas in opere manuum tuarum. Et post

aliquantos dies iteruz similiter fecit ex luto et blasphemauit quasi filiam sibi et dixit cogitationibus suis Ecce genera uit vxor tua filiam Necessarium est ergo ut magis magisqz amplius exerceas opera manuuz ut possis pascere te et vxorem ac filiam tuam. Et ita pre nimio labore macerauit corpus suum ut nō preualeret iaz supportare tantum laborem. Tūc dixit cogitationibus suis Quia non p̄ uales nimium istum sustinere laborē neqz mulierem requiras Videns autem deus feruens propositum mētis eius pro certamīe castitatis abstulit ab eo molestiam impugnationis demonum et glorificauit dominum super magnitudine gratie eius

.xxv..

Concilium habuerunt inter se seniores patres et omnes monachi habitantes in heremo sichie et consenterunt ut beatus isaac presbyter eis ordinaretur in ecclesia que in ipsa heremo sita est vbi peuenit die et hora statuta multitudo monachorum qui ī illa heremo conuersantur. Audiens autem supradictus abbas isaac huiusceinodi concilium fugit in egiptū et abscondit se in quodaz agro inter frutecta arbitrans se indignū esse honore presbyterij. Quem plurimi autē fratres monachi sequebantur vt cōprehēderent eum Cum autem appli cuissent ad vesperum in eodem agro fatigati de itinere. erat enim nox. dimiserunt asellum qui ei sumptus portabat in itinere ut pasceret. Cunqz autem pasceretur asellus peruenit in locum vbi supradictus abbas isaac latitabat Cunqz illuxisset dies requirentes monachi asellum peruenerūt ad eundem locum vbi senior se occultauerat et ammirantes valde dispensatōnem diuinam comprehendentes ligare et constringere eum voluerūt et ita perducere. Venerabilis autem senior non permisit dicens. Jam nō possum contradicere vobis quia forsitan voluntas dei est ut licet indignus suscipiam ordinem presbyterij.

.xxvi.

Erant duo quidam fratres monachi pariter in cella commanentes quorum humilitatem et patientiam multi etiam de sanctis patribus collaudabant Audiens hoc quidaz sanctus vir voluit probare si veram perfectamqz humilitatem haberēt et venit ad visitandum eos. Cunqz cum gaudio suscepissent euz et ex more cōplessent orationes et psalmodiā egrediens foras cellulam vidit paruum ortum vbi sibi olera faciebant Appōhensoqz baculo cum toto impetu cepit omnia olera cedendo cōfringere ita ut ibi nihil omnino remanēt. Videntes autez supradicti fratres nihil penitus dixerunt sed nec vultum tristem aut turbulentum habentes rursus ingressi cellulā vespertinasqz orationes complentes adorātes eundez senem dixerunt Precipis domine vt eamus et eum qui remansit caulem coquentes gustemus quia iam hora est ut cibuz sumam? Tunc senior adorauit eos dicens. Gratias ago saluatori nostro christo. quia video spiritum sanctuz requiescere in vobis Et ideo hortor ac moneo vos frēs charissimi usqz in finem custodiatis sancte humilitatis et patientie virtutem

ut ipsa in regno celesti vos magnos et sublimes in conspectu domini faciat apparere.

xxvij.

Senex quidam erat in cenobio probatissimus monachus et incurrit grauissimam egritudinem. Confectusq; nimio et intolerabili infirmitate per longa tempora laborabat ī doloribus multis. nec inuenire poterant fratres qualit̄ succurrerent egritudini eius quoniam ea que necessaria erant infirmitati eius non habebant in monasterio Audiens autem quedam famula dei de affectiōe eius deprecata est patrem mōasterij ut ad cellulam suam eum tolleret et mīstraret ei. maxime quia facilius inueniri possent in ciuitate que necessaria ei⁹ egritudini videbātur Precepit ergo pater monasterij ut portarent eū fratres ad cellulam famule dei Ipsa vero cum omni veneratione suscipiēs senem propter nomen domini ministrabat ei pro mercede retributionis eterne quam credebat a christo domino saluatore nostro recipere Cunq; tribus et amplius annis obsequeretur et ministraret famulo dei ceperunt homines mēte corrupti s̄m scabiez mentis sue suspicari q̄ non sinceram senior haberet conscientiam de virgine que ministrabat ei Audiens autem hec senior exorabat diuinitatem christi domini dicens Tu domine deus noster qui solus cognoscis omnia et vides quoniam multi dolores sunt egritudinis mee et miserie et afflictōnes tante infirmitatis que me ita per tāta consumit tempora ut necessarium habeam obsequium hui⁹ famule tue que mihi propter nomen tuum ministrat tribue ei domine de⁹ meus condignam mercedem in vitaz eternam sicut dignatus es propter tuam bonitatem promittere his qui propter nomen tuum egenis et infirmis suum exhibent mīsterium Cum autem appropinquasset dies transitus eius conuenerunt ad eum q̄ plurimi sancti seniores et fratres de monasterio et dixit eis senior. Obsecro vos domini patres et fratres ut cum defunctus fuero tollatis baculuz meum et plantetis eum super sepulchrū meum Et cum radices miserit fecerit q; fructum tunc scietis quia munda est conscientia mea a famula dei que mihi ministrabat. Si autem nō frōnducerit scitote quia non suz mundus ab ea. Cum ergo vir dei exissz d̄ corpore s̄m preceptum eius sancti seniores plantauerunt baculuz eius super sepulchrum ipsius ⁊ fronduit accedētiq; tempore protulit fructum. et admirati sunt omnes glorificantes deū Ad tale enim miraculum de vicinis etiam regionib⁹ multi venientes magnificabant gratiam saluatoris Nā et nos ipsam arbusculam vidimus ⁊ benediximus dominū qui protegit ī omnibus in sinceritate et diuinitate sibi seruientes

xxviij.

Referebant nobis sancti seniores de quodam fratre dicentes Quoniam quodaz tempore ita impugnabant eum demones vt statim hora diei prima tantam famem et defectōnem corpori eius facerēt ut penitus sustinere non posset. Ueruntamē ille dicebat in corde suo quia qualitercūq; oportet me vel vsq; ad tertiam expectare ⁊ tunc cibum sumere, Cunq;

facta fuisset hora tertia item dicebat cogitationibus suis. Etiam et nunc violenter oportet me sustinē vsq; ad horam sextam Et cum aduenisset hora sexta infundebat panem ī aqua dicens Dum hic panis infūditur oportet me etiam expectare horam nonā Cunq; hora nona aduenisset ſm cōsuetudinem complebat omnes oratōnes et psalmodiam secundū regulam et ponebat panē ut comederet. Hoc ergo ꝑ plurimos dies sustinuit. Quadam autez die similiter ab hora prima vsq; ad horam nonam fecit Cunq; hora nona sedisset ut cibum capēt vidit de sportella vbi panes.i.paxīacia reposita erāt surrexisse fumuz magnum et egressum esse per fenestram cellule etus Itaq; ex illo die nec esurijt nec defectio corpori eius facta ē. sed magis ita corroboratum est ī fide et in abstinentia cor eius ut etiam nec post biduum delectaret euz cibū percipere ita dei gratia auxiliāte certamini eius Per patientiam em̄ suaz frater extīxit castrimergie.i.gule concupiscentie passionem.

.xxix.

Quidam de sanctis senioribus salutatiōis causa profectus est ad alium seniorem heremitam Qui cū omni gaudio suscepit eum pro cuius ei⁹ aduentu parauit ad refectionem senior lenticule cibum coctum. Dixerūtq; inter se ut pri⁹ ex more complerēt orationes et psalmodiam et postea cibum caperent Cum autem ingressi fuissent psallebāt totumq; psalteriuz compleuerunt Nam et de scripturis tanq̄ legētes duos prophetas absentes recitauerunt Jamq; dies abierat noxq; similiter recedebat. Dum ergo orarent et intēte psallerēt illuxit alta dies.tuncq; primuz intellexerunt qz iam nox transisset Iterum autem inter se de verbo dei loquentes et spūales sibi sensus exponentes. factum est ut circa horam nonam salutantes se inuicem ita reuerteretur qui venerat senex ad cellulam suaz Nam refectionem cibi qui parat⁹ fuerat obliti sūt accipere dum cibum spūalem perciperent. Vespere autem facto inuenit senior ollam plenaz sicut parata fuerat et cōtristatus dixit. Heu quomodo obliti sumus percipere pulmentū istud.

.xxx.

Discipulus cuiusdam sācti senioris impugnabatur a spiritu fornicationis sed auxiliāte gratia domini resistebat viriliter pessimis et immundis cogitationibus cordis sui. Jeiunijsq; et orationibus ⁊ opere manuū affigebat se vehementer Beatus autem senior videns eum ita laborantē dixit ei Si vis o fili deprecor deū ut auferat a te istam impugnatōem. Ille vero respondens dixit ei Vido pater quia etsi laborem sustineo sentio tamen fructū in me proficere bonū.quia per occasionē impugnatōis huius et amplius ieiuno et amplius in vigilijs et orationibus tolero Veruntamen deprecor te ut ores ꝑ memīam dñi ut det mihi virtutē quatenus possim sustinere ⁊ certare legitīe Tunc sāctus senior dixit ei Ecce nūc cognoui fili quia fideliter intelligis hoc spirituale certamen pro patientia ad salutem eternam anime tue proficere. Ita enim et sanctus apostolus dicit. Certamen bonum certaui cursum consummaui fidē seruaui De reliquo reposita est mihi co

rona iustitie non solum mihi sed et omnibus qui diligunt aduentum domini.

.xxxi.

Beato abbati moysi qui habitabat ī loco qui appellabatur petra quodam tempore in tantum imposuit durissimam impugnationem fornicationis demon. ut non prevaleret sedere in cella sua sed abiit ad sanctuz abbatem isidorum et retulit ei violentiam impugnationis sue. Cunqz de scripturis sanctis abbas isidorus proferens testimonia cōsolaretur eū ⁊ ut in cellulam reuerteretur rogaret euz noluit abbas moyses pergere ad cellulam suam. Tunc abbas isidor⁹ pariter cum abbate moyse ascēderūt ad superiora cellule sue et dixit ei isidorus. Respice ad occidentem et vide Cunqz respiceret vidit innumerabilem multitudinem demonum vehementer cuz furore perturbari et quasi ad prelium preparatos festinanter qz pugnare. Dixit ei iterum abbas isidorus. Respice ad orientem et vide. Cunqz respiceret vidit innumerabilem multitudinem angelorum sanctorum gloriosum ac splendentē super lumen solis celestium virtutum exercitum. Dixit autem ei abbas isidorus. Ecce quos in occidente vidisti ipsi sunt qui impugnant etiam sanctos dei Nam quos ad orientem conspexisti. ipsi sunt quos ad adiutoriuz sanctis suis mittit dominus. Cognosce ergo quia plures sunt nobiscum sicut dicit heliseus propheta. Verum etiam et sanctus apostolus iohannes dicit. quia maior est qui in nobis est q̄ qui in hoc mundo. His auditis confortatus in domino sanctus abbas moyses reuersus ē ad cellulam suam gratias agens et glorificans domini iesu christi bōitatis potentiam.

.xxxii.

Molestiam sustinebat quidam frater a spiritu fornicationis. Abiit autem ad quendam probatissimum seniorem et precabatur eum dicens. Pone tibi solicitudinem beatissime pater ⁊ ora pro me quia graviter impugnat me passio fornicatōnis. Hec cū audisset senior orabat intente die ac nocte pro eo deprecatus domini misericorciam Iterum autem veniebat idem frater et rogabat seniorem ut magis intentius pro eo rogaret. Similiter autem cum omni solicitudine beatus senior orabat intentius pro eo Frequenter autem venientem ad se monachum videns senior et deprecantem se ut oraret valde contristatus admirabatur quia non exaudiret dominus orationem eius Orauit autem dominum dicēs Domine reuela mihi vnō in hoc fratre operatio ista diaboli quia deprecatus suz te et requiem necdum inuenit Eadez autem nocte reuelauit ei deus quia circa illum monachum erat negligētie et ignauie resolutio Ita autē ostēsum est sancto seniori. Vidit sedentez illum monachum et spiritus fornicationis in diuersis mulierum formis ante illum ludentes ipsumqz cuz eis delectari Videbat autem et angelum domini astātem et indignantem graviter contra eūdem fratrem. quia nō surgebat nec prosternebat se in orōnibus ad deum sed magis delectabat

in cogitationibus suis Hec aūt ostē
sa sunt scō seniori ꝑ reuelatōnem Co
gnouit aūt qꝛ culpa et negligētia il-
lius monachi erat ut non exaudiren
tur orōnes eius. Et tunc reuertente
fratre dixit ei senior qꝛ culpa tua est
frater q̄ condelectaris cogitatōibus
malis Impossibile est em̄ discedere a
te spm̄ fornicatōis immūde alijs orā
tibus et deuꝫ ꝓ te dep̄cantib⁹ nisi et
tu ip̄e laborez assumas in ieiunijs et
orōnibus et vigilijs multis cū gemi-
tu deprecans ut mīam suam et adiu
torium gratie sue prebeat tibi domi
nus iesus ut possis resistere malis co
gitationibus. Et medici qui corpo-
ribus hominū medicamenta ꝯficiūt
et adhibēt q̄uis oīa cum summa di-
ligentia faciant. veruntñ si ille qui in
firmat̄ nō se abstineat a noxijs cibis
vel de alijs que solent ledere infirmā
tes nil proficiet ei cura et diligentia
ac solicitudo medicoꝝ Similiter eti
am et in anime languoribus euenirꝫ
Licet cum omni intentiōe et ex toto
corde sancti patres q̄ sunt medici spi
rituales exorent misericordiā christi
dm̄ saluatoris nostri ꝓ eis qui orōi-
bus eorū se postulant adiuuari. nisi
et ipsi cū omni intentōe mētis taꝫ in
orōib⁹ q̄ꝫ in oī ope spūali q̄ d̄o placi
ta sunt fecerīt nō eis ꝓficiēt negligē-
tibus et resolutis et de salute aīe mi
nime cogitantib⁹ orōnib⁹ scōꝝ. Hec
audiēs frater compūct⁹ ē corde ⁊ cū
oī solicitudine s̄m omnē doctrinā se
nioris statī cū ieiunijs et orōib⁹ et vi
gilijs semetip̄ꝫ afflixit ⁊ meruit mīaꝫ
dñi et recessit ab eo spiritus immūde
passionis .xxxiij.

Dicebāt scī seniores prēs de q̄daꝫ
monacho iā seniore in sichie heremo
commanente quia seruus quorundā
erat et per singulos annos descende
bat de heremo in alexandriaꝫ vbi cō
manebant dñi eius deferens eis pen
sionem sicut solent serui facere dñis
suis Sed dñi eius magis reuerentiā
pro timore dei habentes circa eum
honorabant occurrentes et salutan-
tes eū petentesqꝫ eum ut pro eis do
minum exoraret. Ille autez mittebat
aquam in peluim et festinabat laua
re pedes dominis suis cuꝫ omni hu
militate obsequium eis cupiēs exhi-
bere Ipsi vero non adquiescebāt vt
pedes eorum ablueret sed dicebant
ei. Noli beatissime pat̄ grauare ani
mas nostras At ille rñdens dicebat
Ego seruus vester sum Nā vos do-
minos meos oīpotēs de⁹ cōstituit et
grās ago dño vestro qꝛ dignati estis
me ꝑmittere ut seruiaꝫ deo viuo ⁊ ve
ro creatori ac dñatori celi et terre. et
ideo detuli vobis pensionem seruitu
tis mee Domini autem eius conten
debant nolentes accipere quaꝫ detu
lerat pensionem Respondens autem
mōachus dixit eis. Si nolueritis ac
cipere pensionem meā ita decreui ut
nō reuertar in heremū sed hic in pre
senti permaneo et seruio vobis Hec
audiētes dñi eius adquieuerūt susci-
pere pensionē ne cōtristaretur sed ut
magis reuerteret̄ ad loca hēmi in cel
lam suā Illud autē quod de pensiōe
sua etiā nolētib⁹ dabat dñis suis sta-
tim qd̄ accipiebāt pauꝑibus eroga-
bant Interrogantes autem eundem
seniorem fratres dixerūt ei Obsecra
mus te pater ut dicas nobis cur cuꝫ
tanta intentione pro seruitio tuo pē
sionem etiam nolentibus et nimis re
sistētibus tibi dominis ingessisti Ad
hec respondēs senior dixit ei. Ego
fratres ideo festino pro seruitio

quod tanq̃ dominis meis debeo pē
sionem per singulos annos adimple
re cēs ut quicquid iam cum domini
adiutorio in ieiunijs et orationibus
seu in sanctis vigilijs vel in omni ope
re spirituali christo domino adiuuā
te laborauero hoc mihi in eternā vi
tam et salutem aime mee proficiat ne
forsan si pensionem pro seruitō meo
minime intulero iam totus spiritua
lis labor meus ad illorum mercedē
proficiat qui me permiserūt xpo do
mino seruire et spūaliter conuersari.

Referebat aūt .xxxiiij.
beatus senior pastor fratribus dicēs
Quonīā fuit quidā nup monachus
in constantinopoli tpibus theodosij
imperatoris hic habitabat in pua cel
lula foras ciuitatem vbi solent impa
tores egressi de ciuitate libēter degē
Audiens ergo imperator q̃ ibi esz
quidā monachus solitarius q̃ nusq̃
egrediebatur de cella cepit deambu
lando pergere ad locum vbi erat p̄
dictus monach⁹. p̄cepitqz se comitā
tibus et eunuchis ut nullus appropī
quaret ad cellaz monachi illius Ipe
autez solus perrexit pulsauitqz ostiū
cellule. Surrexit vero monachus et
apparuit ei et nō cognouit q̃ essz im
perator. tulerat enim sibi coronā de
capite suo vt nō cognosceretur Post
oratōem aūt resederunt piter Et inē
rogauit eū imperator dicens Quō sci
patres degunt in egipto? Respōdēs
monachus ait. Omnes exorāt deum
pro salute vestra. Aspiciebat autem
imperator intēte cellulaz ipam et nihil
vidit in ea nisi paucos panes siccos
in sporta pendētes dixitqz ei. Da mi
hi benedictiōem abba ut reficiamur
Statimqz festinauit monachus ⁊ mi
sit aquam ⁊ salem et misit buccellas
et comederunt piter Porrexitqz ei
calicem aque et bibit. Tunc theodo
sius imperator dixit ei. Scis quis sz
ego? Et respondens dixit monach⁹.
Nescio q̃s sis domine Dicit ei. Ego
sum theodosius imperator et ob de
uotionem veni huc Hoc cuz audissz
monachus prostrauit se ante illum.
At ille dixit ei. Beati estis vos mo
nachi qui securi ac liberi de negotijs
seculi tranquilla et quieta perfruimī
vita et solummodo de salute anima
rum vestrarum habetis solicitudinē
quomodo ad vitam eternaz et ad ce
lestia regna perueniatis In veritate
enim dico tibi quia certe ī regno na
tus sū et nunc in regno vego ⁊ nūq̃
sine solicitudine cibum cupio. Post
hec autez valde honorifice salutauit
cum imperator et ita egressus est ab
eo. Eadem autem nocte cepit intra
se cogitare dei famulus dicēs Quia
non oportet me iam in hoc loco eē.
Multi enim non solum de populo sz
etiam de palatio ⁊ de senatoribus q̃z
plurimi et emplum imperatoris secū
ti ad videndū me venturi sunt et ho
norez mihi tanq̃ seruo dei deferēdo
nō cessabūt Et illi q̃dē hec ppē nomē
dm̄ facturi sūt ego aūt timeo ne forsi
tā malign⁹ diabol⁹ mihi subrepat et
libent eos suscipiā et pdelectetur cor
meū laudib⁹ ⁊ hōrib⁹ eoz ⁊ p hec iā
incipiā vtutē hūilitatis pdere et lau
des atqz hōres hoīm affectare. Hec
ergo oia hō di secū cogitās eadē no
cte fugit inde et prexit in egiptuz ad
scōs patres in heremū .xxxv.

De scō pastore referebāt alij sci
seniores dicētes qz q̃dam tpe cum au
disset index provincie sanctā opinio
nem sancti pastoris considerabat vi

dere eum misitq; nuncium deprecās ut susciperet eum. Beatus aūt pastor contristatus est valde cogitans apd̄ semetip̄m. quia si ceperīt persone nobiles venire ad salutandū et honorandum me manifestū est quia et alij multi populares homines frequentabūt me ⁊ necesse est ut ꝑ hec ꝑturbetur secreta vite mee conuersatio et humilitatis grām quā cū tanto labore auxiliante dn̄o deo nrō a iuuentute mea studui custodire forsitan surripiente maligno diabolo ꝑdam et vane glorie laqueos incurram quos effugere valde difficile est. Hec ergo apud semetip̄m cogitās definiuit quatenus excusaret magis et non susciperet iudicē. Contristat⁹ aūt iudex. qꝛ non se suscepisset ait ad officiū suū quia nō merui videre hoīem dei peccatis meis imputo. Ueruntamē nimis desiderans ꝑ quācūq; occasionē videre sanctum viruz excogitauit huiuscemodi causam que occasionē ei preberet videndi eū. Comprehendēs enim filiū sororis beati pastoris misit in carcerem vt ꝑ istam occasionē aut susciperet iudicem aut certe ad carcerez ip̄e veniret ad rogandū iudicez. Dixitq; ad officium suū. Ut nō ꝯtristet̄ senior sanctus mandate ei. Si voluerit ad me venire necesse ē ut statī educam⁹ eū d̄ carcere. Talis ē em̄ causa eius q̄ nō possit impune transire. Audiēs āt hec mater iuuenis et soror scī pastoris abijt ī heremū vbi scūs frater ei⁹ erat stabatq; ad ostiū cellule eius cū multo fletu et vlulatu rogans euz vt descenderet ad iudicē et rogaret pro filio suo. Btūs aūt pastor nō solum nihil ad eam dixit. sed nec ostiū aperuit vt ingredereť ad eū. Tunc illa cepit maledicere ei ac dicere. Durissime et impijssime ac ferrea viscera gerens quomodo te tantus dolor fletus mei non flectit ad misericordiam quoniam ipsum vnicum filiū habeo quē mortis periculo ꝯstitutū video. Tunc senior mandauit ei per fratrez qui sibi ministrabat dicēs. Uade dic ei. Pastor filios non gemuit ideo nō dolet. Hec autē audiens iudex dixit amicis suis. Scribite ad eum ut epistolam precatoriaz faciat ad me quatenus possim eum dimittere. Tūc iaz q̄m plurimis suadentibus sanctus senior scripsit ad iudicem dicens. Iubeat nobilitas tua diligenter requirere causam illius et si quid dignum morte admisit moriatur quatenus ī hoc presenti seculo exsoluat crimen peccati sui ut euadat eterne ac perpetue gehenne penas. Sinautem nil dignum morte commisit quod iustū videtur legi ita d̄ eo iube disponere

.xxxvi.

Fuit etiaz de magnis patribus quidam senior nomine agathon nominatissimus in virtute humilitatis et patientie. Quodam autem tempore perrexerunt ad visitandum eū fratres. Audientes enim de eo q̄ magnam humilitatem haberet volentes probare si vere humilitatis patientiā possideret dixerunt ei. Multi scandalizantur in te pater quia nimis vicio superbie tenearis. et ido alios despicias et pro nihilo eos habeas sed et detractōes aduersus eos loqui nō cesses. Affirmāt etiā q̄ plurimi q̄ ido hec agas qꝛ fornicatōis vicio tenearis et ne solus videaris errare idcirco alijs nō cesses detrahere. Ad hec senior respondens ait. Hec omnia q̄ dixistis vicia in me esse cognosco. nec possum negare tantas iniqui-

tates meas Procidensqz pnus in terram adorabat eosdem fratres dicēs. Deprecorvos frēs ut intentius p me misero et multis peccatis obnoxio xpm dnm exorare non cessetis ut indulgētiam tribuat iniquitatib⁹ meis multis ac malis. Ad hec suprradicti fratres addentes dixerūt ei. Non te etiam lateat hoc qz hereticū te eē q̄ plurimi affirmare volunt Hoc cum audisset senior dixit eis. Licet multis alijs peccatis obnoxius sim tamē hereticus penitus non sum. Absit hoc ab anima mea Tunc oēs fratres qui ad eū venerāt pstrauerūt se in terrā ad pedes ei⁹ obsecrantes eū et dicentes. Precamur te abba vt dicas nobis cur tāta vitia nobis dicētib⁹ utpote de te in nullo cōmot⁹ es. de verbo aūt heretici valde te cōmouisti ⁊ abominatus es nec ferre potuisti auditū. Dicit eis senior Illas pōres culpas atqz pctā propter humilitatē sustinui ut me peccatorē eē crederetis Nouim⁹ eī si custodiat humilitatis virt⁹ magna est salus aīe Nā dns et saluator nr̄ hiesus xps cū ei iudei multas contumelias et puitia irrogasset patienē cūcta tolerauit ut nobis exēpla pbēt hūilitatis. Immissi āt falsi testes multa aduersus eū falsa ⁊ tiret ⁊ vsqz ad mortē crucis patienē cūcta sustinuit Ita em̄ et apostolus petr⁹ p̄dicat dicēs. Christ⁹ passus ē p nob relinquēs nobis exemplū ut seqmur vestigia ei⁹. Oportet igit̄ ut patienē cūcta aduersa cū hūilitate sustineam⁹ Nā sermonē q̄ me hereticuz diristis nō potui sustinere et valde abominatus sum. quia heresis separatio a dō ē Heretic⁹ enī separatur a deo viuo ⁊ vero et coniūgitur diabolo et angelis eius Alienatus enim a christo iā non habet deum quem exoret p peccatis suis. quia ex omni tempore perijt. Si autez conuersus fuerit ad veram et catholicaz sancte ecclesie fidē suscipitur a bono ⁊ pio saluatore nostro hiesu christo et coniūgitur deo vo creatori ac saluatori nostro christo qui est in patre filius semper cuz sancto spiritu Ipsi gloria in secula seculorū amen Illi aūt audientes admirati sunt discretōem ei⁹ et edificati discesserunt. xxxvij.

Sancti seniores dicebant de discipulo abbatis pauli noīe iohanne q̄ magnā haberet humilitatē ⁊ virtutem obedientie ut etiaz difficiles cās imperanti abbati in nullo penitus contradiceret sz nec leuiter in aliquo murmuraret. Cum autem necessari⁹ esset in monasterij vtensilibus fimus boum misit eum abbas suus in proximo vico ut requireret ibi fimū boum et cuz celeritate afferrz ad monasterium Erat autem in loco illo mala bestia leena Statim ergo egressus suprradictus discipulus ei⁹ iohannes ibat fm preceptum abbatis. Cunqz pergeret dixit abbati suo Domine pater audiui q̄ plurimos dicentes. quia ī illo loco mala bestia leena sit. Tunc senior quasi iocularitet dixit ei. Si venerit super te tene et alliga eam adducesqz tecum Cunqz peruenisset ad locū iazvespere statim egressa leena irruit super eum Ille autem comprehendens tenere eam voluit. Illa autem excutiens se de manibus eius aufugit. Sequebatur vero ille dicēs Quia abbas me⁹ p̄cepit ut alligatā poucā te ad eū Continuo stetit bestia ⁊ tenēs eā reuertebatur ad monasteriū Dū autem retardaret in itinere. abbas eius nimis solicitus

pro eo tristabatur grauiter Et ecce
subito superuenit discipulus eius te-
nens ligataz leenā Quā cum audissz
senior admiratus valde gratias age
bat saluatori nrō dō Dixitqz discipu
lus eius Ecce domine sicut precepi
sti mihi adduxi ligatam leenam Vo
lens autem senior humiliare sensū ei⁹
ne extolleret se in cogitatiōibus suis
discipulus eius ait illi Sicut tu insen
satus es ita etiam et istam insensataz
bestiam adduxisti. Solue ergo et di
mitte eam ut pergat ad locum suum

Quidam de .xxxviij.
sanctis senioribus misit discipulū suū
ad hauriendam aquam Oblitus est
autē tollere funē discipulus ei⁹ cum
quo hauriret aquā Cūqz peruenissz
ad puteum contristatus est valde. et
qz longe erat cella eorum quid agēt
quo se verteret nesciebat Dubitabat
enī ad cellam reuerti Tūc anxius ni
mis prostrauit se in orōem cū lachry
mis dicēs Dñe miserere mei fm ma
gnam mīam tuā qui fecisti celū ⁊ ter
ram mare et omnia que in eis sunt q̄
facis mirabilia magna solus misere
re mihi propter seruum tuum q̄ misit
me Et cum surrexissz ab oratione ex
clamauit O putee putee misit me ser
uus christi abbas meus vt hauriam
aquam Statim autez ascendit aqua
sursum ad os putei Et cū implessz la
genam suaz frater abcessit glorificās
potentiam dñi saluatoris. Aqua au
tem putei reuersa est ad locum suum

Referebant sancti senio .xxxix.
res nobis dicētes quia fuit quidam
monachus in heremo sichie. Venit
autem ad visitādos scōs patres qui
habitabant in loco qui dicit̄ cellis.
vbi multitudo monachorum diuisis
habitabant cellulis. Cūqz nō inueni
ret ad presens cellulaz vbi possit ma
nere quidam de senioribus habens
aliam vacantem cellulam dedit ei di
cens Interim repausa in hac cellula
donec inuenias vbi possis manere.
Cunqz ad visitandum eum conueni
rent q̄ plurimi fratres desiderantes
ab eo audire verbum salutis eterne.
habebat enim gratiaz specialem do-
cendi verbum dei Videns ille senior
qui ei ad habitandum prestiterat cel
lam inuidie liuore cor eius vulnera-
tum est et indignari cepit ac dicere.
Quoniam ego tantis temporibus ī
hoc loco habito et non ad me conue
niunt nisi rarissime et hoc in diebus
festis et ecce ad istum pene quotidie
fratres q̄ plurimi vadunt Dixit aūt
discipulo suo. Vade et dic ei ut egre
diatur de cellula illa quoniā necessa
ria est mihi Cum aūt perrexissz disci
pulus eius ad illuz frēm dixit ei. Mā
dauit abbas meus sanctitati tue Ju
be mihi mādare qualiter habeas au
diui enim te infirmari. Ipse vero re-
mandauit ei dicens Ora pro me do
mine pater quia valde stomachū do
leo Reuersus autem discipulus dixit
abbati suo Nimis rogat scitatē tuā
ut vl̄ tres dies iubeas inducias ei da
ri ut sibi possit aliā cellulam ꝓuidere
Trāsactis trib⁹ dieb⁹ iterū misit disci
pulū suū dicēs. Vade ⁊ dic ei vt egre
diat̄ de cellula mea Naz si rursus di
stulerit dices ad eū quia continuo ve
nio et cū baculo cedēdo expello euz
de cellula mea Pergēs aūt discipul⁹
ad supradictū frēm dixit ei. Qm̄ val
de solicit⁹ ē abbas me⁹ de infirmita
te tua. idō misit me reqrēs si melius
habeas At ille h̄ audiēs dixit Grās
ago dñe sancte charitati tue quia so
licit⁹ es de me Veruntamē precibus

tuis melius habeo. Reversus autem discipulus dixit abbati suo Etiam ⁊ nunc satis deprecatur sanctitatē tuā dicens ut vsqz in diem dñicum expectes eum et statim egredietur. Cū ūt advenisset dies dominicus et nō statim egrederetur accipiēs baculū senior inflammatus invidie et iracundie spū pergebat cedendo eum expellēt de cella. Accedens autem discipulus eius dixit ei. Si iubes pater p̄cedo te et video ne forsitan aliqui fratres ad salutandū eū venerint ⁊ si viderīt te scādalisentur. Precessit ergo discipulus eius et ingressus ad eum dixit Ecce abbas meus venit ad salutandū te. Egredere ergo celerius et cum gratiarūactione occurrere ei qz pro nimia charitate et dilectiōe venit ad te Qui statim surgens cū nimia alacritate occurrit ei. Cunqz vidissz eum anteq̄ appropinquaret prostravit se pronus in terram adorabatqz senex cū gratiarūactione dicēs Retribuat tibi dñs charissime pater bona eterna pro cellula quā mihi propter nomen eius prestitisti et in celesti hierusalem inter sāctos suos xp̄us dñs tibi gloriosam ⁊ splendidam preparet mansionem. Hec autez audiens senior compūctus est corde ⁊ proijciens baculum cucurrit in amplexum eius et osculatus est eū invitavitqz eū ad cellulam suā vt pariter cū gratiarum actione sumerent cibū Vocavit autē senior supra memoratū discipulū suum ⁊ inerogavit eum dicēs Dic mihi fili si dixisti isti fratri verba q̄ propē cellulam illam mandavi vt diceres ei Tūc discipulus ei confessus ē dicēs. Vere dñe dico qz propter humilitatem quam tibi exhibere debeo q̄si patri et domino idō non audebā respōdere tibi aliquid qñ mittebas me ad eū. veruntamen nil aliorum dixi q̄ mādabas ad eū. Hec audiēs senior statim se prostravit in terram ad pedes discipuli sui dicēs Ex hodierna die tu pater meus esto et ego discipulus tuus quoniam te moderate cū timore et charitate dei agente et meam ⁊ illius frīs aīam de peccati laqo christus dñs liberavit Pro voto enim et sancta solicitudine et intentione discipuli qui perfecte in charitate xp̄i diligebat abbatem suū et anxius timebat ne per invidie et iracundie vicium tale aliquid agerz pater eius spūalis et perderet omnes sanctos labores q̄s ab iuvētute etate in xp̄i seruitio pro vite eterne p̄mijs laborauerat. ⁊ idō dñs donavit illis grām suam vt i pace xp̄i pariter letarentur. .xl.

Fuit quidam frater in monasterio nomine eulalius nimis virtute humilitatis ornat⁹. Si quid ergo vt solent culpabile admisissent negligētiores fratres excusantes culpas suas supradictum fratrez asserebant esse culpabilem Cunqz argueretur a senioribus fratribus non negabat sed prosternebat se in terram et adorās eos dicebat se peccasse negligenēqz fecisse Cum aūt iterū ac frequenter accusarēt eū ⁊ sm regulā monasterij biduana ac triduana ieiunia ei indicerent ille omnia patiēter tolerabat. Ignorantes aūt fratres qz hec omnia p humilitatis virtute patienter sustineret conuenientes pariter maxime seniores ad prēm monasterij dixerūt ei. Cōsidera pater quid agēdū sit Quādiu em̄ sustinē possumus negligentias ⁊ damna que frater eulal⁹ facit ī monasterio? Jā pene omnia vasa ⁊ vtē filia monasterij contracta sunt et ex

terminata p negligentiā eius Quō ḡ
iste talis tolerand⁹ ē? Rn̄dit āt pater
monasterij et ait. Interī frēs paucos
dies sustinete et postea ordinabit̄ q̄d
de eo ꝯpetit fieri Hec dicens dimisit
frēs Ingressus vero cellulā ꝓstrauit
se in orōem obsecrās mīam dei ut ei
manifestare dignaret̄ q̄d ordīare aut
q̄d diffinire posset de supradicto frē
Tūc reuelatū ē ei q̄d ageret Cōuoca
uit ergo oēs frēs abbas et dixit eis.
Credite mihi frēs quia magis opto
mattam frīs eulalij cū humilitate et
patientia ei⁹ q̄ꝫ oīa opa eoꝝ dūtaxat
q̄ murmurātes in cordib⁹ suis opant̄
in monasterio. Ut aūt ostendat vob̄
quale meritū apud deum habeat hic
ipe p̄cipio vobis ut deferantur mihi
mattule oīm fratrū Quas cū detulis
sent iussit ut accēderent ignē Et misit
in eū oīm fratrū mattulas Que statī
omnes cōbuste sūt p̄ter mattulā frīs
eulalij q̄ integra repta est et nō est cō
busta Cūqꝫ hec vidissent oēs fratres
timuerūt valde et ꝓsternētes se in ter
ram veniā et indulgentiā a xp̄o dn̄o
postulabant et collaudātes āmirabā
tur nimis patientiā et humilitatē fra
tris eulalij Deniqꝫ ex eo honorabāt
et magnificabāt eū tanq̄ꝫ vnū de ma
gnis patribus Istos aūt honores ⁊
laudes nō poterat sustinere frater eu
lalius dicens Ue mihi infelici q̄ꝛ per
didi humilitatē meā quā p multa tē
pora adq̄rere auxiliāte et adiuuante
me xp̄o festinaui. Consurgens itaqꝫ
nocte egressus de monasterio fugit ī
heremū vbi nullus euꝫ agnosceret et
ibi in spelea habitauit. Noluit enim
tp̄ales hoīm laudes sꝫ celestē eternaꝫ
qꝫ gloriā a saluatore nrō xp̄o in futu
ro p̄cipere seculo. xli.

Heremita quidā fuit noīe pior
de antiquis patribus quem beatus
anthoni⁹ adolescentē ī sancto ꝓposito
monachoꝝ instruxit Demoratus est
aūt apd̄ beatū anthoniū paucos an
nos Cunqꝫ vigintiquinqꝫ esset āno
rū abijt ad aliū secretū heremi locuꝫ
ut solitarius habitaret. hoc etiā volē
te et cōsentiente beato anthonio. Di
xitqꝫ sanct⁹ anthonius ad eū. Uade
pior et habita vbi volueris ⁊ cū tibi
per aliquā ratiōabilē occasionē reue
lauerit dn̄s venies ad me Cū autē p
uenisset hic ipe pior ad locū q̄ situs ē
inter nitriam et heremū sichi effodit
puteū cogitans apud semetip̄m qm̄
qualemcūqꝫ aquā inuenero oportet
me ipa contentū esse Quod et factuꝫ
est et ad augmentū virtutū eius talis
valuit occasio Tantū em̄ salsa ⁊ ama
ra inuenta est aqua ut si quis ad euꝫ
visitādi grā veniret in proprio vascu
lo aquā sibi portaret. Remoratus ē
ergo in eodē loco annis triginta. Di
cebant ergo ei frēs ut recedēt de ip̄o
loco ꝓpter amaritudinē aque Ipe āt
dixit eis. Si amaritudinē et laboreꝫ
abstinētie fugiamus ⁊ velim⁹ requiē
in hoc mundo habere post exituꝫ vi
te huius nō p̄cipiem⁹ illa eterna ⁊ ve
ra bona nec fruemur illis ꝑpetuis be
ati ꝑadisi delitijs Dicebāt ergo frēs
q̄ꝛ vnū tantū paximaciū et q̄nqꝫ oli
uas in cibo accipiebat et hoc deam
bulando foris. Etiaꝫ et hoc affirma
bant de eo multi sanctorū patruꝫ q̄ꝛ
triginta et eo amplius annis ex quo
egressus est de domo parentum suo
rum nunq̄ꝫ eis visus est etiam cum
defunctos audisset parentes suos ut
pergeret ad requirendū seu visitāduꝫ
propinquos suos. Ueruntamē soror
eius cum esset vidua habens duos fi
lios iam adolescentulos misit eos in

heremo ad requirendū frēm suū pio
rem Qui cuz diuersa monasteria cir
cuissent requirētes eum. tandem vix
inuenientes illum dixerūt ei. Nos fi
lij sororis tue sumus que nimio desi
derio optat te videre ante exituz suū
Ipe vero nō adquieuit petitōi eorū
Perrexerut ergo adolescētes ad ho
minez dei beatū anthoniū indicātes
ei pro qua causa venissent Misit aūt
beatus anthonius et vocauit euz ad
se dixitqz ei Quare frater tanto tem
pore non venisti ad me? Qui respon
dens dixit ei Precepisti mihi beatissi
me pater ut cū per aliquā occasionē
reuelaret mihi dñs tunc venirē ad te
et ecce vsqz hactenus nō mihi reuela
tum ē. Dixit ei beatus anthoni⁹ Va
de ut videat te soror tua Tūc assūpsit
secum alium monachū ⁊ perrexit ad
locū et domū sororis sue et foris pro
pe ianuam atrij clausis oculis ut nō
videret sororem suam stetit Illa aūt
veniens ꝓiecit se ad pedes eius de ni
mio eniz gaudio angustiata ē. Dicit
ei beatus pior. Ecce ego suz pior fra
ter tuus vide ergo me quantū volue
ris. Et post hec statim reuersus est ī
heremū ad cellulam suā Hoc autem
fecit ad erudienduz monachos ut nō
daretur eis licentia cū libitū eis fue
rit visitare patriā vel parentes suos

Abbas iohannes .xlij.

qui commanebat in monte qui voca
tur calamus habebat sororez que ex
infantia in sancto proposito conuer
sabatur Ipa enim erudiuit et docuit
fratrem suum eundez abbatem iohā
nem ut relinqueret vanitatem seculi
huius et ingrederetur monasterium.
Cum autez ingressus fuerat ī mona
steriuz per viginti et quatuor annos
non est egressus ꝺ monasterio nec vi
sitauit sororem suaz Illa vero nimis
desiderabat videre eum. Nam et fre
quenter scribebat et mittebat ad euz
epistolas. petebatqz ut ante exitum
eius de corpore veniret ad eam ut in
charitate de presentia sua letaretur.
Ille autem excusabat nolebatqz de
monasterio egredi Venerabilis autē
famula ꝺi soror eius iterū scripsit ad
eū dicens. quia si nolueris venire ad
me necesse est ut veniaz ad te ut post
tanta tempora merear adorare tuaz
sanctam charitatem Hec autem cuz
audisset supradictus abbas iohānes
contristatus est nimis et cogitabat
apud semetipsum dicens. Quoniam
si ꝑmisero ut ad me veniat soror mea
de cetero licētia dabitur ut et alij pa
rentes ac propinqui nostri veniant
ad visitandum me Ideoqz tractauit
apud se ut magis ipse pergeret et vi
sitaret sororem suam Accepit autem
alios secum duos fratres ꝺ monaste
rio Et cum venissent ad ianuam mo
nasterij sororis sue exclamauit dicēs.
Bñdicite et audite ꝑegrinos. Egres
sa est autem soror eius cuz alia famu
la dei et aperuit ianuam et penitus
non cognouit fratrem suum Ipse au
tem cognouit sororem suam sed non
est locutus verbum ne forte in voce
cognosceret eum. monachi autez qui
cum ipso venerant dixerunt ad eam.
Rogamus te domina mater ut iube
as nobis aquam dari ad bibenduz
quia de itinere fatigati sumus Cum
autem accepissēt et bibissent aquam
facientes orationem et gratias agen
tes domino deo nostro recesserunt ⁊
reuersi sunt ad monasteriuz suū Post
aliquantos autez dies scripsit ad eū
soror sua ut veniret ⁊ videret eam añ
exitum suum et orationem faceret in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

monasterio eius. Tunc ille rescripsit ad eam et direxit epistolam per monachum de monasterio suo dicens. Quia prestante gratia christi ego veni ad te et nullus me agnouit. Tu ipsa vero egressa es ad nos et dedisti nobis aquam et accepi de manib' tuis et bibi et gratias agēs reuersus sum in monasterium. Sufficiat ergo tibi quia vidisti me et vlterius nō sis mihi molesta sed ora p me incessanē ad dominum deum nostrum

.xliij.

Etiā de beato theodoro oportet nos exempla virtutum proferre. Hic itaqz beatus theodor' discipulus fuit sancti pachomij viri de sanctis patribus qui fuit pater infinite multitudinis monachorum multorqz monasteriorum pater in patribus thebaide Cuz enim in omnibus sanctitatis fulgeret virtutibus etiam prophetie gratiā a domino meruit. Multa enim futura et reuelauit dominus Quodam vero tēpore supradicti beati theodori soror germana venit ad monasterium in quo conuersabatur idem theodorus ut post multa tempora videret germanum suum Cumqz nunciassent ei de aduentu sororis eius misit cōtinuo duos monachos qui obseruabant ad ianuaz monasterij mandauitqz per eos sorori sue dicens Ecce soror audisti z cognouisti quia viuo ne contristeris autez quia mīme me vidisti sz magis pfidera vanitatem et instabilitatē presentis mūdi et conuerte cor tuum et apprehende sancte vite conuersationem ut puenire possis ad eternam vitam et ad celestia bona q̄ preparauit diligentibus se dominus et facientibus mandata eius Tracta ergo apud te quia hec sola est vera et firma spes ut faciat homo precepta dei ut mereatur peruenire ad gloriosa et eterna promissa domini nostri iesu christi. Hec autem illa cum audisset statim compuncta corde lachrymas fundebat ī conspectu domini et post paululū ingressa est monasterium virginum famularum dei quod in eodem vico situm est z procedente tempore multiplicabatur ī sancto proposito famula christi. Hec autem ita gesta cū audisset mater eorum deprecata est episcopos deferūtqz ei epistolas ad supradictum sanctum pachomiū prēm monasteriorum pro filio eius Cūqz venisset applicuit ī monasterio famularum dei et direxit epistolas ad patrem monasterij obsecrans ut videz filium suum Beatus autē pachomi' vocauit filium eius theodorum z dixit ei. Audiui fili quia mater tua aduenit propter te Itaqz propē epistolas eōrum que scripserūt ad me vade et videat te mat̄ tua. Dicit ei theodorus Precepisti mihi dñe ut videā mrēm meam Si ergo abiero videre eam post tantam scientiam spūalem vereor ne culpabilis inueniar apud deū Etenī oportebat me fortitudinē animi mei ad exemplū aliorū fratruz demōstrare Et dixit pachomi' Quia si non vadis non compello te Sicqz remansit non exiens. Audiens autez mater eius. quia non adquieuit videre eam nimio affectu feruens in filiū noluit remeare in domū suā sed pmā sit in monasterio virginū dicens qm̄ si hic permansero etiam sepe videbo filium meum cū inter alios frēs egredietur ad necessarias monasterij causas z exhortationib' eius pficere possum in sancta conuersatione. Dodri

nacq eius spiritualis cōfirmabit cor meum ut merear peruenire ad eternā requiem quam promisit domin' noster iesus christus diligentibus se.

.xliij.

Referebāt nobis sancti patres de eodem beatissimō patre pachomio qui fuit ut diximus multorum monasteriorum in regione tabenēsiotarum prepositus quoniam frequēter dicebat fratribus quia sicut testis est mihi dominus deus. sepe audiui immundos spiritus demonum loquentes inter se diuersas ac varias artes suas quas contra seruientes deo et maxime contra monachos habent. Quidam enim ex eis dicebat quoniā ego ad durissimum hominem adeo et quotiens ei immitto peruersas cogitatiōes ille statim surgit et prosternit se in oratōnem cum gemitu orās sibi adesse diuinum auxilium. Ego autem illo exurgente cum grandi cōfusione ab ipso egredior Item alius demon dicebat Ego ad illum quem obseruo cum ei cogitationes in corde misero consentit et suscipit et facit eas Sepe enim exardescentem eum in iracundiam facio et in contentiones rixe et pigritiam orationis et dormitationem in psalmodia et nō cōtradicit mihi Ideoq fratres mei dilectissimi semp oportet ut custodiatis sensum et animum vestrum inuocantes nomen domini nostri.

xlv.

Fuit quidam vir magnus ō sanctis seniōribus cui talem gratiam donauerat christus reuelante ei spiritu sancto vt videre posset quod alij nō videbant Referebat enim sanctis patribus dicens. quia aliquādo q̄ plurimi sedentes fratres simul loquebātur inter se et conferebant de sanctis scripturis que ad salutem pertinent animarum Stabant autem circa nos sancti angeli letantes in hilari vultu considerantes delectabantur enim ō eloquio domini Cunq aliud quod cunq inter se loquerentur statim angeli sancti recedebant longius indignantes contra eos Veniebant autē porci sordidissimi et morbo pleni et volutabant se inter eos. Demones enim in specie porcorum delectabantur de superbia et vana loquela eorum Beatus autē senior hec vidēs abiit in suam cellulam ut per totam noctē cum grandi fletu et vlulatu gemēdo deflebat miserias nostras. Exhortabantur ergo sancti patres per monasteria et commonebant fratres dicētes Cohibete fratres a multiloquio et ab ociosis verbis linguam. qr malus interitus anime generatur ⁊ non intelligimus quoniam per hec et domino deo ⁊ sanctis angelis odibiles sumus Dicit enim scriptura diuina. quia in multiloquio nō effugies peccatum Hec enim infirmam et vacuā efficiunt mentem atq animam nrām

.xlvi.

Vir quidam fuit in palatio sublimis sub theodosio imperatore nomine arsenius cuius filios. i. archadium atq honorium augustos de baptismo suscepit Hic itaq arseni' desiderio diuini amoris accēsus relinquens omnem huius seculi gloriam temporalem perrexit ad heremum sicbie ut inter sanctos patres secretam et quietam ab omni strepitu mundi huius ageret vitam. et separatus ab illecebris et delectationibus corporalibus sub tota mentis intentione adhereret domino sicut scriptum est Adhesit anima mea post te me autē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

suscepit dextera tua Dicebāt ergo de eo sancti seniores q̄ sicut cum in seculi cōuersatōe esset nimis preciosis vestimentis pre omnibus vtebatur ita postmodum in heremo sichie degēs studebat ut omnib⁹ monachis viliora ⁊ despecta vestimēta haberet Hic ip̄e arsenius totū tp̄s vite sue sedens ad opus manuū pannū habebat ī sinu propt̄ lachrymas q̄ ob desideriū vite eterne crebro currebant ex ocul' suis. .xlvij.

Dicebat autem abbas daniel d̄ eodem arsenio quia cum operaretur sportas ex palmaruz folijs mittebat aquam in peluim ut infūdēntur palme Et cū feteret brumosa aqua odore nec permittebat ut aliaz aquā mutarent sed super illam fetidam aliam addebat aquam ut semper feteret Interrogabāt aūt eum fratres dicētes. Cur nō permittis ꝑater ut aqua mutetur sed pessiō fetore tota cellula tua repletur? Respondens autem senior Quoniam pro thimiamate et muscata ⁊ alijs diuersis quibus in seculi cōuersatōne sine intermissione fruebar oportet me nunc dū in hoc corpore sum sustinere istiusmodi fetorem ꝓ suauissimo odore ut in die iudicij de illo gehenne inenarrabili fetore liberet me dominus ut non cum illo diuite qui epulabatur in isto mūdo deliciose et splendide condemnetur anima mea. .xlviij.

Tempore quodam cū sācto machario quidam frater vnaz detulissz ip̄e qui s̄m charitatē non q̄ sua sunt sz que alterius cogitaret ad aliuz fratrem detulit eam qui infirmior videbatur Tūc infirmus gratias egit d̄o pro fratris officio et suscepit eam Sz et ip̄e nihilominus plus d̄ proximo q̄ de semetipso cogitans ad aliū eaz pertulit infirmum fratrez et ille iterū ad alium et sic cum per omnes cellulas que longe a semetipsis erant per heremum disperse vna illa circumlata esset ignorantibus eis quis eam p̄us misisset ad vltimum ipsi defertur qui eaz miserat. Gratulatus aūt sanctus macharius q̄ tantam videret ī fratribus continentiam tantāqz charitatem ad acriora semetipsum spiritualis vite extendit exercitia

Quodam tp̄e nocte in xlix specie monachi demon ad ostiuz cel le sancti macharij pulsauerit dicens. Surge abba machari et eamus ad collectam vbi fratres ad vigilias cōgregantur Sed ille gratia dei repletus falli non potuit intellexit enī diaboli fallaciam et ait O mendax ⁊ veritatis inimice quid tibi consortij q̄d tibi societatis est cum collecta et congregatione sanctorum? At ille ait Latet ergo te o machari q̄ sine nob̄ nulla collecta agitur nulla congregatio monachorū. Veni tu deniq̄z et videbis ibi opa nrā. Dixit aūt machari⁹ Imp̄et tibi dn̄s demon immūde. Et cōuersus ad orōem petijt a dn̄o ut sibi oñderet si hoc verū eēt qd̄ gloriatus est demō Abijt ergo ad collectā vbi a frīb⁹ vigilie celebrant̄ et iteruz in orōe dn̄m dep̄cabat̄ ut ei veritatē v̄bi huius ostēderet. Et ecce vidit ꝑ totā ecc̄az quasi ꝑuulos quosdā pueros ethiopes nigros discurrere huc atqz illuc et velut volitando deferri Discurrētes autē illi ethiopes pueri singulis quibusqz frībus in orōe positis atqz psallētib⁹ illudebāt. et si cui de eis oculos duob⁹ digitis ꝯp̄ssissēt statim dormitabat. si cui vero in os emersissent digitum oscitare eum fa-

ciebant Item post psalmum cum ad orandum se proiecissent fratres per currebant iterum singulos et añ aliū quidem iacentem in orōe quasi ī mulierum speciem vertebantur añ aliuz quasi edificantes aut apportātes aliquid aut diversa queqz agētes apparebant. Et quecunqz demones quasi ludentes formassent hec orantes illi in cordis sui cogitatione versabant. Ab aliquātis tñ fratribus vbi aliqd horū cepissent quasi violenter repulsi p̄cipitati deijciebanť ita ut nec stare añ eos aut transire auderēt. Alijs etiā iuxta ceruices et dorsa ludebant Hec cū vidisset sanct' machari' graviter ingemuit et lachrymas pfūdēs ad dñm dixit Respice dñe ⁊ ne sileas neqz mitigeris de'. sed exurge et dispgantur inimici tui et fugiant a facie tua. qm̄ aīa nostra repleť illusionib' Post orōem autem examinande veritatis gratia seorsuz euocatis singulis quibusqz frībus ante quor faciē viderat demones diverso habitu et varijs imaginibus ludētes reqrit ab eis si in orōe vel edificandi cogitatōnes habuerint. vel iter agēdi vel alia diversa que vnicuiqz p demoēs imaginari viderat. Et singuli eorū ita cōfitebanť in corde suo fuisse cogitationes sicut ille arguebat. Et tunc vere intellectū est q̄ omnes male et supflue ac vane cogitatōes q̄ vel psallentib' vel somnior aut orōnū tpe vnusq̄sqz in corde pceperit illusione et instictu demonū fiāt. Nā ab his q̄ omni custodia seruāt in timore et amore dei corsuū. illi tenebrosi ethipes ⁊ hec quas immittūt cogitatōes repellunť Christo eī mens pīūcta ⁊ p̄cipue ī tpe orōnis intenta nihil malū. nihilqz superfluum recipit ⁊c. .l.

Quidam frater impugnabatur a spū blasphemie et erubescebat dicē Et vbicunqz audisset magnos senes pgebat ad eos ut illis declararet. et cum pueniſset mox verecundabatur Cuz ergo frequenter ad abbatē poemenē veniret vidit eum senex cogitatōes habētem. et sic dicit ei. Ecce frequenter venis ad me habens cogitatōes et sic iterū remeas tristis tecum illas reportans. dic ergo mihi fili q̄d habes? At ille ait In blasphemia impugnat me diabolus et erubesco dicere Et mox ut aperuit cām levior eius impugnatio apparuit Et dixit ei senior Ne cōtristeris fili. qm̄ enī ad te hec cogitatio venit dic Ego cām non habeo. blasphemia tua super te sathana. Hanc enim cām anima nō vult. quācūqz autē cām anima noluerit non diu permanebit. Et ita san' frater ille discessit. .li.

Duo fratres ad abbatē heliam venerunt impugnati a cogitatōnib' Et videns eos senex q̄ corpulēti eēnt tāq̄ ad discipulū ei' subridēs ait Ue frater ego erubesco pter te q̄ sic entristi corpus tuū cū certe pfitearis te monachū Pallor ei cū humilitate ⁊ macies decus est monachi. .lij.

Quidā frater quantū plus euz aliq̄s iniuriabať aut irridebat tanto magis ille currebat dicens Isti sūt q̄ nobis occasionē p̄bēt ad pfectū nostrū. q̄ aūt beatificāt nos pturbāt animas nrās. Scriptū est enī qm̄ hi qui beatificāt vos ipsi decipiunt vos.

Abbas moses .liij. aliquando edificauit sibi cellulam ī loco qui dicitur eracleona. Et cum ibi a multis molestaretur alterum locum introgressus est et similiter etiā ibi construxit habitaculum. Sed p

insidias diaboli quidaz frater inuen
tus est illic qui p inuidiam semp cuz
eo haberet Propter qd surrexit ind
et ad propriū regressus est vicū. ⁊ fe-
cit sibi illic quoqz cellulam et reclusit
semetipm in ea. Post tempus autem
aliquantum congregati sunt senes d
illo loco vnde egressus est. deducētes
secum etiā illū fratrem cum quo ha-
buerat litem quaten⁹ rogarent eum
ut rediret in speluncaz suam Postqz
vero in vnū locum venerunt tā melo
tes suas q̄ illum fratrem ibidem de-
reliquerunt. ipsi autem profecti sunt
ad senem. Et pulsātibus illis aperta
fenestra respexit eos et ꝯgnouit dixit
qz eis Ubi sūt melotes vestre? At illi
responderunt Ecce hic in vicino sūt
vna cum illo fratre qui tecum irā ha
bebat Hoc postq̄ senex audiuit ⁊ il-
los cognouit pre gaudio ostium per
quod ingressus fuerat secure confre
git. Et egressus cucurrit vsqz ad lo-
cum vbi erat ille frater et prior ipse
penitentiā agere apud eū cepit ⁊ am
plexus est illum. Et introduxit illuz
in cellam suam et per tres dies cōui
uatus ē cū talib⁹ qui nunq̄ habebat
cōsuetudinē ut ieiuniū solueret. Sur
rexitqz postea et profectus ē cuz illis

Alter frater reqsiuit liiij
senem achillem dicens Cur sedens ī
cella mea. patior accidiaz? Cui senex
ait Quia necdum vidisti requiem fi-
li quā speramus nec tormenta que ti
memus Si enim ea diligenter inspi
ceres etiam si vermibus plena eēt cel
lula tua vsqz ad collum. tu tamen in
ipa iaceres sine accidia

Quidam senex erat .lv.
in inferioribus heremi partibus ⁊ se
debat quiescens in spelunca. Un⁹ aūt
secularis homo religiosus ministra
bat ei Contigit vero ut filius secula-
ris illius infirmaretur. Multis ergo
p̄cib⁹ postulabat senem ut veniret ī
domum suam et faceret oratiōem ꝓ
infante Et surgens senex ambulabat
cum eo Ille autem precessit eum ⁊ in
gressus in domum suam dixit. Veni
te in occursum anachorite Quos cū
senex vidisset de longe egressos cum
lampadib⁹ sensit quod ad se venirēt.
et statim despolians se vestimēta sua
misit se in flumen et cepit lauare stās
nudus Ille autez qui ministrabat ei
videns hec erubuit et rogauit hoīes
dicens Reuertimini. senex enī noster
sensum perdidit. Veniens vero ad se
nem dixit ei. Abba quid hoc fecisti?
Omnes enim qui te viderunt dixerūt
q̄ demonium habet senex Cui ille re
spondit Et ego volebaz hoc audire

Tempore .lvi.
quodam abbas macharius dum ad
montem nitrie ascenderet discipulo
suo ut parū ipm p̄iret īperauit Qui
cum illuz preiret obuiauit illi quidā
sacerdos idolorum cursu concito ve
niens et lignum grande portās. Cui
exclamans ait. Quo curris demon?
At ille iratus tantis euz plagis affe
cit ut exanimē pene relīqueret. et re-
licto eo sacerdos idolorum currebat
iterum Progressusqz paꝝ obuiauit
btō machario Qui ait ad euz Salue
ris laborator salueris. At ille ammi
ratus ait. Quid in me boni conspexi
sti ut ita me salutares. Cui senex ait.
Quia vidi te laborantē et curris ig-
norāter Cui sacerdos ait Et ego ex
salutatione tua compunctus magnū
dei seruum te esse cognoui. nam alter
nescio quis miserabilis monach⁹ oc-
currēs mihi iniurias fecit. sed ego illi
plagas pro verbis imposui Tunc te

nens pedes sancti macharij proclama
bat dicens Nisi monachum me fece
ris non desistā. Pergentesq; pariter
venerunt ad locum in quo cesus frat
iacebat. Quem vtriq; tollentes quo
niam incedere non poterat manib⁹
in ecclesiam pertulerunt Cum autez
ceteri fratres vidissent sacerdotē illū
cum beato machario comitantē stu
pefacti monachum eum cum ammi
ratione perficiunt ac multi propter
illum ex paganis facti sūt christiani.
Dicebat ergo abbas machari⁹ quia
sermo superbus et malus etiam bo
nos viros conuertit ad maluz. sermo
vero humilis ⁊ bonus etiam malos
mutat in melius. lvij.

Beatus Anthonius retulit se vi
disse omnes laqueos inimici sup vni
uersam terram explicatos Et cuz su
spirans dixisset quis posset hos eua
dere. vocem ad se dicentem audiuit.
Humilitas sola pertransit anthonij
quam nullo modo valent contingē.

Idem beatus Antho lviij
nius cū in cella propria oraret venit
ad eum vox dicens. Anthoni necdū
ad mensuram coriarij istius que ī ale
xandria ē ꝑuenisti Quo audito senex
consurgēs mane arrepto baculo fe
stinus aduenit alexandriam. Cunq;
ad designatuz hoīem ꝑuenisset et in
gressus fuisset ille viso tanto viro ob
stupuit. Cui senex dixit. Refer mihi
opa tua qꝛ propterea de deserto ve
ni. Qui respōdit nescio me aliquādo
boni aliquid ꝑpetrasse Unde et ex cu
bili proprio mane consurgens ante
q̄ in opa mea resideam dico ut om̄is
hec ciuitas a minore vsq; ad maiorē
ingrediantur in regnū dī propter iu
sticias suas. ego autez solus propter
peccata mea penam ingrediar sempi
ternam. quod verbum anteq̄ quiescā
sero ex cordis mei recenseo veritate.
Hoc audiens beatus anthonius di
xit ei Fili sic estovt bon⁹ artifex sedēs
ī domo tua cū requie. regnū dei ade
ptus es. Ego autem velut sine discre
tione omne tempus meum in solitu
dine conuersatus. necdum verbi tui
assumpsi mensuram . lix.

Dixit abbas Ipericius. Meli⁹
est comedere carnes ⁊ vinum bibere
q̄ comedere in vituperatōne carnes
fratrum Sicut enim susurrās serpēs
euam d̄ paradiso excussit ita qui fra
tri suo detrahit non solum suam sed
et audientis animam perdit.
.lx.

Quidam de senibus ex sichi di
scipulum transmisit in egiptum ut ei
camelum deduceret quatenus spor
tellas quas fecerat portaret ī egiptū
Cum autem deduceret camelum alt̄
senex obu⁹ ei venit et dicit ei. Si scis
sem frater qn̄ ibas in egiptū dixissez
tibi ut ⁊ mihi alterū camelū adduce
res Qd̄ cū ille frater ꝓprio abbati di
xisset p̄ nimia charitate dixit ei senex
Vade fili et duc ei camelū illū dicēs
qꝛ necdū parati sumus. ꝯple necessita
tē tuā et vade tu cū ipo in egiptuz et
iterum reduc nobis camelū ut et nrā
vasa portem⁹ Cunq; ergo hoc fecissz
frater et isset ad illū aliū senē dicens
Abbas pambo dicit qꝛ necdū para
ti sumus tolle et comple necessitatez
tuā Carrigauit senex camelū et iuit ī
egiptū Cū aūt discarrigasset iterum
ille frater reducebat camelū et dixit.
Ora ꝓ me pater Cūq; senex req̄sissz
q̄ ꝑgeret. rn̄dit. In sichim vado vt
etiā nrās sportellas huc deferā. Qd̄
cū audissz senex cōpūctus cepit peni
tere lachrymis dicēs Indulgete mi

hi dulcissimi qm̄ charitas vrā fructū meum abstulit. lxi.

Quidā frater dixit ad senē. Ecce abba freq̄nter interrogo seniores patres ut dicant nihi ꝯmonitōem de salute aīe mee et q̄cq̄d dixerīt mihi nihil ex ip̄is retineo. Erāt āt seni duo vasa vacua. et dixit ei senex. Uade et affer vinū ex ill' vasis et mittēs aquā laua illud et effunde et pone illud nitidū in locum suū. Fecit ergo ita frater semel ⁊ bis. Et dixit ei senex Utraq; vasa simul affer Et cū attulisset dicit ei senex. Quale est ex vtrisq; mundius? Respondit frater Ubi aquam misi et laui. Tunc senex dicit ei. Sic est ⁊ anima fili q̄ frequēter audit verba dei. Quāuis em̄ nihil retineat ex his que interrogat. tamen plus mundatur q̄ illa que non requirit lxij.

Abbas motues venit aliquando de loco qui vocatur ragitham ī partibus gebalonis. Erat autē cum eo et discipulus eius Uidens autem illum episcopus loci illius tenens eū inuitum presbyterū fecit Et dū pariter cōmorarent̄ dicit ei ep̄s Indulge mihi abba. scio enim ꝙ hāc cām nolebas sed ego a te bn̄dici desiderans hoc presūpsi Cui senex dixit. In hoc nunc laboro qr diuidi ab eo qui mecum est non possum. et solus non sufficio orationes meas implere. Dic̄ ei ep̄s Si scis eū dignū ordīo ego illū Rn̄dit abbas motues. Siq̄dē sit dign⁹ nescio. vnū āt scio meliorē illū ee̅ me. Ordinauit āt et illū. vtriq; tn̄ ita ꝑtransierūt usq; ad finē suū ut ad altare quantū ad oblatōem consecrandam nunq̄ accederēt Unde dicebat senex Cōfido in deo meo nō habeo grande iudicium propter ordinationem hanc quia oblationem non presumpsi offerre. nā ordinatio hec illorū est q̄ sine culpa sūt. ego aūt bn̄ me cognosco lxiij.

Quidaz frater sedebat in cella in egipto in magna humilitate precipuus. Habebat aūt sororē in ciuitate meretricē q̄ multis aīabus ꝑditio fuit. Frequēter ergo monebāt senes illum frēm et vix potuerūt ꝑsuadere ei ut veniret ad eā quaten⁹ ꝑ ammonitōnem suā posset peccatū qd̄ ꝑ eā fiebat vincere. Dū autem veniret ad locū quidā ex notis videns euz p̄cessit et nunciauit mulieri dicens Ecce frater tuus venit ad te de heremo Illa āt hec audiēs p̄ gaudio relictis amatorib⁹ suis q̄bus ministrabat capite discoopto ad occurrendū fratri egressa est. Et cū vidisset cū dum tētaret illuz complecti dicit ei ille. Soror mea charissima parce iaz aīe tue qm̄ ꝓpter te multi pereunt. considera quāta habes tormenta p̄parata nisi cito penitere festinaueris Illa autez contremiscens dicit ad eum. Et scis frater quia est mihi salus vel modo? Cui ille dixit. Si volueris est salus tibi adhuc Illa autem iactans se ad pedes fratris sui petebat ut eam secum deduceret in desertum. Cui frater dixit. Uade et cooperi caput tuū et sequere me. Cui illa respōdit. Eamus velociter. oportet enim magis me deformari ⁊ inter homines nudo capite ambulare q̄ in officinā peccati mei iterum ingredi. Dum autem pariter ambularent monebat eā frater ad penitentiam Uidens autē ille quia fratres quidam obuiarent sibi. dicit ad eā Quoniam necdum om̄es sciunt ꝙ soror mea es parum de via secede donec isti transeant Quod cū fecisset postq̄m transierunt illi voca

uit eam frater suus dicens. Veni soror eamus viam nostram. Illa autem non respondit ei. Perquirens ergo ille inuenit eam mortuam et vestigia pedum eius plena sanguine. erat enim discalciata Tunc ille flens et eiulans nunciauit senioribus patribꝰ omnia que facta fuerāt. At illi contendebāt inter se de salutatiōe eius Manifestauit autem deus vni seni de ipsa eo q̄ nulla ei cura fuit de rebus corporalibus sed vt vulnus proprium sanaret neglexit omnia sua et suspirauit graviter et fleuit pro peccato suo. propterea deus suscepit penitētiam eius.

Quidam frater ex lxiiij. nitria parcior magis q̄ auarior ⁊ nesciens triginta argenteis dōm iesum venundatū centū solidos quos lima texendo collegerat moriēs dereliqt. Initum est ergo inter monachos de hoc consiliū. nam in eodē loco circiē quinq̄ milia diuisis cellulis habitabāt q̄d facto opꝰ esset. Alij paupibꝰ distribuendos esse dicebant. alij dandos ecce. nōnulli pentibꝰ eiꝰ remittēdos Machariꝰ vero et pābo et isidorus ceteriq̄ seniores prēs sctō in eis loquēte spū decreuerūt infodiendos esse cū dño suo dicētes Pecunia tua tecū sit in pditōem Et ne hoc crudeliter quisq̄ factū putet tantꝰ terror ⁊ pauor p totā egiptū cunctos monachos inuasit vt vnū solidū dimisisse grandis apud eos sit criminis lxv

Erat q̄dā grecꝰ adolescēs ī egipti q̄dā cenobio q̄ nulla ptinētia nulla opis magnitudīe flāmā carnis poterat extinguere Cūq̄ ad prēm monasterij hec eiꝰ tentatio plata fuisset hac ille eū arte seruauit Impauit cuidā viro graui et aspo vt iurgijs atq̄ cōuitijs insectareť adolescentē, et post irrogatam iniuriam prior venirz ad querimoniā. Cunqz impata sibi pficeret insup vocati testes pro eo loq̄bantur qui contumeliā fecerat adolescenti At ille flere cepit contra mendaciuz Quotidie gemitus. quotidie lachrime fluebant Sedebat solus q̄ amaritudine repletꝰ est. oīq̄z auxilio destitutꝰ ad iesu pedes iacebat Quid multa? Ita totꝰ annus deductus est Quo expleto interrogatus adolescēs super cogitationbꝰ pristinis vtrū ne adhuc aliquid molestie sustineret. respondēs dixit. Pape. viuere mihi nō licz quēadmodū fornicari libet? Ita ergo p̄ hanc artem spūali patre pcurāte adolescens superata libidine saluatus est.

Ex tertio libro vitaspatrum

Empore maxi lxvi miani pſecutoris pulcherrima puella fuit ancilla cuiusdam quam multis inuitās pmissiōibꝰ dñs eiꝰ decipe eā non potuit. Nouissīē āt exardescēs ī iracūdiā tradidit eā tūc pstituto pfecto alexādrie interficiēdā q̄i xpianā blasphemātē et deos et impatorē In ipsis vo pſecutōibꝰ submittens ei q̄sdā cū pecunijs dixit. Si pſenseris volūtati mee a peis te custodiā. si āt pmanes in duritia tua rogabo iudicē vt torq̄at te vsq̄z ad mortē. ut non viua deridēas volūtatē meā Adducta āt aū tribunal iudicis diuersa penaruz tormenta contemnebat conscientia bona inunita. In q̄bꝰ tormētis ⁊ caldariā magnā plenā feruēti pice iussit succēdi iudex Feruēte ergo pice ⁊ nimis exardescēte ponebat ei iudex dicēs Vade aut subdē volūtati dñi tui aut certe nouerīs quia in hāc caldariam te iubeo mitti. Illa āt respōdit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dicens Non fiant aliquādo tales iu
dices qui iubeant subdi luxurie Fre
mens ergo iussit eam expoliatā mitti
in caldariam feruentem pice Illa āt
emisit vocem dicens. Per caput tui
imperatoris te coniuro quem colis
si statuisti sic torqre me. iube me pau
latim deponi in caldariaz ut videas
quantā mihi patientiā donauit chri
stus quez tu ignoras et nō cognoscis
Et deposita paulatim in ꝑparatum
feruentē cacabum eadem hora refri
guit pix cum circa colluz eius perue
nit. Quāplurimi autē vidētes tale mi
raculū confirmati sunt in fide dñi no
stri iesu xpi in alexandrina ecca qui
digni fuerunt terre mansuetorū. sicut
dicit dñs in euangelio Beati mālue
ti quoniā ipi possidebūt terrā lxvij
Pasco quidaz noie septuagesimū
agens annū etatis erat in sichia. Igi
tur dū grauiter me q̄ hūc scōm librū
vitaspatrū conscpsi spūs fornicatiōis
tentaret sup cōcupiscentia muliebri
exagitantib⁹ me cogitationib⁹ pene
egressus sū de heremo cōpellente me
nimia passione Et vicinis quidē mi
hi monachis non indicaui cām. latē
ter autē prexi in solitudinez et circui
ui scōs patres vsqz dies q̄ndecim eos
q̄ in sichia senuissent. in quib⁹ repperi
pascum quē omnes qui in illo here
mo erant patres venerabātur Itaqz
presumpsi ego et cum lachrymis de
precans eum confessus sum ei passio
nem que me nimis et incessanter nō
desinebat impugnare. Et ipe ait mi
hi. Non conturbet te hec causa. non
enim pateris hec a negligentia? Atte
statur quippe tibi et locus et difficul
tas rerum. et quia non est in locis ill⁹
vlla visitatio feminarum sed magis
ex inuidia diaboli qui semper insidia
tur ⁊ decipere festinat animas homi
num. ecce ut vides me iam senem ho
minem quadragesimum annum ha
beo. in hac cella et auxiliante gratia
christi solicitus sum de salute anime
mee. tamē vsqz nunc tentationem su
stineo. Nam cū sacramento dicebat
mihi quia super duodecim ānos p⁹
quinquagesimum annum non nocte
mihi non die pepercit in tantum vt
putarem q̄z forte reliquit me deus. ⁊
ideo instanter et sine cessatione hui⁹
molestiam passionis paterer. Elegi
ergo magis mori irrationabiliter q̄
talem pati corporis passionē Egres
sus ergo circuibaz pene omnē solitu
dinem et inueni leene spelunca et po
sui me iacere ibi p totū diē nuduz vt
ingrediētes fere comederēt me Cuz
ergo facta eēt vespera egrediētes be
stie masculus et femina odorau sunt
me a capite vsqz ad pedes et lingen
tes me. totum recesserunt a me. Ego
aūt putabā q̄ deuorarēt me. Jacui
ergo ibi per totā noctē. sed nō accesse
rūt ad me. Cogitaui ergo q̄z pepcit
mihi deus et reuersus sum in cellam
meā Post paucos āt dies iterū eadē
tentatio validi⁹ insurrexit mihi itaut
pene in blasphemiam peruenirez Cō
uersus enim demō ī ethiopissaz puel
lam quam videram aliquando in iu
uentute mea spicas in messe colligen
tem sedit super genua mea ⁊ vehemē
ter me commouit. Unde cum nimio
furore dedi ei pugnos et alaphas in
maxillas et statim nō cōparuit fātas
ma illud Per biennīū aūt man⁹ mee
vnde percussi quasi faciem ei⁹ feto
rem et brumā sufferre nō poterā. De
sperabam ergo de salute aīe mee et
pre tristicia nimia defectio animi
affligebat me. et nimio merore ta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

beſcebam Audiui autē vocē ſanctaz in ſenſu meo et dicentē Vade Paſco certare. ꝓterea enī hec ꝓmiſi te pati ut non altuz ſapias. nec extollaris in virtutib⁹ tuis ſed recognoſcas infirmitatē tuam et non ī ꝓuerſatiōe tua confidas. ſed ſubditus et humilis ſis in adiutorio dei ꝓfidens Ita certus effectus de auxiliante mīa dñī ſaluatoris pacificos habui reliquos dies

Quoniā ſupra .lxviij. modū eruditus in omī pte erat āmonius tā in ſcia ſcripturarū q̄z etiā ſermonis. dū in quadā ciuitate ep̄us defunct⁹ eſſet amatores āmonij ſuggeſſerunt ep̄o alexandrie petētes ut ammoniū eis ordīaret ep̄m Dixit āt eis archiep̄s Adducite mihi eū ut ordīetur ep̄s Illi aūt feſtinantes pretexerūt cū adiutorio ad eū Cū aūt vidiſſz ſe preuentū dep̄cabat eos z cum ſacramento affirmabat nō ſuſcipe ſe ordinē ep̄atus neqz de heremo egreſſuz Illis āt ꝓcedentibus ſz violent instātibus pñtib⁹ eis accepit forficē z aurē ſuā ſiniſtrā ab imo abcidit dicens eis. Vel nunc certi eſtote qz impoſſibile eſt me fieri ep̄m qz lex ꝓhibet debilem in aliq̄ mēbro fieri ſacerdotem Tūc relīquētes eū receſſerūt. Abeūtes aūt dixerūt ep̄o Et ait eis ep̄us Iſta lex obſtuabat apud iudeos. mihi āt etiā eū q̄ naſū abciſum hz ſi adduxeritis ita tñ ornatū moribⁿ ut dignus ſit ſacerdotio ordinabo eum Abeuntes ergo iterum rogabant eū Ipe autem iurauit dicēs. Quia ſi me coegeritis etiam linguam meam propter quam diligitis me abcido Ita ergo relinquentes eum receſſerunt lxix.

Quodam vero tempore in bereno edificanti ammonio cellam ſuperuenit quidā frater et dixit ei. Cur in tali ardore eſtus affligis teipſum abba? Reſpondenſqz beatus ammonius ait. Crede mihi frater qz donā te dei grā ſcpturas ſcās meōrie ꝓmēdaui Nā et vet⁹ et nouū teſtamentū ab ineunte etate ad plenū didici. nec nō etiā ſcōz antiq̄z patrū orthodoxorū ſacdotuz dñī ſercētas miricidas expoſitionū in lege dīna ꝓſcptas legi ſic teſtabant ei de hoc pene oms ī heremo prēs. etſi vno die ſatiat⁹ fuero pane et mīme ī ope me exercuero extollit ſenſus me⁹ et velut irrationalium animalium efficitur lxx.

Quodā tpe aduenīēs btūs euagrius ad ſanctū ammoniū viſitatōis ſpūalis grā. dū multa de ſcripturis inter ſe cōferrent z letarent vtriq̄z ſpūaliter in domino. poſtmodū dixit euagrius ad āmoniū q̄ſi exprobrādo ei qz aurē ſibi inciderat Nō times inq̄t graue pctm̄ qvt nō accipes ſacerdotiū aurē abcidiſti? Rñdens āt āmonius dixit ei. Deꝓcor te ut exores ꝓme ad dñm ut de alijs pctis meis indulgentiā accipe merear. Nā ō hoc admiſſo nō valde turbat animⁿ me⁹ Veruntamen te magis oportet timere et ſolicitudinem gerere qui eruditus es fm ſeculi ſapientiam et tantaz ſcientiā diuinarū ſcripturaruz habes quam gratia dei tibi contulit vnde poſſes multos populos erudire z elegiſti magis in heremi ſolitudine degere Et ego q̄dē auriculam abcidi. nam ipſe linguaz abcidiſti que multos populos docere potuit lxxi.

Retulit mihi btā melania qz ī pinis cū aduenīſſem de roma ī alexādriam et audiſſem de abbatis pambo virtutibus iſidorum referentem qui etiā et perduxit me in ſolitudinē ad viſitandum ſcōs patres. obtuli ei

argenti erarium trecentarum libraꝝ deprecans eum ut de rebus meis acciperet ad erogãduꝫ pauperib⁹ Ipe vero sedebat et texebat de folijs palmarum sportellas Benedixit autem me dicens. Bñs deus retribuat tibi mercedem. Et dixit dispensatori suo theodoro Suscipe et dispensa hec in omni libia et insulis fratrib⁹. hec enĩ monasteria magis indigent. Precepitqꝫ ei nulli ĩ egipto dare eo ꝙ abũdantior esset prouincia Ego autem stabam expectãs quasi honorari aut glorificari super quod obtuleram. ⁊ nihil audiens ab eo dixi Ut scias domine quantum ẽ. trecenta pondo sũt Ipse vero nec respiciens me respondit dicens Cui obtulisti hec filia pẽsare opus non habet Qui enim pensat montes ⁊ omnẽ molem terre multo amplius nouit quantitatem hui⁹ argenti. Si enim mihi hoc dedisses bene mihi diceres quantum est. si autem deo obtulisti ille qui vidue minuta non despexit pauperis nec tuã oblationem tradet obliuioni lxxij.

In monte nitrie fuit beniamin quidaꝫ sanctus vir qui vixit vsqꝫ ad octoginta annos abstinentissimus ⁊ studium gerens circa virtutes aĩmi. Consecutus est autez a domino gratiam sanitatum ⁊ si cui manus imponebat aut oleum benedictum dabat omnis ab eo infirmitas r̃pellebatur Hic itaqꝫ qui tante gratie dign⁹ habitus est ãte octo menses mortis suc hydropic⁹ factus est. et in tantuꝫ corpus eius tumuit ut alterum iob putares Assumẽs ergo nos beatus macharius qui tunc erat presbyter ĩ mõte nitrie me et theodorum ac machariolum dixit nobis Venite et videte nouum iob in tanto tumore corporis et passione insanabili immensam gratiarum actionem semper deo reddentem Abeuntes ergo vidimus eũ in tanto tumore corporis ut nõ posset vnus digitus manus alteri digito coniungi Intuentes autem hãc passionem crudelissimam oculos auertebamus Tunc dicit nobis beat⁹ beniamin Orate filioli ut non interior homo meus hydropic⁹ fiat Iste autem nec bene patiẽs profuit nec male patiens nocuit Per octo ergo menses sella eidem ponebatur latior in qua incessabiliter sedebat propter reliq̃s necessitates corporis Nec enim iacere poterat In hac tamẽ passione positus alios sanabat Necessarie autez narrauimus passionem hanc ut non conturbemur si quando aliqua grauissima egritudo viris iustis euenerit Defuncto autem eo limẽ de ostio tulerunt et postes ut posset corpus ei⁹ efferri. Tantus erat tumor corporis eius. lxxiij.

Appolloni⁹ quidã noĩe negociator fuit. renũciãsqꝫ seculi actibus et ꝯuersus ad seruitiũ xp̃i hĩtauit ĩ mõte nitrie. neqꝫ artẽ discere potuit. neqꝫ vacare ĩ scribẽdis libris p̃ senectute Viuẽs ãt in supradicto mõte xxv. annos. hoc habuit studiũ ut ex ꝓpis pecunijs a suis laborib⁹ oĩa necessaria ꝯpararet de alexandria. ⁊ in om̃i fraternitate mĩstrabat infirmãtib⁹ et erat vidẽs eos a p̃ma luce vsqꝫ ad horã nonaꝫ ꝑ singula ostia ingrediens mõsteriola ne q̃s forte iaceret. Portabat ãt vnã passã malagranata ⁊ similia q̃ infirmis necessaria sũt Hanc exercuit conuersationem in senectute sua Qui moriens similem sibi dereliquit apotecarium rogans eũ hanc exercere amministrationem. Quin

q̄ enim milium monachorum habi-
tantium ī monte necessaria erat talis
ministratio propter quod heremus
eēt locus ille. .lxxiiij.

Referebant de abbate natha-
naele precipue qꝛ tantaꝫ habebat pa
tientie virtutē in cella ut nō moueret
a ꝓposito suo In quibus illusus in ꝑ
mis ab eo qui oēs illudere festinat ⁊
decipit demone tedio quodaꝫ oppꝫ-
sus. egressus ē de ꝑma cella et alia cō
struxit sibi ꝓpe quendā vicū. Postq̄
autē ꝑfecit eaꝫ habitauit in ea Post
tres vero menses affuit demō quadā
nocte thaureā tenēs sicut carnifex in
dumentū habens quasi militis cōsu-
tū. et faciebat strepitus de thaurea il
la. Ad quē ait beat⁹ nathanael Quis
es tu q̄ talia p̄sumis sup̄ hospitioluꝫ
meū? Rn̄dens aūt demō dixit ei Ego
sum q̄ de illa cella te expuli. ⁊ veni vt
et de hac te effugareꝫ Cognoscēs āt
qꝛ illusus eēt reuertit̄ statim ad prio
rē cellā. ⁊ ꝯplens in ea trigīta ⁊ septē
annos nō transiuit limen ostij cellule
ꝯtendens cōtra demonē Qui tāta ad
ueniens ostēdebat ei ut euꝫ ꝯpelleret
egredi quanta referre satis longū est
In q̄b⁹ hoc obseruās septē ep̄oꝝ scō
rū viroꝝ visitatōꝫ siue ex dei ꝑmissio
ne factā. siue ex tentatōe maligni pau
lomin⁹ fecit eū excedē a ꝓposito suo
Ep̄i aūt postq̄ orassent egredientes
non deduxit eos nec passum pedis.
Dicunt ei ministri id est diaconi. Su
perbam reꝫ fecisti ut non deduceres
episcopos Ipse autem dixit eis. ego
et dominis episcopis omniq̄ seculo
mortuus sum. habeo enim occultum
ꝓpositum mentis mee et scit de⁹ cor
meum qua de causa non deduxi eos
Expauens autem demon de circum-
uentione hac subornauit se ante no
uem menses mortis eius. et efficitur
quasi infans nouem annorū minans
asinū portantem panes in cophinis
Et propinquans vespera profunda
ad eius cellam finxit cadere asinum.
et clamans quasi infās Abba inquit
nathanael miserē mei et da mihi ma
num Qui audiens vocēꝫ quasi infan
tis aperuit ostium et stans ab int⁹ di
xit ei Quis es tu et quid vis ut faciā
tibi? Dicit ei. Illius sum puerulus et
panes fero propter quod conuiuiuꝫ
fratris ipsius est et crastino sabbato
illucescente necessaria est ista oblatō
dep̄cor ne despicias me ne forte a be
stijs et leenis comedar. multe eniꝫ sūt
in illis locis. Stans autem et stupēs
beatus nathanael commotis visceri
bus conturbatus cogitabat intra se
dicens Quia aut ꝺ mandato habeo
cadere aut ꝺ proposito. Post hec āt
cogitauit Melius est me nō transgre
di q̄ tantorum annorum ꝓpositum ꝑ
dere in confusionem sathane Et cuꝫ
orassꝫ dicit loquenti ad se quasi infā
ti Audi infans. credo in deuꝫ cui ser
uio quia si necessariuꝫ sit tibi adiuto
rium transmittit tibi deus ⁊ neqꝫ lee
na nocebit te neqꝫ aliquis Si autēꝫ
tentatio cōfestim reuelabit deus. Et
claudens ostium introiuit. Cōfusus
autem demon quia superatus est in
turbinem resolutus est quasi onagri
exilientis et fugientis ⁊ sonos emittē
tis Iste triumphus beati nathanael
fuit. et hec conuersatio. et hic finis
.lxxv.

Vir enī quidam egiptius concu
piuit ingenuam mulierem maritataꝫ
et non valens eā carpere. locut⁹ ē ma
lefico dicens Facito eā ut amet me ⁊
age ut proijciat eā vir eius Accipiēs
ergo maleficus sufficienter vsus est

maleficio et fecit eam equam videri. Videns aūt vir eius veniēs de foris mirabatur qꝛ in lecto eius equa iaceret et cepit plangere et eiulare Nam loq̄bat aīali ⁊ rn̄sum non dabat. Itaq̄ deprecat⁹ ē presbyteros possessionis et adducēs oñdit eis. Qui nō inuenerunt cām usq̄ ad tres dies. neq̄ fenū accipiebat qūo eq̄. neq̄ panem sicut homo. vtroq̄ ꝓuabat cibo. Ad vltimū vt glorificaret de⁹ et appareret v̄tus sancti macharij ascēdit ī cor viri ut duceret eā in solitudinē. ⁊ vinxit eam quasi equā et duxit in solitudinem. Cum appropinquaret ergo stabant fratres iuxta cellā macharij litigantes et dicentes. Quid adduxisti huc equā istā? Dicit eis. Ut mīam ꝯsequatur Dicunt ei Quid em̄ habz? Qui rn̄dit. Uxor mea erat et in equā conuersa ē. et hodie habet tertiū diē nō gustans quicq̄ Qui retulerūt sancto machario intus orāti. ꝓpterea ei reuelauerat ei deus. Rn̄dit ergo fratrib⁹ et dicit eis Equi vos estis qui equoꝝ oculos habetis. Illa autem mulier non est transfigurata sz soluz in oculis eorū qui seducunt videtur equa. Et bn̄dicēs oleū a vertice ꝑunxit eam nudā. et superorauit et statiz fecit eā mulierē videri ab oīb⁹. Bās autē ei cibū fecit eā manducare et dimisit cū ꝓprio viro grās referentē d̄o Et p̄cepit ei dicens. Nunq̄ cesses a cōmunione. hec aūt tibi euenerūt qꝛ per quinq̄ septimanas non appropinquasti diuinis. lxxvi

Erat āt ⁊ ali⁹ q̄dā machari⁹ alexandrin⁹ p̄sbyter ī loco habitās q̄ d̄r cellia. h̄ scūs machari⁹ audiēs qꝛ magnā ꝯuersatōez et regulā discipline tabenensiote mōachi hr̄ent mutato habitu accipiensq̄ indumēta rustici ꝑ dies quīdecī ascēdit ī thebaidā ꝑ solitudinē Et ingressus monasteriū tabenensiotarū q̄rebat abbatē ut ei⁹ p̄sentaret aspectib⁹ virū sanctū pachomiū noīe ꝓbatissimū famulū d̄i grāz ꝓphetie habentē cui occultat⁹ ē nutu dei aduent⁹ macharij Repn̄tat⁹ ergo dixit ei. Sep̄cor te dn̄e scē pr̄ suscipe me in monasteriū vt efficiar mōchus Dixit ei pachomi⁹ Jā senectute ꝓuectus abstinentiā nō vales sustinē. fratres enī cōtinētissimi sunt et nō ferēs eoꝝ laborē et scandalū passus regredieris detrahēdo eis. Et nō suscepit eū nec ꝑma nec secūda die usq̄ ad dies septē Cū ergo ꝑseueraret etiā ieiunus ꝑmanēs post hec dixit ei. Suscipe me abba etsi nō ieiunauero sicut alij frēs. oꝑatusq̄ nō fuero sic et illi tūc iube me iactari foras. Hec audiens abbas iussit frīb⁹ ut susciperent eū. Est aūt ꝯgregatio ꝑ singl̄a monasteria mille quadraginta viri Multorū enī monasteriorū btūs pachomi⁹ pater erat. et multa milia monachorum congregatio erat. Ingressus est ergo in monasterium. Transacto aūt pauco tempe supueīt quadragesima. et vidit singulos quosq̄ addentes ieiunijs et abstinentie. Quidam enim eoruz post duos dies reficiebant. alij autem post quinq̄ dies capiebāt cibum. alij vero per totā noctez vigilātes orationibus insistebant. per diez autez opera manuū exercebant. Hic vero sanctus macharius stabat ī angulo tam dieb⁹ q̄ noctibus. nō discedens quoq̄ vsq̄quo dies quadraginta complerentur. Aduenit et pascha neq̄ tūc panē gustauit neq̄ alid̄ qd̄q̄ pulmentū nisi folia tm̄ de caulib⁹ et hec semel ī septimana die dn̄ica sumebat nec discedebat d̄ āgl̄o illo vbi

elegerat stare nisi tantum corporalis necessitatis causa et statī festinanter reuertebatur et claudebat ostium super se. et nihil penitus loquebatur sz in silentio tantū labia ei⁹ mouebant. et nō cessabat cōtinue ⁊ sine cessatōe in corde suo eloquia dm̄ diuinamqz scripture cōmemoratōem meditari. ⁊ opera manuū incessant exercere mlto amplius q̄z alij fratres Hec frēs videntes pene omnes scandalizati sunt murmurātesqz dixerūt preposito monasterij. Uñ nobis hunc adduxisti tā q̄z sine carne degentē ad condēnatōz nostrā? Proijce eum. cognosce qr valde scandalizant fratres in eo Hec audiens prepositus monasterij āmirās tam districtam cōuersatiōem ei⁹. orauit dñm dicens. Manifesta mihi peccatori seruo tuo domine quid agere debeam? Et reuelatū est ei ꝙ ipse eēt macharius Eduxit āt eū foras ī oratorium vbi altare posituz erat. ⁊ amplectens osculatus est eum. et dixit ei Uere vir beatus es sancte machari et latuisti nos. olim enim ex multo tpe desiderabamus videre sanctitatez tuam et gratias agamus domino iesu. quia in spūalibus bonis maximeqz ī virtute abstinentie erudisti nos. et ꝑuulos nostros non alta sapere in cōuersatione sua Reuertere ergo ad locum tuum. non enim parū edificasti nos beatissime pater et ora indefinēter pro nobis .lxxvij.

Quodam tempore visitatōnis atqz edificationis gratia prexi ego (verba auctoris huius libri) ad eū et inueni añ ostiū atrij eius iacentē quēdam presbyterū toto corpe vlcerib⁹ plenū Capitis āt ei⁹ etiā ipa ossa cōputruerūt. q ideo aduenerat ut orōibus ei⁹ sanitatē reciper. Sz scūs macharius nō suscipiebat eū Ego āt ꝓstraui me in terrā ad pedes ei⁹ ⁊ depcabar ut suscipet eū Rñdensqz vir beatus dixit mihi. Indign⁹ ē ut sanitatē recipiat sed magis increpa euz et suade ei ut nō audeat accedere ad sacrosanctū altare dm̄ et offerre sacrificiū dño. qr fornicando offert et ꝓpt hoc castigat Suade ergo ei ut resipiscat ⁊ condignam agat penitentiā ut mīam a dño mereat accipe Itaqz ergo egressus ad illum infirmū dixi ei oīa Et ille terribiliter cōturbatus intremuit Jurauitqz qr in exitū vite sue non vsurparet ad altare dm̄ accedere Post hec p̄cepit ut ingrederet suscepitqz eū et dixit ei Credis qr deus ē quē nihil latet. Rñdit. Etiā dñe. Dixit ei. Nunqd potuisti illudē aut latere deū? Rñdit. non. Ait ergo. Si ergo cognoscis tāti criminis pctm̄ tuū et dei castigatōnem intelligis ꝓ qua causa tanti mali plaga in corpe tuo ē idoqz ꝑcussus es cessa a malis tuis et corrige de cetero ⁊ confitere sp cū lachrimis penitētie et intimo cordis dolore in cōspectu dñi pctm̄ tuū ut ī die iudicij possis aliquā mīaz ac pietatem dñi inuenire Dedit ergo sacramentū se nūq̄ peccare neqz ad sacrosanctū altare accedere nec oblatōem consecrare. sz sicut laici sortē habere. Itaqz post hec imposuit ei manuz et orauit ꝓ eo ad dñm ⁊ in paucis die b⁹ san⁹ fact⁹ ē. capilliqz capitis eius creuerunt et abijt sanus .lxxviij.

Referebat aūt idē machari⁹ ꝙ quodā tpe nimis ei moleste fuert cogitatōes vane glē. s. ut q̄licūqz modo eijcerēt eū de cella ei⁹ ⁊ de secreta hēmi ꝯuersatōe suggerētes ei ut edificatōis grā ad r̄mediū ⁊ sanitates hoīm romā ꝑgeret ꝓ salute aīarū multarū

Inerat enim ei gratia domini cōtra
immundos spūs Et cum diutius in
sisterent ei huiusmodi cogitationes
et nec oranti ei cessarent iactauit se p
nus in terram ⁊ extendit pedes suos
a foris limen ostij cellule sue clamās
et dicens. Trahite demones trahite.
ego enim pedibus meis non vado ſz
si potestis me hīc abducite. ego quip
pe testor deum. quia hic iaceo vsqz
ad vesperam Postmodū surrexit ad
consuetum opus dñi lxxix.

Referebat nobis vir summe san
ctitatis pafnuci' discipulus eius. qm
quadā die leena accipiens' catulum
suum cecum obtulit scō machario ⁊
capite pulsans atrij eius ostium ape
ruit. et ingressa sedente sancto viro p
iecit catulum ad pedes Ipe aūt acci
piens eū expuit in oculos eius ⁊ ora
uit. statimqz aperti sunt oculi eius ⁊
aspexit. Et lactauit eū leena leuauit
qz euz et abijt Altera die pellē ouinā
grandem attulit ei leena. Sanct' ve
ro pellem videns dicebat leene. Qm
tibi hoc nisi quia comedisti cuiusdaz
ouem forsitan et pauperis? Qd ergo
de iniusticia est nō accipio a te Illa
vero inclinās caput suuz in pauimen
to depcabat eū. et ad pedes sancti de
posuit pellē Ipe vero dicebat ei. Di
ci tibi qz non accipiā illā nisi mihi p
miseris ut nunqz amodo contristes
pauperes deuozādo q̄drupedia eor
Illa vero quasi psentiens nutu capi
tis sui q̄si pmittebat. tūc suscepit pel
lem ab ea. lxxx.

Virgo quedam fuit in alexan
dria ornatu quidem indumenti hu
milis. proposito aūt mentis elata. di
ues in pecunijs nimijs. nunq̄ autē p
cedens. ⁊ neqz peregrino aut virgini
bus seu ecclesie vel pauperib' nūmuz
quid aliquādo porrexit. Nec multis
monitis patrum non abiecit filuam
diuitiarum. Erat ei et genus nō mi
nimum in quibus adoptauit sibi fili
am germane sue cui nocte et die pro
mittebat substantiam suam. A celesti
enim desiderio mentem alienataz ge
rebat. Hanc ergo virginem ut ita di
cam volens flexam domare ad reue
lationem auaricie sanctissim' macha
rius presbyter et prepositus paupe
leprosorum composuit et inuenit ar
tem huiusmodi Fuerat enim a iuuen
tute sua cambiarius quod dicunt gē
mas distrahere. qui abijt et dixit ei.
Lapides preciosi smaragdi ⁊ hiacin
cti incurrerunt mihi et siue inuenticij
sint siue furtiui docere non possum.
Preciosi autem sunt nimis ita vt nō
possint estimari q̄z preclari habeant.
vendit autem qui habet eos quingē
tis solidis. si placet tibi eos tollere ō
vno lapide potes accipere quingen
tos solidos. Alios autem in ornamē
to neptis tue preparabis Virgo au
tem intentissime audiens delectata ē
et cadēs ad pedes eius dixit Per san
ctitatem tuam ne quis alius eos ppa
ret. Inuitauit ergo eam presbyter di
cens. Veni vsqz ad cellam meam ⁊ vi
de eos. Que non adquieuit sed ado
rans eum dedit quingentos solidos
dicens Quomodo vis tolle eos. ego
enim cām non habeo. Ipe autem ac
cipiēs erogauit pauperibus Tempo
re autem transacto eo p magne opi
nionis ac reuerētie erat reuerebatur
eum cōmouere supradicta virgo Ad
vltimum inueniens euz in ecclesia di
xit Rogo te domine quid iubes pro
pter lapides illos pro quibus dedi
mus quingentos solidos Qui respō
dens dicens ei. Ex tunc quo dedisti

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mihi aurum tradidi illud in p̄cio gē
marum. et si vis venire et videre eos
in hospitio vbi sunt veni et vide. ibi
enim iacent. Et si tibi placuerint bñ
sin vero tolle quod tuū est Que ꝓm
ptissime ꝑrexit ad cellā eius Erat āt
hospitium pauperū in quo leprosi ia
cebant. In inferioribus quidē habe
bat mulieres. in suꝑioribus vero vi
ros. Adducens ergo eam inducit eā
in ianuam et dicit ei. Quos vis vide
re prius. hiacinctos aut smaragdos?
Dicit ei. Quos ipse vis dñe. Et ait.
Ecce isti sunt hiacincti. Iterū autem
ip̄e deposuit eam in inferiora. et ostē
dens ei mulieres dixit. Isti sunt sma
ragdi. si tibi placent bene. sinautē re
cipe qd̄ tuū ē. Itaqꝫ verecūdiā passa
egressa est. Et abiens ex multa tristi
cia infirmata est Post hec etiā grās
egit presbytero Puella aūt de q̄ soli
cita erat post nuptias sine filijs defū
cta est. lxxxi

Quidā moyses noīe ethiops ge
nere. seruus fuit cuiusdā curialis quez
ꝓpter multā ꝑuersitatē et furta et la
trocinia ꝓiecit dñs ei⁹. Dicebat̄ eniꝫ
qꝛvsqꝫ ad homicidia ꝑuenissꝫ Cōpel
lor autē dicere mala ei⁹ ut ostendā vir
tutē patientie eius. Dicebāt ergo qꝛ
dux latronū erat sicut ex ipsis opib⁹
ei⁹ ostendit̄ ī furtis et latrocinijs De
niqꝫ cuidā pastori maliciaꝫ retinens
subito voluit in nocte irruere ⁊ inter
ficere eum. Perq̄siuit autem loca vbi
caulas haberet ouiū. Indicatūqꝫ est
ei qꝛ trās nilū eēt Ille mordit⁹ tenēs
gladiū in ore. tunicā imposuit suꝑ ca
put suū et transnatauit fluuiū. Dum
ergo ille nataret ita studuit pastor il
le se occultare et latere. Nā ille vtpo
te latro quattuor arietes occidit et li
gans eos trahensqꝫ per flumen iterū
renatauit. Et egressus de flumine ex
coriauit eos et comedēs optima q̄qꝫ
carniū. reliqua ī vina distraxit. bibit
qꝫ decem et octo calices. Statiqꝫ q̄n
quagīta miliaria itinere sub die fecit
et ꝑuenit ad locū vbi erant socij eius
Iste ergo talis ac tantus latro in tā
tis malis conuersatus est. Quodā tē
pore a quodaꝫ religioso viro audiēs
verbū dei et in die iudicij futurā exa
minatōem inter iustos et peccatores
inter criminosos et sanctos ac etiam
inter amaras gehenne et ignis eterni
penas et cruciat⁹ sine fine in tenebris
exterioribus que p̄parata sunt iniq̄s
et peccatoribus. Itē audiēs eternaꝫ
gloriā et eternos honores et requieꝫ
in regno celorū inter āgelos sanctos
que p̄parauit de⁹ sanctis et iustis ser
uientibus sibi. ꝯpunctus corde cepit
amarissime flere cū gemitu et eiulatu
Ingressusqꝫ monasteriū dedit se ī pe
nitentiaꝫ et cruciabat se in multis la
chrymis indulgentiā et veniā pctōrū
suorū de pietate et mīa a dño postu
lando. et ita permāsit in monasterio.

Quodā tp̄e in cellulā lxxxij
ei⁹ latrones ingressi sunt ignorantes
q̄s esset Erant āt q̄ttuor. q̄s ligauit si
mul et imposuit eos sibi in dorsum et
detulit eos ad ecc̄am fratruꝫ dicens.
Quia iā mihi nō expedit nocere ali
quē. quod iubetis de istis disponite.
Cum illi latrones cognouerūt q̄ ip̄e
esset moyses qui fuerat sceleratissim⁹
inter latrones. ⁊ cōpuncti sunt corde
glorificantes deuꝫ q̄ nō repellit pctō
res sed suscipit penitentes ut saluētur
in eterna salute Et hec dicentes com
puncti sunt corde ⁊ dederunt se in pe
nitentiaꝫ abrenūciantes omnib⁹ ma
lis actib⁹ et cōcupiscētijs carnalibus
qꝫ desiderijs.

Huic moysi insti lxxxiij.
terunt demones fm consuetudinem
eius antiquā luxuriam fornicatōnis
ingerentes ei Qui tam valide tentat'
est sicut ipe referebat ut paulominus
de proposito excideret suo Itaq; ex
hoc valid' abstinebat et vigilias am
plius addebat sibi ⁊ opa manuū ꝓpē
sius exercebat tabefaciens corp' suū
deniq; ꝓposuit sibi se non dormire ia
centem in mattula. sed p totam noctē
stando in cella orabat et psalmodiaz
explebat Naz parietibus se reclinās
parum quid somni capiebat.

Iterum posuit sibi ob lxxxiiij
seruantiā aliā. Egrediebat noctibus
et ibat p cellas senioꝝ ⁊ tollebat idri
as corū in quibus sibi illi hauriebāt
et portabat illis aquā In longiquo
enim habebant aquā. ⁊ quidam duo
milia. alij autez et quinq; milia. Qua
dam vero nocte non sufferens demō
seruentē eius fidei conuersatōnem in
clinato eo ī puteū duz hauriret aquā
pcussit eum in renes de vecte ⁊ reliq;
eū Deniq; d'nimio dolore obmutuit
et remansit velut mortuus. Alia die
veniens quidā haurire aquā inuenit
eum iacētē ⁊ renūciauit beato Isido
ro p̄sbytero sichij. et misit et leuauerī
eum et detulerunt ad ecclesiam ⁊ ꝓpe
p annū ita infirmatus est ut vix resu
meret vires suas. Dixit autē ei Isido
rus presbyter Quiesce moyses et no
li indiscrete presumere sed magis cuz
discretōne tam abstinentiam q̄ vigi
lias ⁊ opera manuum exerce. Respō
dens autez moyses ait. Non quiescā
beatissime pater vsqzquo quiescant
adiuuante me gratia domini immū
dissime cogitationes et somnia q̄ im
mittūt nequissimi demones. sicut scri
ptū est Persequar inimicos meos et
comprehendam illos. et non conuer
tar donec deficiant Cidens autē bea
tus Isidorus fixam in domino fidei
eius constantiam surrexit et expādit
manus ad orationē. dixitq; ei. In no
mie dm̄ nr̄i ihu christi donāte grā ei'
ex hodierna die iam quieuerunt som
nia que inquietare te solebant. Igit̄
glorificās ⁊ grās agens saluatori do
mino reuersus est ad cellulam suam.
Post aliquod autez tempus interro
gauit eum Isidorus presbyter de mo
lestia cogitationum carnalium Et il
le respondens dixit. Protegente me
christo domino deo et orationib' tuis
nihil tale patior. Huic ergo de' do
nauit gratiam ad effugandos ex ob
sessis corporibus demoēs ita ut mu
scas nos magis timeamus q̄ ille de
mones. Hec conuersatio moysi ethi
opis qui etiā ipe erat inter magnos
annumeratus patres. Defunctus est
annorum septuagintaquinq; Reliq;
vero discipulos monachos septuagī
ta. lxxxv.

Beatus Euagri' primo lector
a basilio deide diaconus a gregorio
nazanzeno ordinatus est. hic cuz esset
instructissim' in diuinis scripturis cō
tra omnes hereses ita florebat ut in
magna ciuitate etiam eloquio potē
tissimo ex hoc nimis ab omni ciuita
tate cum honore et dilectōne habere
tur. Unde fascinatio nugacitatis dia
bolice que insectatur obscurare bōa
immisit in corde eius cogitatiōes de
fideij carnalis concupiscentie mulie
bris. Deniq; sicut postmodū nobis
ipe referebat adamauit eum mulier
que erat magnifici cuiusdam de pri
matibus palatij viri vxor. Euagri'
autem timens deū et verens propriā
conscientiā ac pre oculis ponens ma

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gnitudinem confusionis maximeq; ī
gaudentes hereticos orabat dñm de
precans saluatorem christum ut im-
pediretur tam rabida mulieris con
tra se instantia. Nam ipse quidez vo
lebat recedere sed non valebat. colli-
gationibus obsequiorū ei⁹ detentus.
Postq̄ autez multis precibus exora
uit dominū ut liberarz eū a pctō ma
ximo quod opere pene perpetrabat.
affuit ei angelica visitatio in scemate
prefaciani. et rapiens eū perduxit ad
pretorium prefecti et misit eum in cu
stodiā carceris ferreisq; cathenis cer
uicem et manus eius colligauit. Sed
pro qua causa hoc pateretur non di
cebat ei. Ipe autem in coscientia sua
nouerat qua de causa hec sustineret.
Arbitrabatur em̄ q̄ vir illius matro
ne interpellasset accusans eū Cū aūt
vehementer ageretur audiebat enim
strepitum et voces aliorū qui diuer
sis supplicijs torquebantur apud iu
dicem pro crimīalibus causis. et ido
permanebat valde territus et contre
miscens. Cum autem transfigurasset
se angelus qui visionem concinnaue
rat quasi in figuraz ei⁹ amici qui val
de diligebat eum dixit ei, cum tenere
tur in vinculis inter quadragīta reo
rum personas. Quid hic teneris dñe
diacone? Respondit euagrius dicēs.
In veritate tibi dico non noui qua
propter hic teneor. Suspicio aūt mi
hi est qr vir ille magnificus ex prefe-
ctis interpellauit contra me iudicem
irrationabili zelo percussus et timeo
ne forte pecunijs iudex corrupt⁹ tor
mentis me subijciat Respondens di
xit ei Si audis me amicum tuum nō
expedit tibi in ciuitate hac cōuersari
Respondens autē euagrius dixit Si
deus liberauerit me d̄ angustia ⁊ cir
cūuentione hac et videris me in con
stantinopoli scito quia iuste sustineo
penas Ait ei. Affer euangelium ⁊ iu
ra mihi in euangelio qr recedas d̄ ci
uitate hac ut solicit⁹ sis de salute aīe
tue et liberabo te de hac necessitate
Detulit ergo euangeliū et iurauit di
cens. qr vna solum die ut vestimenta
mea possim in nauim mittē remoror
Et sacramento dato redijt de excessu
quem ꝑpessus in nocte fuerat. et exur
gens cogitauit apud se. quia licet in
excessu fuit sacramentum. sed tñ iura
ui et mittens que habebat in nauim
venit hierosolimā. Suscepit aūt eūz
btā melania quondā senatrix roma-
na cuius filij ⁊ nepotes sunt primi in
senatu. nunc autem famula xp̄i vera.

Iterum autem dia .lxxxvi.
bolus indurauit cor eius tanq̄ iuue
nis Cepit etiaz ibi mutare vestes ei⁹
et in eloquio sermonis exaltabatur ī
gloria vana. Deus autē qui propter
suam mīam magnā impedit occasio-
nes perditiōis nrē permisit ut nimie
tas febrium tabefaceret corpus suū
et in infirmitate longa laceraretur ꝑ
sex menses adhibentes em̄ ei medici
diuersa medicamīa nihil proficiebāt
Tunc dixit ei sancta melania Nō mi
hi placet fili tā longa infirmitas tua
Dic ergo mihi que sūt in corde tuo?
Nō enī est absq; ꝑmissu dei hec infir
mitas tua. Et statim cōfessus est oīa
q̄ in aīo eius erant. Ait ei famula dei
Promitte corā d̄o qr teneas ꝓmissio
nē solitarie vite quā dño spopōdisti ⁊
licet peccatrix dep̄cor dñm ut det ti
bi tps vite q̄ten⁹ adimplē possis q̄ ꝓ
salute aīe tue statuisti. Ipe vero adq̄
euit salutarib⁹ monitis ei⁹ et in pau
cis dieb⁹ sanus factus petijt et depre
catus est ut famula dei pro se oraret

Ipsa enim vestimēta monachalis propositi induerat. Egressus aūt profectus in montē nitrie qui est ī egipto in quo habitauit duos annos. Certō autē anno ingressus ē solitudinem et ibi conuersat⁹ est xxiiij. annis cuz his qui dicuntur cellia. Comedebat aūt libraz panis in die et in tres menses italicum olei nam nihil coctuz sumebat in cibum. nec aliqd ō pomis gustabat vir certe ex multa opulētia et abundantia deliciarum veniens. Faciebat aūt ī die orōes centū exceptis vigilijs nocturnis. Scribebat vero ut de opere manuū suarū sumeret cibum. Pulchre enī scribebat liberalē manū. Inter paucos ergo annos lumen scīe et veritatis et diuine sciētie z discretōis spirituū gratiā a domio christo percipere meruit. Quātos autem libros et expositōnes de diuinis scripturis conscripsit manifestum est omibus et maxime his qui preclara eius opuscula admirantes ad fidem dñi saluatoris relicto errore conuersi sunt. Sexto vero anno puersionis eius ī quibus nihil cectū in cibo accipiebat necessitate corporis propē infirmitatē stomachi coctum cibum accipe cōpulsus est. Panē quidē iam nō ptigit. Olera vero et pisanas ac leguinen vsqz ad duos annos accipiēs ita defunct⁹ est cōmunicans sacrosancto mysterio in ecclesia in die epiphanie dñi. Referebant autē nobis q̄ circa eū erant et obseruabāt eum. qz aīn vnum diem mortis sue dixit. quia iā tertius ann⁹ est ex quo non molestor a carnali concupiscentia. Certe post tantam ac talem vitam z aridam abstinentiā et labores ac dolores z orationes sine intermissiōe. Huic ī monasterio degēti nunciata ē mors patris sui. Qui dixit nūcianti sibi. Cessa blasphemare meus enim pater īmortalis est. lxxxvij.

Eulogius quidam scolasticus erat et eruditus vir. Qui amore diuino compunctus abrenunciauit turb omnium omnemqz substantiam suaz distraxit et erogauit pauperib⁹. Itaqz paucos denarios ī vsus proprios reseruauit. cogitans apud semetipsū quia operari proprijs manibus non valeo. nec in monasterij congregationē ingredi possuz. Inuenit ergo quēdam in platea iacentez leprosum qui nec manus habebat nec pedes cui⁹ tantummodo lingua vigebat. Stās autem eulogius ꝓpe eum orauit dñm et posuit quasi pactū cum dño dicēs. Domine in noīe tuo leuabo hunc leprosum in domū meā et mīstrabo ei et repausabo eū vsqz ad mortē. ut ꝓpē hunc z ego inueniā mīam tuā. Bona ergo mihi xpe dñe patientiā ad hui⁹ obsequiū. et accedens ad leprosuz dixit ei. Si vis pater suscipio te in domū meā et ꝓpausabo te. At ille respōdēs dixit. Si digneris facere gratias ago. Adduxit ergo asinuz et leuauit eū et duxit ī domū suā et adhibebat ei curam diligenter. Itaqz per ānos quindecim gubernabatur et accipiebat curam de manibus eulogij et cōdigne nutriebatur. Post quindecim autem annos insidiatus est ei diabolus et clamare cepit contra eulogiuz multisqz iniurijs z detractionib⁹ afficere viruz. Dicebat enī ei. Multa mala commisisti. fugitiue fortitā dñi tui alienas pecunias furatus es. et p me vis a pctis tuis liberari. et clamabat. Iacta me in platea vbi ante iacebaz. carnes desidero manducare. Hoc cū audisset eulogius obtulit ei carnes ī

cibum. Iterum ille clamabat. Non adquiesco sed ut dixi iacta me in plateam populos volo videre iacta me vbi me inuenisti Forsitan si man⁹ habuisset exsuffocare se potuit in tantū eum demon exagitabat. Ideoq; valde solicitus eulogi⁹ perrexit ad monasteria virorū dei et dixit eis Quid faciam domini mei patres quia ī desperationē me adducit leprosus iste. Proijcere eum timeo quia deo dextras dedi et promisi vsq; ad mortez continere et repausare eum. Si ergo non proiecero eum sed per violentiā tenere voluero pessimos dies ⁊ amarissimas noctes faciet mihi. Ad hec illi dixerunt ei. Dum adhuc in corpe est magnus ac beatissimus famulus dei pater anthonius. ascende in nauī pariter cum illo leproso ⁊ vade ī monasterium vbi monachi eius sunt. et expecta ibi vsq; quo dū egreditur d̄ spelunca et veniat ad monasteriuz ⁊ quicquid dixerit tibi obserua et adquiesce eius sententie Deus enim per ipsum tibi dicet. Misit ergo leprosuz illum in nauim illeq; pariter ascēdit Et nauigantes venerūt ad monasterium discipulorum beati anthonij. Euenit autem in alia die ut veniret pater āthonius iam vespera peracta Quando autez aduenieba in monasterium hanc habebat consuetudinē vocabat machariuz et interrogabat eum dicens Frater machari venerūt aliqui fratres huc? Respōdebat. etiā venerunt. Iteruz interrogabat. Egiptij sunt an hierosolimite? Dederat eī eis signum dicens. Quādo videritis inquietiores dicite quia egiptij sunt. quando autē religiosiores dicite q̄ hierosolimite sunt. Interrogauit autem s̄m consuetudinem fratres. Egiptij sunt an hierosolimite? Respōdit macharius et dixit. Quia mixti sunt Quando autez dicebat. quia egiptij sunt. iubebat beatus anthoni⁹ vt pulmentum lenticule apponerent eis cibū et quando refecissent faciebat eis orationem et dimittebat eos Quando autez dicebat quia hierosolimite sunt sedebat per totaz noctem disputans cum eis de verbis dei que ad salutem anime pertinent. In illa ergo vespera sedebat et vocabat om̄es fratres Qui cum aduenissent subito vocauit. eulogi eulogi Tertio autem cū nullus indicasset nomen eius eulogius nō respondit ei. arbitrabatur eniz q̄ alium eulogium ex monasterio vocaret. Tunc dicit ei. Tibi dico eulogi qui ab alexandria venisti Respondit eulogius ⁊ dixit Quid iubes domīe? Interrogauit euz anthonius Quid huc venisti? Ait eulogius. Et q̄s reuelauit tibi nomen meum. causamq; manifestauit. Dixit ei anthoni⁹ Scio propter quod venisti. sed coram omnibus edicito ut et ip̄i audiāt. Eulogius dixit. Hunc leprosum inueni iacentē in platea et leuaui eum et ꝓmisi deo ut eum repausarem quaten⁹ et saluus efficiar et ip̄e per meum obsequium repausationem habeat Et q̄ post tot annos recedere vult a me et nimis exacerbat me dum festinat recedere et cogitaui proijcere eum. ido ad sanctitatem tuā veni ut mihi des consilium quid agere debeam ⁊ ores pro me. Nimis enim solicitus sum ⁊ tribulor pro ista causa. Tūc austero vultu respiciens eum anthoni⁹ dixit. Tu proijcis eum. sed qui fecit euz nō proijcit eum. Iactas eum tu. sed suscitabit deus meliorem et consolat̄ euz Et silens Eulogius pauefactus est.

Itemq; beatus anthonius cepit aspi
oribus verbis increpare leprosum il
lum Et clamans dicebat ei Leprose
inveterate dierum malorum indigne
celi et terre non quiesces blasphema
re deum? Ignoras quia christus est
q̃ mistrat tibi? Quomodo audes ad
versus christum talia proloqui? Nũ
quid nõ propter christum semetipm
seruum se exhibuit eulogius ad tuuz
ministerium? Increpans ergo ⁊ hũc
reliquit. Post hec coram omnib⁹ di
xit eis que expediebant saluti anime
eorum.ãmonens eulogium et lepro
sum vt non separarẽtur ab alterutro
sed in cellam vestram inquit pergite
In continenti enim vos visitat de⁹.
Tentatõ enim hec euenit quia vtriq;
circa finem estis ⁊ corone vobis pre
parantur ne veniens angelus non in
veniat vos in eodem loci proposito
et perdatis tanti temporis mercedez
boni operis His auditis cuz festina
tione reversi sunt ad propriam cellã
Et post quadragita dies defunctus
est eulogius et post tres dies similiẽ
requiesit leprosus. Post aliquot ve
ro dies quidam nomine cronius de
thebaida descendit in monasterium
alexandrie et invenit quosdam frẽs
diem tertium leprosi celebrare.quos
dam autem quadragesimum eulogij
Agnovit ergo cronius et obstupuit
et accipiens euangelium proposuit
fraternitati ⁊ iurauit referẽs eis quo
modo omnia que euenerũt eulogio
et leproso predixit beatus anthoni⁹

lxxxviij.

Etiaz hoc referebat nobis cro
nius.quia in nocte quadam dum verb
o di prolixius nos doceret sanctus
pater anthonius ⁊ hoc intulit dicẽs
Quia per annum integrum orauí vt
revelare mihi dignaretur per gratiã
suam dominus locum iustorũ ⁊ pec
catorum. Et vidi excelsum quendam
gigantem vsqz ad nubes pertingentẽ
manus extentas habentem.et subter
eum stagnum velut mare et ignis flã
mabat fervebatqz velut caldaria et
videbaz animas velut in specie auiũ
volantes et quantecunqz quidem su
pervolabãt manus eius et caput sal
uabantur et vsqz ad celum pervenie
bant quante autez vsqz ad manus ei⁹
pervenissent non valẽtes superi⁹ vo
lare percutiebat eas manibus suis ⁊
allidebat.cadebantqz in stagnum fer
vens. Audivi quoqz vocem dicentẽ
mihi has esse animas peccatoruz.nã
illas que gigantem illum supervolãt
ipas esse animas iustoruz quas pon
dus peccati non gravat.et ideo pos
sunt ad altiora conscendere que ī pa
radiso dei saluantur. Alie autem sũt
peccatorum que in infernum dimer
guntur quia non egerunt penitentiã
dum in corpore erãt vt indulgentiaz
peccatorum vel criminum suorum a
christi domini pietate mererẽtur ac
cipere nunc autez traduntur ad infer
norum tenebras vbi est fletus et stri
dor dentium pre nimietate penaruz
eternarum. lxxxix.

Beatus Innocẽtius presbyter
in monte olivetí fuit. Iste simplex su
pra modum erat Nam ī palatio cla
rus in militia fuit. Veruntamen ī ini
tio imperij constãtini abrenunciavit
seculo cum vxore sua. Hic habebat
filium nomine paulum domesticum
militantez Hic instinctu diaboli pec
cavit cum filia presbyteri. Quod cũ
audisset pater eius Innocentius ora
vit dñm dicens. Domine deus ama
tor castitatis da ei talem correptõis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

spm̃ ut iam nō inueniat tempus pec-
candi in carne sua melius existimans
vt magis demonio vexaretur q̃z luxu
ria Quod et factum est. Nā vsq̃z nūc
in monte oliueti ferro vinctus tenet
quia vexatur ab immūdo spū crude-
liter. .xc.

Presbyteri cuiusdam filia in ce
sarea palestine cecidit infelicit de vir
ginitatis proposito et ab eo que eaz
corruperat premonita est ut lectorez
incriminaretur Cum autē concepissz
et vtero tumente apparuisset crimen
cepit pater eius requirere et discute
re eam. Illa autem statim accusauit
lectorem Hec audiens pater eiꝰ pres
byter retulit episcopo. Episcopꝰ ve-
ro congregauit presbyteros et iussit
vocari lectorem Interrogatꝰ ab epi
scopo lector nō confitebatur Quod
enim non fecerat quomodo diceret?
Indignatus est episcopus ⁊ cum ter
rore dicit ei. Nō confiteris infelix et
immunditia plene? Respōdēs lector
dixit. Ego quidem quod erat verum
dixi quia non habeo causam. Immu
nis enim sum. Si autem iubes quod
non est verum audiri ecce dico quia
feci Hoc autem cum dixisset statim
deposuit eum episcopus de gradu le
ctoris. Ille autem deprecatus est epi
scopū et dixit ei. Quia ergo peccaui
iube eam mihi dari vxorem. Neqz
enim ego ero ex hoc clericus neqz illa
virgo. Et tradita est in ptātem lecto
ris Accipiens ergo eam ab epo et a
patre eius commendauit eam in mo
nasterium mulierum et deprecatus ē
diaconissam que erat preposita soro
ribus monasterij ut vsqz quo genera-
ret sufferrent eam. Itaqz in pauco tpe
impleti sunt dies partus et affuit ho
ra iudicij gemitus. dolores. anxietas
ac infernales tormentorum dolores ac
ptus nō egrediebat Trāsit pima dies
secūda tertia et septima dies. Mulier
p nimijs dolorib' inferno appropin
qbat. nō comedit. non bibit nec dor
miuit. Hz clamabat dicens Heu mihi
infelicissime piclitor q̃ maxīe qz incri
minata sū lectorē. Audītes āt dixerūt
patri eius. Pater vero timēs ne rep-
hēderet q̃si q̃ calūniatus lectorē fuis
set tacuit alios duos dies. Puella āt
in tormentis posita nec pariebat nec
moriebat in tm̃ vt clamorē eiꝰ nō fe
rentes nunciarent epo dicētes Testa
tur cuz sacramēto infelix illa clamās
diebꝰ ac noctibꝰ qz criminata ē lecto
rē. Tūc misit eps ad eū diaconū ⁊ mā
dauit ei dicēs Ora vt libereť q̃ te cri
minata est. Ipe autē nec rñdit ei nec
ostiū aperuit Ex q̃ die aūt ingressus
clauserat se depcabat xpi dm̃ miam.
Pergit iterū pater ad epm et fit oro
in ecca ⁊ nec sic liberata est. Surgēs
aūt eps iuit ad lectorē ⁊ pulsās ostiū
ingredit ad euz et dicit ei. Euschadi
surge solue qd̄ ligasti. Et cū inclīassz
genua lector cū epo statiz enixa ē mu
lier Prevaluit em̃ depcatio et instan
tia orōis ad demonstrandā calūniā
et arguendaz criminatricē. vt ex hoc
discamꝰ quantū pualet instantia oro
nū de piculis liberare et cognoscamꝰ
apud deū earū potentiā .xci.

Ad beatū apollonez cū germa-
nus suus intempesta noctevenissz pe
tens vt de monasterio suo paulisper
egressus ad eleuādū bouē q̃ in palu-
dis sceno cecidisset ei pberet auxiliū
flebiliter querebat. qz euz solus non
posset eruere. Cum abbas apollo in
stanter obsecranti ait. Cur iuniorez
frēm nostrū quē preteriēs viciniorē
q̃ me habuisti nō rogasti? Cūqz ille

mortem olim sepulti fratris oblitam ex nimia abstinētia ac solitudinis iugitate velut impotem mentis existimans respondisset. quemadmodum poteram eum de sepulchro qui ante annos quindecim obijt vocare. Abbas apollo respōdit ei dicens Ignoras me quoq; aū annos viginti huic mundo fuisset defunctum. nullaq; iā posse ō huius cellule sepulchro que ad presentis vite pertinēt statū cuiq; conferre solatia. quem in tantuz christus ab intentione abrenunciatōnis mundi abreptum vel modicū ad trahendum bouem tuum non patitur relaxari. ut ne breuissimum quidem momenti inducias se sequēti discipulo pro patris indulserit sepultura

Quidam senex xciij. dixit. Si audieris de aliq̄ fratre verbum malum vel q̄ agat iniqua respō de dicens. Nunquid ego iudex eius sum? Ipe hodie ego cras. Opa quidem eius infirma tibi nota sunt et p̄scrutaris ea. quare fortia eius opera et vtilia nescis? Ego iam mortuus sū in peccatis sufficiunt mihi pctā mea.

Frater quidam .xciij. abijt haurire aquam de flumine. ⁊ inueniens mulierem lauantem vestimēta peccauit cum ea. Hauriens autez aquam ibat ad cellulā Insilierūt autem in eum demones per cogitatōes et contristabant eum dicentes De cetero vbi vadis. non est tibi vlterius salus. vt quid etiam seculum perdis? Intelligens autez frater ille quia volunt eum omnino perdere erigens se viriliter per confidentiam dicit cogitationibus suis. Unde ingresse estis in me cogitationes male et cōtristatis me volētes me omnino perdere? Non peccaui et iteruz dico non peccaui. Et egressus in cellulaz suam cōtinebat se sicut heri et nudiustertius. Reuelauit autez deus in vicino eius seniori quia frater ille ruens ⁊ in ipo casu subruisset diabolū ⁊ vicisset Veniens autem ad illum senior dicit illi Quomodo habes frater? Ille respōdit Bene abba. Dicit ei senior. Et nō es passus tristiciaz his dieb⁹? Respōdit ei frater Non Dicit ei senior Reuelauit mihi deus. quia ruens subruisti diabolum et vicisti. Tūc frater retulit omnia illi que sibi aduenissent. Senior autem dixit illi. Certe frater discretio tua cōtriuit virtutē inimici

Referebāt quidā frēs xciiij de abbate niceta q̄ fuit discipul⁹ abbatis siluani quia quādo in cella sua in monte syna degebat moderate abstinebat pro necessitate corporis. qm̄ aūt episcopus ordinatus est ī faran nimis cōstrinxit seip̄m in diuina abstinentia et in vigilijs propensius atq; in orationib⁹ intenti⁹ agebat Hec aūt videns discipulus eius dixit ei. Quid est dñe hoc. q̄ quādo in heremo cōuersabamur nō tantū in abstinentia laborabas. Rūdit ei beatus vir dicens. Considera frater qm̄ ibi herem⁹ erat et secreta vita ac paupertas. nūc aūt egressi de heremo cum secularib⁹ cōuersamur hoīb⁹. et multe ac varie nobis occasiones occurrūt. et ideo timeo ne in fine vite mee ī aliqua occasione deū offendam⁹. Si em̄ scūs apostol⁹ paul⁹ q̄ xp̄m in se loq̄ntem habebat. et qui tantas virtutes animi possidebat. vt vsq; ad tertium celuz adhuc in corpore positus ascēderet. tamen dicebat macero corpus meum et seruituti subitione forsitan alijs p̄dicās ipe reprobus inueniar. q̄d nos hūiles et pctōres oportz facē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ex quarto libro vitaſpatrū.

Narrauit quidaz quia tres ſtudioſi diligentes ſe facti ſunt monachi. et vnus quidem ex eis elegit litigātes in pacem reducere iuxta illud quod dictum eſt. bti pacifici. Secundus vero viſitare infirmos. tertiꝰ vero abijt quieſcere ī ſolitudine. Primus ergo laborās propter lites hominum non poterat omnes ſanare. Et tedio victus venit ad euz qui ſeruiebat infirmis et inueniebat etiā ipſum animo deficientē. ⁊ non preualebat mandatum perficere. Et concordantes hi duo abierunt videre illuz qui in heremo diſceſſerat et narrauerunt ei tribulationes ſuas et rogauerunt eum vt diceret eis quid ipē pfecerit. Et reticens paululū miſit aquā in ciphum et dicit eis. Attendite in aquā et erat turbulenta. Et poſt modicum rurſum dicit. Attēdite modo quomodo limpida facta ē aqua. Et cum intenderent in aquam vident tā qz in ſpeculo vultus ſuos. Et tunc dicit eis. Sic eſt qui in medio hominū conſiſtit. a turba enim non videt peccata ſua. Cum autem quieuerit ⁊ maxime in ſolitudine tunc delicta ſua cōſpiciet. .xcvi.

Narrauit quidam ſenex ꝙ aliquis frater dum conuerti vellet et ꝓhiberetur a matre ſua nō quieſcebat ab intentione ſua dicēs. Saluare volo animam meam. Illa vero multuz reſiſtebat. Cuz ergo deſiderium eius impedire non potuiſſet. poſtea pmiſit. Abiens autem factꝰ eſt monachꝰ et ſub negligentia vitam ſuam expendit. Contigit autem vt mater ſua moreretur. et poſt tempus aliquantum etiam ipſe infirmatus eſt infirmitate magna. Et cum factus ſuiſſet in exceſſum mētis raptus ad iudicium inuenit matrem ſuam cuz his qui iudicabantur. Illa autem vt vidit eum obſtupuit dicens. Quid eſt hoc fili? Et tu in hunc locum condemnatus veniſti? Vbi ſunt ſermōes tui quos loquebaris dicendo ſaluare volo animam meam? Confuſus autem in his que audierat ipo dolore ſtupidus factꝰ ē ſtabatqz non habens quid matri reſpondere poſſet. Juxta diſpenſationē autem ōi miſericordis poſtea qz hec vidit contigit vt repararetur et euaderet ab inſtanti infirmitate. Et cogitans apud ſe diuinitus factaz eſſe huiuſcemodi viſionem includens ſe de cetero ſedebat et cogitabat de ſalute ſua. penitens ⁊ plorans de his q egerat ſub negligentia prius. Tanta autem ei erat intentio vt multi eum rogarent indulgere ſibi paululuz ne forte leſionem aliquam pateretur ō fletu quem ſupra modū ſibimet indicebat. Ille āt nullo modo voluit cōſolari dicens. Si improperiū matris mee ſuſtinere non potui quomō xpi et angeloruz eius aduerſum me cōfuſionem potero in die iudicij ſuſtinere. .xcvij.

Fratres quidam aliquādo volentes ire ed beatū anthoniū de loco ſichi ingreſſi ſūt nauiz vt irent ad eū et inueniūt in ipſa naui ſenem qui ad anthoniū ire volebat. Ignorabāt āt eū frēs ⁊ ſedentes in naui loquebant ſmones patrū et ō ſcpturis et rurſus de opib⁹ manuū ſuarū. Ille āt ſenex poia tacebat. Cū āt veniſſent ad portū agnouerūt et ipm ſenē pficiſci ad anthoniū abbatē. Cuz autem veniſſent ad eum dicit eis abbas Anthonius

Bonum comitatum itineris inueni-
stis senis huius. Dixit autem et seni.
Bonos fratres inuenisti tecuz abba
Dicit ei senex. Boni sunt quidem sed
habitatio eorum non habet ianuaz.
Quicunqz vult intrat in stabulum ⁊
soluit asinum. Hoc autez dicebat qz
quodcunqz ascendebat in ore ipsorū
hoc loquebātur

xcviij.

Misit aliquando Epiphanius
episcopus ciprius ad abbatem hila-
rionem rogans eum et dicens Veni
ut nos videamus anteq̄ de corpore
exeamus Qui cum venisset gauisi sūt
ad inuicem. Manducantibus autem
eis allatum est eis d̄ auibus quiddā
Quod tenens episcopus dedit abba
ti hilarioni; Et dicit ei senex Ignosce
mihi pater quia ex quo accepi habi
tum istum nō manducaui quicq̄ oc-
cisum. Et dixit ei epiphanius episco
pus Ego autem ex quo accepi habi
tum istum non dimisi aliquem dor-
mire qui habebat aliquid aduersum
me. nec ego dormiui habēs aduersus
aliquez Et dixit ei senex Ignosce mi
hi quia tua conuersatō maior ē mea

.xcix.

Ascēdit aliquando presbyter d̄
sichi ad episcopum alexandrinum. ⁊
quādo reuersus est in sichi interroga
uerunt eum fratres. Quomodo ē ci-
uitas? Ille autem dixit eis. Credite
mihi fratres ego ibi faciem nullius
hominis vidi nisi tantum episcopi.
Illi autem audiētes mirati sunt ⁊ di
xerunt. Quid putas facta est omnis
multitudo Presbyter vero refouit he
sitantes dicens Extorsi animo meo
ne intuerer faciem hominis Ex qua
relatione profecerūt fratres ut custo
diant se ab extollentia oculorum suo
rum.

Centesimū

Frater quidam erat omnino in
conuersatione solicitus. Et cum val
de a fornicationis demone turbaret
venit ad quendam senem et retulit ei
cogitationes suas Ille autez audiēs
quia inexpertus erat indignatus est
et miserabilem dicebat esse illum fra
trem et indignum monachi habitu
quippe qui huiusmodi cogitationes
receperit. Hoc audiens frater despe
rans seipsum reliquit propriam cel-
lam et ad seculum redibat Scd̄m au
tem dispensationem dei occurrit ei
abbas apollo et videns eum pertur
batum et nimium tristem, intertoga-
uit eum dicens Fili que est causa tan
te tristicie? Ille autez ex multa confu-
sione animi sui non respōdit ei quic-
q̄. Posteavero cum multum rogare
tur a sene que circa se agerentur con
fessus est dicens. quia cogitationes
fornicationis inquietant me. Quod
confessus sum illi seni. et s̄m verbum
eius non est mihi spes salutis. Despe
rans ergo meipsum ad seculuz redeo
Hec autem pater apollo audiēs ve-
lut sapiens medicus multū rogabat
et monebat eum dicens. Noli mira
ri fili neqz desperes teipsuz Ego em̄
in hac etate atqz conuersatione val
de ab huiusmodi cogitationibus in
quietor. ne ergo deficias huiusmodi
occasione que non tantum humana
solicitudine quantum dei miseratio-
ne curatur. Tantum hodie dona mi-
hi quod peto et reuertere ad cellam
tuā. Fecit aūt sic. Abbas aūt apollo
discedens ab eo perrexit ad cellaz se-
nis illius qui ei desperatōem fecerat
et stans foris dep̄catus ē dn̄m cū la
lachrymis dicēs Dn̄e q̄ tētatōes vti
lit̄ infers ꝯuerte bellū qd̄ patitur fra

ter ille in hunc senem ut ꝑ exꝑimen
tum in senectute sua discat qđ tempe
longo nō didicit quatenus cōpatia-
tur his qui huiusmodi tentatōnibus
perturbantur. Qui cum orōem com
plesset vidit ethiopem stantem iuxta
cellam et sagittas mittentem contra
illum senem Quibus quasi ꝑforatus
statim quasi ebrius a vino huc atqꝫ
illuc ferebatur. et cum non possꝫ tole
rare egressus est đ cella eadēqꝫ via q̄
et ille iuuenis ad seculū redibat. Ab
bas āt apollo intelligēs quod factū
erat occurrit ei et accedens ad euꝫ di
xit. Ubi vadis et que est causa turba
tionis que obtinet te? Ille āt sentiēs
quia intellexit vir sanctus que ei eue
nerant pre verecundia nihil dicebat
Dixit autē abbas apollo Reuertere
ad cellam tuā et de cetero agnosce in
firmitatez tuam et habe apud temet
ip̄m quia aut ignoratus sis a diabo
lo vsqꝫ modo. aut contēptus propt̄
quod nō meruisti ꝑm virtutuꝫ vires
habere contra diabolum luctamen-
ta Quid autem dico luctamenta qui
nec vno die aggressionez ipsius por
tare potuisti. Hoc autem tibi conti
git quia iuuenem illū a communi ad
uersario impugnatum suscipiens cuꝫ
debuisses eū contra diaboli certamē
consolatorijs monere verbis etiam ī
desperatōem posuisti non cogitans
illud sapiētissimū preceptum quo iu
bemur eripere eos qui ducuntur ad
mortem. sed neqꝫ parabolaꝫ saluato
ris nostri dicētis harundinē quassa-
tam non debere confringi. et linū fu-
migans non extingui. Nemo enī fer
re posset insidias aduersarij neqꝫ bu
lientis nature ignem extinguere vel
retinere nisi gratia đi confortaret in
firmitatem humanam que in nobis
salutari dispensatione humiliatur. iā
communi oratione dominū deprece
mur ut aduersum te emissum flagellū
auertatur qm̄ ipse dolorez facit ⁊ ite
rum saluti restituit. percutit ⁊ manus
eius sanat Hec dicens oratōnem im
plet et statiꝫ ab illato sibi bello senex
ille liberatus est. Quem commonuit
abbas apollo ut peteret sibi dari a
deo linguam eruditam ut sciret tem
pus quo oporteat loqui sermonem.

Venit aliquando quidam ci.
in sichi ut fieret monachus. qui etiā
accepit filiū suum nuper ablactatum
Qui cum factus fuisset iuuenis cepe-
runt impugnatores demones solici-
tare eum. Et dixit patri suo. Vado
ad seculum quoniam non valeo car-
nales concupiscentias sustinere Pat̄
autem eius consolabatur eum Dixit
ergo illi iuuenis. Jam sustinere non
valeo pr̄ dimitte me redire ad seculū
Dixit ei pater suus. Audi me fili ad
huc semel et tolle tibi quadragīta pa
nes. et folia palmarum dierum q̄dra
ginta et vade in heremum quadragī
ta dieb⁹ ⁊ voluntas dn̄i fiet Qui obe
diens patri suo surrexit et abijt in he
remū et mansit ibi laborans ⁊ faciēs
plectas de palmis et panem siccum
comedens. Et cum ibi dies viginti
quieuisset ecce vidit opus quoddam
diabolicuꝫ venire super se et stetit co
ram eo velut mulier ethiopissa fetida
et turpis aspectu. ita ut fetorem eius
sufferre non posset ⁊ abijciebat eam
a se. Et illa dicebat ei. Ego sum que
in cordibus hominum dulcis appa
reo. sed propter obedientiam tuaꝫ et
laborem quem sustines nō permisit
me deus seducere te. sed innotui tibi
fetorem meum. Ille āt surrexit ⁊ gra
tias agēs đo veīt ad prēz suū ⁊ dixit

ei. Jam nolo ire ad seculum pater. vi
di enim operationem diaboli et feto
rem eius. Cognouerat autem pater
eius de hocipso et dicit ei. Si man
sisses quadragita dies et custodisses
vsqz ad finem mandatum meum ma
iora haberes videre .cij.

Senex quidam sedebat in lon
ginqua heremo. qui habebat vnam
parentem que desiderabat eum post
annos multos videre. et exquisiuit ī
quo loco habitaret. Surrexit et ve
nit in viam heremi illius et inueniēs
camelarios adiunxit se cum illis ⁊ in
gressa est in heremo cum eis. Nec ātr
trahebatur a diabolo. Que cum ve
nisset ad ianuam senis signis cepit in
dicare seipam dicens Ego sū illa pa
rens tua. et mansit apud euz Erat āt
alius monachus sedēs in inferiori p
te heremi qui implebat sibi suriscula
aqua ⁊ hora qua māducare voluisz
subito versabatur suriscula et funde
batur aqua Qui inspirāte deo dixit
in semetipo Ingredior in heremū et
dico hoc quod mihi euenit de aqua
seniorib̄us Et surgens abijt Et cum
sero factū eēt dormiuit ī templo quo
dam idolorum iuxta viam et vidit no
cte demones dicentes Ista nocte pci
pitauimus illuz monachū in fornica
tōem Quod cum audisset tristatus ē
et perueniens ad senem inuenit eū tri
stem et dicit ei. Quid faciam abba qz
impleo mihi vasculum aqua et in ho
ra māducandi effundit? Et dicit ei se
nex. Tu venisti interrogare me qz su
riscula tua versatur. et ego qd faciaz
quia hac nocte cecidi in fornicatōez?
Cui respondit. Et ego cognoui. Et
dicit ei. Unō scis? Qui dixit. Dormie
bam in templo et audiebam demo
nes loquentes de te. Et dixit senex.
Ecce vado ad seculum Ille autez ro
gabat eum dicens. Non pater. sed p
mane in loco isto. mulierez autem di
mitte hinc. Hoc enim ex incursu ini
mici contigit. Quo audito senex su
stinuit extendens et aggrauans con
uersationem suam cuz lachrymis do
nec rediret in priorem ordinem suū.

Frater quidam .ciij.
interrogauit senem dicens Si conti
git hominem in tentationem cadere
quid fit propter eos qui scandalizan
tur in eo. Et narrauit senex dicens.
Diaconus quidam erat nominatus
in monasterio egipti. Dum autez qui
dam curialis insecutōnem iudicis pa
teretur. venit cuz omni domo sua ad
monasterium. et cooperante iniquo
incurrit diaconus ille ī mulierē eius
et facta est omnibus fratribus confu
sio Ille autem abijt ad quendaz senē
et indicauit ei rem. Senex vero ha
buit cellam interiorem occultā. Quā
cum vidisset diaconus ille dixit. Se
peli me hic sic viuum et non indices
cuiqz Et intrauit in obscuritatem il
lius celle et egit illic penitentiā ex ve
ritate. Contingit autē ut post aliquā
tum temporis non ascenderet aqua ī
flumine nili. Et cum omnes letanias
facerent reuelatum est cuidaz sancto
rum quia nisi venerit diaconus qui
absconsus est apud illum talem mo
nachum non ascenderet fluminis aq
Quod cum audissent ammirati sunt
et venientes eiecerunt eum de loco ī
quo erat et orauit et ascendit aqua.
et qui aliquando scandalizati fuerāt
edificati sunt et postea in penitentia
eius glorificauerunt deum

Duo fratres .ciiij.
impugnati a fornicatione abierūt et
acceperūt vxores Postea vero dixe

runt ad inuicem Quid lucrati sum⁹ quia deseruimus angelicū ordinem ⁊ venimus in immunditiā istaz.et post hec in ignem tormenti venturi sum⁹? Redeamus ergo iterum ad heremū et agamus de his que p̄sumpsim⁹ penitentiam Et venientes ad heremuz rogauerunt patres et susceperūt eos penitentes et confitētes ea que gesserant. Et clauserunt eos annum integruz senes et ambobus equaliter ad pensum dabant panes ⁊ ad mensurā aquam. Erant autē visione consimiles.et dum completū fuisset tempus penitentie exierunt et viderunt prēs vnū pallidū et tristē nimis aliū vero clarum et robustum. Et mirati sunt quoniā et cibum et potum equaliter acceperant. Et interrogauerunt euz qui tristis et afflictus erat dicentes. Quid exercebas cum cogitationib⁹ tuis ī cellula tua? Et ille dixit ꝓ malis que feci quia penas in quas venturus eram in aīo meo reuoluebam. et a timore adheserūt ossa mea carni mee. Interrogauerunt autem et aliū dicētes Quid cogitabas ī cella tua? Et ille respondit. Deo gratias referebam.quia eruit me de inquinamētis huius mundi et de futuri seculi penis et reuocauit me ad hanc conuersationē angelicā.et reminiscens dei mei letabar Et dixerunt Equalis ē ambo rū penitentia apud deum cv.

Senex quidā erat in sichi q̄ cuz incurrissz in egritudinē magnā seruiebant ei frēs Et videns senex qz laborarent dixit. Vado in egiptū ut non soluam frēs istos. Et dicit ei abbas moyses. Non vadas quia in fornicationem incursurus es Ille autē cōtristat⁹ dicebat Oportuū est corp⁹ meuz et tu mihi ista dicis. Surgens ergo abiit in egiptū Quod cū audissēt homines circū quaqz habitantes offerebant ei multa. Venit etiaz ad eū quedā virgo fidelis volēs obsequiū iuū seni infirmanti impēdere. Et post aliquantulum tp̄is cū paululū de egritudine qua tenebatur melius habuissz incurrit in eā et illa concepit. Interrogata āt a vicinis loci vnde concepisset illa respondit. De hoc sene. Illi āt ei non credebāt. Senex vero dicebat Ego feci.sed custodite infantem quē paritura ē Que cū genuissz puerum et ablactat⁹ fuisset tulit senex infantem in humeros suos. et die qua erat festiuitas in sichi occurrit ibi et intrauit in ecclesiā corā multitudine fratrum Illi autez videntes eum fleuerunt Qui dixit fratribus. Videtis infantem hunc.filius est inobedientie Cauete ergo vos frēs quia ī senectute hoc feci et orate ꝓ me Et pergens ad cellam suam ad initium prime cōuersationis sue reuersus est.

.cvi.

Solitarius quidaz erat in inferioribus partib⁹ egipti. Hic erat nominatissimus quia sol⁹ sedebat ī cella in deserto loco Et ecce iuxta oprationem sathane mulier quedaz inhonesta audiens de eo dicebat iuuenibus. Quid vultis mihi dare et deponо istum solitarium vestrum? Illi autem constituerunt certum quid daturi essent ei. Que egressa vespere venit in cellam eius velut errans Et cum pulsasset cellam egressus est ille.⁊ videns illam turbatus est dicēs. Quomodo huc venisti? Illa autem quasi plorans dicebat Errando huc veni. Qui cū miseratōe viscerū moueretur introduxit eam in atriolū cellule sue et ipse intrauit interius in cellam et

clausit. Et ecce infelix illa clamauit dicens Abba fere comedunt me hic. Ille autem iterū turbatus est timens etiam iudiciuz dei dicebat. Unde mihi venit hec ira? Et aperiens ostium introduxit eaz intro Cepit autē diabolus velut sagittis stimulare coz eiꝰ in eam. Qui cum intellexisset diaboli cē stimlos dicebat intra semetipm. Ulie inimici tenebre sunt. filijs autem dei lux est. Et surgens incendit lucernam. et cuz inflammaret desiderio dicebat. qm̄ qui talia agunt in tormenta vadūt. Proba ergo teipm ex hoc si potes sustinere ignē eternū Et mittebat digitum suū in lucernā. Quem cū incendisset ardens non sentiebat propter niniā flammā carnalis pcupiscentie. Et ita faciēs vsqz mane incēdit oēs digitos suos Illa autē infelix videns qd faciebat a timore velut lapidea facta est. Et venientes mane iuuenes q̄ eā miserant ad monachuz illū dicebant Uenit huc mulier sero. Ille autē dixit Ecce vbi dormit. Et intrātes inuenerunt eā mortuaz ⁊ dicunt Abba mortua est. Tūc ille excutiens palliolu suū quo vtebat ostendit eis manus suas dicēs Ecce qd fecit mihi filia ista diaboli. pdidit oēs digitos meos Et narrās eis qd factū fuerat dicebat. scptū ē nō reddes malū p malo. Et faciēs orōez suscitauit eā. Que cōuersa caste se egit residuuz tempus vite sue. .cvij.

Frater quidam impugnabatur a fornicatione Contigit autez ut veniret in vicum quendam egipti ⁊ videns filiā sacerdotis paganoruz adamauit eā Et dixit pri eius. Da mihi eā vxorem Ille autem rndens dixit. Non possum eaz dare tibi nisi interrogauero deū meū. Et abiens ad demonem quem colebat dixit ei. Ecce monachus quidam venit volens accipere filiam meā. do eam illi? Respōdens demon dixit Si negat deū suū et baptismū et ꝓpositū monachi interroga eum Et veniens dixit ei. Nega deum tuum et baptismum ⁊ propositum monachi et dabo tibi filiā meaz Ille vero consensit et statim vidit velut columbam exire de ore suo et volare in celuz. Pergens autē sacerdos ad demonē dixit. Ecce pmisit se tria illa facturū Tunc respondens diabolus dixit ei. Non des ei filiam tuā in vxorem quia deus eius non recessit ab eo. sed adhuc adiuuabit eum. Et veniēs sacerdos dixit fratri illi. Nō possum eaz tibi dare quia adhuc deus tuus adiuuat te et nō recessit a te Hec audiēs frater dixit in semetipo Si tantam bonitatem oñdit deus in me cum ego infelix negauerim ⁊ ipm et baptismū et ꝓpositu monachi. Bonus aūt deꝰ etiā sic malū nūc vsqz adiuuat me. cur ego recedā ab eo? Et ī semetipm reuersus recepit sobrietatē mentis Et venit ī heremū ad magnū quendā senē et narrauit ei rem q̄ fuerat facta. Et respondit ei senex. Sede mecum in spelunca et ieiuna tres ebdomadas cōtinuas et ego deprecor deuz pro te. Et laborauit senex p fratre. et depcatus est dñm dicens. Obsecro te dñe da mihi aiam hāc ⁊ suscipe penitentiā eiꝰ. Et exaudiuit orōez eius deus. et cum impleta fuisset prima ebdomada venit senex ad illum fratrem et interrogauit eum dicens. Aliquid vidisti? Et respondens frater dixit. Etiam vidi columbam sursū in altitudine celi cōtra caput meū volantem. Et respōdēs senex dixit ei Attēde tibimetipiz depcaē deū ītēte

Secdo vero venit iterū ſenex ad frēm et iterrogauit eum dicens Vidiſti aliquid? Et respondit. Vidi columbam venientem iuxta caput meuz. Et pecepit ei ſenex dicens Sobri' eſto mēte et ora. Et cōpleta tertia ebdomada venit iteruz ſenex et interrogauit eum dicens Ne aliquid plus vidiſti? Et respondēs ille dixit Vidi columbā que venit et ſtetit ſupra caput meum et tetendi manum meaz tenere eā illa autem ſurgens intrauit in os meum. Et gratias agēs deo ſenex dixit fratri Ecce ſuſcepit deus penitentiaz tuam de cetero attende tibimetipſi z eſto ſolicitus. Et respondens frater dixit. Ecce amodo tecum ero donec moriar. .cviij.

Vicebat quidam de thebeis ſenibus ꝙ ipſe eſſet fili' ſacerdotis idolorum. et cum paruulus ſederez in tēplo et vidiſſem prēm meum frequenter ingredi et ſacrificia offerre idolo ſemel occulte poſt ipſum intraui z vidi ſathanam ſedentem et omnem militiam eius aſtantem ei. et ecce vnus de principib' eius veniens adorauit eum Cui diabolus dixit Vnde veis tu? Et ille respondit. In illa prouincia eram et ſuſcitaui illic bella et perturbatōes plurimas et effuſiones ſanguinis faciens et veni nunciare tibi. Et diabolus interrogauit. In quantū temporis hoc feciſti? Et ille respōdit. In trigīta diebus. Et diabolus iuſſit eum flagellari dicens Tanto tēpore hoc ſolum feciſti. Et ecce alius veniens adorauit eū. et ipſi dixit Vnde venis tu? Et respondit demō In mari eram et ſuſcitaui ꝓmotōes z dimerſi naues et multos hoīes occidēs veni nūciare tibi. Et dixit ei diabolus Quāto tpe hoc feciſti? Et ille respōdit Sunt dies viginti. Et hunc ſimiliter iuſſit flagellari dicens. Quare i tantis diebus hoc ſolū feciſti? Et tertius veniēs adorabat eum. Dixit autem et huic. Et tu vnde venis? Et respondit In illa ciuitate fui et dum ibi fierēt nuptie excitaui lites z multas effuſiones ſanguinis feci. inſuper et ipm ſponſum occidi et veni nūciare tibi. Et dixit ei. In quātis diebus hoc feciſti? Et respondit decem. Iuſſit autem et hunc qui moras fecerat flagellari Venit autez et alter adorare eum. et dixit ei. Vnde venis? Et respondit. In heremo erā Et ecce quadraginta anni ſunt ꝙ impugno monachum quendam z vix nocte vna p̄ ualui ut facerem eū fornicari Quod diabolus audiens ſurrexit z oſculat' eſt eum. et tollens coronam quaz ipe habebat poſuit in capite eius et fecit eum ſibi in vna ſede conſidere dicēs. Magnam rem et fortē egiſti Et hoc ego cum vidiſſem vel audiſſem dixi intra memetipſum Valde magnus ē ordo monachorū. Et ita placuit ꝛo ſalutem donare mihi et egreſſus ſum et factus ſum monachus cix.

Monachus quidā ſolitari' antiquus et in conuerſatione proficiens ſedebat in mōte in partibus antinoo cuius verbis et actu multi proficiebāt Et cum talis eſſet excitat' ē diabol' ad inuidiam contra eum ſicut et contra omnes viros virtutuz. Et immittit eius in animo cogitatiōem talem vt ei qui in tali cōuerſatione eſſet nō deberet ſeruiri ab alio aut miniſterīū exhiberi. ſed magis ipm debere alijs miniſtrare. Si alijs nō exhiberet miniſterium ſaltem ſibiipſi ſeruiret dicens. Vende ergo in ciuitate ſportellas quas facis et eme tibi que opus

sunt et reuertere ad locum tuū et nul
li sis onerosus. Hoc autem suggere
bat antiquus hostis diabolus inui
dens quieti eius.et oportune vacatō
ni eius ad deum et vtilitati multorū
vndiqz enim diabolus venari euz et
capere festinabat. Illevero tanqz bo
ne cogitationi adquiescens descēdit
de monasterio suo. et qui erat omni
bus admirandus ignotus tamen bu
iusmodi insidiantis astutie notus au
tem et famosus omnibus a quib' vi
debatur. Exiens autem cum nō post
multum tempus mulierem vidisset.p
incautela sua supplantatus est et in
currit ī eaz. Et veniens in desertuz lo
cum sequente diabolo vestigia ei' iu
xta flumen cecidit Et cogitans quia
gauisus est inimicus ō ruina eius vo
luit seipm desperare. qz spm dni con
tristauit et sanctos angelos z venera
biles patres quorū multi etiam in ci
uitatibus habitātes supauerunt dia
bolum Et cum nulli se horum facere
similem posset contristabatur valde
et non recordabatur quia deus est q
tribuit virtutem his qui ad deuz de
uotissime conuertuntur. Et cecatus
et non videns peccati sui curam vo
luit se in flumen iactare vt perfectum
gaudium faceret inimico. Ex multo
enim animi dolore infirmatus ē cor
pore.et nisi postea misericors de' au
xilium prestitisset ei ad perfectū gau
dium inimici sine penitētia moreret.
Nouissime autez in se reuersus cogi
tauit maiorem laborem in afflictōne
penitentie demonstrare et supplicare
deo in fletu et planctu z ita redijt ad
monasterium suum Et damnās osti
um celle sue sicut solet super mortuuz
ita flebat supplicans deo. Jeiunans
autem z vigilans cum omni anxieta
te extenuauit corpus suum et nec sic
satisfactum putabat animo suo quia
congrue penituisset Fratribus autez
sepe venientibus ad se sue vtilitatis
causa et pulsantibus ostium ipe dice
bat.non se aperire posse dicens. Sac
mento me constrinxi vnum annū de
uote penitentiam agere. sed orate p
me Nec enim inueniebat quomodo
se eis excusaret.quoniam illi scandali
zabantur Fecitqz totum annum ieiu
nans intente et deuote penitentiam
agēs Die autem pasche nocte ipa no
cte dominice resurrectōnis tollens lu
cernam nouam z faciens eam posuit
in cacabo nouo z cooperiēs ō oper
culo a sero surrexit ad orōnem dicēs
Misericors et miserator deus qui et
barbaros saluari vis et ad veritatis
agnitōnem venire ad te confugi fide
liuz saluator miserere mei.quia pluri
mū te exacerbaui et inimicum meum
gaudere feci.et ecce mortuus suz obe
diens ei. Tu domine et impijs et his
qui sunt sine misericordia misereris.
sed et proximis misericordiam impē
di precipis miserere humilitati mee.
Apud te enim nihil impossibile est.
quoniam secus infernum dissipata ē
sicut puluis aīma mea Fac misericor
diam quia benignus es z misericors
figmento tuo.qui et corpora que nō
sunt in die resurrectōnis suscitaturus
es Exaudi me domine qz deficit spi
ritus meus et infelix aīa mea.tabefa
ctum est et corpus meum quod coin
quinaui Ignosce peccatori per peni
tentiam duplex habenti peccatuz ex
desperatione viuifica me contritū. et
igne tuo precipe hanc lucernam acce
di.vt et ego accipiens fiduciam mise
ricordie et indulgentie tue residuum
tempus vite mee quod mihi donaue

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ris mandata tua cuſtodiā et a timo-
re tuo nō recedā. ſed deuote ſeruiā ti
bi amplius q̃ primo. Et hec ī nocte
ipſa reſurrectionis cū multis lachry
mis dicens ſurrexit vt videret ſi ecce
ſa eēt lucerna Et diſtecto cacabo vi
dit qz non eēt accenſa et cecidit itez
in faciem ſuam rogans dominum et
dicens Scio domine quia certamen
factum eſt vt coronarer et non ſteti ī
pedibus meis eligēs magis propter
carnis delectationem tormentis im-
piorum adūci. parce ergo mihi dñe.
Ecce enim iterum confiteboz tue bo
nitati turpitudinem meā coraz ange
lis tuis et coram iuſtis omnibus. et
niſi quia ſcandalizari poſſunt etiam
omnibus hominibus confiterer. De
us miſerere mei ⁊ vt alios erudiā do
mine viuifica me. Et ita tribus vici-
bus orans exauditus eſt. Et ſurgens
inuenit lucernā clare ardentem Et ex
ultans in ſpe confortatus eſt in gau
dio cordis. admirans de gratia dei.
quia et peccatis eius indulſit et ſatiſ-
fecit iuxta petitionē eius animo eius
⁊ dicebat Gratias tibi ago dñe quia
etiaz vite ſeculi huius indigno miſer
tus es ī magno et nouo ſigno hoc fi
duciam tribuens Parcis enī anima
bus miſericoz quas creaſti Ita aūt
perſeuerante eo in confeſſione illuxit
dies et letabaz in domino oblito cor
porali cibo Ignem autem lucerne il
lius toto corpe vite ſue ſeruauit oleū
ſubinde ſuperfundens. ⁊ faciens deſu
per quo minus extinguerctur. et ita
rurſus diuinus ſpiritus habitauit in
eo Et factus eſt apud omēs inſignis
humilitatem exhibens in confeſſiōe
et gratiarum actione domino cuz le
ticia. Cui etiam ante aliq̃t dies mor
tis ſue reuelatum eſt de tranſitu ſuo.

.cx.

Dicebant de quodam patre qz
ſecularis fuiſſet et poſtea q̃ conuer-
ſus eſt de concupiſcentia vxoris ſue
frequēter ſtimulatus eſt et narrabat
hoc patribus Qui cum vidiſſent qz
operari⁹ fuiſſet et maius faceret op⁹
q̃ ei dicebant imponebantz ei quedā
vt debilitaretur corpus eius ita vt
nec ſurgere poſſet. Deo autem diſpē
ſante veīt q̃dā pr̄ vt applicaret in fi-
chi. Et cum veniſſet ad cellam eius
vidit eam apertam. et pertranſit ad
mirans quomodo nemo egreſſus eſt
in occurſum eius. Et reuerſus pulſa-
uit dicens. Ne forte frater qui in ea
habitat infirmetur. Et cum pulſaret
intrauit et inuenit eum infirmum et
dicit ei. Quid habes pater? Et nar-
rauit ei dicens. Ego de ſeculari vita
ſum et ſolicitat me modo inimicus ī
vxorem meam et narraui patribus
et impoſuerunt mihi conuerſationis
onera diuerſa et cum obedienter im
plere vellem ecce defeci. et tamen ſti
mulus creſcit. Audiens hec ſenex cō-
triſtatus eſt et dixit ei. Equidem pa
tres vt potētes viri bene tibi impo
ſuerunt onera quibus graueris. ſed
ſi me paululum audis iacta a te hec
et ſume parum cibi in tempore ſuo ⁊
recollige vires tuas et fac aliquantū
opus dei. et iacta in dominuz cogita
tionem tuam. quoniam tuo labore
hanc rem non poteris ſuperare. cor-
pus enim noſtrum velut veſtimentū
eſt. Si igitur illud diligenter tracta-
ueris ſtabit. ſi autez neglexeris illud
putreſcit. Qui cum audiſſet eum fe-
cit ita. et intra paucos dies receſſit
ab eo ſtimulus.

.cxi.

Venerunt aliquando quidam

grecorum vt darent elemosynam in ciuitate ostiatim et assumpserunt ico nomos ecclesie vt ostenderet eis qui necessitatem maiorem haberent Illi autem duxerunt eos ad quendam le prosum et dederunt ei. Ille vero no lebat accipere dicēs Ecce modicas palmas habeo q̄s operor et plectas facio et ex eis manduco panem. Et iterum duxerunt eos ad cellam vni vidue que erat cum filiabus suis Et cū pulsarent ostium cucurrit filia ei ad ostium nuda Mater autē ei abie rat ad quoddam opus.erat enim cā didatrix. Et dabāt filie eius vestimē tum et nummos Illa autez nolebat accipere dicens venisse matrem suam ⁊ dixisse sibi Confide quia voluit de us et inueni opus quod faciam ho die vnde habeamus victum nostrū. Et cum venisset mater eius rogabāt eā vt acciperet et noluit dicens Ego habeo procuratorem meum deum ⁊ vos vultis eum tollere a me hodie. Illi autem cognoscentes fidem eius glorificauerunt deum.

.cxij.

Narrauerunt senes de quodaz ortulano quia laborarret et omnez la borem suum expenderet in elemosy nam.et tantum sibi retineret quantū ad victuz sibi sufficeret. Postea vero sathanas misit ī cor eius dicens Col lige tibi aliquātam pecuniam ne cuz senueris aut egrotaueris opus habe as ad expēsas.et collegit et impleuit lagenam de nummis. Contigit autē eum infirmari et putrefieri pedez ei ⁊ expendit ī medicos quod collectuz fuerat.et nihil ei ꝓdesse potuit. Po stea vero venit quidam de expertis medicis et dixit ei. Nisi incideris pe dem tuum totuz corpus tuum putre fiet. Et constituerūt vt inciderent ei pedem. Illa autem nocte rediens in semetipsum et penitentiam agens de his que gessit īgemuit et fleuit dicēs Memor esto operum meorum prior domine que faciebam cum labore ī orto ex quo pauperibus ministrabā Et cum hoc dixisset astitit angel domini et dixit ei. Ubi sunt nūmi quos collegisti et vbi est spes tua de q̄ tra ctasti Tunc intelligens dixit. Pecca ui domīe ignosce mihi ⁊ amodo hoc vlterius non faciam. Tunc angelus domini tetigit pedem eius ⁊ sanatus est statim et surgēs mane abijt ī agr operari Venit ergo medicus fm cō stitutum tempus cum ferramentis vt secaret pedem eius.et dicunt ei. Exijt mane operari in agrum. Tunc admi ratus medicus perrexit in agruz vbi operabatur ille ⁊ videns eum fodien tem terram glorificauit deum q̄ red didit ei sanitatem.

.cxiij.

Sāctus abbas Anthonius cū sederet aliquando in heremo aīmus eius tedium et confusionem cogita tionum incurrit Et dicebat ad dōm Domine volo saluus fieri. ⁊ non me pmittūt cogitatōnes mee. quid faciā in hac tribulatōne.quomodo saluus ero. et modice assurgens cepit foras ire ⁊ vidit quendam tanq̄z seip̄m sedē tem necnon et operantez deinde sur gentem ab opere.et orantem et iterū sedentem ⁊ plectam de palmis faciē tem.inde rursus ad orationem surgē tem. Erat autē angelus domini mis sus ad correptionem et cautelā dan dam anthonio.et audiuit vocem an geli dicentis. Sic fac et saluus eris. Ille autem hoc audito magnuz gau dium sumpsit atq̄z fiduciam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

.cxiiij.

Narrabant ⁊ abbate milidion quia cum habitaret aliquando cum duobus discipulis suis in finibus p sarū exierunt duo filij īperatoris fm consuetudinem in venationem. et miserunt rethia in longum per milia q̄ draginta vt quodcūqz intra rethia inueniretur tentum occiderent Inuētus est autem senex cuz duobus discipulis suis intra rethe. Et cum vidissent eum pilosum et terribilē aspectu ammirati sunt et dixerunt ei Homo es an spūs aliquis dic nobis? Et dixit eis Homo sum peccator et exiui flere peccata mea. ⁊ adoro iesum christum filium dei viui Illi autem dixerunt ei. Non est alius deus nisi sol et ignis et aqua ipsos adora et sacrifica eis Et ille respondit. Ista creature sunt et erratis. sed obsecro vos conuertimini et agnoscite veruz deū qui et ista creauit ⁊ cetera omnia. Illi autem deridentes dixerūt Condemnatum et crucifixum dicis esse verū deum. Et respondit. Etiaz ipm qui crucifixit peccatum. et q̄ occidit mortem hunc dico verum deuz esse. Illi autem tam ipi q̄z fratribus qui cum eo exierant inferētes tormenta cogebant eos sacrificare. Et duos quidē fratres post plurima tormenta decapitauerunt. senem autem diebus multis torquebant. Postea vero statuerunt eum in quendam locum et sagittabant in eum quasi ad signum vn' a dorso alius a pectore. Senex autē dixit eis. Quoniam facti estis in consensum vnum vt effundatis sanguinē innocentē crastino in momento hac hora que modo est sine filijs remanebit mater vestra ⁊ priuabitur affectu vestro. et sagittis proprijs sanguinez vestrum inuicem effundetis. Illi aūt subsannātes ÿba eius exierunt in crastino vt venarenť Et contigit vt euaderet de rethe eorum vnus ceruus ⁊ ascenderūt equos et currebant ut cō prehenderent eum. Qui cuz iactassēt sagittas post ipm inuicez sibi in corde derunt. et mortui sunt iuxta verbū quod prediserat senex.

.cxv.

Senex quidaz sedebat in heremo qui longe habebat aquaz a cella sua duodecim milliaria vbi dū semel iret haurire aquam defecit et dixit. Quid necesse est vt hunc laborez patiar venio et habitabo circa aquam hanc? Et cuz hoc dixisset conuersus est et vidit quendam sequentem se et numerantem vestigia sua Interrogauit autem eū dicens. Quis es tu? Et dixit. Angelus domini sum ⁊ missus sum numerare vestigia tua et dare tibi mercedem. Quod cum audisset senex forti aimo factus est promptior et adhuc longius posuit cellam suaz ab illa aqua quinqz miliaria.

.cxvi.

Frater quidam erat in congregatione inquietus et frequenter inuebatur ad iram Dixit ergo in semet ipo Vado et solus habito alicubi. ⁊ cum non habuero cuz quo dicā vel audiam ero quietus. et quiescet a me passio ire Egrediens ergo manebat in spelunca solus Una autem die implenit sibi suriscula aque et posuit super terram Contigit autez vt subito versaretur. ille autem secundo ⁊ tertio implenit eam et rursus versata ē. Qui commotus furore tenuit vasculum ipm et fregit illud. In se autem reuersus ꝓgnouit qz ab eodē demoē iracūdie fit illusus et dixit. Ecce sol'

sum et vicit me. Reuertar ergo in cō gregatōnem quia vbiqz labore z patientia opus est z maxime adiutorio dei Et surgens reuersus est in locuz suum. cxvij

Senex quidam erat ī thebaida sedens in spelunca et habuit quendā discipulum probatum Consuetudo autem erat vt senex vespere docēt discipulum z cōmoneret eum que eēnt anime profutura. Post ammonitionem faciebant orationem et dimittebat eum dormire. Contigit autē laicos quosdaz religiosos scientes multam abstinentiaz senis venire ad eū. et cum consolatus fuissz eos discesserunt Et postq̄ discesserūt sedit iterū senex vespere post missas ꝓm consuetudinem ammonens illum fratrem z instruens eum. Et cum loqueretur grauatus est somno. Frater autez sustinebat donec excitaretur senex z faceret ei ꝓm consuetudinem oratōem Cum ergo nō euigilante sene diu sederet. discipulus ipsius compulsus ē cogitationum suaruz molestia vt receederet et dormiret Qui extorqués sibi restitit cogitationi et resedit Iterum autem compellebatur somno z non abijt Similiter factum est vsqz ad septies et restitit semp animo suo Post hec iam media nocte transacta euigilauit senex z inuenit eum assidētem sibi et dixit ei. Vsqzquo non discessisti? Et ille respōdit Nō quia nō dimiseras me pater Et senex dixit Et quare me non excitasti? Et respōdit. Non presumpsi pulsare ne te contribularem Surgentes autem ceperūt facere matutinas. Et post matutinarum finem dimisit senex discipulum Qui cum sederet solus factus est ī excessu mentis. et ecce quidam ostendebat ei locum gloriosum et sedem ī eo et super sedem septez coronas Interrogabat autem illum qui ei hec ostēdebat dicēs. Cuius sunt hec? Et ille dicebat. Discipuli tui. Et locum qui dem et sedem pro conuersatione sua donauit ei deus. has autem septē coronas nocte ista promeruit. Hec audiens senex miratus est et tremefact? vocauit discipulum et dixit ei. Dic mihi quid fecisti nocte ista? Dixit ille Ignosce mihi pater quia nihil feci. Senex autez existimās quia humiliādo se non cōfiteretur dixit ei. Credo nō quiesco nisi dixeris mihi quid fecisti. vel quid cogitasti nocte hac. Frater autem nihil sibi conscius quid egissz nō inueniebat quid diceret. Dicebat autem seni Ignosce mihi pater quia nihil feci. nisi tantum hoc ꝓ compulsus motu cogitationum mearum vt discederem et dormirem septies. sed quia a te dimissus ꝓm consuetudinez non recessi Audiens autez hoc senex statim intellexit quia quotiens quis resistit cogitationi sue toties coronatur a deo. Et fratri quidem quia nihil bonum dixit causa vtilitatis sue. sed alijs narrauit hec spiritualib? fratribus vt discamus quia et pro parvis cogitationibus nobis deus coronas tribuit. Bonuz ergo est vt extorqueat sibiipsi homo ī omni re ꝓ deum. etenim scriptum est. regnuz celorū vim patitur et violenti diripiūt illud. cxvij

Egrotauit aliquādo senex quidam qui solitarius habitabat. et qz non habuit qui ei seruiret surgebat et quodcunqz inuenisset in cella sua manducabat Et cum per aliquot dies ista faceret nemo veniebat ad visitationem eius. Transactis autem tri

ginta diebus et nullo veniente ad eū
misit dominus angelum suum q̃ mi-
nistraret ei. Et cum fecisset septez di
es recordati sunt fratres et dixerūt
ad inuicem. Eamus et videamus ne
forte infirmetur ille senex. Cum autē
venissent ⁊ pulsassent discessit angel⁹
ab eo. Senex autem de intro clama-
bat Discedite hinc fratres Illi vero
leuantes a cardine ostiuz intrauerūt
et interrogauerunt euz quare clama
uerit Et ille dixit Quia trigīta dies
habui laborans ī infirmitate mea et
nemo me visitauit Ecce iam septem
dies sūt ex quo dominus angelū suū
misit ministrare mihi Qui cūveniſſe
tis recessit a me Et hec dicens. dor-
miuit in pace. Patres autem valde
mirati sunt et glorificauerunt deum
dicentes quia nō dereliquit domin⁹
sperantes in se. .cxix.

Dicebant de abbate anastasio
quia habuerit codicē in membranis
valentem solidos decem et octo. Cō
tinebat autem vetus et nouum testa
mentum Et positus erat codex iste ī
ecclesia. vt quicunqz vellet de fratri-
bus legeret. Superueniens aūt q̃dā
frater peregrinus applicuit ad senez
Et vt vidit codicem illum concupi-
uit eum et furatus est euz et exiuit at
q̃ discessit Senex autem non est secu
tus post eum vt comprehenderet eū
vtpote qui intellexerat quod fecisset.
Ille autem pergens in ciuitatez que
rebat cui venderet euz. Et cum inue
nissz qui volebat eum comparare ce
pit sedecim solidos precium ipsi⁹ po
stulare. Ille vero volēs eum compa
rare dixit ei. Da mihi primo vt ostē-
dam eum et sic tibi preciuz dabo De
dit ergo illi codicem ad ostendendū
Quem accipiēs ille qui emere cupie
bat attulit eum ad abbatem anasta
sium vt probaret si bon⁹ esset codex
aut si tantum valeret. Dixerat enim
ei et quantitatem quaz venditor po
stulabat Et dixit ei senex Eme eum
quia bonus est codex et valet preciū
quod dixit tibi. Ille autem veniens
dixit venditori aliter nō sicut audie-
rat a sene dicens Ecce ostendi eū ab
bati anastasio ⁊ dixit mihi quia mul
tum est ⁊ non valet quantum dixisti
Ille autem hoc audiens dixit ei Ni
hil aliū dixit tibi senex? Et respōdit
Nihil. Tunc dicit ei. Iam nolo vēde
re eū Cōpunct⁹ ergo venit ad senem
pm̃am agens ⁊ rogabat eū vt recipe
ret suū codicē Senex aūt nolebat ac
cipere eū. Tunc dixit ei frater Quia
si non recipis eū non possuz securus
esse Cui senex Si non potes securus
esse nisi recipiā eū. ecce recipio illum.
Et remansit frater ille apud eū vsq̃
ad exitum suū proficiens ō senis pa
tientia. .cxx.

Venerūt aliqñ latrones in mo-
nasterium cuiusdam senis et dixerūt
ad eum. Oīa que in cella tua sunt tol
lere venim⁹. Et ille dixit. Quātū vo-
bis videtur filij tollite. Tulerūt ergo
q̃cunqz inuenerūt in cella et abierūt.
Obliti sunt aūt ibi sacellum qui erat
abscōsus in cella. Senex vero tollēs
eū secut⁹ ē post eos clamās et dicens
Filij tollite q̃ obliti estis ī cella Illi
vero admirātes patientiā senis reuo
cauerūt ⁊ restituerūt oīa in cellā ipsi⁹
et pm̃am egerūt oēs ad inuicē dicētes
Vic vere homo dei est. .cxxi.

Dicebāt q̃dā senū q̃ audierint ab
aliq̃bus viris scīs iuuenes eē q̃ duca
tū p̄beant senib⁹ in hac vita Et nar
rauerūt dicentes. qz erat q̃dam senex
ebriosus et opabat vnā mattaz ī die

et vendebat eam in vicino vico ⁊ bibebat quod accipiebat de precio ei⁹ Postea vero venit ad eum vnus frater et manebat cum ipo qui similiter operabatur et ipe mattam vnã Tollebat autem eã senex ⁊ vendebat.ambarumqz mattarum precium expendebat in vino. Illi autem afferebat tm̃ panem ad seram. Et cum triẽnio iugiter fecisset nihil locut⁹ est frater ille Post hec vero dixit frater ille in semetipo Ecce nudus sum et panem cum egestate comedo. surgam ergo et discedam hinc. Iterum autem cogitauit ĩ semetipo dicẽs Vbi habeo ire.sedo ego hic propter deum ĩ hac vita cõmuni Et statĩ apparuit ei angelus dm̃ dicens. Non discedas venienus enim cras ad te. Et rogauit frater senẽ illũ ipa die dicens. Nõ discedas hinc alicubi quia veniunt hodie mei tollere me Cũ ergo facta fuisset hora q̃ solebat senex descẽdere ad vicum dixit fratri Non veniunt hodie fili iam enĩ tarde est Et ille dixit ei. Vodis omnibus quia veniũt. Et dum cum eo loquereẽ dormuit ĩ pace. Senex autem flebat dicens. Heu me fili.quia multis ãnis sub negligẽtia viuo.tu autem in paruo tpe saluã fecisti per patientiã animã tuã. Et ex illo die factus est senex sobrius et probatus cxxij

Dicebant de quodam fratre q̃ seni cuidam vicinus erat. quia ingrediebatur et rapiebat quicquid senex habebat in cella sua.et non obiurgabat euz sed extorquebat sibi plus solito manibus operari dicẽs. Credo opus habeo fratre isto.et exigebat a se maiorem solito laborem et astringebat ventrem suum vt cum indigẽtia comederet panez Cum autẽ mori cepisset senex ille circũsteterũt oẽs fratres.et respiciens in eum qui furabatur dicit ei. Junge te huc ad me.et tenuit eum et osculatus est man⁹ eius dicens. Gratias ago manibus istis fratres.quia propter ipas vado ad regna celorum Ille autẽ cõpunctus et penitentiã agens factus est etiam ipe probatus monachus exemplum sumens ꝑ actibus magni illius senis

Narrauit quidam cxxiij patrum dicens quia cum eẽm in oriente venerunt ibi pauperes in vespe sabbati ut accipent agapem Et dormientibus eis erat ibi quidam hm̃s tantummodo mattam cuius medietatem sibi subtermittebat.medietate vero cooperiebatur. Erat enim ibi validum frigus.et cũ exissem ad vrinã audiui vnũ murmurantẽ et gemẽtem de frigore et psolabat semetipm dicens Grãs ago tibi dñe Quãti sunt modo diuites in custodia qui etiã in ferro sedẽt aut pedes habẽt in ligno cõstrictos q̃ neqz vrinã suã bibere faciũt.ego aũt velut imperator sũ extẽdens pedes meos ⁊ vbi volo ambulo. Hec illo dicẽte ego stabã audiẽs verba eius. Ingrediẽs aũt narraui fratribus et audientes multum edificati sunt. cxxiiij

Quidã secularis erat adolescẽs habẽs patrẽ. et desiderabat fieri monachus Et dũ multũ supplicaret patri suo vt dimitteret eũ cõuerti non adquiescebat. postmodũ rogat⁹ a fideli b⁹ amicis vix adquieuit Et egressus frater ille adolescẽs introiuit monasteriũ.et fact⁹ monach⁹ cepit omẽ opus monasterij pfecte pficere ⁊ ieiunare quotidie. Cepit etiam et biduanas abstinere similiter autem semel ĩ hebdomada reficere videbat euz ab

bas suus et mirabatur et bñdicebat
dñm in abstinētia et labore ipsi⁹ Cō
tigit aūt post aliquod tpūs cepit fra
ter ipse supplicare abbati suo dicens
Rogo te abba vt dimittas me et va
dam in heremū Dicit ei abbas. Fili
noli hoc cogitare.non potes sufferre
talē laborē ꝓter tentationes diabo
li ⁊ versutias eius Et si cōtigerit tibi
tentatio nō inuenies ibi qui te cōso;
letur a pturbatione inimici que tibi
illata fuerit Ille aūt cepit ampli⁹ ro
gare vt eū pmitteret abire Videns au
tem abbas eius quia euz retinere nō
poterat facta orōne dimisit eū Post
modū dicit abbati suo Rogo te ab;
ba vt cōcedas mihi qui ostēdat iter
quō pgere debeā et ordinauit cuz eo
duos monachos et abierunt cum eo
Ambulantibus ꝗ eis per heremum
vnā diem et alterā defecerūt pre estu
et proijcientes se in terrā iacebāt. Et
soporati modico somno.ecce aquila
venit pcutiens ꝗ eos alis suis pces;
sit pcul et sedit in terra et euigilātes
aquilam viderunt.et dixerūt ei Ecce
angelus tuus surge et sequere eū. Et
surgens valedicens ꝗ fratribus seq;
batur eam.⁊ venit vbi stabat aquila
ipsa Que mox surgēs volauit vsque
ad vnū stadiū et iteruz sedit. Similiē
seqbatur eā frater ille Et iteruz vola
uit ⁊ sedit nō longe Factum est vero
hoc per horas tres Postmodū autē
cū seqretur eā diuertit ipsa aquila in
dexterā ptem sequētis se ⁊ non cōpa
ruit. Frater vero nihilomin⁹ seqbat
eā Et respiciēs vidit arbores palma
rum et fontē aque et speluncam et di
xit Ecce locus quez mihi pauit dñs
Et ingressus cepit sedere ī ea sumēs
cibū dactylorū ⁊ de fonte aq bibens
Et fecit p̄dictus frater ibidē annos
sex neminem videns Et ecce vna die
venit ad eū diabolus in similitudine
cuiusdā abbatis senioris hns vultuz
terribilē Videns aūt euz frater ille ti
muit Et pcidens in orōnem surrexit
Et dicit ei diabolus. Oremus iterū
frater Et surgentes dixit diabolus.
Quātū tpis habes hic? Et respōdit
Habeo sex ānos Dicit ei demon Ec
ce te vicinū habui ⁊ nō potui cogno
scere nisi āte dies ꝗtuor ꝗa hic habi
tares et ego non longius a te habeo
monasteriū Et ecce āni sūt vndecim
ꝗ de monasterio nō exiui nisi hodie
quia cognoui ꝗ hic mihi in vicinio
habitares Et cogitaui mecū dicens
Vadam ad hominē dei istum et cum
eo conferā quod potest prodesse sa;
luti anime mee Et hoc dico frater ꝗ
nihil pficimus sedētes in cellis istis
quia corpus et sanguinē christi non
pcipimus et timeo ne efficiamur ex;
teri ab eo si nos ab hoc mysterio elō
gauerimus Sz tibi dico frater.ecce
hinc tribus milibus est monasteriuz
habens p̄sbyterū eamus ergo dñico
die aut post duas hebdomadas et
accipiamus corpus et sanguinez xpi
et reuertamur ad cellas nostras Pla
cuit fratri illa suasio diabolica.et ve;
niente die dñico ecce diabolus venit
et dicit Veniamus quia hora est. Et
exeuntes perrexerūt ad predictū mo
nasteriū vbi ille p̄sbyt̄ erat.⁊ ingressi
in ecclesiā miserūt se in orōem Et ex;
urgens ab oratōne frater ille respici
ens nō inuenit qui adduxerat eū ibi
et dixit Vbi putas prexit? Num ad
cōmune necessariū ambulauit.et cuz
diu sustineret nō venit Postmodum
autē exiens foras requirebat eū.⁊ cū
nō reperisset dixit ad fratres loci il;
lius interrogans eos Vbi est abbas

senex ille qui mecum ingressus est in
ecclesiā Et dicunt ei Nos neminem
vidimus aliuz nisi te tantū Tunc co-
gnouit frater ille quia demon fuisset
et dixit Vide cū qua argutia diabo-
lus eiecit me de cella.sed tamen non-
penitet me.quia ad opus bonū veni
Percipio corpus et sanguinē xp̄i et
sic reuertar in cellam meam Et post
missas volentē reuerti tenuit euz ab-
bas monasterij ipsius dicēs Nisi re-
feceris nō dimittemus te Et cuz per
cepisset cibum et regredi vellet in cel
lam suam ecce iteruz venit diabolus
in similitudine cuiusdaz iuuenis secu
laris et cepit eū respicere a sūmo ca
pite vsq̄ ad pedes et dicere ipse est
iste.nō est hic.⁊ cepit eum cōsiderare
Et dixit ei frater Quem sic respicis?
At ille ait Puto non me cognoscis.
Tamē post tātū tempus quomodo
me habes cognoscere? Ego sum vici
nus patris tui filius illius Quomō
autē nō est dictus pater tuus tali no
mine sic et mater tua tale nomen nō
habuit.et tu sic nō vocaris.et manci
pia illa et illa sic non sunt dicta? Pa
ter vera tua et soror ante tres annos
mortue sunt. Pater autē tuus modo
defunctus est.et te fecit heredē dicēs
Cui habeo dimittere substātiaz meā
nisi filio meo viro sancto qui reliquit
seculū et abijt post deum Ipsi dimit
to omnia bona mea. Modo aūt qui
timet deum et scit vbi est dicat et ve-
niēs distrahat et eroget ea pauꝑib⁹
pro anima mea ⁊ sua. Et ꝑrexerunt
multi requirētes te et minime inuene
runt. Ego aūt veniens ex occasione
ꝓpter quoddaz opus hic cognoui te
esse Unde non facias moras sed veni
et vende omnia et fac ꝑm voluntatē
patris tui. Respondens frater ille di
xit Non necesse habeo reuerti ad se-
culū Dicit ei diabolus Si non vene
ris ⁊ deperierit substantia illa in con
spectu dei tui exinde reddes rationē
Quid enim mali tibi dico vt venias
et eroges eas pauperibus et egenis
quō bonus dispensator vt non a me
retricibus ⁊ maleviuentibus extrice
tur quod pauperibus dimissum est?
Aut quid onerosum est vt venias et
facias elemosynas ꝑm voluntatē pa
tris tui pro anima eius ne bona su-
dore eius parta quorū tu heres con
stitutus es in manus dissipatoruz ꝑ
ueniant et postea reuertaris in cellaz
tuam Quid multa.suadens frem de
posuit in seculum et veniens cum eo
vsq̄ ad ciuitatem reliquit eum. Vo-
luit autē frater ille ingredi in domū
patris sui tanq̄ iam defuncto eo et ec
ce ipse pater eius viuus egrediebat.
Et videns eum nō cognouit Et ait
ad eum Quis es tu? Ipe vero turba
tus nihil poterat respondere Et ce
pit euz iteratis verbis pater eius in-
terrogare vnde esset Tunc confusus
dixit ei Ego sum filius tuus. Et ait
illi Ut quid reuersus es Qui erube-
scens dicere qd verū erat dixit. Cha
ritas tua me fecit reuerti.quia desi-
derabā te ⁊ remansit ibi Et post ali
quantū tempus incurrit fornicatiōz
et multis supplicijs afflictus a patre
suo infelix ipse aliquā non egit peni
tentiaz sed remansit in seculo.

cxxv.

Venit abbas macharius ma
ior ad abbatem antoniū in montē
Et cum pulsaret ostiū exiuit ad eū ⁊
dixit ei Tu q̄s es? et ait Ego suz ma-
charius ⁊ claudēs ostiū introijt ⁊ di

misit eum foris. Et cum vidisset po
stea patiētiam eius aperuit ei et gau
dens dicebat ei. Multum tempus ē
ex quo te desiderabam audiens de
te. Et exhibens ei hospitalitatem
refecit eum. erat enim fessus d̄ multo
labore. Vespere autem facto infudit
sibi abbas anthonius modicas pal
mas. et dixit ei abbas machari⁹. Da
mihi vt et ego infundam qd̄ operer
Ille autem dixit ei. Nō habeo plus
Et faciens fasciculum maiorez infu
dit eum. et sedētes a sero et colloquē
tes de vtilitate animarū faciebāt ple
ctam. et ip̄a plecta per fenestram de
scendebat in speluncam. et ingrediēs
mane sanctus anthonius vidit colle
ctionem plectaruz abbatis macharij
et admiratus est et osculans manus
eius dicebat. Multa virtus de mani
bus istis egreditur. .cxxvi.

Frater quidam incidens in ten
tationem tribulando ꝑdidit regulaz
monachi. et cum iterum vellet obser
uantie regularis sibi dare principia
a tribulatione impediebatur. et dice
bat in seip̄o. Qñ habeo me ita inue
nire sic̄ aliqñ erā Et deficiens aīmo
non preualebat vel inchoare opus
monachi. Veniens autez ad quendā
senem narrauit ei que agebantur cir
ca ip̄m Senex autem audiens ea de
quibus affligebatur. adhibuit ei tale
exemplum dicens Homo quidā ha
buit possessionē ⁊ de negligentia ei⁹
in sentes redacta est et repleta est tri
bulis et spinis. Visū est aūt ei postea
vt excoleret eā et dixit filio suo Va
de et purga agros possessionis illi⁹.
Et venit filius vt purgaret Qui cū
respexisset vidit multitudinem tribu
lorum et spinaꝝ increuisse. et deficiēs
animo dixit in seip̄o Quādo habeo
hec omnia eradicare et purgare. ⁊ ꝓ
ijciēs se in terrā cepit dormire? Hoc
autem fecit multis diebus Post hec
venit pater eius ut viderz qd̄ fecerat
et inuenit eum nihil operatum et di
xit ei. Quare vsq̄ modo nihil fecisti?
Et dixit iuuenis ille patri suo. Mox
vt veniebam operari pater cum vi
dissem multitudinem hanc spinaruz
et tribulorum reuocabar ab assum
ptione laboris et a tribulatione pro
ijciebam me in terram et dormiebaz
Tunc dixit ei pater suus. Fili ad mē
suram latitudinis qua iacens terraz
occupas per dies singulos operare
⁊ ita paulatim proficiet opus tuum
et tu pusillanimis non efficieris Qd̄
cum audissz iuuenis fecit sic. ⁊ in par
uo tempore purgata est et exculta
possessio eius. Ita ergo et tu frater
paulatim operare et non deficies. et
deus per gratiam suam restituet te
iterum priori ordini tuo. Hoc audi
to frater ille abijt et cum patientia se
dens efficiebat sicut edoctus fuerat
a sene Et sic inueniens requiem pro
mouebatur per dominum christum
.cxxvij.

Audiuit aliquando iudex pro
uincie de abbate moyse ⁊ perrexit in
sichi vt videret eum Et nunciauerūt
seni de aduentu eius et surrexit ut fu
geret in paludem. Et occurrit ei iu
dex ille cum suis et interrogauit euz
dicens. Dic nobis senex vbi est cella
abbatis moysi? Et dixit eis. Quid
vultis euz inquirere? Homo fatuus
est et hereticus Et veniens iudex ad
ecclesiam dixit clericis. Ego audiēs
de abbate moyse. veni vt viderez eū
et ecce occurrit nobis senex ꝑgēs in
egiptū et interrogauimus eū vbi est
cella abbatis moysi. et dixit nobis.

quid eum queritis fatuus est et here
ticus Audientes autem clerici cōtri
stati sunt dicētes. Qualis erat senex
ille qui hec de sancto homine locut'
est ad vos? Et illi dixerūt Senex ve
tustissimis vestimentis vtens longus
et niger. Et illi dixerunt. Ipse est ab
bas moyses et qz noluit videri a vo
bis ideo hec vobis ipse ō se dixit Et
multum edificatus iudex discessit.

Audiuit aliquan .cxxxviij.
do abbas Anthonius de quodaz iu
uene monacho quia signuz quoddā
huiusmodi fecerit in via Cū vidisz
quosdam senes iter agētes et laborā
tes in ambulando onagris iussit vt
venirent et portarent eos donec per
venirent ad se Illi autem senes indi
caueruunt hec abbati anthonio Di
xit autez abbas anthonius Videtur
mihi monachus ille similis esse naui
onuste omnibus bonis ō qua incer
tum est vtrū puenire possit ad portū
Et post aliquantū tpis cepit abbas
anthonius flere et trahere sibi capil
los ⁊ lugere Quod cū vidissent disci
puli eius dicunt ei. Quid ploras ab
ba? Et rūdit senex Magna columna
ecclesie cedit modo Dicebat aūt hoc
de monacho illo iuuene ⁊ adiecit di
cens. Venite ambulate ad eum et vi
dete qō factū est Perrexerūt ergo di
scipuli ei' et inuenerunt monachum
illū supra mattā sedentem et flentem
peccatū quod fecerat Videns autez
discipulos senis ait illis. Dicite seni
vt oret deū vt decem tantum dierum
det mihi inducias et spero me satisfa
cturū Qui quidē intra ānqz dies de
functus est. .cxxix.

Quadā vice iudex quidā venit
videre abbatē symeonē et pcedētes
clerici dixerunt ei. Abba parat' esto
quia iudex audiens de te venit vt be
nedicatur a te Et ille ait. Etiam ego
me pparabo ⁊ cooperiens se saccum
suum et tollens ī manu sua panem et
caseum sedit in egressu celle sue et ce
pit manducare Venit ergo iudex cū
officio suo et vidētes eum spreuerūt
dicentes. Hic est monachus solitari
us de quo talia audiebamus ⁊ statiz
recesserunt et reuersi sunt ad se.

.cxxx.

Dixit abbas cassianus quia ve
nit frater quidam ad abbatem se ra
pionem et hortabatur eum senex vt
ꝗm morem orationez faceret Ille au
tem dicens se peccatorē et ipsius mo
nachi habitu indignum non adquie
scebat Voluit etiaz pedes lauare ei'
et eisdem iterum verbis vsus non ad
quiescebat Fecit autez illum gustare
⁊ cum gustarēt cepit senex in charita
te monere eum dicens Fili si vis psi
cere permane in cella tua et attende
tibiipsi et fac opera manuum tuarū
Non enim tibi tātum procedere ex
pedit quantū sedere in cella tua Ille
autem audiens ita exacerbatus est ⁊
vultum mutauit vt nec latere posset
senem Dixit autem ei serapion Usqz
modo dicebas peccator suz accusās
teipsum tanqz indignus sis etiam vi
uere. et quia te in charitate commo
nui ita exacerbari debuisti. Si enim
vis reuera humilis esse q̄ tibi ab alio
imponuntur disce portare viriliter.
⁊ non odiosa verba effūdere tibiipsi
Hec audiens frater penitētiā gessit
coram sene. et multum proficiens di
scessit. cxxxi

Supervenit quidam venatio
nem faciēs in silua agrestium anima
liū et vidit abbatē āthoniū gaudētē
cum fratribus et displicuit ei Volēs

autem senex ostendere ei quia oporteret aliquando condescēdere fratribus dixit ei. Pone sagittam in arcuz tuum et trahe. et fecit sic. et dicit ei. iterum. Trahe. et traxit. Et rursus dicit ei Trahe adhuc. ⁊ dicit ei venator. Si supra mensuram traxero frāgitur arcus. Dicit ei abbas anthonius Ita est et in opere dei Si plus a mensura tendimus fratres cito deficiunt. expedit ergo vna hora relaxare rigorem eorum. Hec audiens venator compūctus est et multum proficiens in sermone senis discessit. et fratres confirmati reuersi sunt ad suum locum

cxxxij

Venit abbas isaac d̄ thebaida in congregationem fratrum et vidit quendam de fratribus culpabilez et adiudicauit eum Cum autem exisset ad heremum venit angelus domini et stetit ante ostium celle eius dicēs. Non te permitto intrare Ille autez rogabat eum dicens Que est causa? Et respondens angelus dixit. Deus me misit ut dicerem tibi. vbi iubes vt mittam illum fratrem culpabilē quē adiudicasti Et statiz abbas isaac penitentiam egit dicens Peccaui ignosce mihi Et dixit angelus Surge ignouit tibi deus. sed custodi de cetero ne adiudices quenq̄ prius q̄ de⁹ adiudicet eum.

.cxxxiij.

Factus est aliquando conuent⁹ in sichi ⁊ loquebātur patres de quodam fratre culpabili Abbas autem pior tacebat. Postea vero surgens egressus est et tollens saccum impleuit eum arena. et portabat euz in humeris suis et mittens in sportellā modicum de ipsa arena portabat etiaz et ip̄am in ante. Interrogatus autē a patribus quid hoc esset. ille respondit Saccus iste qui multam arenam habet mea peccata sunt et quia multa sunt posui ea supra dorsum meum ne doleam pro ipsis et plorem Ista autē arena modica peccata sunt isti⁹ fratris et sunt ante faciem meam et ī ipsis exerceor iudicans fratrem. Qd̄ non oportet ita fieri sed mea magis peccata ante me debent esse et de ipsis cogitare et rogare dominuz vt ignoscat mihi Audientes autē patres dixerunt. Vere hec est via salutis.

.cxxxiiij.

Ad quendam solitarium venit presbyter cuiusdam basilice vt consecraret ei oblationem ad communicādum Veniēs aūt quidam ad ip̄m solitarium accusauit apud illuz eundē presbyterū Qui cū ex cōsuetudine iterū venisset ad eū vt consecraret oblationē scandalizatus est ille solitarius et nō aperuit ei. Presbyter āt hoc viso discessit Et ecce vox facta est ad solitariū dicēs Tulerūt sibi hoīes iudiciū meū Et fact⁹ ē velut in excessu mentis et videbat q̄si puteū aureum et situlā aureā et funē aureū et aquaz valde bonā. videbat āt ⁊ leprosū quēdā hauriētē ⁊ refūdētē ī vas ⁊ cupiebat bibē. ⁊ nō bibebat eo ꝙ leprosus erat ille q̄ hauriebat Et ecce vox iterꝝ ad eum dicēs Cur non bibas ex aq̄ hac. quā causam habet qui implet? Implet em̄ solummō ⁊ infūdit ī vas In se āt reuersus solitarius et cōsiderās virtutē visionis vocauit p̄sbyterꝝ et fecit eū sic p⁹ scīficare sibi oblatōz

Fuerunt duo fratres cxxxv.

magne vite in congregatione et meruerūt singuli videre gratiā d̄i ī alter utrū Factuz aūt est vt aliqn̄ vnus ex eis egrederet sexta feria extra cōgre

gationem et videret aliquem mane manducantem et dixit ei. Hac hora manducas in sexta feria Tantum ei dixit. Die autem sequente facta est celebratio missarum fm consuetudinē ⁊ ingressi ecclesiam intuens frater eiꝰ vidit gratiam quē ei data fuerat discessisse ab eo ⁊ contristatus est. Qui cum venissent in cellaz dicit ei Quid fecisti frater quia nō vidi sicut prīdē gratiam dei in te? Ille autem respondens dixit. Ego neqz in actu neqz ī cogitationibus conscius mihi sū alicuius mali. Dicit ei frater eius. Nec sermonem aliquez odiosum locutus es Et recordatus dixit ei. Etiā. Postero die vidi quendam mane manducantem et dixi ei. Hac hora manducas in sexta feria. hoc est peccatuz meum. Sed labora mecū duas hebdomadas et rogemus deuz vt mihi ignoscat. Et fecerunt ita. Et post duas hebdomadas vidit frater gratiā dei iterum venientem supra fratrem suum et consolati sunt deo qui solus bonus est gratias referentes.

.cxxxvi.

Venerunt aliquando tres senes ad abbatem achillem. et vnus ex eis habebat opinionez malam Dicit autem ei vnus ō senibus. Abba fac mihi vnam sagenam ad piscandum Et ille dixit Non facio. Et alius dixit. Fac nobis vt habeamus memoriaz in monasterio nostro. Et respondit ille Non mihi vacat Dicit ei tertius ille qui habebat opinionem malam Mihi fac abba sagenam vt habeam de manibus tuis benedictionem Et ille respondit ei. Ego tibi faciam Dixerunt autem ei duo priores secrete quibus nō adquieuerat Quomodo sic quia nobis rogātibus noluisti facere. et huic dixisti ego tibi faciam. Respōdit senex. Vobis ideo dixi nō facio quia nec mihi vacat et nō contristabamini. Huic autem si non fecero dicturus ē quia de opinione mea que mala est audiuit senex Ideo noluit mihi facere sagenam et statiz incideremus funem. sed erexi animum eius ne tristicia absorberetur huiusmodi.

.cxxxvij.

Dicebant de quodaz sene quia fecerat quinquaginta ānos neqz panem comedens neqz aquam bibens. et dicebat. quia extinxi fornicatōem et auariciam et vanam gloziam. Ut uero abbas abzaham audiēs q̄ hec dixisset. venit ad eum et dixit ei. Tu dixisti hunc sermonem. Et ille respōdit. etiam. Et dixit ei abbas abzabā. Ecce intras in cellam tuā et inuenis supza mattam tuaz mulierem. potes nō cogitare quia mulier est. Et dixit non. sed repugno cogitationi mee vt non tangam mulierem illam Dicit ei abbas abzaham Ecce igitur non interfecisti cogitationē. quia viuit passio ipa alligata est. Iterū si ambulas in via et vides lapides ⁊ testas vasorum. et inter ipas iacet aurum potes mēte tua aurum quod videris velut lapides reputare. Et respondit non. sed resisto cogitatōni mee ne colligā illud. Et dicit ei abbas abzaham. ecce ergo viuit passio sed alligata est. Et dicit ei iterum abbas abzaham. Si audieris de duobus fratribus q̄ vnus diligit te et bona de te loquit. alius autem odit te et detrahit tibi. et venient ad te vtrosqz equaliter suscipies. Et dixit non. sed exortor queo animo meo vt similiter bene faciam ei qui me odit sicut ille q̄ me diligit. Et dicit ei abbas abraham.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Viuunt ergo passiones sed tantūmō a sanctis viris quodammodo religā tur. .cxxxviij.

Transeunte aliquādo abbate ef frem vna prostituta ex immissiōe cu iusdam cepit ei blandiri cupiens euz si posset ad turpem commixtionez in clinare. vel si hoc non posset saltem ad iracundiam provocaret. quoniaz nunq̄ eum vidit quisq̄ irascentez vel litigantem. Ipe autem dixit ad eam Sequere me. Cum venissent autem ī loco populoso dicit ei. Veni huc sic̄ voluisti commisceor tecum Illa aūt videns multitudinem dicit ei. Quo modo hic possumus hoc facere ī tan ta multitudine astantium. Confūdi mur enim. Ipe autem dixit ei. Si ho mines erubescis quātomagis debes erubescere deum qui revelat occulta tenebrarum Illa autem confusa ⁊ re futata recessit absqz opere voluptatis sue. cxxxix.

Dicebant de abbate Iohanne breui statura quia dixerit aliquādo fratri suo maiori. Volebam esse secu rus sicut angeli sunt securi. nil operā tes sed sine intermissione collaudantes deum. et mox spolians se quo vestit° erat abijt in heremū. et facta ibi vna ebdomada reversus est ad fratrē suū et dum pulsaret ostium respondit ei. anteq̄ aperiret dicēs Quis es tu? Et ille dixit. Ego sum iohannes. Et re spondens frater eius dixit ei. Johā nes angelus factus est et vltra inter homines non est Ille autez pulsabat dicens. Ego sum Et non aperuit ei sed dimisit eum affligi vsqz mane Po stea aperiens dixit ei Si hō es opus habes iterum operari ut viuas. Si autem angelus es quid queris intra e in cellam? Et ille penitētiam agēs dixit Ignosce mihi frater quia pec caui. .cxl.

Abijt quidam frater aliquādo de monasterio abbatis pastoris per egre et applicuit ad quendam solita rium Erat enim ille habens cuz om nibus charitatem ⁊ multi veniebant ad euz. Nunciauit autē ei frater ille quedam de abbate pastore. Qui au dīs virtutes animi eius desiderauit eum videre Cum autem reversus eēt ille frater in egiptum post aliquantū temporis surgens supradictus solita riusvenit cū pegrinis in egiptuz ad eundem fratrem qui prius applicue rat apud euz. dixerat enim ei vbi ma neret Videns autem eum ille mirat° est et valde gauisus Dixit autem ei il le solitarius Ostende charitatez quā habes in me. et deduc me ad abbatē pastorem Et tollens eum duxit ad se nē ⁊ nunciauit ei de eo dicens Quia magnus homo est et multaz charita tem habens ⁊ honorem plurimum ī provincia sua venit desiderans te vi dere Suscepit ergo eum cum gratu latione senex et salutantes se invicem resederunt. Cepit autem loqui pere grinis ille frater de scripturis sāctis et de rebus spiritualibus Abbas au tem pastor auertit faciem suam ⁊ nō dedit ei responsum. Videns autem il le q̄ non loqueretur cuz eo contrista tus exijt et dicit fratri illi qui euz ad duxerat Iuuanū iter istud assumpsi veni enim ad senem et ecce nec loqui mecum dignatur Intrauit autez fra ter ad abbatem pastorem et dicit ei. Abba propter te venit magnus hic vir habens tantam gloriam in loco suo. quare nō locut°es cū eo? Rndit ei senex. Iste de sursum est ⁊ de celesti bus loquitur. ego autem ō deorsū, si

et de terrenis loquor. Si ergo mihi locutus fuisset de passionib' anime ego vtiq; responderem ei. Sed quia de spualibus loquitur ego hec igno ro. Exiens aut frater dixit ei. Senex non cito de scripturis inquirit. sed si quis ei loquitur de passionibus ani me respondit ei Tunc ille cōpunctus intrauit ad senē et dixit ei. Quid faci am pater abba quia passiones aime dsantur mei? Et intuit' eū senex gau dēs dixit ei. Modo bene venisti. nūc aperiens os meū de his impleo illō bonis Ille aut valde edificatus dice bat Vere hec ē vis charitatis Et gra tias agens deo qui tam sanctum viz videre meruit reversus est in regionē suam. .cxli.

Item frater quidam interroga uit abbatē pastorez dicens. Dimissa est mihi hereditas quid facio ex ea? Dicit ei abbas pastor. Vade et post tres dies veni et dico tibi. Venit aut sicut prefiniuit. ⁊ dicit ei senex. Quid tibi habeo dicere frater? Si dixero ti bi da eam ecclesie clerici sibi faciunt conuiuia ex ea. si aut dixero da eam parentibus tuis non ē tibi merces. si aut dicā da pauperibus securus eris Quicqd ergo vis vade fac. ego cau sam non habeo. cxlij.

Venit quidam frater ad abba tem siluanū in montem syna et vidit fratres operantes et dixit seni. nolite operari cibum qui perit Maria enim optimā partem elegit Et dixit senex discipulo suo. Voca zachariā et mit te istū frēm in cellam vbi nihil est. Et cū facta esset hora nona intendebat ad ostium si mitterent ⁊ vocarent eū ad manducandum Et cum nemo lo queretur ei surgens venit ad senem ⁊ dicit ei. Abba fratres hodie non co mederunt. Et dixit senex. Etiam iaz comederunt Et dixit ei frater ille Et quare me non vocastis? Et respōdit senex. Tu homo spualis es et non in diges hoc cibo. nos aut carnales su mus et volentes manducare propte rea operamur manibus nostris. Tu vero partē bonam elegisti legens to ta die et nolens sumere carnalē cibū Qui cū hec audisset prostrauit se ad penitentiam dicens Ignosce mihi ab ba. Et dixit ei senex. Puto opus ha bet omnino maria marthe. per mar tham enī maria laudatur cxliij.

Venit aliquando monach' qui dā ab vrbe roma qui in palatio ma gnū locum habuit et habitabat in si chi ī vicinitate ecclesie Habebat au tem secū vnuz seruū qui ministrabat ei. Videns autez presbyter ecclesie in firmitatem eius et cognoscens qz de delicijs esset vir ille ex q̄ quod ei do nabat deus. vel q̄ in ecclesiam intra bat transmittebat ei. Qui cum fecissz vigintiquinq; annos in sichī factus est vir contemplator preuidens ⁊ no minatus. Audiens autem quidam ō magnis monachis egiptijs opinio nem eius venit videre eum. sperans conuersationē corporalez plus apud eum arduam inuenire Qui cum trā sisset salutauit eum. et facientes ora tionem sederunt Videns autem eum egiptius vestitum mollibus rebus ⁊ mattam de papiro et pellem stratazz sub ipso et modicum capitale sub ca pite eius. sed et pedes mundos habē tem cum caligulis scandalizatus est intra se dicēs quia ī loco illo nō erat consuetudo taliter puersandi sed ma gis duram abstinentiam habere cō sueuerant Senex autem ille roman' habens prēplatōis siue puidētie gra

tā intellexit qz ſcandalizatus fuerat
egiptius monachus eo et dixit mini
ſtro ſuo Fac nobis hodie ꝓpter ab
batem qui venit bonam diez et coxit
parua olera que habebat et ſurgen
tes hora competēti cōmederunt. ha
buit etiam et modicum vini propter
infirmitatem ſuam et illud biberūt.
Et dum factum eſſet veſpere dixerūt
duodecim pſalmos et dormierūt. Si
militer autem et nocte Et ſurgēs ma
ne egiptius dixit Ora ꝓ me Et egreſ
ſus eſt non edificatus in eo. Et cum
paululum diſceſſiſſet volens eū ſenex
ille romanus ſanare miſit poſt ipſum
et reuocauit illum Et cuz veniſſet cū
gaudio iterum ſuſcepit eum Et inter
rogauit eum dicens Ex qua ꝓuin
cia es? Et ille dixit. Egiptius ſuz Et
dixit ei cuius ciuitatis? Et reſpōdit.
Ego omnino non fui in ciuitate nec
habitaui aliquando ī ciuitate ſed in
agro erā. Et dixit ei. ergo anteq̄ mo
nachus eſſes quid operabaris ī poſ
ſeſſione qua manebas? Et reſpondit
Cuſtos eram agrorum. Et dixit illi.
vbi dormiebas? Reſpondit in agro.
et dixit. habebas aliquod ſtratum?
Reſpondit Ego in agro vnde potui
habere ſtramenta in quibus dormi
rem. et dixit Quomodo dormiebas?
Rñdit in terra nuda. et dixit. qd mā
ducabas in agro aut quale vinuz bi
bebas? Iteruz reſpondit. que ſūt eſce
aut qualis pot' i agro? Et dixit. qūo
ergo viuebas? Reſpondit Manduca
bam panem ſiccum et ſi inueniebam
aliquid de ſalſamētis 7 bibebā aquā
et dixit ſenex Grādis labor Ei iterū
dixit. erat ibi balneum in poſſeſſiōe
vbi lauaueris? Et ille dixit non. ſed ī
flumine lauabar quando volebā Cū
q̄ omnia ab eo ſenex per reſponſionē
eius exegiſſet et cognouiſſet modum
prioris vite eius atq̄ laboris volens
eum proficere narrauit ei ſuam vitā
preteritam quam habebat cum eſſet
ſecularis dicens Ade miſerum quem
vides ō magna illa ciuitate roma ha
bens in palatio magnum locuz apō
imperatorem Et cum audiſſz egipti'
initia verborum eius compunctus ē
et ſolicite que dicebantur audiebat.
et ille adiecit dicens Relinque ergo
romam et veni in ſolitudinem iſtam
Et iterum dixit Ade quem vides ha
bui domos magnas et pecunias mul
tas et contempſi eas et veni in iſtam
paruam cellam. Iterum ait Ade quē
vides lectos veſtitos ex auro habui
habentes precioſiſſimas veſtes et ꝓ
his dedit mihi deus iactam hanc ō
papiro et hanc pellem Sed 7 veſtes
mee ineſtimabili precio digne erant.
et pro illis vtor his vilibus reb' Et
iterū dixit In prandio meo multum
auri extendebatur et ꝓ illo dedit mi
hi de' modicū oleris et puum calicez
vini. Erant autē et qui ſeruiebāt mi
hi plurimi ſerui et ecce pro illis iſtuz
vnū ꝓpunxit deus ut miniſtret mihi
ꝓ balneo autē ꝓfūdo modica aqua
ꝓfūdo pedes meos et caligulis vtor
propter infirmitatē meā Et rurſus ꝓ
calamis et citharis vel alio muſicoꝝ
ope quo delectabar in cōuiuijs meis
dico mihi xij. pſalmos in die et xij. in
nocte Et pro peccatis meis que ante
faciebam modo cum requie exhibeo
puum et inutile miniſteriuz deo. Ñ
rogo abba vt non ſcandalizeris ꝓ
infirmitatē meā Et hec audiēs egip
tius atqz in ſemetipm reverſus dixit
Ve mihi quia ego de multa tribula
tione et plurimo labore ſeculi magis
ad paulandum in conuerſatione mo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nachi veni et qd nō habebā tūc mō habeo.tū autē ex multa delectatione seculi voluntate ꝓpria in tribulatōnē venisti.et ex mlta gloria atq diuitijs venisti in humilitatē ⁊ pauptatē. Ex quo multū ꝓficiens discessit et factꝰ est ei amicus et sepe veniebat ad euz sue vtilitatis causa. Erat enim vir discernens et repletus bono odore spiritussancti cxliiij..

Fratres de cōgregatione venerunt in heremum et applicuerunt ad quendā heremitā ⁊ suscepit eos cum gaudio.⁊ sicut est cōsuetudo heremitis videns eos de labore posuit mensam extra horā et quod habuit in cella apposuit eis et repausauit eos. Et qn̄ factū est sero dixerūt.xij.psalmos similiter et nocte.cum aūt senex vigilasset audiuit illos inter se loquētes et dicētes·quia solitarij viri plus repausant in heremo q̄ nos in congregatione Mane aūt facto cū ambulaturi essent ad alium vicinū dixit eis. Salutate eū pro me et dicite ei Nō adaques olera Ille aūt cū hoc audisset intellexit verbū et tenuit eos vsq̄ sero laborātes ieiunijs Cū autē sero factum esset fecit plixius opus dei ⁊ postea dixit Cessemus modice ꝓpter vos quia de labore estis Et dixit iterum Quotidie quidē manducare nō solemus sed ꝓpter vos gustamus modicū. Et apposuit eis panē siccum et sal dicens Ecce ꝓpter vos festiuitatē habemꝰ hodie Et misit parum aceti in salibus illis Et surgentes ceperūt psallere vsq̄ mane ⁊ dixit eis Propē vos nō possumꝰ adimplere regulam nostrā vt modice pausetis q̄ pegrini estis Mane aūt facto volebāt fugere Ille aūt rogabat eos dicēs Manete aliquātū tpis nobiscum.fin alias vel ꝓpter mandatū tres dies fm cōsuetudinē heremi facite nobiscū Illi autē videntes quia nō relaxaret eos fugerunt occulte cxlv.

Sedente aliqn̄ abbate siluano i monte syna volens discipulus eius abire ad quoddā monasteriū suū dixit seni Dimitte aquā ⁊ riga ortū. Ille aūt exiens ad dimittendā aquaz tegebat faciē suam de cuculla sua tātū ad pedes suos intendēs Cōtigit aūt vt ipsa hora quidā supueniret ad eū et videns euz a longe cōsiderauit q̄d faceret Et cū pueniſset ad eum dixit ei Dic mihi abba vt quid tegebas de cuculla faciē tuam et sic adaquabas ortum Et dixit ei senex Ne viderent oculi mei arbores et occuparetur mens mea ab opere suo in consideratione earum cxlvi.

Frater quidam in celis infundebat palmulas suas Qui cum sedisset facere plectas dicit ei cogitatio sua vt iret ad quendaz senem visitare eū et iterū cogitās in semetipo dicebat Post paucos dies vadaz.et dicebat ei cogitatus suus Si inter hec moriē quid faciā sed vade modo vt loqris ei ꝓpter estiuū tpus.et iterū dixit inē se sed nō est modo tēpus Iterū autē cogitauit dicēs Sed cuz incides scirpum ad mattas sit tempus. Rursus dixit.expendo palmulas istas ⁊ tunc vado. rursus dixit in semetipo. Sed hodie bonum aerem facit.⁊ surgens reliquit palmas infusas et tollēs melotem suam ibat Erat autem senex q̄dam vicinus ei vir preuidens. Qui cum vidisset eum in impetu ambulātem clamauit dicens. Captiue capti ue vbi curris? Veni huc ad me. Qui cum venisset dicit ei senex. Reuertere in cellam tuam. Ille autez frater nar

rauit ei fluctus quos pertulerat ī cogitationibus suis et ita reuersus est ī cellam suam. Et cum ingressus fuisz in eam prostrauit se z penitentiā egit Hoc facto voce magna sbito demones clamauerunt dicētes. vicisti nos monache vicisti nos et facta est matta eius supra quam iacebat velut ab igne vstulata. demones autem velut fumus exterminati sunt Sicqz frater ille dividicit versutias eorum.

.cxlvij.

Narrauit abbas Cassianus de quodam sene in heremo sedēte quia rogauerat deuz vt donaret ei ne dormitaret aliquando cuz de spūalibus rebus sermo fieret Si autem detractiōis aut ociosa verba statim ī somnum conuerteretur vt non huiusmodi venenū aures eius exciperēt. Dic dicebat diabolum studiosum esse vt moueret homines ad verba ociosa. impugnatorem autem totius doctrine spūalis. Ad quam rem hoc vtebatur exemplo Loquente inquit me aliquando de vtilitate animarū ad qdam fratres taz profundo somno occupati sunt vt nec palpebras oculorum mouere potuissent. ego autē volens ostendere opus demoniacuz eē ociosarum reruz verba introduxi ad que illi audientes statim a somno relicti sunt. ego autem ingemiscens dixi. Usqz nunc de celestibus rebus loq̄bamur et omnium vestrū oculi somno grauissimo tenebantur. quando autem sermo ociosus inuentus ē omnes prompti audire cepistis. Propē quod rogo fratres charissimi cognoscentes maligni demonis opus esse attendite vobismetipsis custodiētes vos a somno quando aliquid de spiritualibus facitis vel auditis

.cxlviij.

Uenerunt aliquando ad abbatem Lucium ī ennato monachi quidam qui dicebantur euchite hoc est oratores et interrogauit eos senex dicens. Quod est opus manuū vestrarum? Et illi dixerunt Nos non contingimus aliquando opus manuum sed sicut dicit apostol⁹ sine intermissione oram⁹. Dicit eis senex. Et nō māducatis? Illi autem dixerunt. Etiaz manducamus. Et dicit eis Quando ergo comeditis quis p vobis orat? Et iterum interrogauit eos dicens. Non dormitis? Et illi dixerūt. dormim⁹. Et dicit eis senex Cum dormitis quis pro vobis orat? Et non inuenerunt quid ad hec responderent ei. et dixit eis Ignoscite mihi fratres q̄ ecce non facitis sicut dixistis Ego autem ostendo vobis quia operans manibus meis sine intermissiōe oro. Sedeo enim iuuante deo infundens mihi paucas palmulas z facio ex eis plectam et dico Miserere mei de⁹ fm magnam miam tuam. et fm multitudinem ꝛc. Et dicit eis Oratio est an non? Et dicunt ei etiam. Et ille dixit Quando permansero tota die laborans et orans facio plus minus sedecim numinos z pono ex eis ad ostiū duos nummos et residuos māduco et qui accipit illos duos denarios orat pro me tempore quo ego manduco vel dormio atqz ita per gratiā dī implebitur in me quod scriptū est sine intermissiōe quidē orate. cxlix.

Frat dixit abbati pastori Si dedero fratri meo modicū pais aut aliquid aliud. demones polluunt illud ut videat ad placendū hoibus fieri. Et dixit ei senex. et si ad placēdū hob⁹ fiat tale opus. nō tū debem⁹ fratri

bus non prebere quo egent Dixit āt ei parabolā talē Duo homīes erant agricole habitantes ī vna ciuitate et vnus ex eis seminans collegit pauca ⁊ sordida. Alius autez negligēs semi nare omnino nihil collegit. Si ergo fames fiat q̄s eoruz potest euadere? Et rn̄dit frater ille Qui fecit parum ac immundū. et dixit ei senex. Ita et nos seminemus pauca etsi immūda ne famis tempore moriamur.

Erat quidam senex ī cl. egypto habitās in deſto loco Erat etiā alter longe ab eo manicheus ⁊ h̄ erat presbyter ex his quos ipsi vocāt electos Qui cū vellet pergere ad quē dam eiusdē erroris hoīem ꝯp̄hēdit eū nox in loco illo ī quo erat vir ille sanctus ⁊ orthodoxus ⁊ anxiabatur volens pulsare et intrare et apud eū manere. sciebat em̄ qz cognosceret ꝙ esset manicheꝰ Et reuocabatur a co gitatione sua ne forte non adquiesce ret suscipere euz Cōpulsus tn̄ nccita te pulsauit. Et aperiēs senex ⁊ ꝯgno scens eū suscepit cuz hilaritate. ⁊ coe git eū orare et reficiens eum colloca uit vbi dormiret. Manicheus autez cogitans in se nocte mirabat̄ dicēs. Quō nullā suspitōem hz in mevere h̄ dei ſuus ē. Et surgens mane cecidit ad pedes eiꝰ dicēs. Ab hodie ortho doxus sum et nō recedā a te Et dein ceps remansit cum eo. .cli.

Monachꝰ quidā erat hn̄s frēm secularem pauꝑculū et q̄cq̄d labora bat prebebat ei. Sed quātum ei ille p̄bebat tātū ille pauꝑior fiebat. Per gens āt monachus ille indicauit hec cuidā seni. Senex aūt dixit ei. Si me vis audire nihil vltra p̄beas illi. sed dic ei. Frat̄ qn̄ habui dedi tibi tu er go modo labora et ex eo qd̄ labora ueris prebe mihi. Et q̄cq̄d tibi attu lerit accipe ab eo et vbi scis ꝑegri nū aut senē pauꝑem da illud et roga eos ut orent ꝓ eo. Ille aūt frater au diens hec fecit ita. Et veniente ad se illo seculari fratre locutꝰ est ei quēad modū dixerat senex et discessit tristis Et ecce p̄ma die tollens de orto mi nuta olera attulit ei. Accipiēs autez frater attulit senibus et rogauit eos ut orarent ꝓ eo. Qui cū accepisset bn̄ dictōem reuersus est in domū suam. Postea vero attulit olera et tres pa nes et frater eius fecit sicut prius Et consecuta bn̄dictione iterū discessit. Tertio veniens attulit multas expen sas et vinū et pisces Qd̄ cuz vidisset frater eius miratꝰ est et vocauit pau peres et refecit eos. Dicit āt ille secu lari fratri suo Non opus habes ali quātos panes? Et ille dixit. Nō dn̄e qm̄ quādo accipiebā aliquid a te ve lut ignis intrauit in domū meā et cō sumebat illud Nūc aūt qn̄ a te nihil accipio suꝑhabundo ⁊ deus bn̄dixit me Pergēs aūt frater indicauit hec omnia que facta fuerant seni. et dixit ei senex Nescis qz opus monachorū ignis est et vbicūqz ingredit̄ cōsumit Hoc aūt vtile est fratri tuo ut de la bore suo misereatur et oratōem a san ctis viris accipiat et ita benedictōez consequens multiplicabit̄ eiꝰ labor.

Senex quidam cum .clij. alio frē agebat cōmunem vitā. Erat autem senex ille misericors Contigit autem ut fieret fames et ceperūt qui dam venire ad ostium eius ut acci perent agapem Senex vero omnibꝰ venientibus ministrabat panem Vi dens autem frater quod fiebat dicit seni. Da mihi partem meam de pani bus et quod vis fac d̄ parte tua Se

nex autem diuisit panes et faciebat
more solito elemosynam d parte sua
Multi autem concurrebant ad senē
audientes quia omnibus daret. Vi-
dens autem deus propositum volū-
tatis eius benedixit panes Frater āt
ille qui acceperat partem suam ⁊ nul-
li dabat consumpsit panes suos ⁊ di-
xit seni. Quoniā modicū ē adhuc qd
habeo de panib⁹ meis abba suscipe
me ad cōmunē vitā. Et dicit ei senex.
Quomodo vis facio. et ceperunt sil'
ēē et communiter viuere. Facta ē ite-
rum penuria victualium et veniebāt
iterum indigentes ut acciperent aga-
pem Cōtigit autem vna die ut intra-
ret frater ille ⁊ videret quia defecerīt
panes. Venit autez et pauper postu-
lans agapem. Senex vero dixit fra-
tri illi da ei panem. et dixit. Jam nō
habeo pater. Et dicit senex Intra ⁊
quere Ingressus autem frater atten-
dit ⁊ vidit repositōem in qua panes
haberi solebant repletam panibus.
Quod cum vidisset timuit et tollens
dedit pauperi atq; ita agnoscēs fidē
et virtutē senis glorificauit deum.

Dicebant de abbate .cliij.
siluano q̄ habuerit ī sichi discipuluz
nomine Marcuz et hic fuerit magne
obedientie quiq; etiam scriptor anti-
quarius erat. Diligebat autem eum
senex propter obedientiam suaz Ha-
bebat autem et alios vndecim disci-
pulos qui contristabantur eo q̄ dili-
geret eum plus illis. Quod cum au-
dissēt vicini quia plus euz ceteris di-
scipulis suis diligeret moleste tulerīt.
Una autē die venerunt ad eū Quos
assumens secuz abbas Siluan⁹ egres-
sus est de cella sua et cepit discipulo-
rum suorū cellas pulsare dicens Fra-
ter opus te habeo Et vnus ex eis nō
est eum secutus Venit autez ad cellā
marci et pulsauit dicēs. Marce. Ille
autem cum audisset vocem senis sta-
tim exiuit foras et misit eū ad quod-
dam ministerium. Abbas autē silua-
nus dixit senibus. vbi sunt ceteri fra-
tres? Et ingressus cellam marci inue-
nit quaternionem quem eadez hora
inchoauerat in quo lrām o faciebat
et audita voce senis non fixit nec gi-
rauit calamum vltra ut impleret et
concluderet lrām quam in manu ha-
bebat. Et dixerunt senes. vere abba
quez tu diligis et nos diligimus qm̄
deus diligit eum. .cliiij.

Venit aliqn̄ mater sup̄dicti mar-
ci ut videret eū et habebat secū pluri-
mū obsequiū Ad quā cū exisset senex
dixit ei illa. Abba dic filio meo ut ex-
eat ad me et videam eū Ingressus āt
senex dixit ei. Egredere ut videat te
mater tua. Ille autem vestit⁹ erat sac-
co scisso et recōsuto pannis et caput
atq; facies eius tincta fumo et caligi-
ne coquine erat. Qui ꝓpt obedientiā
abbatis egressus ē quidez sed clausit
oculos suos et ita salutauit matrem
suā vel eos qui venerāt cū ip̄a dicens
Sani estote Et nemo ex eis nec mat
sua cognouit euz quia ip̄e esset Que
iterū misit ad senē dicens Abba mit-
te filiū meū ut videam eum. Et dixit
marco Nonne dixi tibi exi ut videat
te mater tua? Et dixit marcus Egres-
sus sum iuxta verbū tuū pater. verun-
tamen rogo te ne mihi vltra dicas il-
lud ut exeaz ne inobediens tibi vide-
ar esse. Et egressus senex dixit matri
eius Ip̄e est q̄ exiuit ad vos ⁊ saluta-
uit vos dicēs. Sani estote Et conso-
latus est eā et ita discedere fecit.

Senex q̄dā solitari⁹ ha clv
buit quēdam ministrū manentem in

possessione Contigit autem semel vt tardante ministro deficerent necessaria seni Et cum intercessisset temp⁹ vt non veniret minister defecerunt que necessaria erant seni ad victū ⁊ oportebat ꝙ operaretur manibus suis. Qui cum affligeretur non habendo quod laboraret neq; vnd̄ viueret dixit discipulo suo Vis vadas ad possessionem illam et voces nobis ministrum qui solet que opus sunt ministrare? Et ille respōdit. Quod iubes facio. Differebat autem adhuc senex non presumens mittere fratrem. Et cum diu sustinerent et tribularentur non veniēte ministro illo dixit iterū senex ad discipulum suū Vis ire vsq; ad possessionem et adducere eū? Et ille respondit Quod vis facio Timebat etiam et discipulus ille descendere ad possessionem ne scandalizaret̄ aliunde sed ne inobediens esset patri suo adquieuit abire. Dixit autem ei senex Vade et credo in deum patruz meorum qr ꝓteget te ab omni tentatione Et facta oratōe dimisit eū. Veniens autem frater in possessionez reqsiuit vbi maneret minister ille et inuenit hospitiū eius. Contigerat aūt eū cum suis omnibus ad memoriam parentum suorum extra possessionez venire excepta vna filia eius Que cū pulsantem frēm illum audisset venit ad ostium et aperuit ei. Et cum interrogaret eam de patre suo illa hortata est eum ut intraret hospitiū simul etiam et trahebat eum Ille vero nō adquiescebat intrare. Sed cum diu eum traheret preualuit introducere eum ad se. Et complexa est eum ⁊ cepit eum illicitare ad commixtionem corporis sui. Ille autem vidēs se trahi ad luxuriam et cogitationibus cōfundi ingemiscens clamauit ad deuz dicens. Domine propter oratōes patris mei libera me in ista hora Et cū hoc dixisset subito inuētus est ad flumen pergens ad monasterium et reuersus est illesus ad abbatem suū.

Duo carnales .clvi. fratres venerunt habitare in quodaz mōsterio ex quib⁹ vn⁹ erat preclare continentie. alter vero obediētie magne cui dicebat pater fac hoc ⁊ faciebat et fac illud ⁊ faciebat. De qua re magnam opinionem in monasterio habebat quia ita obediens existebat Pūctus aūt inuidie mucrone frater eius ille continens aduersus eum dixit in semetip̄o Ego probo istū si habet obedientiaz. Et accedens ad patrem monasterij dicit ei. Dimitte mecum fratrem meuz ut eamus alicubi Et dimisit abbas ire Et assumēs eū ille frater abstinēs voluit tentare eū. Et cum venissent ad flumen vbi erat multitudo cocodrilloruz dicit ei. Descende in flumen et trāsi. Et ille mox descendit. Venerunt autē cocodrilli et lingebant corpus eius in nullo ledentes eum Quod cum vidisset frat̄ eius dixit ei. Ascende de flumine Et cum iter agerent inuenerunt corpus inhumatū iacens in via. Et dixit abstinens ille ad fratrez suū Si habuissemus aliquid vetusti ut iactarem⁹ super illud corpus. Et respōdēs ille obediens frater dixit Magis orem⁹ et forsitan resurget. et stantes ad orationem atq; orantes intente surrexit mortuus ille. Quo facto gloriat⁹ est abstinens frater et dixit. pro continētia mea suscitatus est mortuus hic. Omnia autem hec reuelauit deus abbati monasterij eorum. et qualiter tētauerit fratrem suum de cocodrillis.

et quomodo suscitatus est mortuus ille Et cum venissent in monasteriū dixit abbas abstinenti frī illi. Quare ita fecisti fratri tuo? Ecce tamen per obedientiam eius mortuus ille surrexit .clvij.

Alter quidam secularis vite habens tres filios renunciauit seculo ⁊ venit ad monasterium relinquens filios suos in ciuitate. Et cum fecisset tres annos in monasterio ceperūt ei cogitationes sue filios ad memoriaz frequenter adducere et contristabat pro eis valde Neqz enim dixerat abbati se filios habere Uidens autem abbas cum tristez dixit ei. Quid habes ꝙ tristis es? Et narrauit ei quia tres filios haberet in ciuitate ⁊ quia vellet eos ad monasterium adducere Precepit autez abbas ut adduceret eos Qui cum perrexit ad ciuitatē inuenit duos ex eis iam eē defūctos vnum vero solummodo remansisse. Quē assumens venit ad monasteriū et requirens abbatem non eum inuenit illic Interrogauit autem fratres vbi esset abbas. Et illi dixerūt ad pistrinum perrexit Ille vero tollens filium quem adduxerat abijt in pistrinum Et videns eum abbas venientem salutauit et tenens infantez quē adduxerat amplexatus est eum osculabatur dixitqz patri eius Amas eū Et ille respondit Etiam. Et rursus dixit ei. Omnino diligis eum Respōdit Etiam. Hec cum audisset abbas dixit ei. Tolle ergo si amas euz ⁊ mitte in furnum sic modo duz ardet furnus. Et tenens eum pater suus iactauit eum in furnum ardentem. Statī autem furnus factus ē velut ros. Ex qua re adquisiuit gloriam in tempore illo quemadmodum abraham patriarcha. .clviij.

Uenerunt aliquando frēs quattuor de sichi ad abbatez Pambo vestiti pelliceis tunicis et īdicauit vnusquisqz eorum virtutem alterius non presente eo de quo loquebatur. Unꝰ nanqz ex eis ieiunabat multum. alter vero nihil possidebat tertius autem habebat plurimam charitatem. De quarto autem dicebant quia viginti duos annos haberet in obedientia permanens seniorum. Respondit autem eis abbas pambo. Dico vobis quia istius virtus maior est q̄ ceterorum quoniam vnusquisqz vestrū virtutem quam possidet voluntate propria retinuit Hic autem voluntatez suam abijciens aliene se volūtati seruū fecit. Tales enim viri confessores sunt si vsqz ad finem ita permanserīt .clix.

Narrauerunt de abbate Johāne breuis stature. qz perrexit ad quēdam senem thebeum genere commorantem in sichi qui sedebat ī heremo Tollens autez aliquando abbas eiꝰ lignum siccum plantauit et dixit ei. Per singulos dies mitte ei ad pedez eius lagenam aque donec fructuz faciat. Erat autem longe ab eis aqua ita ut a sero pergeret et mane venirz Post tres autem annos viruit lignū illud et fructum fecit Sumens autez ex fructu eiꝰ senex attulit ad eccam ⁊ dixit fratribꝰ Accipite et māducate fructum obedientie clx.

Dixit abbas daniel qz erat ī babilonia filia cuiusdā primarij demoniū hn̄s Pater autē diligebat quendam monachū q̄ dixit ei. Nemo potest curare filiā tuā nisi quos scio solitarios. etsi prexeris ad eos et rogaueris eos tn̄ nō adquiescūt facere ꝓpt

humilitatē Sed hoc faciemus. Nā veniunt afferentes venalia que operanē dicite vos emere velle que vendunt et dum venerint in domuz preciū accepturi dicemus eis vt faciant orōem et credo qz saluabit filia tua. Exeuntes ergo in plateā inuenerūt vnū senē sedentē vt venderet sportellas suas Et tulerunt eum secum ī domū ut quasi preciū sportarū accipet. Et cum intrasset monachus ille ī domuz venit puella illa que a demone vexabatur ⁊ mox dedit alapā monacho illi Ille aūt conuertit ei et aliaz marillā fm diuinū preceptū. demon autem coactus clamare cepit O violentia mandatorū christi iesu expellit me hinc Et statim mundata ē puella illa. Cuz āt venisset ad senes monachus ille indicauit eis qd factum fuerat Et glorificauerunt deū ⁊ dixerunt. Consuetudo est diabolice superbie humilitate mandatorū iesu corruere. .clxi.

Abbas moyses dixit fratri zacharie. dic mihi quid faciam? Ille āt hoc audiēs iactauit se pronus in terram ad pedes eius dicens Tu me interrogas pater? Dixit autem ei senex Crede mihi fili zacharia. qz vidi spiritum sanctum descendentem in te ⁊ propter ea compellor interrogare te Tunc tollens zacharias cucullā suā de capite misit illam sub pedib⁹ suis et conculcans dixit Nisi ita cōculcatus fuerit homo nō potest monach⁹ esse. clxij.

Dicebant de abbate theodoro quia cum factus fuisset diaconus in sichi non adquiescebat ministrare sz huc atqz illuc fugiebat Et iterum senes adducebant eum dicentes Non derelinquas ministerium tuū. Dixit autem eis abbas theodorus Dimittite me et deprecor dominū deum et si ostenderit mihi qz debeo stare in loco ministerij huius facio. Et duz deprecaret dominū dicebat Si voluntas tua domine ut stem in hoc ministerio demonstra mihi. Et ostensa ē ei columna ignis de terra vsqz ad celum et vox sonuit dicens. Si potes fieri ut colūna hec vade mistra Ille autem audiens statuit apud se nullatenus adquiescere. Qui cum venisset ad eccām penitentiaz egerunt apud eū fratres dicentes Si non vis ministrare vel calicem tene. Et non adqeuit eis dicens. Si non me dimittitis discedo de loco isto. Et ita recesserē ab eo. .clxiij.

Interrogatus abbas macharius pro qua causa in sichi habitauerit dixit. Quando eram iuuenis et sedebam in cella mea in egypto tenuerunt et fecerunt me clericum in vico Et cum nollem adquiescere ad ministrandum fugi ad alium locum et venit ad me quidam secularis homo ⁊ vita religiosus ⁊ tollebat a me opus quod fecissem manibus meis ⁊ ministrabat mihi que necessaria erāt. Cōtigit autem tentante diabolo vt virgo quedā in vico illo viciata a quodam iuuene in lapsum caderet et cuz in vtero habere cepisset interrogata quis esset de quo in vtero haberet illa dicebat qnia hic solitarius est qui mecum dormiuit Exeuntes autez de vico illo comprehenderunt me ⁊ adducentes ad vicum. appenderunt in collo meo cacabos et ollas et ansas vasorum et miserunt me circuire ī vico illo per viam cedentes atqz dicentes. Hic monachus corrupit filiam nostram tollite tollite euz Et cecide

runt me pene vsq; ad mortem. Sup-
ueniens autem quidam senex dixit.
Quamdiu ceditis monachum istum
peregrinum? Ille autem qui mihi so
lebat ministrare necessaria sequebat̄
retro cū verecundia. Etenī etiā ip̄m
cum contumelijs multis affecerūt di-
centes Ecce solitari⁹ monachus cui
tu testificabaris quid fecit Et dixer̄t
parentes puelle illius. quia non di-
mittimus eum donec fideiussorem p̄
beat q; pascat eam. et dixi illi qui mi
hi ministrare solebat et dedit fidem.
Et reuersus sum in cellā meam et de
di ei quantas habui sportellas dicēs
Uende eas et da illi mulieri mee mā
ducare Dicebā autem in animo meo
Machari ecce inuenisti tibi mulierez
opus habes modo amplius labora
re ut pascas eam Et operabar nō so
lum in die sed etiam in nocte et trans
mittebam ei. Cum autez venisset tem
pus infelici illi ut pareret traxit plu-
rimos dies in dolore et nō pariebat.
Dicunt ergo ei. Quid est hoc? Et illa
dixit Scio quare torqueor. Et diu ī-
terrogata a parentibus suis quare re
spōdit. Quia illi monacho crimē im-
posui et fallens implicaui euz cū ipse
nō habeat cām. sed iuuenis ille talis
ipse mecuz dormiuit et hoc fecit. Au
diens autem verba hec minister me⁹
gaudens venit ad me et dixit. q; non
potuit parere puella illa donec confi
teretur. quia tu nullam causam in cō
ceptu eius habuisses et quia mentita
sit aduersum te Et ecce omnes habi
tatores vici illi⁹ volunt venire huc ad
cellam tuam glorificare deum peni-
tentiam apud te acturi Ego autē au
diens ista a ministro meo ne affligē-
rent me homines surrexi et fugi huc ī
sichi Et hoc est principium cause ꝓpt̄

quam hic habitare cepi

.clxiiij.

Preteriens aliquando predict⁹
abbas macharius a palude ad cellā
suam reuertēs portabat palmas. Et
ecce occurrit ei diabolus in via cum
falce messoria Uoluit autez eum per
cutere de falce illa sed non potuit Et
dixit ei. Multas violentias patior a
te machari quia non possuz preuale
re aduersum te Et ecce enim quidq̄d
tu facis et ego facio Jeiunas tu ego
penitus non mādūco. vigilas tu ego
omnino non dormio. Castus es tu ⁊
ego nullius femine vnq̄ cōtubernio
vsus sum. diuitijs tu renunciastiz mi
hi nulle omnino diuitie sūt neq; eas
habere concupisco Unum ē autem ī
quo me supas. Et dicit ei abbas ma
charius. Quid est illud? Respondēs
diabolus dixit. Humilitas tua per
quam non valeo aduersum te.

.clxv.

Dicebāt de abbate moyse quia
factus est clericus et imposuerunt ei
superhumerale Et dixit ei archiep̄s
Ecce factus es candidat⁹ abba moy
ses Et ille respondit. Putas a foris
domine papa vel intus. Uolens aūt
episcopus probare euz dixit clericis
Quando intrat abbas moyses ad al
tare expellite eum et sequimini vt au
diatis quid dicat. Cum autem cepis
sent foras mittere eum dicebant Exi
foras ethiops Ille vero egrediēs di
cebat. Bene tibi fecerunt cinerose et
cacabate quia cum homo nō fis qua
re te in medio hominum dare presū-
psisti?

.clxvi.

Narrauit abbas Joseph q; se
dentibus nobis aliquādo cum abba
te pastore nominauerit abbatez aga
thonem Et diximus ei. Juuenis est

quare eum appellas abbatem? Et dixit abbas pastor. Quia os suum fecit eum appellari abbatem.

.clxvij.

Senex quidam erat solitarius vacans in heremo ⁊ dicebat in semetipso quia perfectus essz in virtutibus. Hic orauit dominum dicens. Ostende perfectioni mee quod deest mihi ut faciam. Volens autem deus humiliare cogitationes eiꝰ dixit. Vade ad illum archimandritam et quicquid dixerit facito. Reuelauit autem deus archimandrite illi antequz ille ad illuz veniret dicens. Ecce solitarius ille venit ad te. Dic ergo ei ut tollat flagellum ⁊ vadat ⁊ pascat tibi porcos. Veniens ergo senex pulsauit ostiū et ingressus ad archimandritam illum saluauerūt se. Et cum sederent dixit ei solitarius ille qui venerat. Dic mihi quid faciam ut sim saluus. Et ille dixit. Facies quodcūqz dixero tibi. Et respondit. Etiā. Et dixit ei. Ecce tolle flagelluz et vade pasce porcos hos. Hi autem qui eum nouerāt ⁊ audierant de eo cum vidissēt quia porcos pasceret dicebāt. Vidistis illum magnum solitarium de quo audiebam? Ecce stupuit coz eius et demonio veratur et pascit porcos. Videns autez dominus Jesus humilitatem eius q̄ ita patiēter sustinebat obprobria hominum precepit ei iterū redire ad locum suum.

.clxviij.

Venerunt quidam aliquando ī thebaidam ad quendam senem habētes secum vnum qui a demonio vexabatur vt curaretur ab illo sene. Senex vero cum diu rogaretur dixit demoni. Exi maledicte sathana de facura domini dei. Et respondit demon seni. Exeo sed interrogo te vnum verbum ut dicas mihi. Qui sunt hedi et qui sunt agni? Et dixit senex. Hedi q̄ dē tales sūt qualeego agnos vero deus scit. Et audiens demon clamauit voce magna dicēs. Ecce propter humilitatem tuaz exeo. Et exijt eadē hora.

clxix.

Narrauerunt de quodam sene quia perseuerauerit ieiunans septuaginta hebdomadas semel in hebdomada reficiens. Hic autem postulabat a deo quodam sermone scpturaꝝ sanctarum et non reuelauit ei deus. Dixit ergo in semetipso. Ecce tantuz laborem sumpsi et nihil profeci. Vado ergo ad frēm meuz et requiro ab eo. Qui cū egressus claussisset ostium suum ut abiret missus est ad eum angelus domini dicens. Septuaginta hebdomade quas ieiunasti non te fecerunt proximum deo. Nūc ergo q̄ ita humiliatus es ut ad fratrem tuū pergeres missus suz indicare tibi sermonem. Et aperiens ei de re eadem quam querebat indicauit ei. Et mox discessit angelus ab eo.

.clxx.

Quidam fratri apparuit diabolus transfiguratus in angelū lucis et dixit ei. Ego sum gabriel ⁊ missus sū ad te. Ille vo dixit ei. Vide ne ad aliū missus sis ego enim non sum dignus ut angelus ad me mittatur. diabolus autem statim non comparuit.

clxxi

Narrauerūt de quodā sene q̄ sedens in cella sua ⁊ sustinēs tentatōes videbat demones manifeste et ptēnebat eos. Cū aūt videbat diabolus se vinci a sene venit ⁊ ostēdit se ei dicēs. Ego suz xps. Quare claussisti oculos tuos? Et rndens senex dixit ei. Ego christum hic nolo videre sed in illa vita. Audiens autem diabolus

non comparuit

Frater aliquis clxxij.
contriſtabatur aduerſus alium frēm
Quod audiens ille venit ſatiſfacere
ei. Ille aūt nō aperuit oſtiū celle ſue.
Perrexit ergo ille ad quendaz ſenem
et dixit ei cauſam. Et reſpondit ei ſe-
nex Vide ne quaſi iuſticiam habeas
cauſe apd̄ temetipm in corde tuo tā
q̄z culpatur fratrē tuū vt teipm iuſti
fices et illū reprehēdas et ꝓterea nō
tetigit de cor hoc ē qd̄ dico tibi Ve
runtā hoc eſt quod dico tibi. ut vel
ſi ille peccauit in te ponas in corde
tuo quia tu in illo peccaueris ⁊ frēm
tuum iuſtifices et tūc deus dat ī cor
de illius concordare tecuz Et narra
uit ei exemplū tale dicens Duo qui-
dam erant ſeculares religioſi et loqn
tes ſecum egreſſi ſunt et facti mona-
chi. Emulatōem autez habentis vo
cis euangelice ſed non ſm conſciam
caſtrauerunt ſe quaſi propter regna
celozūm Audiens autem hoc archie
piſcopus excommunicauit eos Illi
autem putantes quia bene feciſſent
indignati ſunt contra eum dicentes.
Nos ꝓter regna celozuz caſtrauim
nos ⁊ hic excommunicauit nos Ea
mus et interpellemus aduerſus eum
hierozolimoz archiepm Abeūtes āt
indicauerūt ei oīa. et dicit eis arep̄s
hierozolimitan Et ego vos excōico
Ex quo itez ꝓtriſtati abierī anthio
chiā ad archiepm et dixerūt ei omia
q̄ facta ſūt circa ſe Et ille ſimilit excō
municauit eos Et dixerūt ad ſeipos
Eam romā ad priarchā et ipe nos
vindicat de hoīb iſtis Abeuntes er
go ad ſummuz archiepm romane ci
uitatis ſuggeſſerī ei q̄ fecerāt eis me
morati archiepi dicentes Venim ad
te qz tu es caput oīm. Dixit aūt eis
et ipe. Et ego vos excōico et ſepara
ti eſtis. Tunc defecerūt aīo excōicati
totiens et dixerūt ad ſeipos. Iſti epi
ſibi inuicē conſenſū dederūt et cōſen
tiunt ꝓter qd̄ in ſynodis ꝓgreganī.
Sed eamus ad illū virū ſanctuz epi
phaniū epm de cipro. qz ꝓpheta eſt
et pſonā hoīs nō accipit Cum autē
primarent ciuitati eius reuelatū eſt
ei de ipſis et mittens in occurſū eoz
dixit Ne intretis ciuitatem iſtā Tūc
illi in ſe reuerſi dixerunt Pro verita
te nos culpabiles ſumus. ut qd̄ ergo
noſipſos iuſtificamus? Etiam ſi nos
illi iniuſte excommunicauerūt nūqd̄
et iſte ꝓpheta? Ecce em deus reuela
uit ei d̄ nobis Et reprehenderunt ſe
metipos valde de culpa quā fecerāt.
Tūc videns q̄ corda nouit qz ſe pro
veritate culpabiles fecerūt reuelauit
epo epiphanio et vltro miſit ⁊ addu
xit eos ⁊ pſolat eos ſuſcepit in coīo
nē Et ſcpſit de his arepo alexandrie
Suſcipe filios tuos qm ī veritate pe
nitētiā egerī Et addidit ſenex q̄ hoc
exēplū narrauit dicens. Hec ē hoīs
ſanitas ⁊ hoc ē qd̄ de vult ut hō cul
pā ſuā pijciat añ deū Hec cū audiſſz
frat fecit ſm vbū ſenis et pgēs pulſa
uit oſtiū frīs Ille āt mox ut ſenſit eū
pm deint pmāz geſſit aperuitq̄z ſta
tim oſtiū et oſculati ſunt ſe inuicē ex
aīo et facta ē iné vtroſqz pax magna

Duo mōchi q̄ erāt carna- clxxij
les frēs hītabāt ſil et volebat diabo
lus ſepare eos nec poterat. Vel ergo
vnus qui erat iunioz etate incendit
lucernam et poſuit eam ſuper cande
labrum. Fecit autem opera ſua de-
mon et euertit candelabrum Pro q̄
re cecidit eum maior frater cum ira
Ille vero penitentiam egit dicēs ei.
Habe patientiam in me frat ⁊ iterū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

accendo eam. Et ecce virtus domini venit et torquebat demonez illū vsq; mane. Demon autem nunciauit principi suo quod factū fuerat. Et audiuit sacerdos paganorum id quod retulerat demon et egressus factus est monachus ⁊ ab initio conuersatōis sue tenuit humilitatē dicens. Humilitas solvit oēm virtutem inimici sicut eos ego audiui loquētes dicendo q; quando pturbamus monachos cōuertitur vnus ex eis et agens penitētiam destruit omnē virtutem nrām.

Senex quidam erat in egypto anteq; veniret illuc abbas pastor. Ille autem habebat noticiaz hominum et multum honorem. Cū aūt ascendissz abbas pastor de sicbi cum suis dimiserunt homines illum senem et venerunt ad abbatez pastorē. Invidia aūt tact⁹ senex male loq; batur de eis. hoc audiēs abbas pastor cōtristabat et dicit fratrib⁹ suis. Quid faciem⁹ de sene isto magno q; nos in tribulatiōem miserunt boēs derelinquentes senem et ad nos qui nihil sumus accedentes? Quomodo ergo possumus sanare eum? Et dixit eis. Facite eum aliquid gustare ⁊ tollite vasculum vini et eamus ad eum et gustem⁹ simul forsitan per hec possumus sanare animū eius. Tulerunt ergo quos parauerant cibos et perexerunt ad eum. Et dum pulsarent ostium respondit discipulus eius dicens. Qui estis? Et illi responderūt. Dic abbati quia pastor est et desiderat per vos benedici. Hec autez nunciante ei discipulo eius ille mādauit ei dicens vade quia non vacat mihi. Illi autem perseuerantes in caumate dixerant. Non discedimus nisi meruerimus benedictionez senis. Senex autem videns perseuerantiam eorūz ⁊ humilitatem compunctus aperuit eis. Et intrantes gustauerunt cū eo. Cum autem manducarēt dixit senex in veritate dico. minus est quod audiui de vobis centuplum est eniz q̄d video in opere vestro. Factus est ergo eis amicus ex illa die.

Dicebant de abbate patrucio quia non cito biberet vinū. Ambulans autem aliquando superuenit in conuentum latronuz et inuenit eos bibentes. Cognouit autē eū qui erat primus latronū et sciebat q; non biberet vinū. Videns ergo eū d̄ multo labore impleuit calicē vini et in alia manu tenuit gladiuz euagīnatum et dicit seni. Si non bibas occidam te. Senex vero sciens q; mandatum dei vult facere et volens eum lucrari accepit et bibit. Ille vero princeps latronum penitentiaz egit apd̄ eum dicēs. Ignosce mihi abba quia cōtristaui te. Et dicit ei senex. Credo in d̄o meo quia per hunc calicem faciet tecum misericordiā ⁊ in hoc seculo et in futuro. Et respondit priceps latronum. Et ego credo in deo quia ex hoc non faciam alicui quicq; mali. Et lucratus ē senex omne collegiū illorum latronum per id q̄d se propter deum dimisit voluntati eorū.

Dicebant de quodam fratre qui cum fecisset sportas ⁊ imposuisset eis ansas audiuit vicinum suum alium monachū dicentē. Quid facio quia proximū est mercatum et nō habeo ansas quas imponā sportellis meis. Ille vero audiens resoluit ansas quas īposuerat sportis suis et attulit eas fratri illi vicino dicēs. Ecce istas superfluas habeo tolle ⁊ pone ī sportas tuas. Et fecit op⁹ fra

tris sui proficere proprium autē op⁹ reliquit imperfectum.

.clxxvij.

Frater interrogauit quendam senem dicens Duo sunt fratres ex q̄bus vnus quiescit in cella sua protrahens ieiunium sex dierum et multuz sibi laborē imponēs. alter vero egrotantibus deseruit. Cuius opus magis acceptum est domīo d̄o nostro? Respōdit ei senex. Si frater ille qui sex diebus ieiunium leuat appendat se per nares non potest equalis esse illi qui infirmantibus deseruit.

.clxxviij.

Perrexerūt aliquando tres fratres ad messem et susceperunt certuz spatium sexaginta modiorum quod meterent. Unus autem ex eis prima ip̄a die infirmari cepit et reuersus est ad cellam suam Duo autez qui remāserant vnus alteri dixit. Ecce frater vides quia incurrit ī egritudinez frater noster Extorque ergo tu animo tuo parum et ego similiter meo paululum et credamus in deo nostro. qz per orationes eius implebimus nos duo opera eius et metemus partem ipsius Cum ergo explicuissent messē totius loci illius quem susceperāt venerunt accipere mercedes suas et vocauerunt fratrem dicētes. Frater veni accipe laborem tuum Et ille dixit eis. Qualem laborem accipiam qui non messui? Et illi dixerunt ei. Orationibus tuis cōsummata est messis. veni ergo accipe mercedem tuā. Facta est ergo plurima contentio inter eos de hac re illo scilicet dicente nō accipio qz nō laboraui. illis vero nō adquiescentibus nisi ⁊ ip̄e acciperet partem suam. Abierūt ergo ad iudicium magni senis cuiusdam. Et dicit ei frater ille Perreximus nos tres ut meteremus in agro cuiusdam ad mercedes. Cum autem venissemus ad locum quem messuri essemus ip̄a prima die in egritudinem cecidi ⁊ reuersus sum in cellam meam nec vna die metere preualens cum eis. et nūc cogunt me fratres isti dicentes. veni accipe mercedem vbi non laboraui. Dixerunt autem et illi fratres. Reuera tres fuimus ⁊ perreximus metere et suscepimus spatium sexaginta modiorum quod meteremus Et si fuissemus toti tres cuz grandi labore vix potuissemus explicare illud. Orationibus autem fratris huius nos duo velocius q̄z tres potuimus et demessuimus agrum et dicimus ei. veni accipe mercedes tuas et non vult Hec audiēs senex miratus est et dixit vni de monachis suis. percute signum in cella fratrū ut congregentur hic omnes Qui cum venissent dixit eis. Venite fratres et audite hoc iustuz iudicium Et indicauit eis omnia senex ⁊ adiudicauit illuz vt acciperet mercedes suas et faceret ex eis mercedib⁹ quod ip̄e vellz Et discessit frater ille contristatus et plorans et se preiudicatum fuisse dicebat.

.clxxix.

Dicebat quidam senex quia patres nostri consuetudinē habuerunt venire ad cellas nouorū fratrū q̄ solitarij cōuersari volebant et visitabāt eos ne q̄s eoꝝ a demonib⁹ circūueniretur et a cogitatōe sua lederet Et si qn̄ aliq̄s eorū inueniebat lesus adducebāt eū ad ecc̄am ⁊ ponebat peluis cū aqua et fiebat or̄o ꝓ eo q̄ tentatōnib⁹ laborabat Et lauabāt oēs frēs manus suas in peluim et ꝑfundebat aqua illa frater qui impugnabat et ita statim purgabatur.

Quidam frater erat .clxxx.
minister cuiusdam patrum. Contigit
autem ut vulnus fieret in corpore se
nis ⁊ sanies multa ex eo cum fetore p
flueret Dicebat autē in cogitatu suo
frater ille qui ei deseruiebat. Discede
hinc quia non poteris sustinere feto
rem putredinis huius. Ille vero fra
ter vt reprimeret huiusmodi cogita
tionem suam tulit vas aque ⁊ diluit
vulnus senis illius et recollegit ipāz
aquam in vas ⁊ quotiens sitiebat ex
ipsa bibebat. Cepit autem iterum
cogitatō sua solicitare dicens Si nō
vis fugere vel non bibas ferorē hūc
Frater autem ille laborabat ⁊ tolerā
ter ebat bibens lauaturam senis illi⁹
Et cum ita ministraret seni illi vidit
deus laborez charitatis illius et illā
lauaturam vulneris in aquam mun
dissimam vertit et senez inuisibili me
dicamento sanauit. .clxxxi.

Dicebat abbas daniel qui erat
discipulus abbatis arsenij quia nar
rauit ei abbas arsenius tanq̄ de ali
quo alio puto tñ qō de se dicebat q
dum sederet quidam in cella sua ve
nit vox dicens ei. Veni ostendaz tibi
opera hominum. Et surgens abijt ⁊
duxit eum ad quēdā locum ⁊ ostēdit
ei ethiopem incidentem ligna ⁊ facie
tem sarcinam magnā ⁊ tentabat por
tare eam et non poterat et pro eo ut
auferret ex sarcina illa ibat iterum ⁊
incidebat ligna et addebat ad sarci
nam Hoc autem faciebat diutius ⁊
procedens paululum ostendit homi
nem rursus stantē super lacuz et hau
rientem aquam ex eo et infundentem
in cisternam pertusaz que cisterna ip
sam aquam iterum refundebat in la
cum Et dicit ei iteruz. Veni ostendā
tibi aliud. Et ecce vidit templum et
duos viros sedentes in equis et por
tantes lignum transuersum vnum cō
travnum. vosebant autem per ianuā
introire in templum et non poterāt
propter lignum illud quod transuer
sum portabant et non inclinantes se
vnus post alium ut fierz lignū illud
directum remanserunt foris extra ia
nuam Et cum interrogasset qd hoc
eēt. ille respondit ei. Hi sunt qui por
tant velut in iusticia superbie iugum
et non humiliati sunt ut corrigerent
se et ambularent humiliter in viam
christi propter quod et remanserunt
foras a regno dei. Ille autem qui li
gna incidit homo est in peccatis mul
tis et pro eo ut penitentiam agat et
subtrahat se a pctis suis magis alias
iniquitates adhibet supra iniquita
tes suas Qui autem aquā implet ho
mo est qui bona quidem facit sed qz
habet etiam in eis permixta mala p
hoc perdit etiam et bona opera sua.
Qua propter conuenit omnē homi
nem sobriū esse in considerandis opi
bus suis ne in vanum videatur susti
nere labores

.clxxxii.

Narrauit sanctus Basilius epi
scopus dicens Fuit quedam virgo
in quodam monasterio feminarum
que stultam esse ac demonez se habe
re simulabat. que usqz adeo ab omni
bus alijs p horrore habebatur ita
ut nec cibum quidem cum ea accipe
rent Talem siquidez vitam elegerat
ut a coquina nunq̄ recedens totius
illic ministerij impleret officium Et
erat scōm vulgare prouerbium vni
uerse domus spongia impletuz in se
rebus probās quod in sanctis libris
scriptum legimus Si quis inquit ex
vobis putat esse se sapientē ī hoc mū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

do ſtultus ſit ut ſapiens fiat Nec igi
tur inuolutū pannis habebat caput
et ita omnibus ſeruiebat. Cetere au
tem virgines tonſe cucullis cooperie
bantur Nulla aliqn̄ hanc potuit de
qua dringētis virginibus videre mā;
ducantem nunqꝫ p̄ oīne euū ſuū ſedit
ad menſam. a nulla vel modicaz par
tez panis accepit. ſed micas tantum
detergēs illarum menſarū et abluēs
ollas: his ſolis alimonijs contēta vi
uebat Nulli vnq̄ fecit iniuriam. nul
la ipſi murmur audiuit. nulli aut pa
rum aut ſatis locuta eſt. Et certe cū
ab omnibus cederet cum oīm viue;
ret odio maledicta oīm ſuſtinerz ſan
cto pyterio cui hoc vocabulū erat p
batiſſimo viro ſempꝫ in deſerto vi;
uenti aſtitit angelus domini quadā
die ſedenti ī loco qui dicitur porſiri
ce. affatuſqꝫ eſt eum his verbis. Cur
inquit grāde aliquid te eſſe credis vt
ſanctus in huiuſmodi degens loco?
Vis videē mulierē te ſāctiorē vade ad
tabenēſiotarū monaſteriū feminarū
z vnā ex ipſis illic inuenies in capite
habentē coronā. ipam cognoſce te eē
meliorē. que dū cōtra tantū pōpul ī
ſola dieb⁹ et noctib⁹ pugnat cōz ipſi
nunq̄ a deo recedit. tu aūt vno in lo
co reſidens nec quoqꝫ aliqſ ꝓgredi;
ens p oēs vrbes aīo et cogitatōe va
garis. Statimqz ad ſupradictū mo;
naſteriū venit et mgrōs fratrū roga
uit vt introducerent eum ad habita
culū feminarū Que mox illi ut virū
glorioſum. vip etiā puecticris etatis
cū grādi fiducia introduci fecerunt.
Ingreſſus aūt omīs ſorores deſidera
uit inſpicere inter quas ſolā illam p
qua venerat nonvidebat Vit aūt ad
poſtremū Omīs inquit mihi adduci
re. deeſſe em̄ mihi videt aliqua Dicūt
ad eum Vnam ſtultam habemus in
trinſecus in coquina. ſic enim eam q̄
a demonio veratur appellant Et ait
ille Exhibete ad me ipaz quoqꝫ vt eā
videam. Quo audito ſupramemora;
tam vocare ceperunt Que cuz nollet
venire ſentiens ut credo aliquid aut
fortaſſis hocip̄m diuina reuelatōne
cognoſcens dicūt ei. Sanct⁹ pyteri⁹
te videre deſiderat. Erat aūt vir fa;
ma z nomine grandis Cunqz ad eū
fuiſſet exhibita et vidiſſet pannos in
frōte ipſius inuolutos proiecit ſe ad
pedes eius dicens Benedic me inq̄t
Rurſus ad ipſius pedes z ipa corru
ens Tu me inquit benedic dñe. Oēs
vero ſorores obſtupuerūt ſimul dicē
tes Noli abba talez tibi facere iniu
riam. fatua eſt enim ipa quaz cernis
Tunc ſanctus pyterius ip̄is omnib⁹
ait. Vos magis eſtis fatue. naz hec z
veſtra et mea eſt nōna. Hoc enī no
mine vocant illi feminas ſpiritales.
Et dep̄cor deū ait ut ita dignus ipe
in die iudicij merear inueniri. Quo
audito oēs ſimul ad pedes eius ꝓci
derunt ſingule varia peccata z ꝓpria
cōfitentes. Alia enī abluens ſordes
catini ſupra eā ſe fudiſſe dicebat. alie
vero colaphis eā a ſe verberatā ſepe
memorabāt. alie nares ipſius ſinapi
impletas a ſe eſſe deflebant. Cetere
quoqz diuerſas referebant ſe ei iniu;
rias irrogaſſe. pro quibus omnibus
ſanctus ille fuſis deo precibus egreſ
ſus eſt. Poſt paucos dies nō ferens
illa tantam ſui gloriam tantoqz ſe no
lens ſororum honore cumulari. gra;
uariqꝫ credens ſingularū excuſatōni
bus egreſſa d monaſterio illo occul
te. quo ierit. in quem ſe merſerit locū.
vel quo fine defecerit ad nullius po
tuit noticiam peruenire.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Narrauit quidam clxxxiij.
senex dicens. Quia erat quedaz vgo
puecta etate valdeqz profecerat i ti
more dei. Et interrogata a me q̃ res
eam ad hanc perduxit conuersatõez
Illa ingemiscẽs ita cepit dicere Mi
bi quidẽ o mirabilis vir cum adhuc
essem paruula erat pater modest⁹ ac
mansuetus moribus. debilis vero et
infirmus corpore. qui ita vixit. curaz
suã agens vt vix aliqñ videreť ab his
qui in eodem habitabant vico. Ter
rã autẽ suam assidue operabatur. et
ibidẽ semp occupabat vitã suaz. Si
quando forte sanus fuisset fruct⁹ cul
ture sue domi portabat. Plurimum
autem temporis in lecto languorib⁹
detinebatur tantaqz ei erat taciturni
tas vt ignorantibus eũ sine voce cre
deretur eẽ. Mater vero mea erat ecõ
trario curiosa absqz modo. et que vl
tra omnes que in regione hac turpi
or esset. Sermones vero eius ita ad
vniuersos mouebantur vt putaretur
omne corpus eius lingua esse. Lites
frequenti⁹ committebantur ad omẽs
ab ipsa In ebrietate autem vini cuz
viris luxuriosis demorabatur Dispẽ
sabat autem et ea que domi erant tã
qz meretrix pessima vt etiam substan
tia multa valde non potuisset nobis
sufficere. Nã et huic a patre meo de
legata erat cura dom⁹. Corpore au
tem suo ita in turpitudine abutebať
ut pauci de vico illo potuissent effa
gere libidinem eius. Nunq̃ corpori
eius morb⁹ vel aliqua infirmitas oc
currit nec dolorem aliquem sensit. ſz
a natiuitate vsqz ad vltimuz diẽ suũ
integrum sanumqz corpus suũ possi
debat. nec ei quicq̃ aduersi qd̃ volu
ptatem eius aliqua ex parte minue
ret accidebat. Inter hec contigit vt
pater meus longa egritudine fatiga
tus moreretur et continuo aer com
motus est et pluuia et chorruscatiões
atqz tonitrua aerem conturbabant.
et neqz die neqz nocte imber cessans
triduo super lectum sine sepultura fe
cit eum manere ita vt homines vici
illius mouentes capita sua ammira
rentur q̃ tantum maluz vniuersos la
teret dicentes Sic dei inimicus erat
iste vt nec terra euz recipiat ad sepul
turam Sed tamen ne intra domum
membra eius dissoluta ingressuz ha
bitantibus prohiberent imminente
adhuc aere turbido et pluuia descen
dente vix aliquando cum sepulture
tradidimus Actuero post hec mater
mea accepta licentia cuz improbita
te maxima corporis sui vtebatur li
bidine. et prostibulum deinde faciẽs
domum suam in tanta luxuria vixit
atqz delitijs vt dum adhuc paruula
essem deficeret nobis substantia nrã.
Vix autem aliquando cum timore si
cut mihi videbatur morte illi adue
niente tantaz meruit funeris prospe
ritatem vt etiam putaretur aer simul
exequijs deseruire funeris eius Ego
autem post obitum eius puellarem
egressa etatem et desiderijs titillatio
nibusqz iam corpus meum permouẽ
tibus in quadam die ad vesperaz ut
fieri solet cogitare cepi atqz conside
rare cuius vitam eligerem sequendã
vtrum patris qui modeste ⁊ mansue
te ac sobrie vixit. sed rursus recogita
bam illud quia nihil in vita sua con
secut⁹ ẽ boni ſz p̃ oẽ tps ĩ infirmitate
⁊ tribulatõe ꝓsũpt⁹ ẽ. ⁊ ita vite sue fi
nẽ accepit ut nec sepulturaz ei⁹ terra
recipet Si igiť bõ eẽt hmõi ꝓuersatõ
apd̃ deũ q̃re ergo tantoꝝ malorũ pr̃
me⁹ pod̃⁹ eẽt cõsecut⁹ q̃ sic viuere ele

git. Sed sicut mater cogitatus meus inquit bonū est viuere et tradere voluptatibus et luxurie corpus ac libidini. etenim illa nulluz opus turpe p̄termisit. In ebrietate autem omne tēpus incolumis atq; prospere degēs ita vitam suam expleuit. Quid ergo? Sic oportet me viuere sicut mater. Meli⁹ ē em̄ ꝓprijs oculis credere his que manifesta cognita sunt, ⁊ nihil p̄termittere. Et cū placuisset mihi misere eius me cōstituere vite supuenit nox et continuo mihi sopor accidit. Post hos ſmones astitit mihi q̄daz grandis quidē corpore. aspectu autē terribilis Deinde intuendo me pterrens iracunda visione ⁊ aspera voce inrogabat me. Dic mihi inquit puella qui sūt cogitat⁹ cordis tui? Ego autē ab aspectu ei⁹ et habitu tremefacta neq; aspicere in euz audebā. Maiori vero voce iteruz iussit ut ea que mihi placuerant pronunciarez Ego autē pre timore dissoluta ⁊ oīm oblita cogitationū nihil esse dicebā Ille vero negante me reuocabat ī memoriā vniuersa que in corde meo tractaueram. Ego autē conuicta ad p̄cem conuersa supplicabam veniam consequi. et causam ei narrabā huiusmodi cogitatus Qui ait mihi. Ueni igitur et vide vtrosq; patrem et matrez et quam volueris vitam deinde elige tibi. Et apprehendens manuz trahebat me. Ducens autem in quendam campum paradisos multos habentem. et diuersos fruct⁹ variasq; arbores et pulchritudinem inenarrabilez introduxit me illuc Occurrens autez mihi pater meus amplexatus est et osculabatur me filiā me vocās. Ego vero circūplexa eum rogabaz vt manerem cum eo. At ille. Nunc inquit non potes hic esse. ſz si vestigia mea sequi volueris venies huc non post multum tempus Cum autem adhuc ego deprecarer manere cum ip̄o trahens me rursus per manum qui ibi me duxerat. Ueni ait ostendaz tibi ⁊ mrēm tuam que igni exuritur ut scias ad quem horuz velis declinare viam tuam. Statuens autem me in domo tenebrosa atq; obscura omnino. perturbatōne stridoreq; repleta ostēdit mihi fornacem ignis ardentem ⁊ pice feruentem. ⁊ quosdam illic terribili aspectu stantes supra fornacem. Ego autem inspiciens deorsū video matrem meaz in fornace vsq; ad collum dimersam stridentēq; dentibus. et igni ardentem et vermiū multum fetorez fieri. Uidens aūt me illa filiā me vocās cū vlulatu clamabat Heu me inquit filia d̄ proprijs operibus hec patior. quia quasi deliramenta mihi videbantur vniuersa que de sobrietate erant. opera autem fornicationis et adulterij non mihi videbantur esse tormenta. Ebrietatem vero et luxuriā non arbitrabar esse penas et ecce propter libidinem paruā quātam respicio flāmam. sustineo penas Ecce propter exiguas delitias quanta exsoluo tormenta. Ecce pro contemptu dei quales recipio mercedes Apprehenderunt me vniuersa innumerabilia mala. Nunc tempus auxilij filia. nunc recordare nutrimentoꝝ filia que a me consecuta es. nunc retribue beneficiū si quid boni aliquādo a me accepisti. Miserere ergo mei q̄ ardeo in igne et ab ip̄o ꝯsumor. miserere mei q̄ ī huiusmōi cruciatib⁹ examinor. miserere mei filia ⁊ porrigēs manum tuam educ me de loco isto. Me autē recusante hoc facē ꝓpt eos

qui ibi astabant rursus cum lachrymis clamabat filia mea adiuua me ⁊ noli despicere fletum matris tue. Memento doloris mei ī die parturientis te. ⁊ ne me despicias que in gehenna ignis depereo. Ego autez voce eius ac lachrymis cōmota humanum aliquid patiebar ⁊ cepi cuz clamore condolens ei ingemiscere. Exurgentes vero hi qui in domo erant mecū ⁊ accēdentes ignem causam mugitus mei interrogabāt me ego autem narraui eis omnia que videram. Sic iam vnuz deliberaui hoc. vt patris mei sequerer vitā certa facta per ineffabilez misericordiam dei que pene reposite sunt his q̄ maligne viuere volunt. Talia siquidem illa beata virgo ex ipsa visiōe cognoscens multum esse a deo bonorum operum retributionez ⁊ malorum actuum et turpis vite maximas esse penas annunciabat Ideoq; efficiamur melioris ꝯsilij nobismetipīs vt possim⁹ beati fieri.

Narrauit abbas clxxxiiij. daniel qui fuit discipulus abbatis arsenij dicens. Dixit abbas pat̄ nr̄ arsenius de quodā sene qui erat magnus in hac vita simplex aūt ī fide. ⁊ errabat ꝓ eo q̄ erat ideota. ⁊ dicebat nō esse naturale corp⁹ xp̄i panē quē sumim⁹ sed figuraz eius esse Hoc aūt audientes duo senes q̄ diceret hūc sermonē ⁊ scientes q̄ magn⁹ esset in vita ⁊ ꝯuersatione. cogitantes vero quia innocenter ⁊ simpliciter diceret hoc venerūt ad euz et dicūt ei. Abba sermonem audiuim⁹ cuiusdā infidelis q̄ dicit quia panis quē sumim⁹ nō naturale est corpus xp̄i. sed figura est ei⁹. Senex āt dixit eis. Ego sum qui hoc dixi. Illi aūt rogabant eū dicentes. Abba non sic teneas. sed sicut ecc̄ia catholica tradidit. nos aūt credim⁹ quia panis ipē corp⁹ est xp̄i. et calix iste sanguis xp̄i s̄m veritatē nō s̄m figurā. Sz sicut in p̄ncipio puluerez de terra accipiens plasmauit hominē ad imaginē suā. ⁊ non potes dicere q̄ nō erat imago dei q̄uis incōprehensibilis. ita ⁊ panis quē dixit q̄ corp⁹ meū est credim⁹. quia s̄m veritatem corp⁹ xp̄i est. Senex autem ait eis. Nisi re ipa cognouero non mihi satisfacit rō vestra. Illi aūt dixerunt ad eum. Deprecemur deum ebdomada hac de mysterio hoc et credim⁹ quia de⁹ reuelat nobis. Senex vero cū gaudio suscepit sermonē istū. ⁊ deprecabatur deū dicens. Dn̄e tu cognoscis quia nō per maliciā incredul⁹ sum rei hui⁹ sed per ignorantiam. ergo reuela mihi dn̄e Jesu xp̄e qd̄ veruz est. Sed et illi senes abeūtes in cellas suas rogabāt ⁊ ip̄i deū dicentes. Dn̄e Jesu xp̄e reuela illi seni mysteriū hoc vt credat ⁊ non perdat laborem suū. Exaudiuit ergo dn̄s vtrosq; et ebdomada completa venerunt dn̄ica die ad ecclesiā. ⁊ sederunt ip̄i tres soli sup̄ sedile de scirpo qd̄ ī modū fascis erat ligatū. medi⁹ aūt sedebat senex ille. Aperti aūt sūt intellectuales oculi eorū ⁊ qn̄ positi sūt panes in altari videbatur illis tm̄mō tribus tanq̄ puerul⁹ iacens sup̄ altare. et cū extē dissz p̄sbr manus vt frangeret panē descendit angelus dei de celo hn̄s cultrū in manu ⁊ secauit puerulum illū. sanguinē vero eius excipiebat in calicē. Cum aūt p̄sbr frangeret ī paruis partibus panem etiam āgelus incidebat pueri mēbra in modi

cis partib⁹. Cum ergo accessisset se
nex vt acciperet sanctā cōionē data
est ip̄i soli caro cum sanguine cruē
tata. Qd̄ cum vidisset pertimuit et
clamauit dicens. Credo dn̄e q̄ pa
nis qui in altari ponitur corp⁹ tuū
est. ⁊ calix tu⁹ est sanguis. Et statim
facta est caro illa in manu eius pa
nis s̄m mysteriū. ⁊ sumpsit illud in
ore suo agēs gratias deo. Dixerūt
autem ei senes. Deus scit humanaz
naturam quia non potest carnibus
crudis vesci. ⁊ propterea transfigu
rauit corpus suum in panem ⁊ san
guinē suū in vinū his qui illud fide
liter suscipiūt. Et agentes d̄o gr̄as
de sene illo. quia non ꝑmisit de⁹ pe
rire laborē ei⁹. reuersi sunt toti tres
cū gaudio ad cellas suas .clxxxv.

Abbas macharius habitabat ī
loco nimis deserto. erat em̄ solus in
eo solitarius. In inferiori vero ꝑte
erat alia solitudo in q̄ habitabant
plurimi fr̄es. Obseruabat aūt senex
ad iter ⁊ vidit sathanā venientez in
habitu hominis vt transiret ꝑ cellā
eius. videbatur autē quasi tunica li
nea indutus valde vetusta ⁊ tota ꝑ
forata. ⁊ ꝑ omnia foramina ei⁹ pen
debant ampulle. Et dicit ei senex.
Ohe maior vbi vadis? Et ille dicit
Vado ꝯmouere fratres. Senex aūt
dixit ei. Et vt quid tibi ampullas
istas? Et dixit gustū fratribus por
tabo. Et dixit ei senex. Et totas cū
gustu portas? Et respondit. etiā. vt
si vnum alicui non placet offeram
aliud. si autē nec illud dabo ⁊ terti
um. ⁊ ita per ordinez. vt modis om
nibus vel vnum placeat eis. Et cū
h̄ dixissz trāsijt. et obseruabat senex
custodiens vias donec ille iterū re
mearet. et cum vidissz eū senex dixit
ei. Sanus sis. et respōdit. vbi mihi
salus. Et dixit ei senex. Quare? ⁊ re
spondit. Quia mō omnes sc̄ificati
sunt ⁊ nemo mihi adquiescit. et di
xit ei senex Neminē ergo habes ami
cum. Respōdit vnum tm̄ habeo fra
trem ibi. vel ip̄e mihi solus acq̄escit
⁊ quando videt me conuertitur ad
me velut ventus. Senex vero dixit
ei. et quis vocatur ille frater Respō
dit ei Theopentus. et cuz hec dixis
set transijt. Surgens autem abbas
macharius perrexit ad inferiorem
eremum. Quod cum vidissent fr̄es
acceperunt ramos palmarum ⁊ oc
currunt ei obuiam. ⁊ singuli eorum
parabāt cellas suas incerti ad quē
declinaret. Senex autez inquirebat
quis inter eos Theopentus voca
retur in loco isto. et inueniens eum
intrauit in cellam eius. Theopent⁹
vero suscepit eū cum gaudio. Cum
ergo cepissent secrete loqui dixit ei
senex. Qūo circa te est frater. et ille
dixit. Interim orationibus tuis be
ne. Dixit ei senex Ne impugnant te
cogitationes. et dixit ille. Interim
bene sū. erubescebat em̄ dicere. et di
xit ei senex. ecce quot annos habeo
in conersatione loci istius ⁊ omnes
honorāt me ⁊ tamen in hac senectu
te mea infestus est mihi spiritus for
nicationis. et respondit Theopent⁹
dicēs. Crede abba quia ⁊ mihi. Se
nex autem simulabat ⁊ alias cogita
tiones esse molestas donec faceret
eum confiteri. Deinde dicit ei. Qūo
ieiunas? et dicit. ad nonam. et dicit
ei senex. Ieiuna vsq̄z ad vesperam ⁊
abstine ⁊ cōmenda euangelia vt me
moriter retineas ea. sed et alias resi
duas ex animo meditare scriptu
ras. et si tibi ascēderit cogitatio in

la nunq̃ deorsuz aspicias sed semp
sursum ⁊ statim dominus adiuuat
te. Et corrigens senex fratrem illuz
reversus est in solitudinem suam. et
cum obseruaret vidit iterum demo
nem illuz ⁊ dicit ei. Vbi vadis iterꝯ?
Et ille respōdit. cōmouere fratres
et abijt. Cum autem reuertētur di
cit ei senex. Vbi sunt fratres illi? et
respondit ille. Vale. Senex autem
dixit. Quare? et ille respōdit. Quia
toti sancti sunt. ⁊ maius maluz quia
⁊ vnum quem habui amicum ⁊ obe
dientem mihi etiam ⁊ ipe nescio vn
de subuersus est. ⁊ nec ipe mihi adq̃
escit iam sed omnib⁹ sanctior factus
est. ⁊ ꝓterea iurauí me iaz non cal
care locum illū nisi post longū tem
pus. et hec dicens transijt relinquēs
senem. Sanctus vero senex intrauit
in cellam suam adorans ⁊ gratias
agens deo. .clxxxvi.

Quidam pb̃r fuit religiosus val
de Plegus nomine frequenter mis
sarum solennia celebrans ad corp⁹
sancti Nyni epi ⁊ confessoris. Qui
cū digno moderamine sanctaz chri
sto propicio duceret vitā cepit om
nipotentem deuz pulsare precibus
vt sibi monstraret naturam corpo
ris xpi ⁊ sanguinis. itaq̃ non ex infi
delitate vt assolet sed ex pietate mē
tis ista petunt. Fuerat enim a pueri
cia diuinis legibus imbutus. ⁊ pro
pter amorez superni regis olim pa
trie fines ⁊ dulcia liquerat arua vt
christi mysteria exul sedule disceret
Idcirco eius amore magis succen
sus quotidie preciosa mūera offere
bat. poscebat q̃ sibi premonstrari
que forez species latitās sub forma
panis ⁊ vini. non quia de corpore
christi dubius essz. sed quia sic xpm
cernere vellz quem nemo mortaliuz
iam super aitra leuatū in terris pas
sim conspicere potest. Venerat ergo
dies ⁊ idem celebrans pie missaruz
solennia more solito procubuit ge
nibus. Te deprecor inquit omnipo
tens pande mihi exiguo in hoc my
sterio naturam corporis xpi vt mi
hi liceat eum conspicere presentem
corporeo visu ⁊ formam pueri quē
olim sinus matris tulit vagientem
nunc manibus contrectare. Quem
duz talia precaretur angelus de ce
lo veniens sic affatur. Surge inqt
propere si christum videre placet.
adest presens corporeo vestit⁹ ami
ctu quez sacra puerpera gessit. Tūc
venerabilis pb̃r pauidus ab humo
vultum erigens vidit super arā pa
tris filium puerum quez symeon in
fantem portare suis vlnis meruit.
Cui angelus inquit. Quia christuz
videre placuit quem prius sub spe
cie panis verbis sacrare solebas mi
sticis nūc oculis ispice. attrecta ma
nibus. Tunc sacerdos celesti munē
fretus quod mirum dictu est vlnis
trementibus puerum accepit ⁊ pe
ctus proprium christi pectori iun
xit. Deinde profusus in amplexum
dat oscula deo. ⁊ suis labijs pressit
pia labia christi. Quib⁹ ita exactis
preclara dei filij membra restituit i
vertice altaris ⁊ replenit celesti pa
bulo christi mensam. Tunc rursus
humo prostratus deprecatus est de
um vt dignaretur ipe iterum verti
in pristinam formam. qua expleta
oratione surgens e terra ⁊ inuenit
corpus christi in formam remeasse
priorē vt deprecatus fuerat.

Beate memorie paul⁹ clxxxvij
simplex discipulus abbatis antonij

narrauit fratrib⁹ talem rem. Quia aliquando veni in monasterium visitandi gratia et pro fratruz instructione. et post consuetam ad inuicē collocutionem intrauerunt in ecclesiam dei vt missas more solito, celebrarent. Ipe autem paulus intuēs vnumquēq; introeuntiuz in ecc̄iaz quo animo intraret. Habebat eñ ⁊ hanc gratiam sibi dataz a deo vt sic vnumquēq; cuius animi essz agnosceret. sicut ⁊ nos facies nostras videmus inuicem. Ingredientibus ergo omnibus clara facie ⁊ splendido vultu sed et vni⁹ cuiusq; angelo gaudente cum eis vnuz vidit nigr̄ ⁊ obscurum toto corpore ⁊ demones ex vtraq; parte eum tenentes ⁊ trahentes ad seip̄os capistro in naribus eius misso. Sanctuz vero angelum eius de longe lugubrem ⁊ tristem sequentem eum. Paulus vero lachrymans ⁊ manu frequenter pectus tundens sedebat ante ecclesiaz plorans valde eum qui talis ei apparuerat. Qui autem videbant euz quod faciebat ⁊ tam celerem ei⁹ mutationem ⁊ lachrimas ⁊ luctum interrogabant rogantes eum vt diceret quid esset quod videbat. timentes ne quid in reprehensione omnium vidissz pro quo hoc faceret Postulabant etiam vt admissus intraret cum eis. Paulus autem repellēs eos negabat se ingressur̄. ⁊ sedebat foris tacens ⁊ plorans nimis illuz qui ei talis apparuerat. Post paulū autem dimisso ecclesie conuentu iterum paul⁹ attendebat singulos exeuntes vt quorum introitum cognouerat sciret quales exirent. ⁊ vidit illum virū nigrum ⁊ obscurum toto corpore prius exeuntem ab ecclesia clarum quidem vultu. candidū corpore. demones autem qui euz ante tenebant postea de longe sequētes. Sanctum vero angelum iuxta ip̄m ambulantem letum et propinquuz ⁊ gaudentem super euz valde. Paulus vero exiliens cum gaudio clamabat benedicens deum ⁊ dicens. O ineffabilis dei misericordia ⁊ bonitas. o diuine miserationis ei⁹ inumerabilis bonitas. Currens autez ⁊ ascendens super altum gradū magna voce dicebat. Venite ⁊ videte opera domini q̄ terribilia sūt ⁊ omni stupore digna. venite ⁊ videte eū qui vult omnes homines saluare ⁊ ad agnitionem veritatis venire. venite adorem⁹ et procidam⁹ ante eū ⁊ dicamus quia potens est peccata dimittere. Ad hanc vocez eius omnes solicite cucurerunt cupiētes audire que dicebat. Et conuenientib⁹ omnib⁹ referebat paulus que vidisset anteq̄ in ecclesiam intrarent ⁊ q̄ postea. Iterum interrogabat illum virum ⁊ vt diceret ei causam pro q̄ ei tātā subito mutationez de⁹ donauerit. Homo ergo ille conuictus a paulo corā omnib⁹ q̄ circa ip̄m erāt apte narrauit dicens. Homo pccōr sum ⁊ multo tpe in fornicatione vixi vsq; nunc. Ingrediens aūt mō ī sanctā ecc̄iam dei audiui vocē Isaie ꝓphete cum legeretur. magis aūt dei vocem loquentis in eo vbi dic̄. Lauamini mūdi estote. auferte malum cogitationum de animab⁹ vestris coraz oculis meis. discite bene facere. et si fuerint peccata vestra tā q̄ fenicium velut nix dealbabūtur. et si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetis. ego inq̄ fornicator in hoc sermone compunctus

sum nimis et ingemiscens intra cõ-
scientiã meã dixi ad deũ. Tu deus
qui venisti in hũc mundũ pccores
saluos facere ⁊ qui etiã hec que mõ
lecta sunt ꝓmisisti ꝑ ꝓphetam cõple
effectu ⁊ opere in me pccore ⁊ indi
gno. Ecce em̃ amõ ꝓmitit tibi ⁊ spõ
deo sermone ⁊ corde confiteor quia
iam non agã vltra illud malũ. sꝫ ab
renũcio omni iniquitati ⁊ seruio ti
bi amodo in ꝯsciẽtia mũda. Hodie
ergo dñe in hac hora suscipe peni-
tentem ⁊ interpellantẽ te ⁊ renunci
antem oĩ pccõ. In his ergo ꝓmissi
onib⁹ egressus sũ de eccia statuens
l aĩa mea nihil vltra mali agere co
ram oculis dñi. Od cũ audissẽt om
nes clamauerunt vna voce ad dñm
dicentes. Quã magnificata sũt opa
tua dñe omnia in sapientia fecisti.

Dixit quidã .clxxxviij.
senex quia erant ei vicini duo fr̃es
vn⁹ peregrin⁹ ⁊ vnus inchoris. erat
aũt ille ꝑegrin⁹ modicũ negligẽtior
ille vero inchoris studiosus valde.
Contigit aũt vt dormiret ille ꝑegri
nus in pace. At ille senex vicin⁹ eoꝝ
cũ essꝫ preuidus vidit multitudinẽ
angelorũ deducentiũ aĩam eius. et
cum ꝑuenissꝫ in celuꝫ vt intraret fa
cta est questio de eo. et venit desuꝑ
vox dicens. Manifestũ est quia mo
dicũ negligens fuit. sed ꝓpter pere
grinationẽ eius aperite ei. Et post
hec dormiuit ille inchoris ⁊ venit
omnis ꝯgnatio ei⁹ ad eũ. Cernens
vero senex nõ venire ãgelos ad de-
ducendã aĩaꝫ ei⁹ mirat⁹ est ⁊ cadẽs
in faciem suam in ꝯspectu dei dixit.
Quõ ꝑegrinus ille cũ negligentior
fuerit talẽ gloriã promeruit. ⁊ h̃ cuꝫ
essꝫ studiosus nihil hmõi meruit. et
venit ei vox dicens. Hic studiosus
cuꝫ venissꝫ vt dormiret aperuit ocu
los suos ⁊ vidit parentes suos flen
tes ⁊ ꝯsolata est aĩa eius. Peregrin⁹
vero ille licꝫ negligẽtior fuerit nul
lũ suoꝝ vidit ⁊ ingemiscens fleuit.
⁊ de⁹ consolatus est eũ .clxxxix

Narrauit quidã patrum q̃ erat
aliquis solitari⁹ in eremo nylopole
os. ⁊ ministrauit ei quidã secularis
sed fidelis. Fuit aũt in eadem ciuita
te homo qui erat diues ⁊ impi⁹. cõ
tigit aũt vt moreretur ille diues. et
deducebat eũ tota ciuitas simul et
ep̃us cum lampadibus. Egressus ẽ
autez ille qui ministrabat illi solita
rio s̃m ꝯsuetudinem portans ei pa
nes. ⁊ inuenit quia ꝯmederat eũ be
lua. ⁊ cecidit in faciẽ suã in cospectu
domini dicens. Non surgam hinc
donec demonstretur mihi a deo q̃
sunt hec quia ille quidez impius ta
lem apparatum habuit in deducen
do. hic vero qui seruiuit tibi die ac
nocte ita pertulit. et ecce angel⁹ ve-
niẽs dixit ei. Ille impi⁹ habuit par
uũ bonũ opus in hoc seculo ⁊ rece
pit illud hic vt illic nullã requiẽ in
ueniat. iste aũt solitarius hõ erat or
natus ad omnẽ virtutem. habebat
vero et ip̃e vt homo modicũ quid
culpe ⁊ recepit illud hic vt ibi inue
niatur pur⁹ coraꝫ deo. Et ita ꝯsola
tus in his verbis abijt glorificans
deũ suꝑ iudicia ei⁹ q̃ vera sũt .cxc.

Narrauit q̃dã senex de quodam
ep̃o vt maxime ex eo fiduciã accipi
ẽtes diligentiã haberem⁹ nostre sa
luti. Nunciauerunt quidã ep̃o qui
apud nos consistebat sicut hecipse
ep̃us referebat eo q̃ quedã seculari
um matronaꝝ due essẽt mulieres fi
deles que quasi impudice viuerent
Ep̃s aũt ex his q̃ ei nũciata fuerãt

cōmotus est ⁊ suspicatus ne forte ⁊ alie hmōi essent ad deprecandum deum se convertit inde certus effici rogans quod et meruit. Post divinā enim illam atq; terribilem consecrationem dum accederent singuli ad participationem sancti mysterij per vultus eorum cernebat quibus vnaquaq; anima subiaceret peccatis. ⁊ peccatorum quidem hominum videbat facies nigras quosdam vero ipsorum tanq̄ ab estu exustas facies habentes. oculos autem igneos sanguineos. alios autem eorum claros quidem facie. cādidos vero amictu. Et alij quidem dum acciperent corpus domini exurebat ⁊ incendebat eos. alijs autem sicut lumen efficiebatur in se. ⁊ per os ingressū omne eorum corpus illustrabat. Erāt aūt inter eos etiam qui solitariam vitā elegerant ⁊ hi qui in coniugijs erāt qui ⁊ ipi ita esse videbantur. Deinde convertit se ⁊ cepit etiam mulieribus distribuere vt cognosceret et ipsarum quales essent anime. et vidit simili modo ex eis fieri nigras atq; rubeas facies earum. sanguineas quoq; ⁊ albas. Inter ipas autem aduenerunt ⁊ ille due mulieres que accusate erant ipo epo ꝓter quas maxime ad hanc precē ⁊ preuidentiam venerat. Cernit etiam ⁊ ipas duas dum accedūt ad sanctū mysteriū clarū habentes vultum ⁊ honorificū candidas vero stolas circūamictas. Deinde cum ipe participate fuissēt mysterijs xpi facte sunt sicut a lumine illustrate. Rursus epus ad solitā precem puertebatur supplicans deo discere cupiens modum reuelationū que ei demonstrate fuerant. Astitit autem ei angel' domini ⁊ de singulis interrogare precipiebat. Sanct' vero eps continuo de illis duabus sciscitabatur mulierib' si vera esset illa prima accusatio. an falsa. Atuero angelus afferebat vera esse oīa que de eis dicta fuerant. Epus q̄z ait ad angelum. et quō in perceptione corporis xpi splendide erant facies earum. albas autē stolas habebant. lumine quoq; fulgebant non paruo. Et angelus. Eo q̄ penituerint de actib' suis ⁊ discesserint ab ipis cum lachrymis ⁊ gemitibus ⁊ elemosynis pauperum p confessionē diuinū meruerunt numerū. ⁊ de cetero nequaq; in his malis ambulare. promittētes siquidem de poribus delictis veniam mereantur ⁊ meruerunt propter hoc diuinam immutationem ⁊ a criminibus absolute sunt ⁊ viuent deinceps sobrie pie ac iuste. Ait autem episcopus ad angelū. Obsecro te dic mihi etiam vultuum differentias eorū quibus peccatis vnusquisq; eorum subiaceat vt etiam de his cognoscens ab omni liberer ignorantia. Angelus aūt domini dixit ad eum. Hi q̄dem qui splendido atq; hilari sunt vultu in sobrietate ⁊ castitate ⁊ iusticia viuūt modesti quoq; ⁊ condolentes ac misericordes sūt. Hi vero qui nigras habent facies fornicationis ⁊ libidinis operarij sunt ceterorum q̄ scelerum ⁊ delictorum. Hi vero q̄ apparuerunt sanguinei atq; rubei i malignitate ⁊ iniusticia viuentes sunt amantes detractiōes blasphemias ⁊ dolosi ⁊ homicide sunt. Rursum dicit angelus. Adiuua eos sicdem salutem eorum desideras. propterea enim meruisti orationum tuarum effectum videndo discipulorum pec

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cata vt per ãmonitiones atq; obse-
cratões meliorares eos vt per peni
tentiam conuerteres eos ad eum q̃
pro ipis mortu⁹ ẽt rsurrexit a mor
tuis. Quantacunq; igitur tibi virt⁹
est et studiuz ac dilectio circa domi
num tuum christum eorum gere p-
uidentiaz vt conuertantur a pecca
tis proprijs ad dominũ suadẽs eis
manifestans q; quibus delictis sb-
iaceant nr propriam desperent salu
tem. Ex hoc enim penitentib⁹ qui-
dem illis ⁊ conuertentibus ad do-
minum animabus eorum erit salus
et epulatio futurorum bonorum. ti
bi vero erit plurima merces imitã
do dominum tuum. qui celos qui-
dem non reliquit. in terris autez de
monstratus est ꝓter salutem homi
num .cxci.

Magnus quidam senex erat pre-
uidens. Contigit autez vt gustaret
cum pluribus fratribus. et comedẽ
tibus illis videbat in spiritu idez se
nex sedens ad mensam quosdã eden
tes mel. alios autez panes. alios ve
ro stercus. Et ãmirabatur intra se-
metipm ⁊ deprecabatur dominũ di
cens. Domine reuela mihi hoc my
sterium quia idem cibus appositus
est omnibus sup mensaz. in mandu
cando autem ita mutatus videtur
vt quidam edant mel. quidam autẽ
panez. alij vero stercus. Et venit ei
vox desup dicens. Quia illi qui mã
ducant mel hi sunt qui cum timore
⁊ tremore ⁊ gratiaruz actione edũt
ad mensam ⁊ incessanter deuz orãt
⁊ oratio eorum sicut incensum ascẽ
dit ad dominum. ideo q; mel come
dunt. Qui autem panez manducãt
hi sunt qui gratias agentes ꝓcipiũt
ea que a deo donata sunt illis. At-
uero qui stercus manducant hi sũt
qui murmurant ⁊ dicunt hoc bonũ
est ⁊ illud malum est. Hec autem ta
lia non oportz cogitare. sed magis
glorificare deuz atz laudes ei refer
re vt in nobis impleatur illud q⁹
dictum est. Siue mãducatis siue bi
bitis siue quid aliud faciatis. omnia
in nomine dñi facite. cxcij.

Temporibus iuliani apostate cũ
ascenderet in psidem missus est de
mon ab eodem iuliano vt velocius
vadens in occidentem adduceret ei
aliquod responsũ inde. Cũ aũt pue
nissz demon ille in quẽdaz locũ vbi
quidam monachus habitabat ste
tit ibidem per dies decem ĩmobilis
eo q; nõ poterat vltra progredi q;
monachus ille non cessabat orãdo
neq; die neq; nocte. ⁊ egressus est si-
ne effectu ad eum qui miserat illum
Dixit autem illi Julian⁹. Quare tar
dasti? Respondit ei demon et dixit.
Et moras feci et sine actione reuer
sus sum. sustinui enim decem dies pu-
bliũ monachum si forte cessaret ab
oratione vt transirem ⁊ redij nihil
agens. Tunc impijssimus Julianus
indignans dixit. Cum regressus fu
ero faciã in eo vindictam. Et intra
paucos dies interemptus est prouí
dentia dei. Cõtinuo vnus ex prefe
ctis qui cum eo erant ⁊ non cogno
uerant vadens vendidit omnia que
habebat ⁊ dedit pauperibus ⁊ veni
ens ad senem illuz factus est mona
chus magnus ⁊ sic quieuit in domi
no. .cxciij.

Duo quidã patrum rogauerunt
deum vt ostenderet eis in quaz per
uenerint mensuraz. et venit eis vox

dicens. Quia in villa illa q̃ est ī egi
pto. est secularis quidam euchari
stus nomine ⁊ vxor ei⁹ vocatur ma
ria nondum peruenistis ad mensu
ram ipsorum. Exurgētes autem illi
duo senes venerunt ad vicum illuz
Qui percunctantes inuenerunt cel
lam ipsius ⁊ vxorem eius. ⁊ dicunt
ad mulierem. Vbi est vir tuus? At
illa dicit eis. Pastor est ouium ⁊ il
las pascit. et introduxit eos in do
mum suam. Cum vero factum esset
sero venit ipse eucharistus cum oui
bus ⁊ videns illos seniores parauit
illis mensam misit q̃ aquam in pel
uim vt lauaret pedes eorum. Qui
dixerunt ei. Non gustamus quicq̃
nisi indicaueris nobis operationez
tuam. Tunc ille eucharistus cuz hu
militate dixit eis. Ego sum pastor
ouiū ⁊ hec vxor mea. Cum ergo p
seuerarent illi seniores rogantes eū
vt omnia denunciaret eis. Et cum
nollet eis dicere dixerunt ei. De⁹ mi
sit nos ad te. audiens autē hoc ver
bum timuit ⁊ dixit eis. Ecce oues
istas habemus a parentib⁹ nostris
et quicquid ex ipsis donauerit no
bis deus facimus illud in tres par
tes. partem vnaz pauperibus. ⁊ vnā
partem in susceptionem peregrino
rum. ⁊ tertiam partem ad vsum no
strum. ex quo autem accepi vxorem
meam neqz ego pollutus sum neqz
ipsa sed virgo est. Singuli autez a
nobis remoti dormim⁹. et nocte q⁹
dez induimus nos saccos. in die ve
ro vestimenta nostra. et vsqz nunc
nemo hominum hec nouit. Cunqz
audissent illi patres āmirati sunt. et
recesserunt glorificantes deuz.

Dicebat abbas vindemius q̃
narrauit abbas macharius dicens
Sedente me aliquando in sichi de
scenderunt duo adolescentes pere
grini. vnus quidem ipsorum incipi
ebat mittere barbas. alius vero nō.
Adhuc et venerunt duo ad me di
cētes. Vbi est cella abbatis macha
rij. ego autem dixi eis. Quid eū vul
tis? Responderunt. Audientes de
eo venimus videre euz. Dixi ergo
eis. Ego sum. Qui penitentiam a
gentes dixerunt. Hic volum⁹ ma
nere. Ego autem cum vidissem eos
delicatos ⁊ quasi in diuitijs nutri
tos dixi eis. Non potestis hic sede
re. Dicit ille maior. et si nō possum⁹
hic sedere pergemus alibi. Dixi er
go apud animū meum. vt quid eos
exacerbando persequor ⁊ scandali
zantur labor ipse faciet vt a semet
ipsis recedant? Tunc dixi eis. Veni
te facite vobis cellas si potestis. Di
cunt ei. Ostēde nobis tantūmodo
⁊ faciem⁹. Sedi autem securiz ⁊ spor
tam plenā panibus ⁊ sal. Ostendi eē
eis duram petram dicens. excidite
hinc ⁊ adducite vobis ligna de pa
lude ⁊ cum imposueritis tectuz sede
te in eodem loco. Ego autem puta
bam q⁹ fugerent ꝓter laborē. At il
li interrogauerūt me. quid opamur
hic? Dixi eis. Plectas de palmis.
et sumens folia palmarum de palu
de oñdi eis initium plecte ⁊ quō cō
suere deberent. Quibus etiam dixi.
Facite sportas ⁊ date custodibus
eccie ⁊ ipi afferet vobis panes. P⁹
hec recessi ab eis. ipi autē patienter
oia quecūqz eis dixi fecerūt. et non
venerunt ad me p tres annos. Su
ginui autem ⁊ ego certando cū aio

meo dicēs. Putas que est operatio
eoꝝ quia non venerūt interrogare
me de cogitationib⁹ suis? Qui eniz
de longinq̄ sunt venerūt ad me. isti
vero de ꝓximo mihi nō venerūt ad
me. Nā nec alicubi abierunt nisi so
lum in ecc̄iaz cū silentio accipe ob
lationē. Igitur ego oraui dn̄m ieiu
nans vna ebdomada vt demōstra
ret mihi opationē ip̄orū. Surgens
aūt p⁹ illā septimanā abij ad eos vt
viderem qūo agerent. Et cuz pulsa
rē apuerunt mihi ac salutauerūt ta
centes. faciens q̄z oronē sedi. Innu
it autē ille maior minori vt egrede
retur. ip̄e vero sedit facere plectā ni
hil loquens. et circa horam nonā si
gnificauit ꝑcutiens. ⁊ venit ille mi
nor ⁊ fecit modicā cocturam pulmē
ti. Apposuit vero ⁊ mensam īnuēte
ei illo maiore ⁊ posuit sup̄ eam tres
paximaces. ⁊ stetit tacens. Ego aūt
dixi. Surgite māducem⁹. et surgen
tes manducauimus. attulit vero la
gūculā ⁊ bibim⁹. Cū aūt factū esset
vesp̄e dicūt mihi. Uadis hinc? rn̄di
non sed hic dormiā Posuerūt ergo
mihi mattam in parte ⁊ sibi in alio
angulo a parte. Tulerunt etiam cin
gula sua ⁊ semicincia sua ⁊ posuerūt
se dormire simul sup̄ mattā ante me.
Cunq̄z se reclinassent oraui ad deū
vt mihi reuelaret opationem ip̄oꝝ.
et aptum est tectū cellule ⁊ facta est
lux tanq̄z ꝑ diem Ip̄i vero nō ꝯspi
ciebāt lumen illud. Cunq̄z vero pu
tarent quia ego dormirē tetigit ille
maior minorē in latus ⁊ surrexerūt
atq̄z cinxerunt se. Expandentes q̄z
manus in celum steterūt cuz silētio.
ego quidē videbā eos ip̄i vero non
me videbant. ego vidi demones sic
muscas venientes super illū minorē
⁊ alij quidem venerūt vt sederēt sup̄
os ei⁹. alij vero sup̄ oculos eius. ⁊ vi
di angelū dn̄i habētē gladiū ignis
circūuallantem eū atq̄z insectantem
ab eo demones. Illi vero maiori n̄
poterāt appropinquare. Circa ma
ne vero reclinauerunt se ⁊ ego feci
me quasi euigilare ⁊ ip̄i fecerūt simi
liter. Dixit autez ille maior hūc ser
monē tm̄. Uis dicamus duodecim
psalmos? et dixi. etiam. et psallebāt
duodecim psalmos ⁊ senes versus ⁊
vnum alleluia. Illi vero minori ꝑ
vnūquēq̄z versū exibat facula ignis
de ore ipsius. ⁊ ascendebat in celum
Similiter aūt ⁊ ille maior cum ape
riebat os suū psallens tanq̄ funicu
lus ignis de ore ip̄ius egrediebat ⁊
pertingebat in celum. et dixi modi
cum ex animo sicut et illi opus dei
Exiens autem mane dixi. Orate ꝓ
me. Ipsi vero satisfecerunt mihi ta
cendo. et cognoui quia ille maior ꝑ
fectus est. Illum vero minorem im
pugnabat adhuc inimic⁹. Post pau
cos autez dies dormiuit ille maior
frater ⁊ tertia die ille minor. Et cū
aliqui patrum ad abbatem macha
rium aduenirent ducebat eos ī cel
lam ipsorum dicens. Uenite ⁊ vide
te martyrium horum minorum pe
regrinorum. .cxcv.

Uenit aliqn̄ abbas macharius il
le egiptius de sichi in mōtem nitrie
in die oblationis ad monasterium
abbatis Pambo. et dixerunt ei seni
ores loci illius. Hic fratrib⁹ verbū
edificatiōis pater. Qui ait eis. Ego
monachus non sum sed vidi mo
nachos. ⁊ ait. Sedente me aliq̄ndo
in cella in sichi perurgebant me co

gitationes mee dicentes. surgēs va
de vsq; in eremū ⁊ ꝯsidera quid ibi
videas. Et ꝑmansi reluctando hu
iuscemodi cogitationib⁹ ꝑ q̄nq; an
nos dicens ne forte a demonib⁹ est
suggestio hec. Cuz ergo ꝑseuerassz
cogitatio ista im me abij in eremuz
⁊ repperi ibidē stagnū aq̄rū ⁊ insulā
in medio eius. Veniebāt q̄z diuersa
animalia eremi ⁊ bibebant ex eo. in
ter q̄ vidi duos homines nudos et
ꝯtremuit corp⁹ meū. putabaz em̄ q̄
ipūs essent. Cunq; vidissent me illi
trepidantē locuti sunt ad me dicen
tes. Noli timere ⁊ nos homines su
mus. Dixi itaq; illis. Vn̄ estis ⁊ quō
in hāc eremū venistis? Qui dixerūt
De cenobio sum⁹ ⁊ factus est nobis
cōsensus ⁊ egressi sumus huc. ecce q̄
draginta anni sūt. Erat vn⁹ ex ip̄is
libic⁹. ali⁹ vero egypti⁹. Interroga
uerunt aūt a me ⁊ ip̄i dicentes. quō
est mūdus? ⁊ si ascendit aq̄ nyli ſm
temp⁹ suū si etiaz habz mūdus abū
dantiā suā. Respōdi eis. etiā. Quos
⁊ ego interrogaui. Quō fieri possū
monachus? Dicunt mihi Nisi quis
renūciauerit omnib⁹ que in mūdo
sunt non pōt fieri monach⁹. Quib⁹
dixi. Ego infirmus sum ⁊ nō possū
sicut ⁊ vos. Rn̄derunt mihi. Si nō
potes sicut nos sede in cella tua et
plāge peccata tua. Interrogaui er
go eos dicens. In hyeme non senti
tis frigus aut in estate non accendi
tur corpus vestrum caumate? At il
li dixerunt. Deus fecit nobis hanc
dispensationez vt neq; in hyeme fri
gus neq; in estate ardorez sentiam⁹
Ideo dixi vobis quia ego nōdum
factus sum monachus sed vidi mo
nachos. ignoscite mihi fr̄es .cxcvi.

Abbas sysois sedens in cella sem
per claudebat ostium suuz. Dicebāt
autem de ipso quoniam in die dor
mitionis sue cum sederent circa euz
patres resplenduit tanquam sol fa
cies eius. Et dicit eis. Ecce abbas
Antonius venit. Et post pusillum
rursus dicit eis. Ecce chorus pro
phetarum venit. et iterum amplius
facies eius resplenduit ⁊ dicit. ecce
chorus apostolorum venit. Dupli
citer adhuc refulsit facies eius. et
ecce ipse cuz aliquibus loquebatur
Deprecati sunt autem illuz senes di
centes. Cum quo loqueris pater?
Qui dixit eis. Ecce angeli venerūt
accipere me ⁊ rogo vt dimittar pe
nitere modicuz. Dicunt ei seniores
Non indiges penitentia pater. Di
xit autem illis. Vere nescio me vel
initium penitentie fecisse. et cogno
uerunt omnes quoniam perfectus
est. Et rursum facta est subito faci
es eius sicut sol et timuerunt om
nes. Dixit autez eis. Videte ecce do
minus venit dicens. Afferte mihi
vas electōis eremi. et cōtinuo reddi
dit spiritum. et factum est fulgur. et
repletus est totus ille locus odore
suauitatis

.cxcvij.

Dixerunt quidam fratres ab
bati antonio. Volumus a te audi
re verbum quo saluari possumus.
Tunc ait senex. Ecce scripturas au
distis. sufficit vobis. Qui dixerunt.
A te volumus pater audire. Re
spondit eis senex. Audistis domi
num dicentem. Si quis te percusse
rit in maxillā dexteram prebe illi ⁊
alteram. Dicūt ei. Hoc implere nō
possum⁹. Dicit eis. Ergo si alteram

prebere non potestis saltez de vna ferte patienter. Ridenti ei Hoc nō possum⁹. Dicit eis. Si neqz hoc potestis. ne velitis pcutere magis q̄ pcuti. Dicunt ei Hoc non possumus Tunc senior ait discipulo suo. Hucros prepara fratrib⁹ istis q̄ nimis infirmi sūt. Deinde dixit eis. Si nec hoc nec illud potestis quid faciam vobis? Sola oratio necessaria est p vobis. .cccviij.

Narrauerūt de quodā solitario qui exijt in eremum vestitus lineuz saccum tm̄. Cumqz ambulasset tres dies ascendit supra petram ⁊ vidit sub ipsa viridem herbaz ⁊ hominē pascentem tanq̄ bestiā. Descendens autem occulte tenuit euz. Genex vero ille cum erat nudus nec poterat ferre odorem hominis angustiat⁹ vir potuit euadere de manibus ei⁹ ⁊ fugiebat. Ille vero frater exit currens post ipsum ⁊ clamans. Expecta me quia propter deuz te sequor At ille cōuersus dixit ei. Et ego p̄ pter deum fugio abs te. Frater ille post hec proiecit lebitonē quo erat indutus ⁊ sequebatur eum. Qnē cū vidisz senex quia iactauerat idumētum suum sustinuit eum. Et cum appropinquasset ei dixit ad illum senex. Quando proiecisti materiam mūdi abs te ⁊ ego te expectaui. Rogabat autez eum ille frater dicens. Pater dic mihi verbum quo salu⁹ efficiar. Qui dicit ei Fuge homines et tace ⁊ saluus eris .cccix

Narrauit quidam solitarius fratribus qui erant in helym vbi sunt septuaginta arbores palmarum in loco vbi applicuit moyses cum populo israhel quando egressus ē de terra egipti. sic dicēs. Cogitaui aliquando me debere ingredi in interiorem eremū si forte inuenirem aliquem interius habitantez in eremo et seruientem domino nostro Jesu xpo. Ambulans autez quattuor dies ⁊ noctes inueni speluncam. ⁊ cuz appropinquassem respexi intus ⁊ vidi hominem sedentem ⁊ pulsaui ſm pſuetudinem monachorū vt egredientem salutarem euz. At ille nō monebatur. requieuerat enim in pace. Ego autem nihil dubitās introiui et cum tenuissez scapulas ipsius cōfestim dissolutus est ⁊ factus est pulvis. Deinde aspiciens video collobium pendens. cum vero ⁊ hoc tenuissem dissolutum est ⁊ in nihiluz redactū. Cum aūt ⁊ de hoc hesitarē egressus sum inde vt pambularē desertum. in quo rursum aliam repio speluncaz. ⁊ vestigia hominis ibidē Fact⁹ sum autem alacrior ⁊ appropinquans ad ipsam speluncā iteruz pulsaui ⁊ iterū nemo mihi obaudiuit. ingressus qz nullū inueni. Stās aūt foris speluncā dicebā intra meipm. quia huc oportz venire hunc seruū dei vbicunqz fuerit. Cuz vero iā pterisz dies vidi bubalos veniētez ⁊ illū seruū dei veniētē cū eis nudū ⁊ de capillis suis coopientem q̄ inhonesta erant corporis sui. Qui appropinquans mihi estimabat me spūm eē. ⁊ stetit ad orōnez. Nā multum tētat⁹ fuerat a spiritib⁹ sic ipse postea dicebat. Ego autem hoc intelligens dicebam ei. Serue ⁊ ego homo sum. vide vestigia mea et cōtrecta me quia caro et sanguis sum. Cū vero post orationē dicto amen respexisset me ⁊ pſolatus fuisset introduxit me in speluncam ⁊ interrogauit me dicens. Qmodo huc veni

sti? Cui ego dixi. Requrendi gratia seruos dei veni in hanc solitudinē 7 non defraudauit me de a desiderio meo. Rursus autē ego interrogaui cum dicens. Quō et tu hūc venisti. 7 quantuz temporis hic habes. aut qd est alimentū tuū vel quō cuz tu quidē sis nud nō indiges vestimēto aliquo? Qui respondēs dixit mihi Ego in cenobio eram thebay de 7 op meū erat lini textura. Sub intrauit aūt in animo meo cogitat vt exiens inde singulariter sederem 7 possem quiet eē 7 suscipe peregrinos ac plurimā mercedē possidere ex eo qd adquirerez de opere meo. Ut autez consensi cogitationi huic 7 ope perfeci eā exiens edificaui mihi monasteriū. ibiqz veniebant qui mihi iniungebant opus. Cunqz iaz multum essz quod congregaueram festinabaz paupib ac peregrinis illud distribuere. Sz aduersarius noster diabolus inuidens mihi sicut 7 semper. 7 tunc futuram machinabatur retributōez auferre. eo q festinabam labores meos deo offerre. Videns aūt vnam virginez sacram in iūgentē mihi species et eas me pficientē atqz reddentē imisit ei vt rurs mihi alias demonstraret spēs. Ut uero vbi iam consuetudo facta est 7 fiducia maior. postremo etiam tactus manuū 7 risus ac simul puesci. ad vltimū concepim dolorez 7 pfecimus iniquitatē. Cum aūt mansissem cum ipsa in cadē ruina sex mensibus postea cogitaui mecū dicens quia aut hodie aut crastino aut p multos annos morti addict eternū habeo supplicīū. Si em qui vxorem hominis violauerit eternis penis subiacebit. qntis tormentis dign ē qui xpi stuprauerit sponsam. Et sic in hanc eremuz occulte recurri oīa relinquens illi mulieri. Venēs huc inueni spelūcā hanc atqz fontē hūc. 7 istam palmā afferentē mihi botriones duodecim dattylorum p singulos menses affert vnum botrionem qui mihi sufficiat per dies triginta 7 post hunc alius maturescit. Post tempus autem multum creuerunt capilli mei. 7 cum quidez dirumperentur vestimenta mea de ipsis quā decet partem operio corporis mei. Dum autem rursus interrogarem si in primordijs difficultatem habuisset. idez mihi ait. In initijs valde afflictus sum dolore iecoris ita vt humi iacens non possem stans psalmum dicere. sed prostratus in terra clamabam ad altissimum. Cum autem in spelunca essem in dolore valido atqz defectione vt etiam egredi iam non possem. vidi virum intrantem ac iuxta me stantem 7 dicentez mihi. Quid pateris? Ego autez cōfortatus ab eo modicum dixi ei. Epar doleo. Qui dixit mihi. Ubi doles? Cuz vero ostendissem ei digitos manus sue indirectum coniungens diuisit locum illum tanquam cum gladio et euellens iecur ostendit mihi vulnera. 7 raso iecore manu sua in pannum ipsas scabies misit atqz rursum ipsum iecur imponens manibus suis locum ipsum reclusit 7 ait mihi. Ecce sanus factus es serui domino Jesu christo. sicut oportet. Et ex tunc sanus factus sū et sine dolore iam sum hic. Ego autem multum rogaui vt manerem in interiori spelunca. 7 ait mihi. Non potes sufferre demonum impetus. et ego hocip̄m considerās rogabā

vt oraret pro me ⁊ dimitteret me. Qui cū orassz dn̄m Jesum christuz dimisit me. Hec vobis narraui edificationis gratia. .cc.

Dicebat rursus alius quidam senex qui etiam dignus effectus est episcopatu ciuitatis oxirinthi tāq̄ hec ab alio audissz. sed ip̄e erat qui hoc fecerat. Visum est īquit mihi aliquando intrare in interiorez eremū q̄ est circa ozea vbi est gens mazicorum vt viderē si inuenirez forte aliquē xp̄o seruientem. Sumens itaq̄ paucos paximaces ⁊ q̄si dierū q̄ttuor aquam in vas iter meuz faciebā Transactis vero quattuor dieb⁹ cōsumptis q̄ cibis hesitabā quid agerem. et confitens dedi meip̄m ad p̄gendum. Ambulaui quoq̄ ⁊ alios quattuor dies sine cibo perdurans Cunq̄ ieiunium ⁊ laborez itineris corpus meum non ferret in pusillanimitatem veni ac sic iacebam ī terra. Veniens autem quidam digito suo tetigit labia mea tanq̄ si medicus de sputamentis oculum percurans vngat. Statim vero ꝯfortat⁹ sum ita vt putarem me neq̄ ambulasse neq̄ famen pertulisse. Cum vero vidissem veram hanc virtutem ī me surgens ambulabam in desertū Preteritis itaq̄ alijs dieb⁹ quattuor rursus sagittatus defeci. Cunq̄ extendissem manum meam in celuz ecce vir ille qui pridē me confortauerat iterū digito suo quasi liniens labia mea confortauit me. Peracti sunt aūt dies decē ⁊ septē. Et p⁹ hec lueni tuguriū ⁊ arborē palme ⁊ fontem aque. ⁊ virum stantez cuius capilli capitis erant pro indumento ipsius. qui capilli eius canicie candidi erant vt nix. Erat autez ⁊ terribilis aspectu. Cunq̄ vidissz me stetit ad orationez. et completo amen cognouit me hominem esse. et tenēs mihi manum interrogabat me dicens. Quomodo huc venisti. et si adhuc constāt omnia que sunt in mundo si adhuc etiam sunt persecutiones christianorum? Ego autem dixi ei. Quia vestri gratia qui in veritate domino Jesu christo seruitis hanc perambulaui eremum. persecutio vero cessauit per potentiam christi. Edissere nunc mihi obsecrote quomodo huc venisti? At ille cū lamentatione plorans cepit dicere mihi. Ego episcopus eram ⁊ persecutione facta multis mihi illatis iniurijs ⁊ supplicijs. cuz ferre iam non possem tormenta postea idolis sacrificaui in meipsum. deinde reuersus agnoui iniquitatem meam ⁊ dedi meipsum ad moriendum in hanc eremum. ⁊ sū degens hic annis quadragintanouem in confessione et obseruatione ad deum si forte dimittatur mihi peccatum meum. Et victum quidez prestitit mihi dominus palmam hanc ⁊ hunc fontem. consolationez vero indulgentie nō accepi vsq̄ ad quadragintaocto anno s. In hoc autem anno consolatus est me de⁹ et indulsit mihi. Hec autez dicens repente surrexit. ⁊ currens exijt foras et stetit in oratione domini. Cum autem complesset orans venit ad me Intuēs autē ego faciez eius exterritus trepidaui. factus eniz erat tanq̄ ignis. Dicit q̄z mihi. Noli timere. dominus enim te misit vt tradas corpus meum sepulture. Cuz aūt cosūmasset hec dicēs statiz extēdēs man⁹ ⁊ pedes finē fecit vite. Dissuta ḡ tūica mea ego

dimidiam mihi tenui ⁊ dimidiā in-
uoluto ei⁹ sancto corpusculo abscō
di in terra. Recondito ergo illo cō
tinuo palma illa aruit ⁊ tugurium
cecidit ⁊ fons etiā exsiccat⁹ est. Ego
aūt multum fleui obsecrās deū si q̄
modo p̄staret mihi palmā illā ⁊ fon
tem vt pseuerarē in loco illo residu
um temp⁹ meū. Ut aūt hoc nō est fa
ctū dixi apud me. Nō est in volūta
te dei. Orans ergo tendebā iterū in
seculū ⁊ ecce hō ille q̄ liniuit labia
mea venīēs apparuit mihi atq; ꝯfor
tauit me ⁊ ita ꝯualui ꝑuenire ad fra
tres. et narraui eis hec rogans eos
ne desparent semetip̄os. sz ꝑ patien
tiā studerēt inuenire deum cci.

Frater quidā interrogauit senez
dicens. Nomen est quod saluat an
opus? Respōdit ei senex. Opus. Et
ait senex. Scio em̄ fratrez orantem
aliquando ⁊ statim exaudiebatur
oratio eius. Subintrauit autem in
animo eius cogitatus velle videre
animam iusti ⁊ peccatoris qūo ab-
strahantur a corpore. et nolens de⁹
ꝯtristare euz in desiderio eius. dum
sederet in cella sua ingressus est lu
pus ad eum ⁊ tenens ore suo vesti-
menta ipsius fratris trahebat eum
foras. Frater autem ille sequebatur
eum. Lupus autem duxit eum vsq;
ad aliquam ciuitatem. ⁊ dimittens
illum fratrem recessit. Cum vero se
deret foris ciuitatē in monasterio ī
quo erat quidam habitans qui ha
bebat nomen quasi magni solitarij.
Ip̄e solitarius infirmus erat expe-
ctans horam mortis sue. frater ille
q̄ ibidē venerat videbat multā p̄pa
rationē fieri cereorū ⁊ lampadaruz
ꝓpter solitariū illum tanq̄ per ip̄m
deus panem ⁊ aquā inhabitantib⁹
ciuitatez illā prestaret atq; saluaret
eos. ⁊ dicebāt. quia si h̄ finierit om
nes simul moriemur. Facta aūt hora
exitus illi⁹ vidit frater ille tartaricū
inferni descendentem super solitari
um illum habentem tridentez igne
um ⁊ audiuit vocem dicentem. Sic
anima ista me non fecit requiescere
vel vna hora in se. sic neq; tu misere
aris euellens eam. Deponens ergo
tartaricus ille quem tenebat triden
tem igneum in corde solitarij illius
per multas horas torquens eum
abstraxit animaz eius. Post hec au
tem ingressus frater ille in ciuitatē
inuenit hominem peregrinum iacē
tem in platea egrotuz non habentē
qui ei curam adhiberet. ⁊ mansit cū
eo diem vnū. Et cum venisset hora
dormitionis eius conspicit frater il
le michaelē ⁊ gabrielez descendētes
propter animam eius. ⁊ sedens vn⁹
a dextris ⁊ alius a sinistris eius ro
gabant animaz eius vt egrederetur
et non exibat quasi nolēs relinque
re corpus suum. Dicit autem gabri
el michaeli. Assume iam animam i-
stam vt eamus. Cui michael respō
dit. Jussi fuimus a domino vt sine
dolore eijciatur. ideoq; non possu
mus cum vi euellere eaz. Exclama
uit aūt michael voce magna dicēs
Domine quid vis de anima hac q̄
non adquiscit nobis vt egrediatur.
Venit eis vox. Ecce mitto dauid
cum cythara ⁊ omnes psallētes hie
rusalem vt audiens psamodiam ad
vocem ipsorum egrediatur. Cunq;
descēdissent omnes in circuitu ani
me illius cantantes hymnos sic exi
liens anima illa sedit in manibus
michaelis ⁊ assumpta est cum gau
dio ccij.

Dixit iterum qui supra de q̄daz sene quia venit aliqñ in ciuitatē vt venūdaret vasa que opatus fuerat. Et cum expl cuiſz ea contigit eum sedere ante ianuam cuiusdā diuitis qui iam moriebatur. Sedens ergo senex ille vidit equos nigros ⁊ ascē sores eorum nigros et terribiles habētes singuli baculos igneos ī manibus suis. Cū vero peruenisset ad ianuam illam statuerunt equos suos foris. et intrauit vnusquisqz cum festinatione. Infirmus autem ille videns eos clamauit voce magna dicens. Domine adiuua me. At illi dixerunt ei Nunc memor factus es dei quando tibi sol obscuratus est. quare vsqz in hodiernum diem nō exquisisti eum dum adhuc tibi splēdor erat diei? Nunc autem in hac hora non est tibi portio spei neqz consolationis .cciij.

Dixerunt patres fuisse quendaz macharium qui in sichi prim⁹ monasterium fecit. Est enim locus ipse eremi longe a nitria habens interuallum itineris diei ⁊ noctis. est aūt grande periculum euntibus ibidez Si enim modicuz quis abberrauerit vagatur periclitans per eremuz Sunt autez illic perfecti omnes viri. nec aliquis imperfectus potest ī eodem loco tam feroci perdurare. quia omnino aridus est ⁊ absqz vlla consolatione eorum que necessaria sunt. Hic igitur vir predict⁹ macharius cum esset homo de ciuitate coniunctus est aliquando machario maiori illi. et cum venissent ad transfretandum nilum flumium contigit eos ingredi in nauim maiorez in qua tribuni quidam duo cū multa intrauerunt extollentia habētes intus redam totam eream. ⁊ equos quibus freni aurei ⁊ obsecundātes quosdam milites. ⁊ pueros torqs habentes atqz aliquos aureis vtentes cingulis. Videntes autem tribuni illi hos duos monachos vetēs pannos indutos ⁊ in angulo sedentes beatificabant exiguitatem illorum ꝯsiderantes eos frugalissimos esse. se autem multum dissimiles eis Unus autez ex tribunis illis ait ad illos. beati est. vos q̄ huic mūdo illusistis. Respondens autem ille vrbanus machari⁹ dicit ad eos. nos quidem mundo isti illusimus. vobis autem hic mundus illusit. Scito tamen quia non volens hoc dixisti. vtriqz enim beati dicimur id ē Macharij. At ille tribunus compūctus in verbis ei⁹ regressus domuz expoliauit se vestimenta sua ⁊ cepit esse monachus faciens elemosynas multas cciiij.

Dicebant de eodem abbate maiore machario. quia dum ambularet aliquando in eremuz inuenit caput hominis in terra iacēs. Quod cum moueret de virga palmea quā habebat in manu locutuz est caput illud ad euz. Cui dixit senex. Quis es tu? Respondit caput illud ad senē. ego eram sacerdos gentilium q̄ aliquādo cōmanebant in hoc loco Tu vero es abbas macharius qui habes spiritum sanctum dei. Quacunqz ergo hora misertus fueris eorum qui sūt in tormētis ⁊ oraueris ꝓ eis tūc ꝯsolātur pusillū. Dicit ei senex. et que est ista ꝯsolatio? Rñdit illud caput. Quantum distat celuz a terra tantum est ignis sub pedi-

bus nostris ⁊ sup caput nostrum. Stātib⁹ aūt nobis in medio ignis non est vt q̄s facie ad faciē videat ꝓximum suū. At ergo senex cuz fletu Ue illi diei in q̄ natus est homo si ē hec ꝯsolatio supplicij. Kursus dixit senex. Est peius tormentuz ab his? Kn̄dit caput illud. Maior pena sb̄tus nos est. Dicit ei senex. Et q̄ sūt in ip̄a? Dicit illi caput illud. Nos qui ignorauim⁹ deuz vel aliq̄d modicū mīe habem⁹. hi vero qui ꝯgnouerūt deū ⁊ negauerunt eū nec fecerunt voluntatē eius hi sunt qui subtus nos sunt. Et post hec sumens ille senex caput illud sepeliuit. ccv.

Orante eodez abbate machario venit ei vox in cella sua dicens. Machari nondū peruenisti ad mēsurā meriti illarū duarum mulieruz illi⁹ ciuitatis. Surgēs ergo senex mane accepit virgā suā palmeā ⁊ cepit ꝑgere in ciuitatem. Cū ergo ꝑuenissz in eā reperto loco pulsauit ad ianuam. Egressa aūt vna suscepit euz in domū suā. et cū sedissz vocauit eas. que cum venissent sederunt cum eo Ait aūt ad illas senex. propter vos tātū laborē ꝑtuli dicite itaq̄z mihi nūc opationem vestram. At ille dixerūt. Crede nobis quia hac nocte non fuim⁹ in cubili sine viris nr̄is. quā ergo opationē possum⁹ habē? At vero senex cū satisfactione rogabat eas vt manifestarēt ei actū suuz Tunc dixerūt ei. Nos quidē s̄m seculū extranee sumus nobis. placuit aūt nobis nubere duob⁹ fratribus s̄m carnem. q̄ndecim annos hodie nos due habitauim⁹ in hac domo ⁊ nescimus si aliq̄n litigauimus ad inuicem aut turpem sermonē dixit vna ad alterā. sed in pace ⁊ ꝯcordia ꝑegimus totū spaciū hoc. Subītrauit aūt nobis in aīm ingredi in monasteriū virginum ⁊ rogati viri nr̄i non nobis ꝯsenserūt in hoc. Cū vero minime valuissem⁹ obtinē hmōi ꝯsiliū disposuim⁹ vtriq̄z testamentū inter nos ⁊ deū vt vsq̄z ad mortem ꝑ os nr̄m non egrediatur sermo secularis. Audiens autez hoc abbas macharius dixit. In veritate quia non est virgo neq̄z sub marito agēs neq̄z monach⁹. neq̄z secularis. sed deus s̄m vniuscuiusq̄z ꝓpositū omnib⁹ ꝯstat spūm sanctū .ccvi.

Frater q̄dam sedens singularis turbabat̄. et ꝑgens ad abbatē theodoruz defirme dixit ei quia conturbaretur. Senex autē dixit ei. Uade humilia mentē tuaz ⁊ subde te ⁊ habita cū alijs. Abijt ergo in montem ⁊ mansit cū alijs. Et reuersus est postea ad senem ⁊ dixit ei. Nec cuz alijs hominib⁹ habitās q̄etez inuenio Et dixit ei senex. Si solitari⁹ nō requiescis neq̄z cū alijs cur voluisti te monachū facere? Nonne vt sustineas tribulatiōes? Dic aūt mihi quot annos habes in habitu isto? Et dicit ei. octo. Dixit ei senex. Crede mihi habeo in isto habitu .lxx. annos ⁊ nec vna die potui requiē inuenire ⁊ tu in octo annis vis req̄em habē.

Sedētib⁹ aliq̄n fr̄ibus ccvij. apud abbatem moysen dixit eis. ecce barbari hodie in sichi venient. surgite ⁊ fugite. Dicunt ei illi. Et tu non fugies abba? Ille autem dixit eis. Ego per tot annos expecto diē istum vt impleatur sermo domini mei Jesu christi dicentis. Omnes q̄ accipiunt gladium gladio peribūt. At illi dixerunt ei. Neq̄z nos fugiemus sed tecum moriemur. Et ille

dixit eis. Ego causaz non habeo. sz vnusquisqz vestrum videat quomo sedeat. Erant autem ibidem septem fratres cum eo. et dicit eis. ecce barbari approprinquerunt ianue. Statim intrantes barbari occiderunt eos. Unus autem ex eis timore carnali perterritus fugit 7 abscondit se post plectas de palma. 7 vidit septez coronas descēdētes 7 coronantes abbatez moysen 7 sex fratres q̄ cum eo interfecti sūt. .ccviij.

Dicebat abbas iohannes de aīa que penitere desiderat. Quedaz pulcerrima meretrix fuit in quadaz ciuitate que habuit plurimos amatores. Quidam autem vir de ducibus veniens ad eam dixit. Promitte mihi castitatem tuam 7 ego te accipio in vxorem. Illa autez promittente accipiens eam introduxit in domū suam. Cum autez a suis amatoribus querētur agnito q̄ ille taz magnus vir sortitus eaz fuissz vxorem dixerūt. Si accesserimus ad iānuam hominis tam potentis pgnoueritqz desideria requirentium proculdubio puniemur. sed venite post dorsum domus 7 vtamur solito sibilo. Cunqz illa sibilantium sonum audierit descendit ad nos 7 inuenietur innoxij. Que cū audissz signauit aures suas 7 exiliens interioza dom' ingressa est atqz clausit. Dec itaqz locut' senior dicebat meretricem esse animam. amatores autem eius vitia. ducem vero dicebat esse xp̄m. domū qz eius celorum perpetuam mansionem. sibilatores autez demones malignos. Dec ergo si casta fuerit 7 fidelis semper currit ad domum ꝛc. .ccix.

Abbas iobes dicebat quibusdā fribus. quia fuerant tres phi amici q̄rum vnus moriens alteri reliquit filiū suū pmendatuz. qui in etate iuuenili quectus nutritoris sui adulterauit vxorez. quo scelere cognito missus est foras. deinde cū plurimū peniteret non ei concessit regressuz sed ait illi. Vade 7 esto trib' annis inter damnatos qui metalla in flumine deponūt 7 sic īdulgeo tibi culpam tuā. Cui reuerso post tres annos cum iam de pcco satisfecissz dic̄ ei phus. Dec nunc tibi adhuc īdulgeo nisi alijs tribus annis mercedē dederis his qui te iniurijs 7 puitijs affligant. Quod etiā cuz ille cōplesset remisso pcco eius dicit ei magister su'. Veni modo 7 ingredē athenienssium ciuitatez vt illic sapientiā discere possis. Erat aūt illic quidaz senex sapientie studiosus 7 sedebat ad portam omnes qz ingredientez experiendi causa puitijs affligebat Quod cū eidem inueni ingrediēti faceret ille exorto cachinno risit. cui senex dixit. Quid est hoc qd agis? ego te iniurior 7 tu rides. Cui iuuenis ait. Et non vis vt rideā cuz tribus annis mercedem dederim vt q̄dem hoc paterer qd hodie. Tūc dixit senex ei Ingredere ergo ciuitatē quia dign' es. Dec aūt solebat abbas iobes referre. et his ipe etiā addebat dicens. Dec est dei porta p quā patres nostri per multas iniurias 7 tribulationes gaudētes īgressi sunt ciuitatem dei. .ccx.

Erat quidā monach' solitarius in egipto qui rogabat deum dicēs Domine ostende mihi iudicia tua. et dum multum deprecaretur dn̄m vna die astitit ei angelus dn̄i in similitudine cuiusdā senis dicens. Veni in-

grediamur istū eremū ⁊ requiram⁹ sanctos patres vt audiamus ab eis verbū ⁊ benedicamur ab ipis. Et ī gressi eremū post multos labores ī uenerūt speluncā. ⁊ pulsantes egressus est ad eos senex quidā vir sact⁹ et videns eos cum gaudio suscepit. Et post laborem lauit pedes eoruz ⁊ posita mensa refecit eos. ⁊ sternēs eis quod habebat repausauit eos. Mane autez facto dimisit eos cum gaudio. ⁊ exeuntes tulit ille angel⁹ absconse catinum in quo comederant ⁊ abierunt. Uidens autem ille frater qd̄ fecerat dixit intra se. quid visum est huic seni vt homini sācto isti qui nos cum tali charitate suscepit catinū istum raperet. et duz iter facerent misit post eos abbas ille filiū suū dicens. Reddite catinū quez sustulistis vobiscū Respondit ei angelus dicens. Ante nos est frat̄ cui eum dedi. veni ⁊ recipe eum. et duz ambularet cū eis impulit euz angelus domini ꝑ precipitiuz. ⁊ ꝯfract⁹ tot⁹ mortu⁹ est. Uidens autē frater ille qd̄ fecerat cōtristatus timuit dicens. Ue mihi quid factuz est homini tam bono? Non sufficiebat quia catinū eius rapimus adhuc ⁊ filiuz ei⁹ interfecim⁹. Et ambulantib⁹ eis in eremo per tres dies inuenerunt cellam vbi erat abbas quidā senex cum duobus discipulis suis dicens Qui estis. quid queritis? Respōderunt dicentes. De labore sum⁹ ⁊ volumus bn̄dici a te ⁊ audire verbum Mandat ille senex eis dicens Discedite vos non mihi vacat. Dicūt ei. Rogam⁹ te suscipe nos in cellā tuā ⁊ repausam⁹ modice quia de grādi labore sum⁹. Et iterum mandauit eis. Recedite hinc vt quid ambulatis sicut vagi per eremū ⁊ non residetis in cellis vestris. At ipi ceperunt supplicare dicentes. Uespere est ⁊ ne a feris interficiamur suscipe nos nocte tm̄. Uix aliquando precepit abbas ille discipulo suo dicens. Duc eos intus in stabuluz. et vespe facto rogabant dicētes. Lumen nobis modicum prestetur vt videam⁹ vbi iacere debeamus. ⁊ non eis concessit. Post modicum vero petebāt dicentes. Propter deum vel modicum aque nobis detur. Tunc vnus ex discipulis misericordia mot⁹ dixit eis. Rogo vos vt nesciat me⁹ abbas de annona mea modicū panis do vobis ⁊ aquā. Manserunt q̄ sic tota nocte illa in terra. Mane autez facto dixit angelus ad vnum de discipulis eius. Roga dominū abbatem vt det nobis orationem ⁊ habemus quid offerre illi. Audiens hoc abbas ille q̄ aliquid acceptur⁹ esset ab eis mox descendit. Et obtulit ei ille angelus catinum quem sustulerat ab illo viro sancto. ⁊ accepto reclusit se ⁊ precepit illis vt ambularent. Uidens autem ille frater hoc qui eum comitabatur ⁊ nesciens q̄ angelus essz indignatus est ⁊ dixit ei. Recede a me non vltra iam tecū alicubi progrediar. ecce quāta fecisti tu homini illi tam bono ⁊ sācto qui nos cum tanta charitate ⁊ gratia suscepit catinum rapuisti ⁊ filiū eius interfecisti. ⁊ isti homini pessimo qui deum non timet nec ponit eū ante conspectum suuz. nec alicui miseretur ipsi didisti eum. Respondit angelus ⁊ dixit ei. Nonne tu rogasti deū vt tibi ostenderet iudicia sua? et missus sum monstrare tibi. Catinus ille quem a viro sancto su-

stuli non erat de bono. ⁊ non dece-
bat vt ille vir taꝫ sanctus ⁊ bon⁹ in
cella sua aliquid de malo haberet.
sed quod erat de malo venit ad ma-
lum vt addatur ei in ruinā. Filium
autem ei⁹ ideo interfeci. quia si eum
non interfecissem hac nocte ipse pa-
trem suū occideret. Audiens autem
hoc ille frater cecidit in faciez suam
ante pedes eius cognoscēs quia an-
gelus domini essꝫ. Qui statim reces-
sit ab eo. At ille cognouit quia iu-
sta sunt iudicia dei. Nemo ergo vi-
dens bonos affligi aduersitatibus
aut, malis ꝓsperitatibus gaudere
credat id temeritate aut iniuste fie-
ri. quia iudicia dei iusta q̄uis oc-
culta .ccx.

Erat quidam secularis habens
vnicam filiam paruulam. Ip̄e autē
conuerti cupiens cōmendauit eam
cuidaꝫ parenti suo ⁊ abijt ad mona-
steriuꝫ quod longe erat de ciuitate
miliaria trigintaduo. Et ingressus
perficiebat omne opus quod erat
monasterij ita vt abbas eius ampli-
us eum q̄ ceteros qui erant in mo-
nasterio diligeret eo ꝙ fidelis esset
⁊ obediens. Contigit autem post
aliqd̄ tempus vt recordaretur cha-
ritatis filie sue. ⁊ cepit contristari at
q̄ affligi intra se. et cuꝫ per multos
dies hoc faceret vidit eū abbas ei⁹
sic tribulatum ⁊ dixit ei. Quid ha-
bes frater ꝙ sic tristis ambulas dic
mihi ⁊ deus qui consolatur omnes
dat tibi auxiliū? Tunc ille procidēs
cum lachrymis ad pedes ei⁹ dixit.
Habeo vnum filiuꝫ in ciuitate quē
reliqui paruuluꝫ ⁊ recordatus affli-
gor propter euꝫ. et noluit indicare
ei ꝙ puella essꝫ. Abbas vero eius
ignorans causam ⁊ nolens eū amit-
tere quia necessarius erat monaste-
rio dicit ei. Si diligis eum vade et
adduc eum huc ⁊ sit tecum. et abiēs
adduxit eam. ⁊ dicebatur marina. ⁊
mutauit ei nomen ⁊ vocauit eā ma-
rinum. et dedit eaꝫ ad discendas lit-
teras intra monasterium ⁊ erat cū
ea. nullus q̄ de fratrib⁹ agnouit ꝙ
puella essꝫ. ⁊ vocabant eam omnes
marinum. Et duꝫ essꝫ annorū q̄ttu-
ordecim continuo cepit eam docē
pater suus viam domini ⁊ dicebat
ei. Vide filia vt nullus cognoscat
mysterium tuum vsq̄ in finem tuuꝫ
⁊ solicita sis ab insidijs diaboli ne
seducaris ab eo ⁊ istud sanctuꝫ mo-
nasterium videatur per nos solui ī
conspectu xp̄i et sanctoruꝫ angelorū
eius cum impijs ne eternaꝫ damna-
tionem accipiam⁹. et alia multa do-
cebat eam per singulos dies de re-
gno dei. Dum autez facta essꝫ anno-
rum decem defunctus est pater ei⁹.
Remansit vero hec sola in cella pa-
tris sui. ⁊ erat obediens omnib⁹ in
monasterio ita vt ab abbate suo et
ab omnibus diligeretur. Habebat
autem monasterium par boum et
carrum. quia vicinū habebat mare
vbi erat emporiū. ⁊ ibant monachi
⁊ afferebant q̄ necessaria erant mo-
nasterio. Vna vero die dicit abbas
eius. Frater marine quare ⁊ tu non
vadis cū fratribus ⁊ adiuuas eos?
Qui respondit. Jussisti pater? erat
autem in ip̄o emporio pandochiū
Cepit ergo frater marinus frequē-
ter pergere cum caro. ⁊ si fiebat tar-
dius ad reuertendum manebat in
ip̄o pandochio cum ceteris mona-
chis. Contigit autem per insidias
inimici vt pandox ille haberet filiā
virginem. ad quam ingressus miles

aliquis concubuit cum ea. ⁊ conce
pit puella de illo milite. Et dū cog
nitum fuisset a parentibus eius ce-
perunt affligere puellam dicentes.
Hic nobis de quo ꝓcepisti? Respō
dit eis ⁊ dixit. De illo monacho q̄
dicitur marinus qui hic frequent
cum carro mansit ipe oppressit ⁊ cō
cepi. Statim autem perrexerūt pa
rentes eius ad monasteriū ⁊ dicūt
abbati. Ecce domine abba quid fe
cit monachus tuus marinus. qūo
decepit filiam nostram. Dixit ei ab
bas. Sinite videamus si manifesta
sunt que dicitis. et veniente eo dicit
ei abbas eius. Frat marine tu hoc
scelus operatus es in filia eorum.
Stans autem diutius cogitauit in
tra se. et ingemiscēs dixit. Peccaui
pater penitentiam ago huic pecō.
ora pro me. Ad iracundiam autem
cōmotus abbas iussit eum contun
di ⁊ affligi. et ait. In veritate dico
quia tu qui hoc malum operat⁹ es
non manebis in hoc monasterio. et
iactauit eum foras. Ipa vero nūq̄
vlli confessa est mysterium suuz. sed
abiens iactauit se ante fores mona
sterij ⁊ iacebat sup terram in penitē
tia affligens se tanq̄ ipsa peccasset.
⁊ ab ingredientib⁹ fratribus postu
labat vt vel vna buccella panis ei
daretur. Hoc faciens per tres ānos
non recessit de monasterio. Pando
cis vero filia peperit filiuz masculū
⁊ ablactauit. ⁊ adduxit eū mater pu
elle. ⁊ dum iaceret ibi ante monaste
rium dicit ei. ecce frater. et reliquit
eum ibi ⁊ abijt. Sancta virgo susci
piens tanq̄ propriuz filium de ipa
buccella panis quaz exigebat ab in
troeuntibus in monasterium nutri
ebat filium alienum. Factum ē hoc
per alios duos annos. Postmodū
autem videtes fratres misericordia
ꝓpuncti ingressi ad abbatez rogare
ceperunt vt eum reciperet in mona
sterium dicentes. Abba indulge et
suscipe fratrem marinum. ecce q̄nq̄
anni sunt q̄ in penitentia ante ianu
am monasterij iacet ⁊ non recessit
hinc. suscipe eum in penitentiam sic
dominus noster iesus precepit. Vix
autem impositiuz ē eiz iussit eum in
gredi ⁊ vocauit euz ad se ⁊ ait. Pa
ter tuus fuit vir sanct⁹ quod tu no
sti ⁊ paruulum introduxit te in mo
nasterium hoc. nunc autem ingres
sus es cum filio tuo quez de adulte
rio habes vnde oportz te penitere
graue enim pecīn fecisti. et hoc tibi
iubeo vt omnes immundicias mo
nasterij tu solus quotidie facias et
aquam ad necessaria purgāda por
tes. ⁊ calciarium omnibus p̄ singu
los dies tu perficias omnib⁹ q̄z ser
uias. in hoc habebis meam gratiaz
Sancta vero libenti animo suscipi
ens omne opus q̄d ei iussum fuerat
perficiebat. Contigit autem eaz inē
paucos dies dormire ī domino. esti
tes vero fratres nunciauerūt abba
ti dicentes Frater marinus defūct⁹
est. Dicit eis abbas. Videte fratres
quale peccatum fuit vt nec meruit
penitentiam. sed tm̄ ite ⁊ lauate euz
⁊ sepelite longe a monasterio. et esti
tes dum lauant eum cognouerūt q̄
femina esset. et ceperūt omnes emit
tere voces ⁊ tundentes se clamabāt
quia talis conuersatio ⁊ patientia
sancta inuēta est in ea cuius myste
rium nullus agnouit ⁊ sic ab eis af
flicta est. et venientes cū lachrymis
dicūt abbati. Abba veni ⁊ vide fra
trem marinuz. Dicit eis q̄d est hoc

fratres dicunt ei iterū. Veni ⁊ vide mirabilia dei et vide qd de te agas Ille territ⁹ perrexit ⁊ venit ad corpus et leuans palliuz vnde cooper tum erat vidit q̄ mulier essz. et mox cecidit ⁊ caput suū percutiebat ī terram ⁊ vociferabatur dicens. Coniuro te per Jesum xp̄m dominum ne me condemnes ante conspectuz dei eo q̄ afflixerim te quia ignorās feci. tu domina non dixisti mysterium tuum ⁊ ego non cognoui in veritate sanctam conuersionem tuam Et iussit sanctuz corpus eius ī monasterium intra oratorium reponi. Eadez vero die puella illa arrepta a demonio venit ad monasterium ⁊ confitebatur crimen quod admiserat ⁊ de quo cōcepisset. Et in septima die repausationis eius in dño ibi intra oratoriuz liberata est a demonio. Audientes autez qui erant in ipso emporio ⁊ vicina monasteria mirabilia que facta fuerant accipientes cruces ⁊ cereos cum hymnis ⁊ canticis ⁊ psalmis benedicentes deum venerunt in eodez monasterio. ⁊ oratorium ingressi vbi corpus eius requiescebat benedixerūt deum. vbi vsqz modo christus oratiōibus sancte virginis multa facit mirabilia ad laudem nominis sui. Qui cum patre et spiritu sancto viuit ⁊ regnat deus per omnia secula seculorum.

Ex prima parte collationū ccxij.

Super gestum oculorum vestrorum vidistis obtutibus senem videlicet heronem ante paucos admodum dies illusione zabuli a summis ad ima iactuz. quē quinquaginta annis in hac eremo cōmoratuz singulari districtione rigorem continentie tenuisse meminimus. et solitudinis secreta vltra omnes hic commorantes miro feruore sectatuz. Hic igitur quo pacto qua ve ratione post tantos labores ab insidiatore delusus grauissimo corruens lapsu cunctos in hac eremo luctuoso dolore perculit. Nonne quia minus discretionis virtute possessa suis diffinitionib⁹ regi q̄ consilijs vel collationibus fratruz atqz institutis maioruz maluit obedire. Siquidez tanto rigore, immutabilem ieiunijs continentiam semper exercuit ⁊ solitudinis celleqz ita iugiter secreta sectat⁹ est vt ad participationem ineundi cum fraternitate conuiuij ne veneratio quidem diei paschalis aliquando potuerit obtinere in qua cum fratribus cunctis pro anniuersaria solennitate in ecclesia retentatis solus nō poterat aggregari ne quantulumcunqz perceptione leguminis parui a suo videretur proposito relaxasse. Qua p̄sumptione deceptus angeluz sathane velut angelum lucis cuz summa veneratione suscipiens eius qz preceptis prono obediēs famulatu semetip̄m in puteum cuius profunditatem oculorum non attingit intuitus precipitem dedit. de angeli spōsione non dubitans qui euz pro merito virtutum ac laborum suorum nequaquaz posse firmauerat vlli iā discrimini subiacere. Cuius rei fidē vt experimento sue sospitatis euidentissime comprobarz supradicto se puteo nocte intempesta illusuz iniecit magnum scilz virtutis sue meritum probaturus cum inde exiret illesus. De quo cum pene iam exanguis ingenti fratrum labore fuisset

extractus vitā die tertia finitur⁹ qđ his deterius est ita in deceptionis sue obstinatione ꝑmansit vt ei ne experimento quidez mortis sue potuerit persuaderi ꝙ fuisset demonum calliditate đlusus. quāobrē pro meritis tantorum laboruz ⁊ annorum numerositate qua in eremo tanto tꝑe perdurauit hac miseratione et humilitate sūma ab his qui ei⁹ ꝯpatiebantur exitio vix a p̄sbytero abbate pafnutio potuit obtineri vt n̄ inter biothānathos reputatus etiā memoria ⁊ oblatione pausantium iudicaretur indignus. .ccxiij.

Quid dicaz de illis duob⁹ frib⁹ qui cū vltra illam eremum thebaydos vbi quondam fuerat antoni⁹ vir sanctus habitarēt minus cauta discretione ꝑmoti. euntes per extensam solitudinis vastitatem nullam escam penitus sumere decreuerunt nisi quā per semetip̄m dominus p̄stitissz. Cunqꝫ errantes eos ꝑ deserta ⁊ deficientes iam fame a longe matzites conspexissent que gens pene cunctis nationibus feris īmanior atz crudelior ē. nō eī eos ad effusionem sanguinis vt nonnullas gētes desiderium prede sed sola ferocitas mentis instigauit. eis qꝫ ꝯtra naturā ferocitatis sue cum panib⁹ occurrissent. vnus ex eis subueniente discretiōe velut a domino sibi porrectos cum gaudio ⁊ gratiarum actione suscepit reputans escam sibi diuinit⁹ ministrari. nec sine deo factuz vt hi qui semper cruore hominum gauderent deficientibus iā et tabescentibus vite sb̄az largirentur. Alius vero recusans cibum velut ab homine sibi oblatum inedie defectione cōsumptus est. Quorū licz initia ex reprehensibili persuasione descenderunt. vnus tamen subueniēte discretione id qđ temere incauteqꝫ conceperat emendauit. alius autem in stulta presumptione ꝑdurās ac penitus discretiōe ignarus mortem quā dominus auferri voluit sibi preconsciuit. .ccxiiij.

Quid etiā de illo ꝯmemorem cuius nominis quia adhuc sup̄est nolum⁹ facere mentionē. qui dum longo tꝑe demonez suscepissz in angeli claritate reuelationib⁹ eius innumeris sepe deceptus credidit internū cium esse iusticie. Naz exceptis his etiam per omnes noctes in cella ei⁹ lumen absqꝫ vlli⁹ lucerne prebebat officio. Ad extremum iubetur a demone vt deo filiuz suū qui cū eo pariter in monasterio ꝯmanebat offerret. vt scilz hoc sacrificio abrahe patriarche meritis equaretur. Cuius intātū est ꝑsuasione seductus vt patricidium ope ꝑfecissz nisi eū vidēs puer cultrum extra ꝯsuetudiuē acuendo preparare ⁊ vincula quib⁹ euz velut oblaturus ad īmolandū constringeret disponebat inquirere p̄sagio sceleris futuri perterrit⁹ aufugisset. .ccxv.

Cū adhuc inq̄t serapion abbas essē paruulus ⁊ cum abbate theone ꝯmanerem hec mihi inimici impugnatione ingesta fuerat cōsuetudo vt postq̄ refecissez hora nona cū sene vnū paximatiū q̄tidie ī sinu meo latenter absconderē qđ sero ignorāter edebam. qđ furtum licet ꝯueniētia voluptatis ⁊ inoliti semel desiderij incontinentia sine cessatiōe ꝯmitterem. expleta tn̄ cōcupiscentia fraudulenta ad meip̄m reuertēs graui⁹ sup̄admissio furti crimīe cruciabar

q̄ super eius fuerā iocūdatus volu
ptate. Cū istud molestissimū opus
velut ab exactorib⁹ mihi pharaōis
indictū vi ce laterū singulis diebus
explē nō sine cordis mei dolore cō
pellerer. nec tñ eruere me possem ab
hac eorū seuissima tyrānide ⁊ clāde
stinū furtū seni māifestare ꝯfūderer.
Contigit dei nutu de hoc laqueo
me captiuitatis volentis eripere vt
q̄dā fr̄es cellā senis obtētu edificati
onis expeterent. Cunq̄ refectione
peracta collatio spūalis cepissz agi
tari. respondēs q̄ senex ꝓpositis eo-
rum qōnib⁹ de castrimargie vitio ⁊
occultarum cogitationum dñatiōe
dissereret. eorum q̄ naturā ⁊ atrocis
simam vim quā haberent donec ve
larentur exponeret. ego collationis
hui⁹ virtute compūct⁹ ⁊ ꝯscīa redar
guente ꝑterritus velut qui crederez
ob hoc ea ꝓlata fuisse q̄ dñs seni
secreta mei pectoris reuelasset. in oc
cultos p̄mum gemitus excitat⁹. de-
inde cordis mei compunctione cre
scente in aptos singult⁹ lachrymas
q̄ ꝓrūpens paximatiū qd̄ cōsuetu
dine vitiosa ꝑtraxeraz clāculū com
edendum de sinu furti mei conscio
ac susceptore ꝓduxi eum q̄ in medi
um proferens quēadmoduz quoti
die latenter ederem ꝓstratus in ter
ram cum venie postulatione confes
sus sum. ⁊ vbertim profusis lachry
mis vt absolutionem durissime ca
ptiuitatis a dño poscerent implora
ui. Tunc senex cōfide ait. o puer ab-
soluit te hac captiuitate etiaz me ta
cente confessio tua. Victorez nanq̄
aduersarium tuū hodie triūphasti.
validius eum tua confessione pro
sternens q̄ ip̄e fueras ab eo tua ta
citurnitate deiectus quez vtiq̄ neq̄
q̄ vel tua responsione vel alteri⁹ cō
futans in te hucusq̄ ꝑmiseras domi
nari ꝑm illam salomonis sñiam. q̄
non fit cōtradictio ab his qui faci
unt malū cito. idcirco repletuz ē cor
filiorū hominū in ip̄is vt faciāt ma
la. Et idcirco iam te post hanc pu
blicationem iste neq̄ssim⁹ spūs inq̄e
tare non poterit. nec in te latibuluz
sibi teterrim⁹ serpens deinceps vsur
pabit. de tenebris tua salutari cōfes
sione protractus ad lucē. Necdū se
nex hec verba ꝯpleuerat ⁊ ecce lam
pas accensa de meo sinu ꝓcedens
ita cellaz repleuit odore sulphureo
vt vehem̄tia fetoris vix ī ea nos re
sidere ꝑmitteret. Resumens q̄ āmo
nitionem senex. ecce inquit domin⁹
tibi veritatem sermonum meorum
visibiliter aꝓprobauit vt passionis
illius intentorem de corde tuo salu
bri confessione d̄pulsū oculis perui
deres. patefactum q̄ hostem neq̄q̄
locum in te vlterius habiturum aꝑ
ta eius expulsione cognosceres. Ita
q̄ ꝑm sententiam senis. ita est inq̄t
in me confessiōis huius virtute do
minatio demoniace illi⁹ tyrannidis
extincta atq̄ in perpetuuz consopi
ta vt nunq̄ mihi ne memoriam con
cupiscentie huius vlterius tentauit
inimicus ingerere. nec me post hec
aliquando pulsatum furtiui illi⁹ de
siderij instigatione ꝑsenseriz. ccxvi.
Cum ip̄e abbas moyses singula
ris ⁊ incomparabilis vir ob repre
hensionez vnius sermonis quē ꝯtra
abbatē machariū disputans paulo
durius protulissz quadā scz opinio
ne preuentus. tā diro confestim tra
ditus est demoni vt humanas ege-
stiones ori suo suppletus ab eo inge
reret. qd̄ flagelluz purgationis gra

tiose domin⁹ intulisse ne scz in eo vl' momentanei delicti macula residēt velocitate curationis eius atqz auctore remedij demonstrauit. Nā cōtinuo abbate machario ī orōne sūmisso. dicto citi⁹ ab eo nequaqz spiritus fugatus abcessit. .ccxvij.

Quidā ꝓbatissim⁹ seniorū cū trāsiret iuxta cellā cuiusdaz fr̄is q̄dam animi egritudine laborātis scz causis mentis grauamina suscitantib⁹. vtpote qui extruendis reparādisqz supfluis inquietus quotidianis destinationib⁹ desudaret ⁊ emin⁹ conspexissz eū graui malleo saxū durissimū conterē vidit ethyopē quēdam astantē illi ⁊ vna cū eodē ict⁹ mallei iunctis ⁊ insertis manib⁹ illudentē eū qz ad opis illi⁹ instantiā ignitis faucib⁹ instigantē diutissime substitit velut impssionē durissimi demonis vel fraudē tāte illusiōis āmirās Cū eniz nimia lassitudine fr̄ fatigatus requiescere finez qz opis voluit imponere instigatiōe spūs illi⁹ aīatus iterū resumere malleuz nec desinere ab intentione cepti opis vrgebatur ita vt hisdē eius incitamētis infatigabilis sustentat⁹ tāti laboris non sentiret iniuriā. Tandez igitur senex tā dira demonis ludificatiōe ꝑmotus ad cellaz fr̄is diuertit salutans qz eū. Quid inquit fr̄ est istud op⁹ qd agis? Laborauim⁹ ꝯtra istd durissimū saxū vix qz potuimus aliqn̄ illud ꝯterere. Ad hec senex. Bn̄ dixisti vix potuim⁹. nō em̄ sol⁹ eras cū istud cederes sed fuit tecuz alius quē non vidisti q̄ tibi in hoc opere non tam adiutor q̄ violentissimus impulsor instabat .ccxviij

Inter illos q̄ antropomorphitarum heresis detinebantur errore fuit antiquissime districtionis atqz in actuali disciplina per omnia consūmatus nomine serapion. cuius īperitia super predicti dogmatis opinione tātū preiudicabat cunctis veram tenentibus fidem quātum ipe vel vite merito vl' antiquitate tpis omnes fere mōachos anteibat. Cū qz hic sancti presbri pafnutij multis adhortationibus ad tramitez recte fidei non possz adduci eo q̄ nouella ei hec persuasio nec ab anterioribus aliquando comparata videret accidit vt quidaz diaconus summe scientie vir nomine fonus desiderio videndi fratres qui in cadez eremo commanebant. de capadocie partibus aduenirет. Quez beatus pafnutius sūma gratulatione suscipiens ad confirmationez fidei que fuerat alexandrini pontificis litteris comprehensa producens in medium coram cunctis fratribus sciscitatur illud quemadmoduz quod in genesi dicitur. faciamus hominem ad imaginem ⁊ similitudinem nostram. catholice totius orientis interpretaretur ecclesie. Cunqz ille non s̄m humilem littere sonum sed spiritualit̄ imaginem dei ac similitudinem tradi ab vniuersis ecclesiaruz principib⁹ explanaret. idqz copioso sermone ac plurimis scripturarū testimonijs approbaret. nec posse in illam īmensam ⁊ incomprehensibilē atqz inuisibilez maiestatē aliquid hmōi cadere qd humana ꝯpositione valeat ac similitudine circunscribi. q̄ppe cum incorporea ⁊ incomposita simplex qz natura sit queqz sicut oculis dep̄hendi ita ⁊ mente nō valeat estimari. Tandē seu ex multis ⁊ validissimis doctissimi viri assertionibus

motus ad fidē catholice traditiōis attract⁹ est. Cuz sup hoc ei⁹ assensu infinita vel abbatem pasnutiuz vel nos omnes letitia repleuissz q scilz virū tante antiq̄tatis virtutibus cō sūmatū imperitia sola ac simplicitate rusticitatis errātē neq̄q̄ vsqz ad finē deuiare dn̄s a tramite recte fidei ꝑmisissz. ⁊ ꝓ gratiarum actione surgentes p̄ces dn̄o pariter fūdere mus ita est in or̄one senex mente cō fusus eo q illam ātropomorfitaruz imaginē deitatis q̄ ꝓponere sibi in or̄one cōsueuerat aboleri de corde suo sentiret vt in amarissimos flet⁹ crebros qz singult⁹ repente prorumpens. in terram qz ꝓstratus cuz eiulatu validissimo ꝓclamaret. Heu me miserum. tulerunt a me deū meū ⁊ quē nūc teneā non habeo. vel quē adorē vel interpellem iam nescio

Ex scd̄a parte collationuz patrum

Volebat abbas iohes .ccxix. nō ad imitationis formulā sz tātūmodo ꝓ āmonitione ꝓferre. qz quidē veniens ad predictū senē habitu seculari cū ei quasdā frugū suarum primitias detulissz ferocissimo q̄ndam demonio arreptum ibidem repperit. Qui cum abbatis iohānis obtestatiōes ac precepta despiciēs testaretur se nūq̄ ad illius imperiū de corpore quod obsederat migraturum. huius aduentu perterritus cum reuerendissima nominis illius inclamatione discessit. cuius tā euidentem gratiam senex non mediocriter ammiratus eoqz amplius obstupescens q hunc in habitu cerneret seculari. cepit ab eo vite ac professionis eius ordinem diligenter inquirere. Cunqz ille secularem se atz vxorio vinculo obligatum esse dixisset beatus iohannes excellentiam virtutis eius et gratie mente pertractans quenam illi esset cōuersatio attentius explorabat. Ille se rusticum ⁊ quotidiano manuum opere victum querere. nec vllius boni se esse conscium testabatur nisi q nunq̄ ante ad ruris opera mane exercēda procederet. neqz vespere domum reuerteretur. nisi in ecclesia ꝓ quotidiane vite commeatu largitori suo deo gratias retulisset. neqz se vnquam de fructibus aliquid vsurpasse nisi prius deo primitias eorū ac decimas obtulisset. et nunquam se boues suos per aliene messis trāsduxisse confiniū nisi prius ora clausisset ne vel parum damni per incuriam eius proximus sustineret. Et cuz hec quoqz abbati iohanni necdū ad ꝯpationē tante gr̄e q̄ eū sibi p̄latū eē cernebat idonea viderent̄ atz ab eo quidnā eēt illud qd̄ tante gratie meritis ꝯferri possit sciscitās scrutaretur. ille reuerentia tam solicite inquisitionis astrictus vxorem se parentum vi imperioqz compulsum cum profiteri monachum vellet ante vndecim annos accepisse confessus est quam nemine etiam nunc conscio sororis loco a se virginem custodiri testabatur. quod factum cuz audisset senex tanta est ammiratione permotus vt coram ip̄o publice proclamaret nō immerito demonem qui se desperarat illi⁹ non tolerasse presentiaz cuius ip̄e virtutem non solum in iuuentutis ardore sed ne nunc quidem sine discrimine castitatis auderet appetere.

.ccxx.

Quedam religiosa ac mire patientie femina cum alexandrie ꝯmo

rare. essq; non obscuris maioribus orta atq; in domo que sibi fuerat a parentibus derelicta religiose dño deseruiret. veniens ad beate memorie epm athanasiū pcabatur vt sibi aliquam alendaz viduā daret q̄ ecclesiticis sumptibus pascebatur. Et vt petitionem ipi verbis exprimam da mihi inquit aliquā de sororibus quam repausez. Sacerdos ergo cū laudassz propositum femine q̄ eam ad op misericordie vidissz esse pmptissimam iussit ex omnib eligi viduam q̄ t bonestate morum t gravitate ac disciplina omnib pferretur ne forte desiderium largitatis pcipientis vitio vinceretur. t q̄ mercedē quereret in egena damnū fidei prauis eius moribus offensa pateretur. Cui cū domum abducte omnib deseruiret obsequijs virtutē modestie ei ac leuitatis experta. videns q̄ se ab ipa momentis singulis grarum actione p humanitatis officio honorari post dies paucos ad memoratū reuertitur sacerdotem. rogaueram inquiens vt mihi dari preciperes quā ego reficerē t cui morigeris famularer obsequijs. Cunq; ille nec dū positum ac desiderium femine intelligens estimassz petitionem ei dissimulatione positi neglectā causas q̄ more illi non absq; animi sui pmotione perquirens ptin agnouissz ei honestiorem ceteris viduam deputatam occulte precepit vt ea illi q̄ cunctis essz nequior traderetur que scz iracūdia vel rixis vel violentia seu verbositate atq; etiam vanitate cūctas quibus hec vitia dñarē tur excederet. quā cū multo facilius inuentā sibiq; traditam domi habere cepissz atz eadē ei diligentia quapori illi vidue vel etiā diligenti ministraret hoc solū ab ea p tātis obsequijs recepit gratie vt idignis iugiter afficeretur iniurijs. puitijs q̄z ab ea exprobrationib q̄ cōtinuis vexaretur. obijciente ei t maledicis obtrectationibus increpante eo q̄ se non ad refrigeriū sed potius ad cruciatū t contumeliam ab eo poposcissz. magis q̄ se de requie ad laborem q̄ de labore transtulisset ad requiem. Cuz ergo assiduitas iurgiorum eousq; prorumperet vt ne ab iniectione quoq; manuum procax mulier tentaret illa autem humiliorīs obsequij geminaret officia. non furentem vincere renitendo sed se ipam subijciendo discebat vt multimodis indignitatibus lacessita obiurgantis insaniam humilitatis mānsuetudine deliniret. quibus ad plenum exercitijs confirmata perfectā q̄ virtutem desiderate patientie cōsecuta ad memoratū sacerdotē tam pro electionis illius iudicio q̄ etiaz pro bñficio exercitationis sue grās relatura perrexit. eo q̄ fm desideriū tandem magistraz ei patiētie dignissimam prouidisset cuius iniurijs iugibus et quodaz palestre oleo quotidie roborata ad summam animi patientiam peruenire tandem inq̄ens dedisti mihi quā repausem. Nā illa prior suis me potius honorabat ac refrigerabat obsequijs.

Nunc aliud abbatis .cerxi. pafnutij pandamus exemplum qui illius insignis atq; pdicabilis vbiq; sichiotice eremi in qua nunc presbyter est secretis tanto studio semper insedit vt ei ceteri anachorite bubali cognomen indiderunt eo q̄ ingenito vt ita dixerim.

xerim desiderio solitudinis sp̄ habi
tatione gauderet. Itaq; cū tante in
pueritia sua esse virtutis ⁊ gratie. vt
etiā p̄clari ac sūmi id tp̄is viri gra
uitatē ei⁹ ⁊ īmobilē ꝯstantiā mirarē
tur. eūq; licz minor essz etate ꝓ vir
tutū tñ merito senioriḃ⁹ exequarēt
suoq; ordini ducerent inserenduz li
uor ille qui aduersuz iacob patriar
chā fraternos q̄ndam aīos instiga
uit quēdā de numero fratrū edacis
zeli igne succendit. q̄ neuo quodam
ac macula pulcritudinē ei⁹ cupiens
deformare. hoc gen⁹ malignitatis
excogitat vt pro oportunitate tp̄is
caperet q̄ pafnutius ad ecc̄iam die
dñico processurus abessz a cella in
quā furtim irruēs codicem suū īter
ei⁹ plectas q̄s de palmarū folijs so
lebat texere latenter abscondit ac d̄
ꝯtinuata factione securus ip̄e q̄z ve
lut pure ac simplicis ꝯscīe ad ecc̄iaz
venit. Cunq; celebrata ex more oīs
fuissz solennitas. querelā, sc̄o Isido
ro q̄ ante eūdē pafnutiū eiusdē ere
mi p̄sb̄r fuit corā cūctis fr̄ibus detu
lit asserens sibi codicez de cella fur
to fuisse sublatuz. Cunq; ei⁹ q̄rimo
nia ita cunctoꝝ fr̄m p̄cipue q; p̄sb̄ri
aīos ꝯmouissz vt quid p̄mū suspica
rentur. q̄d ve decerneret nō haberēt
sūma cunctis āmiratione ꝑculsis d̄
tam inauditi illic facinoris nouita
te ille qui te detulerat accusator vr
gebat. vt retentis in ecc̄ia omnibus
missi electi q̄nq; cūctoꝝ singillatim
fratrū cellas scrutarentur. Qd̄ cum
trib⁹ senioribus a p̄sb̄ro fuissz iniun
ctuz vniuersorū cubilia reuoluētes
ad extremū in pafnutij cellulam ab
sconditū codicem inter plectas pal
marū quas illi siras vocāt sicut eū
insidiator occultauerat repperere

quē cum inquisitores confestim ad
ecc̄iam delatū corā om̄ib⁹ ꝓtulissēt
pafnuti⁹ licz de ꝯscientie sue sinceri
tate securus esset. tñ velut que furti
crimen agnosceret satisfactiōi se to
tū tradidit. locū q; p̄ñie simpliciter
postulauit. hoc verecundie sue mo
destie q; ꝓspiciens ne si maculā fur
ti verbis conaretur abluere insup̄
etiā mendacij notaretur. nemine scz
aliud q̄ id qd̄ inuentum fuerat sus
picante. Cunq; de ecc̄ia non tā mē
te deiectus q̄ iudicio fidens ꝓtin⁹
abcessit profusis in oratione iugit̄
lachrymis triplicatis q; iciunijs. sū
ma se etiam in conspectu hominum
mentis humilitate ꝓstrauit. Sz cū
duab⁹ ferme ebdomadib⁹ ita se oī
contritione carnis ⁊ sp̄ūs subiecis
set. vt die sabbati vel dñico non ad
percipiendā cōionē sacram. sed ad
ꝓsternendū se in limen ecc̄ie atz ad
veniam suppliciter postulandaz ma
tutinus occurreret. nequaq̄ passus
est eū occultorum omniū testis ⁊ ꝯg
nitor vel a se amplius cōteri vel ab
alijs infamari. Naz qd̄ ille inuētor
sceleris rei sue fur improb⁹ laudis
aliene callidus infamator. nullo q;
homine teste cōmiserat per diabo
lum qui ipsius criminis fuerat intē
tor publicauit. Arreptus nanq; di
rissimo demone cunctas factionis
occulte patefecit insidias crimina
tionum q; ⁊ fraudium idem fuit ꝓ
ditor qui cōmentor. Ita autem sp̄ū
illo īmūdo grauiter vexatus est vt
ne or̄onib⁹ q̄dē sāctoꝝ illic ꝯsistētiū
qui diuinorum carismatuz merito
demonibus īperabāt potuerit emū
dari gr̄a. sz ne i p̄i⁹ Isidori p̄sb̄ri sin
gularis crudelissimū ab eo excluse
rit vexatorem cui tāta erat virtus

dñi largitate collata vt ne vsq; ad limina quidem eius q̄sq̄ arreptiti⁹ qui tardi⁹ sanaretur al qñ ꝑductus sit xp̄o hanc adolescenti pafnucio gloriā reseruante vt ill.⁹ tm̄ oratio-nib⁹ cui insidiatus fuerat purgaret̄ et cui⁹ laudi aliq̄d inuid⁹ inimicus decerpere se posse crediderat ei⁹ no men proclamans ⁊ delicti sui veniā ⁊ finē supplicij pñtis acciperet. Hec ergo ille in adolescentia sua future indolis iam tūc indicia prefigurās lineas quasdā ꝑfectionis illi⁹ q̄ erat maturitate augēda adhuc ī annis puerilib⁹ designauit. Si igitur ad culmen virtutis ei⁹ volum⁹ ꝑuenire talia nobis exordiorū fundamina iacienda sunt .ccxxij.

In ingenti atrio subdiuali q̄dā monachorū multitudine ꝑ duode nariū numerū distinctis ordinibus me ꝯsidente. cum quidā fr̄ susceptū ferculū paulo tardius intulisset. sub occasiōe isti⁹ tarditatis abbas pau lus qui medius ministrantiū fratr̄ solicite discurrebat exserta manu palma eū sub omniū ꝑcussit intuitu ita vt sonitus etiam aduersariorū vel longi⁹ consistentiū aurib⁹ resul taret. Hoc aūt ab eo idcirco factū est vt cunctis qui aderant iuuenis patiētiā patefaceret. ⁊ omnes q̄ īter fuissēt tali spectaculo modestie eru direntur exemplo. q̄ maturo autē id senior fecit consilio res probauit Nā memorabilis patiētie iuuenis tanta id animi lenitate suscepit. vt non modo nullus ex ore ei⁹ sermo prolapsus. vel tenuissimū murmur tacita labiorum agitatione signatū sed ne ipsa quidē oris modestia atq; tranquillitas vel color saltem q̄ntu lumcunq; sit mutatus. Quod factū non solū nobis qui nuper de sirie monasterio venientes patientie hu ius virtutem tam euidentibus pre ceperamus exemplis. sed etiam illis ibidem qui expertes non erant tali um studiorum ita mirum fuit. vt eē sūmis viris p̄cipue ꝑ hoc factū con ferret̄ īstructio. q̄ scz pcīaz ei⁹ corre ptio pr̄na nō mouēat ne spectaculū q̄dē tāte multitudinis vllo vultum ip̄i⁹ tinxisset roboris indicio ccxxiij

Ad senē quēdā appollo noīe cum german⁹ su⁹ intempesta nocte ve nisset. implorans vt de monasterio suo paulisper egressus ad euellēdū bouē quē sceno palustrie nimis in herere flebiliter querebatur ei esset auxiliū. quia solus nequaq̄ possit eum eruere. abbas appollo ꝑtinacit̄ obsecranti cur ait iuniorē fratrē no strū quē preteriens ꝓpriorem q̄ me habueras non rogasti? Cūq; eū ille mortē olim sepulti fratris oblitū ⁊ ex nimia continentie ⁊ solitudinis iugitate velut impotē mentis exi stimans respondisset. quēadmodū poteram de sepulcro eū qui q̄ndecī obijt ante annos inuocare. abbas appollo ergo ignoras ait me quoq; ante annos viginti huic mundo fu isse defunctum. nulla q; iam posse d̄ huius celle sepulcro q̄ ad presentis vite pertinent statum tibi conferre solatia quem intentū xp̄us ab inten tione mortificatōis arrepte vel mo dicum ad extrahendum bouē tuū non patitur relaxari. vt me breuissi mi quidem momenti inducias pro patris indulserit sepultura q̄ multo vtiq; celerius honesti⁹ religiosius fuerat exhibenda

Ex institutis sanctorum patrum .ccxxiiij.

Beatus Iohannes ab adolescē
tia sua vsq; ad pfectā virilez q;
etatē seniori suo deseruiēs donec ī
huius vite puersatione durauit tan
ta hūilitate inhesit ei⁹ obsequijs vt
ipi q;z seni stupozē sūmū ei⁹ obuiaz
incuteret. cui⁹ hanc virtutē vtrū de
vera fide ac pfunda cozdis intenti
one descenderet an fictitiaz q̄dāmō
coactitia pberetur volēs manifesti
us explozare q̄ plura ei eē supflua
min⁹ q̄ necessaria vel impossibilia
frequētius inūgebat ex quib⁹ aliq̄
ponā p que manifestari possit scire
volētib⁹ vel mētis ei⁹ vl subiectōis
integritas. Sūpsit nāq; de lignario
suo virgultū senex qd olim excisum
vsib⁹ foci fuerat preparatū dūq; co
ctionis retardat occasio. non mō
aridum sed prope putridū iacebat
tpis vetustate. Cunq; hoc fixisz co
raz ipo ī terrā. precepit aduecta aq̄
bis rigari quotidie. vt scilz diurnis
hum ozib⁹ radicatuz atz in antiqm
arbozē reuiuiscens. diffusis ramis
amenitatē oculis atq; vmbraculuz
in estu feruenti subter residentibus
exhiberet. qd preceptum veneratōe
solita sine vlla impossibilitatis cōsi
deratione suscipiens adolescens ita
quotidianis dieb⁹ expleuit vt aqm
p duo fere miliaria indefinenter as
portās nullatenus lignuz rigare ces
saret atz per totum anni spaciū non
infirmitas cozporis non festiuitas.
solennitas. non occupatio necessita
tis vllius que illum etiam honeste
excusaret ab executione mandati.
Non deniq; hyemis asperitas iter
cidens ab obseruantia precepti hu
ius potuit impedire. Cūq; hanc se
dulitatem eius tacitus senex latenē
diebus singulis explozaret. videret
q; eum simplici cozdis affectu man
datū suū velut diuinitus emissū sine
vlla perturbatiōe vultus vel rōnis
discussione seruare. sinceram humili
tatis eius oebedientiaz pprobans
pariter etiaz miserās tā longū labo
rē quē p totū anni spaciū studio de
uotionis impenderat ad aridū vir
gultū accedens. O inquit iohānes
misit ne radices hec arboz an non?
Cunq; ille se nescire dixisz. senex ve
lut īqrēs rei veritatēz tq̄ tētās vtr
suis radicib⁹ iā vteretur. euulsit co
rā ipo leui pmotione virgultum sic
q; proijciens illud precepit vt dein
ceps rogare desineret. Aliquib⁹ edi
ficari cupientibus beati iohannis
obedientie exemplo vacans senior.
Curre inquit iohannes saxu m illd
aduolue q̄tocius. qui confestim sa
xum illud īmane qd multe hominū
turbe mouere non possent applicā
nunc ceruice nūc toto pectoze. toto
nisu atz conatu peruoluere contēde
bat vt sudoze omniū membrozū su
ozum non soluz infunderet vestimē
tum. sed etiā ipm saxum suis ceruici
bus humectaret. In hoc quoq; pa
rum metiēs impossibilitatez pcepti
vel facti pro reuerentia senis z ob
sequij simplicitate sincera qua crede
bat senem tota fide nihil posse ī cas
sum ac sine rōne precipere.

Abbas pafnuti⁹ abrenū .cexxv.
ciare desiderās huic mūdo taz diu
p foribus monasterij excubās pdu
rauit. donec īmobili perseuerantia
sua ptra consuetudinem cenobioz
cum filio paruo q octo circiter erat
annoz vt susciperetur eliceret. Cun
q; tandem recepti fuissent confestiz
non solum diuersis prepositis tra
diti. verum etiam celle habitatione

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

seiuncti sunt. ne scz iugi visiōe puuli reminisceret pater ex omni sua quā abrenūtiās abiecerat facultate atz affectione carnali sibi saltem filiuz supesset quēadmodū diuitē se iā nō esse sciebat. ita etiā patrē se esse nesciret. qd vt pleni⁹ ꝓbaretur vtruz videlz pl⁹ faceret affectione sanguinis ac suorum visceruz charitate an obīa ⁊ mortificatione xp̄i quā renūciās q̄sqz ꝓ ei⁹ debz amore p̄ferre d̄ īdustria negligebatur paruul⁹ pannis poti⁹ q̄z vestimentis indut⁹. sordibus q̄z ita obsit⁹ ac fedat⁹ vt offēdere potius q̄ delectare paternos oculos possz quotiens ab eo fuissz aspectus. sed ⁊ colaphis atz alapis exposit⁹ diuersorū. quas plerūqz sb obtutib⁹ suis innocenti paruulo ec̄ gratis cernebat infligi. ita vt nunq̄ genas ei⁹ nisi lachrymarū sordentibus vestigijs videret infectas. Cūqz taliter infans ꝑ dies singulos sb oculis ei⁹ ageretur ꝓ amore nihilominus xp̄i ⁊ obīe virtute rigida sēp atz īmobilia p̄ris viscera ꝑmāserūt Nō em̄ reputabat iā suū filiū quem secum pariter obtulerat xp̄o. nec curabat de p̄ntibus ei⁹ iniurijs. sed potius exultabat ꝙ eas nequaq̄ infructuose tolerare cernebat. parū cogitans de lachrymis ei⁹. sed de ꝓpria humilitate ⁊ ꝑfectione solicit⁹. quā districtionē mētis illi⁹ atz īmobilē rigorem peruidens cenobij senior ad ꝯprobandaz pleni⁹ animi ei⁹ ꝯstantiā ꝯprobare quadā die vidisset infantē simulans se aduersus euz ꝯmotū. p̄cepit patri vt tollens euz iactaret in flumen. Tūc ille velut a dn̄o sibi hoc essz imperatum ꝯfestiz celeri cursu rapiens filium vlnis ꝓprijs vsqz ad horā fluminis iactur⁹ aduexit. Qd pro facto feruore fidei ⁊ obedientie ei⁹ fuissz opere ꝯsūmatū nisi ꝓcurati fuissent de industria fratres qui solicite ripam fluminis obsiderent. ꝓiectū qz iam ⁊ quodāmō de fluminis alueo paruuluz rapuissent ⁊ ꝯsūmationē precepti obsequio patris ac deuotōe ꝯpletā ab effectu opis atz ip̄o fine reuocassēt Hui⁹ fides atz deuotio in tātū deo fuit accepta. vt diuino statim testimonio ꝯprobata sit Reuelatū nāqz est ꝯtinuo seniori. hac eū obīa abrahe p̄riarche op⁹ implesse Cūqz breui tp̄e transacto. idem abbas cenobij de hui⁹ mūdi ꝯmoratiōe migraret ad xp̄m. hūc preponens cunctis fratrib⁹ successorem sui atqz abbatē monasterio dereliq̄t. ccxxvi.

Non tacebim⁹ ꝯgnitū nobis fratrem s̄m huius seculi ordinez sūme familie. nā p̄re ꝯmunite ⁊ ditissimo oriundus fuit. studijs quoqz lr̄alib⁹ non mediocriter institutus. qui relictis parentib⁹ cum ad monasteriū peruolasset. ad comprobandaz mētis eius humilitatem vel fidei eius ardorem. confestim ei a seniore preceptum est vt decem sportas quas necesse non erat venditari ceruicibus suis onerans distrahendas ꝑ plateas circunferret adiecta conditione qua diutius in hoc officio retineretur. vt si forte vn⁹ eas coemere pariter voluisset non cederet. sed singulatim eas querentibus venundaret. Quod ille tota deuotiōe cōpleuit. ⁊ omni confusionis verecundia pro nomine ⁊ desiderio christi calcata sportas humeris suis imponens precio statuto distraxit ac pecuniam ad monasterium reportauit neq̄q̄ perterritus tam vilis et

insueti officij nouitate .nec ꝯsiderās indignitatē rei nataliū q̄ splēdorez ac venditiōis iniuriā dū illā xp̄i humilitatē q̄ est vera nobilitas ꝑ obīe gr̄am desiderat obtinere .ccxxvij.

Uidim⁹ abbatē pinusiū q̄ cum in manis cenobij p̄sbyter qd̄ est in egipto non longe a panefisi ciuitate et cum pro ip̄a reuerentia vel vite sue vel etatis sue sacerdotij cunctis venerabilis atq̄ venerandus existeret videns se ꝑ hocip̄o humilitatē illā quā s̄m sue mentis ardorē concupierat exercere non posse nec habere quo virtutem desiderate subiectōis extenderet clam fugiēs de cenobio secessit sol⁹ ī thebaidos vltīas partes. Ibi q̄ deposito habitu monachorum assumpta seculari veste cenobiū tabēnensiotarū expetit .qd̄ sciebat cunctis esse districtius. et in quo se vel ꝑ longitudine regionis credidit ignorandū vel pro magnitudine monasterij ac multitudine fratruz facile se posse celari vbi diutissime pro foribus perseuerans cūctorum fratruz genibus ꝓuolutus vt susciperetur sūmis precib⁹ ābiuit Cunq̄ multo despectu tandem fuisset admissus. q̄ scz decrepitus senex et qui omnē suaz in seculo ꝑuixisset etatem cenobiū ingredi tunc postulat quo tp̄e iam deseruire suis voluptatibus non preualeret. ac ne hoc ip̄m quidam causa religionis expetere euz asserebant. sed famis ⁊ inopie necessitate constrictū vt seni nulli q̄ opi apto orti cura diligētia q̄ mandatur q̄ sub alio fratre iuniore qui eū sibi creditum retinebat exercens. ita eidem subdebatur tanta q̄ obedientia desiderataz humilitatis excolebat virtutem vt nō solum ea que ad orti diligētiā pertinebāt verū etiā vniuersa officia q̄ erāt cūctis aspa ⁊ indigna atq̄ ab omnib⁹ ducebant horrori tota q̄tidie sedulitate compleret .q̄plura vero etiā nocte ꝯsurgens ita furtim vel nullo teste vel ꝯscio occulētibus tenebris efficiebat. vt penit⁹ auctorē opis nemo deprehenderet. Cunq̄ ibi triennio delitescens ꝑ vniuersā egiptum dispsis vbi q̄ fratribus quereret a quodā tandem visus qui de egipti partib⁹ ꝯmearat. vix potuit pre humilitate habitus sui a vilitate officij quod gerebat agnosci. Nam sarculo dorsuz incuruans laxabat oleribus terram. Deinde stercus humeris suis aduectans eorum radicib⁹ ingerebat. Cunq̄ hec intuens frater super agnitione eius diutissima fuit hesitatione detentus .propius tandem accedens non solum vultū verumetiam sonū vocis diligenter explorans ad pedes eius cominus procidit. p̄mo quidē sup̄ hoc stuporē sūmū videntibus cūctis incussit cur videlz id facēt ei q̄ apud ip̄os habebatur extremus et velut nouitius ac de seculo nuper egressus. Post vero miraculo sunt maiore ꝑcussi cum eius nomen quod apud ipsos quoq̄ magna fuerat opinione compertum protinus prodidissz a quo vniuersi fratres p̄oris ignorantie veniam postulantes q̄ eū videlicz tāto tempore inter iuniores ac paruulos deputassent .inuitum ac flentem q̄ ex inuidia diaboli digna sibi fuissz conuersatione atz humilitate fraudatus quaz diutissime inquisitam tandem se aliquando inuenisse gaudebat. nec meruisset vitam suā in illa quā arripuerat sub-

iectione finire ad ꝓpriū cenobiū re
duxerūt custodientes cum sūma di
l gentia. ne ab eis tunc q̄q; similiter
q̄q; dilapsus aufugeret. Ubi cū fuis
set modico tpe demorat⁹ eodē rur
sus humilitatis desiderio atq; ardo
re succensus captans nocturna silē
tia ita diffugit vt iam non vicinam
ꝓuinciā sz incognitas ⁊ alienas lō
ge lateq; diuisas regiōes expeteret.
Nā conscendens nauim ī palestine
partes cōmeare curauit credens se
tuti⁹ latitaturū. si ad illa semetip̄m
asportassz loca in quib⁹ nec nomen
q̄dē suū fuissz auditū. quo cū venissz
nr̄m monasteriū ꝓtin⁹ expetiuit qd̄
non longe fuit a speleo in q̄ dn̄s ex
virgine nasci dignat⁹ est. in q̄ ꝑmo
dico tpe delitescens s̄m dn̄i sn̄iaz tā
q̄ ciuitas supra montem posita diu
tius abscondi non potuit. Nā con
tinue quidam fratruz q̄ ad loca sc̄a
de egipti partibus orationis causa
ꝯuenerant agnitum cū sūma vi p̄ssū
p̄cū ad suū cenobiū reuocabāt.

Vidim⁹ senē machetē .ccxxviij.
noīe a turbis fratr̄ eminus ꝯmorā
tem hanc gr̄am diuturnis a dn̄o p̄
cib⁹ impetrasse vt q̄tq̄t diebus et
noctib⁹ agitaretur collatio spirita
lis nūq̄ somni torpore penit⁹ laxa
retur. Si quis vero detractōis ver
bū seu ociosū tentaret inferre in sō
nū protin⁹ incidebat. ac ne vsq; ad
auriū quidē ei⁹ pollutionē vir⁹ ob
loquij poterat ꝑuenire .ccxxix.

Hic idem machetes abbas ocio
sarū fabularū diabolū esse fautorez
spiritalium collationum impugna
torē sp̄ existere his declarauit indi
cijs. Nā cum fratribus quibusdam
de rebus necessarijs ac spiritalibus
di putaret eos q; vidēt letheo q̄dā
sopore demergi nec posse ab oculis
suis pondus somni depellere. ocio
sam repēte fabulam introduxit. Ad
cuius oblectationez cum eos cuigi
lasse confestim atz erectas aures su
as habere vidissz ingemiscens ait.
Nunc vsq; de rebus celestibus lo
quebamur ⁊ omnium nostrum o
culi letali dormitatione deprime
bantur. ac cum ociosa fabula intro
missa est om̄es expergefacti torpo
rem somni dominantis excussimus
vel ex hoc ergo perpendite quisnaz
collationis illius spiritualis fuerit
impugnator aut quis hui⁹ infructu
ose fabule auctor atq; carnalis insi
nuator existat. ille etenim esse mani
festissime deprehēdit qui malis ag
gaudens vel istam fouere vel illam
impugnare non desijt. .ccxxx.

Nec minus hoc quoq; opus fra
tris cuiusdā erga puritatem sui cor
dis intenti. ⁊ erga contemplationez
diuinaz valde soliciti cōmemorare
valde necessarium reor. Qui cuz ei
post annos q̄ndecim patris ac ma
tris amicorū q; multorū de prouin
tia ponti cōplures epistole delate
fuissent. accipiens grandem fascicu
lum lr̄arū diu q; apud semetipsum
voluens. q̄ntarum inquit cogitatio
nū causa erit mihi harū lectio que
me vel ad inane gaudiū vel īfructu
osam tristitiam impelleret. quot di
ebus horum recordatione qui con
scripserunt intentionē pectoris mei
a ꝓposita contēplatione reuocabūt
Post q̄ntum temporis dirigenda ē
hec mentis concepta ꝯfusio q̄ntoq;
labore rursus ille tranquillitatis re
parandus est status. si semel littera
rum animus permotus affectu eor̄
q; recensendo sermones ac vultus

quos tāto tpe dereliquit.iterū eos
reuisere ipis qz cohabitare aīo⁊ mē
te cepit interesse.q̄s ꝓfecto corpalit̄
deseruisse nihil ꝓderit si corde inci
piat intueri eos.ac memoriā quā se-
culo huic renūcians q̄sqz velut mor
tu⁹ abdicauit reuiuiscens eādez rur
sus admiserit. Hec voluens ī suo pe
ctore nō solū nullā resoluere epl'am
definiuit.sed ne ip̄m quidē fasciculū
resignare.ne scz eoꝝ q̄ scripserūt vel
noīa recē sendo vel vult⁹ recordādo
a spūs sui intentiōe cessaret.itaqz vt
eū ꝯstrictū suscepat igni tradidit cō
cremandū.ite inq̄ens cogitationes
p̄rie pariter ꝯcremamini nec me vl
laten⁹ ad illa q̄ fugi reuocare tētet.

Fic⁹ de martote libie .ccxxi
partib⁹ velut rē añ in loco illo non
visā cū quidā abbati iohi economo
in eremo sichi detulissz q̄ dispensati
onē ip̄i⁹ ecc̄ie tpibus beati pafnutij
ab eodē sibi creditā gubernabat .h̄
ꝯfestim eas ad senē quēdā q̄ in inte
riorib⁹ deserti mala valitudīe labo
rabat ꝑ duos adolescentulos misit.
Siq̄dē decē⁊ octo milib⁹ longe ab
ecc̄ia ꝯmanebat. q̄ pomis acceptis
cū ad p̄dicti senis tenderēt cellā qd̄
ibi ꝑfacile solz etiā seniorib⁹ deserti
vastitate euenire infusa repente dē
sissima nebula tramitē recti itineris
perdiderūt. Cūqz tota die ac nocte
discurrētes ꝑ auiā eremi vastitatez
neq̄q̄ potuissent egrotātis cellā re-
perire tā itineris lassitudīe q̄ īedia
sitiqz ꝯfecti.fixis genib⁹ ī or̄onis of
ficio spūm dño tradiderūt.qui post
hec vestigiorū suoꝝ indicijs diutissi
me ꝑq̄siti q̄ in locis illis arenosis tā
q̄ niuibus imp̄ssa signant̄.donec ea
vel leui ventoꝝ flatu tenuis arena
discurrens rursus opiat .īuentiqz sc̄
fic⁹ intactas vt acceperāt reseruasse
eligentes scz aīam magis q̄ fidē de
positi ꝑdē vitā qz poti⁹ amittē tpa
lē q̄ senioris violare mādatum

Fertur sn̄ia sancti basilij .ccxxxij
cesariēs ep̄i ad quēdā ꝓlata sincleti
um ocij torpentē tepore.q̄ cum se re
nūciasse diceret huic mūdo q̄daz de
ꝓprijs facultatib⁹ sibimet reseruauit
nolens exercitio suarū manuū sustē
tari ⁊ hūilitatē veraz nuditatē qz et
opis ꝯtritionē monasterij subiectio
ne ꝯq̄rere. Et senatorē inquit sincle
ti perdidisti.⁊ monachū non fecisti

Nouim⁹ fr̄em cui⁹ etiā ccxxxiij
nomen si ampli⁹ aliq̄d ex hoc īstru
ctionis accederet ꝓderem⁹.q̄ cū in
cenobio moraretur eū qz nc̄itas co
artaret vt statutū opis pēsū q̄tidie
economo traderet ne ī maiorē opis
modū alicui⁹ ꝓpensi⁹ laborantis ten
deretur vel ꝯfunderetur exēplo.cuz
in cenobio quēpiā fr̄m vidissz īgres
sum qui ardore fidei vellz aliq̄d am
pli⁹ opis ꝯsignare si clādestinis, euz
ꝑsuasionib⁹ reuocare ab hmōi intē
tiōe minime potuissz ꝯsilijs preuijs
ac susurrationib⁹ ad trāsmigrāduz
exinde ꝑsuadebat.⁊ q̄ eum facili⁹ as
portaret se q̄z iā olim multis ex cau
sis offensū ꝯfingebat a cella discedē
si solatiū itineris vel comitis reppe
rissz. Cūqz eū ad consensū occultis
obtestationib⁹ ad exeūduz claustra
monasterij pellexissz cōdicens ⁊ ho
rā q̄ de monasterio debēt exire vel
locū quo se p̄ueniēs expectaret. ip̄e
vero ilico subsecutur⁹ ibidē subsiste
bat. Illo q̄z iā ꝓ discessus sui verecū
dia non audente ad monasteriuz d̄
quo aufugerat vlteri⁹ aggregari in
felix fuge eius auctor in cenobio re
sidebat. .ccxxxiiij.

Ex climacho

Abbas paul⁹ ꝓbatissim⁹ patruz cū in eremo vastiori ꝯsistēs q̄ pharphirion nūcupatur palmarū fructib⁹ ⁊ orto modico secur⁹ habēt sufficiētē alimonie sue vict⁹q; sb̄am nec possz aliq̄d aliud vñ sustētaret̄ operis exercē. eo q̄ ab opidis vel habitabili terra septez māsionib⁹ vel eo āpli⁹ deserti illi⁹ separet̄ habitatio. pl⁹ q; expeteret̄ ꝓ mercede vecture q̄ valē possz p̄miū laboris desudati. collectis palmaꝝ folijs q̄tidianū pēsū velut exinde sustētād⁹ a semet ip̄o iugit̄ expetebat. Cūq; ope totius āni ātrū ei⁹ fuissz īpletū id q̄d solicita cura delaborauerat annis singulis igne supposito ꝯcremabat. in tātū ꝓbās sine ope manuū nec ī loco posse monachuz ꝑdurare nec ad ꝑfectōis culmē aliqñ ꝯscēdē. ccxxxv.

Memini cui⁹dā senis cū ī eremo sichi ꝯmorarer q̄ cū ad cellā cui⁹dā ffris gr̄a visitatōis adueniens ostio approximassz. audissz q; euz q̄ddam murmurātē extrinsec⁹ paululū substitit ꝯgnoscē volēs q̄dnā d̄ scripturis legēt vel sic ē moris opans memoriter recēseret. Cunq; pijssim⁹ explorator aure diligent̄ applicata curiosi⁹ auscultaret ita euz repperit cenodoxie spūs īpugnatiōe pellectuz vt in ecc̄ia facere se crederet exhortatoriū sermonē plebi. Cūq; subsistēs senex audissz eū sic fuisse tractatū. et mutato rursus officio celebrare velut diaconū cathecuminis missam. Tūc demū pulsauit ostiū q̄ egressus occurrens q; seni veneratiōe solita introducēs q; eū qñ venerit cogitationū suarū ꝯscientia remordente ꝑq̄rit. ne scz diuti⁹ ad ostiū stans iniuriā ꝑtulissz. Jocularitet senex grate q; rñdit. Mō inq̄ens veni qñ tu missā catheumīs celebrabas .ccxxxvi

Audiui q̄ddaz q̄d horreret ⁊ pudet reuoluere quēdā iuniorū cum a suo abbate increparetur cur hūilitatē quā renūciās modico tp̄e recenter accepissz excedere ac diabolica inflari sup̄bia sūma ꝯtumacia rñdisse. nūq̄d ob hoc meip̄m hūiliaui ꝓ tp̄e vt sp̄ subdit⁹ sim? Ad q̄d ei⁹ taz effrenatū scelestū q; rñsū ita est senior obstupefact⁹ oīs q; sermo ei⁹ est intercept⁹ velut q̄ ab illo antiq̄ ip̄o lucifero verba ista ꝓlata nō ab homine ꝑcepissz. vt nullā vocē aduers⁹ tantā ꝓteruiā de ore suo ꝓrsus emittere nisi gemit⁹ de corde tm̄mō ac suspiria potuerit. Illud solū tacit⁹ intra semetip̄m voluēs q̄d de dño dr̄ saluatore. qui cū ī forma dei essz humiliauit se fact⁹ obediens nō vt ille ait diabolico spū ac timore possessus ꝓ tp̄e sz vsq; ad mortem

Ex climacho. ccxxxvij

Contigit quendā ex p̄dali ordine ad monasticā ꝯuersationez accedere. quē abbas eiusdē monasterij ad ꝯtēplationē ei⁹ institutiōis q̄ erat in loco iussit ꝑ septē dies cuz q̄ete ꝑfrui. p⁹ septē vero dies pastor eū seorsū ad se vocans interrogat ⁊ an sibi cū ip̄is cohabitare placeret explorat. Cū vero māifeste ꝯspexisset ip̄m morari velle cū omni ītegritate rursū interrogat. Quid incongruū aut inhonestū ab eo factū fuisset in mūdo. igitur vt vidit ip̄m ad verbū simul vniuersa ꝯfitentē. iterū tentās dixit ad eū volo te hoc corā vniuersa fraternitate ꝓpalare. Ille vero vere suū odiens pcc̄m ⁊ omnē ꝯfusionē ꝯtēnēs īdubitāter spopō dit etiā si vis ait in medio alexādrie ciuitatis. Deinde congregat pastor

vniuersas ī eccia dñica oues nume
ro ducentas triginta ⁊ diuina pfca
sinari in die dñica p̄euangelij pple
mentū induci corā oīb̄ facit illū sī
grela obnoxiū a q̄busdā ex frib̄ tra
ctū ⁊ tpate pcussuz manib̄ q̄z retro
vinctū ⁊ cilicino sacco vestitū. aspsū
q̄z puluē caput habētez ita q̄ ex ipa
etiā ptēplatione pfectiz pmutauerit
in plāctū ⁊ eiulatū vniuersos stupo
re repletos. nō cī aliq̄s nouerat qō
flebat. Deinde cuz ad eccie portas pe
venissz sēm illud benigni iudicis ca
put clamat ad euz magna voce. sta
indign̄ nāq̄z es ingressus in hec sca
Stupefact̄ ē igitur sup pastoris ex
scuario ad ipm illata voce. existima
uit em̄ fm qō frēs certificauit nouis
sime sacramentis nō hōinis vocē sz
tonitrui se audiuisse procidit q̄dem
ptinuo in faciez tremefact̄. ⁊ tot̄ ti
more pterritus terre q̄z pstrat̄ pa
uimentū lachrymis irrigabat. Per
mittit iterū amirabili medico salu
tē ipius in vniuersuz negotiante et
formā salutis ⁊ manifestez efficacis
humilitatis oīb̄ exhibente dicere
omnia ab ipo acta specifice coram
cunctis. qui cū pauore vniuersa pfi
tebat̄ p singula omniū auditui pere
grina nō soluz corporalia fm natu
rā ⁊ preter naturā in rōnabilib̄ et
etiā in irrōnabilib̄ aīalib̄ pmissa.
verū q̄z ⁊ vsq̄z ad veneficia ⁊ homi
cidia q̄ audire vel scripto tradere
non est fas Igitur pfessū illū tōderi
pmittit atz cū frib̄ numerari. sapiē
tiā vero illī fri admiratus seorsum
ipm interrogauit cuī rei grā tale pe
regrinū spectaculū pegissz. At q̄ ve
re medic̄ erat duorū istoz grā ait
primo q̄dē vt pfessū pūti pfusione
a futura pmutarē. Qō ⁊ factū ē. nō
em̄ surrexit a pauimento o fr̄ iohes
q̄usq̄z omniū indulgētiā est sortitus
et neq̄z difficile credas. Nā aliquis
illic existentiū frm in me pfidens di
xit. Quia horribilē vidi quēdaz car
tā tenētē scriptā ⁊ calamū. ⁊ q̄i pec
cata inquit prostratus iste dicebat
ipam ille calamo cancellabat. et ple
quenter. diri em̄ ait confiteboz ad
uersū me iniq̄tatē meam dño ⁊ tu re
misisti iniq̄tatē pcī mei. Scōm ve
ro ē qm̄ q̄sdā possideo nō pfessas of
fensiōes hntes. illos igitur p hūc ex
hortaboz ad pfessionem ne q̄ null̄
indulgentiā sortietur ccxxxviij.

Vidi quēdam coq̄nariū ppetuo
in ministratione plorātū ⁊ merorē
possidētem. ⁊ supplicaui nūciare mi
hi vnde ⁊ qō talē grām obtinere
dign̄ effect̄ est. qui violentiā a me
passus rndit. Nunq̄z me hominib̄
seruire cogitaui sed deo ⁊ omni q̄
te meipm indignum iudicans hac
ignis visione future flāme memora
tionem sp possideo .ccxxxix.

Vir quidā nomine Isidorus ex
pncipatiua dignitate alexandrie ci
uitatis añ hos ānos abrenūciauit
in q̄dā monasterio quē ego ibidem
adhuc repperi. Hunc scissim̄ pastor
monasterij recipiens ac versutuz et
omnino crudelē dirū q̄z ⁊ arrogan
tē inspiciēs p humanā inspirationē
syllogisat sapientissim̄ astutiaz de
monij ⁊ dicit ad Isidoruz. Si vere
preelegisti vtiq̄z tollere xpi iugum
añ omnia te volo obedictiā exercē
Ipe vero rndit. Sicut ferrū fabro.
ita ⁊ ego scissime pater meipm tra
do subiectum existere. Ille vero vir
magnus sup tali curatus enigmate
pfectum eū gignasio tradidit quasi
ferrū pbationi dato Isidoro. et ait

Ex climacho

Volo te inq̄t frater in porta mansionis assistere. ⁊ omni aīe ingredienti ⁊ egredienti lethaniā. i. ꝓstrationē facere ⁊ dicere. Ora ꝓ me pater q̄ peccaui. Obediuit aūt iste tanq̄ angel⁹ dño. igitur septē annos ipo ibidē faciente. ⁊ in ꝓfūdissimā humilitatē ⁊ ꝯpunctionē veniēte. volebat sc̄us ille ꝑpetu⁹ p⁹ legalē septimanā annoꝝ ⁊ viri incōparabilē patiētiā vt supdignū ānumerare cū frib⁹ et ordinatōe facē dignū. Ipe vo plurimas supplicatiōes ꝑ alios ⁊ ꝑ me īfirmū sc̄z climachū ad pastorē fecit q̄ eū ibidem dimitteret suū ꝑficere cursū inserens ⁊ verbo q̄dāmō obscure insinuās finē iā suū ⁊ vocationē appropinquare. qd̄ et factū ē. Dimittēte eū in gr̄o in ordine tali post decimū diē cū gloria gloriosus migrauit ad dñm. septima ipi⁹ dormitionis die ⁊ portariū mansionis assumens. Predixerat em̄ ei ille beat⁹ qm̄ si participauero fiduciaz apud dñm ibidē ī breui inseparabilis mihi fies. Qd̄ ⁊ factū fuit ad maximā plenāq̄ certitudinē ipius obedientie inconfuse ⁊ a deo imitatiue humilitatis Interrogaui adhuc supstitem hūc magnū Isidorū q̄lem eius mens opationez possidebat in porta degendo. Et non abscōdit mihi volens vtilitatez facere sempiterne memorand⁹. In p̄ncipio ait hec cogitabā. q̄ ꝓ peccatis meis vendit⁹ operor. Cū cū omni amaritudine ⁊ violentia ⁊ sanguine p̄niam agebā. Anno aūt ipo ꝯpleto absq̄ cordis degebā tristitia deinceps a deo ex patientia ⁊ obediētia mercedē expectans. Ac rursus alio vno anno finito ⁊ mansionis in monasterio cū ꝯsensu cordis reputabaz meip̄m indignū ⁊ visione ⁊ colloquio patrū diuinoꝝ mysterioruz assumptione. et faciei cuiusq̄ ꝯtēplatiōe deorsum vero oculo intuente ⁊ inferiori prudentia ꝓ or̄one introeūtes ⁊ exeuntes integre exorabam. .ccxl.

Aliqn̄ in mensa recumbentib⁹ nobis magn⁹ ille p̄lat⁹ magn⁹ Isidorus ⁊ doctor os sc̄m suū ad aurem meā inclinās ait. Vis tibi ostendaz in ꝓfūdissima canicie diuinā prudētiā. At me supplicante clamat iust⁹ de mensa scd̄a quēdā laurētiuz noīe circa annos q̄dragintaocto hn̄tem in mansiōe ⁊ scd̄m sc̄uarij p̄sb̄rū existentē. Veniens igitur ⁊ corā abbate humiliter genu flectēs bn̄dicitur q̄dē ab eo. sz surgenti nihil omniuo dixit. dimisit vero ip̄m ante mensaz stantem ⁊ non edentem. Erat enim refectionis initium ita vt taliter astans magnam horam vel duas pene perageret ac ꝑ hoc exinde erubescerem vel saltem in faciez operatoris inspicere. erat totus canus octuagesimum agens annum. Absq̄ responsione vero vsq̄ ad refectiōis complementum manens nobis surgentibus mittitur a sancto magno Isidoro tricesimi noni psalmi principiuz dicere. Ego vere sicut nimis maliciosus nō despexi tentare senez Me vero ip̄m interrogante quod astans vtiq̄ cogitassz ait. Attribuens pastori christi imaginez nequaq̄ penitus cogitaui mihi ab ipo q̄c q̄ iniungi sed ex deo. Unde pater Johannes climache non quasi coram hominum mensa sed tanq̄ coram dei altari deum exorans stabā nullam omnino malam cogitationem vel intentionem erga pastorez capiens ex fide mea ad ip̄m ⁊ chari

tate. .cclxi.

Interro gaui quēdā fratrez edifi cationis gr̄a q̄ndecim ānos in man sione hn̄tē noīe abbakirū quē ⁊ ma xime ab oīb⁹ fere lesū videbā. Erat aūt qn̄ a ministris expellebat̄ a mē sa.modicū em̄ erat ex natura circa linguā frater ille incōtinens. Dixit igitur ad eū.frater abbakire quare a mensa expulsum te q̄tidie video ⁊ sine refectiōe sepius dormientem. Qui cuz respondit. Pater crede mi hi quia ꝓbant me patres mei si mo nachus fio.sed non in veritate hoc faciunt. Igitur ego ꝯgnoscens ip̄o rum atz magni pastoris intētionez sine pondere vniuersa sustineo. Et ecce istud cogitans q̄ndecim ānos habeo ſm quod ⁊ mihi in ingressu dixerunt.quia ⁊ vsq̄ ad triginta an nos abrenūciantes ꝓbant. Et iuste pr̄ iohānes absq̄ ꝓbatione non ꝑ ficitur aurum. Sustinens igitur ge nerosus iste abbkir⁹ post meuz ad uentū in monasterio duoꝝ annoꝝ temp⁹ migrauit ad dn̄m; hoc dicēs patrib⁹ resolui futur⁹ Gratias ago dn̄o iesu xp̄o ⁊ vobis quia propter id quod me tentastis in salutem.ec ce decē ⁊ septez annis ꝑmansi ex de monijs non tentat⁹.quē ⁊ iusti iudi cij pastor sic ꝯfessorez cū ibidē reqe scentib⁹ sc̄is digne collocari p̄cepit

Sed ledo cūctosz elato .ccxlij. res beatorū si cū silentij sepulcro si leo macedonij diaconi directionem ⁊ luctā hic p̄solitissim⁹ dn̄o aliqn̄ sā cte theophanie.i.epifanie supueniē te solennitate rogat pastorem an̄ du os dies in ciuitatez allexandrie ire cuiusdam famularis indigentie gr̄a ꝓmittēs ei q̄toti⁹ quidē egredi de ciuitate ꝓpter solennitatis sequētiā atq̄ p̄paratiōem. Igit̄ oditor boni diabol⁹ īpedimētū archidiacono fa ciens preparauit eum ab abbate di missum ad mansionem non ꝑtingē in sancta solēnitate iuxta terminum quez a presidente susceperat.quem pastor post vnum diem supueniētē a diaconatu segregat .⁊ in extremo rum initiantium loco subordinat. Suscipit bonus patientie minister et sufferentie archidiaconus verbuz patris atz sn̄iam sic sine tristitia q̄si non ip̄e sed ali⁹ fuissz increpat⁹ Agē te igitur eo dies quadraginta in or dine tali iterum sc̄us ⁊ sapiens redu xit eum ad proprium gradū. Et ec ce post vnum diem rursus ab archi diacono exortatur qd̄ ip̄m in eadē increpatiōe ⁊ ignominia p̄ori ꝯstitu at. Ait enim quia vere irremissibile aliquid in ciuitate culpaui. Sciens vero sc̄us ip̄m humilitatis gratia istud exquirere ⁊ nō dicere vera bo ne concupiscentie opatoris .consen sit. Nam mirū erat caniciē reueren dam videre degentē in incipientiū ordine ⁊ omnes integre deprecātē sup ip̄o orare. Om̄ ait in fornicatio nē inobedientie cecidi. Mihi vero humili referre ꝯfisus ē hic macedo nius cuius gratia hui⁹ humilitate institutioni voluntarie p̄occurrit. Nūq̄z enim ait sicut nunc euacuati onē om̄is p̄lij ⁊ luminis diuini dul cedinē in meip̄o ꝑspexi .ccxliij.

Xp̄us Iesus dominus noster vo lens me p̄uare sancti patris oratiōe an̄ vnam septimanā mei egressus as sumpsit virum mirabilez Minā no mine post pastorem scd̄aria omnia negotia disponentē q̄ q̄nquaginta nouem annos in cenobio habens ministrationē oēm ꝑuigil ministra

bat. Quid igitur? Tertia die ꝑficiẽ
tibus nobis solitum canonem san
cte dormitionis repente totus cho
rus in quo detinebatur boni ⁊ sua
uissimi odoris repletur flagrantia.
Permisit igitur magnus nos locu
lum discooperire in q̊ erat deposit⁹
Quo facto vidimus omnes ex ipsi
us preciosissimis plantis duos fon
tes q̃si vngenti boni emanare odo
ris. Tunc ait magister ad omnes.
videte ecce pedum ipsius ⁊ laboris
sudores. Vere sicut vngentum deo
nostro oblati sunt ⁊ accepti atq; sus
cepti. Multas quidem vero ⁊ alias
directiones de isto sanctissimo my
na loci partes nobis annũciauerũt
Dicebant autem et hoc de ipso ꝙ
aliquando presidens ipsius a deo
donatam patientiam probare vo
lens redeuntem ad abbatiam et me
chaniam abbati ad vesperam faci
entem preterijt more solito suscipe
re adorantem. et ita positu; vsq; ad
canonis horam eum in terra dimi
sit. Tunc igitur eum benedicens vt
ostentationis amatorem ⁊ impatiẽ
tem redarguens eum surgere fecit.
Nouerat enim sanctus quomodo
generose sufferret. propterea ⁊ hoc
factum ad edificationem omnniu;
fecit. Huius vero sancti myne disci
pulus de his que erant apud prece
ptorem nos certificabat dicẽs. quo
niam me eum curiose inquirente si
forte in tali fuisset genuflectione sõ
no prereptus. affirmabat se totum
psalterium terre prostratum pero
rasse

ccxliiij.

Quidam frater proximo quasi
verboso ⁊ nugaci detrahens aliq̃n
do apud pastore; ab ip̃o expulsus
est. qui ad portam mansionis expe
ctauit sustinens ebdomade tempus
deprecans introitum participare ⁊
indulgentiam. Cum vero animarũ
amator hoc didicissz inquirens soli
cite ⁊ audiens ipsum sex dieb⁹ nihil
penitus comedisse nunciat ei quia
vero si habitationem in mansione
omnino vis facere in penitentiũ or
dine te constituam. Cu; igitur libẽ
ter hoc penitẽs suscepissz iussit ip̃m
pastor in attributam possessionem
sup̃ lapsibus plorantibus introfer
ri quod ⁊ factũ est. Igitur a magna
mansiõe locus vno signo distabat
custodia dictus vel carcer absq; cõ
solatione. Non enim apparebat ibi
fumus aliq̃n. non vinum. non oleu;
in cibum. non coctu; aliud aliquid
sed solum panis ⁊ herbe exigue. In
isto post vocationem p̃uaricantes
inegressibiles recludebat. nõ simul
sed seorsum ⁊ seperati; vel duos ad
plus quousq; domin⁹ de vnoq̃; eũ
certificassz. Constituit autem super
eos in loco virum quẽdam magnũ
nomine Isaac qui or̃onem ferre in
desinentem a sibi traditis require
bat. habebat vero vt plurima; pal
marum copiã contra impedimentũ
acidie. Hec est vita ista ⁊ institutio
ista est conuersatio querentium faci
em dei iacob.

ccxlv.

Johãnes opani vir sũme ꝑfecti
onis mihi narrauit quia in mansio
ne mea que est asia. inde nanq; iust⁹
originem traxerat quida; senex oĩo
negligens ⁊ incontinens. dico enim
non iudicãs vt appareã vera dicẽs
Hic nescio qũo possedit discipulu;
iuniorem innocentiũ noĩe. simplicẽ
vtiq; arbitrio ac deliberatiõe cogi
tatione vero ⁊ ope prudentem. qui

tanta ab isto huiusmodi sene susti-
nuit quanta et pluribus forte quasi
incredibilia videbuntur. Non enim
iniurijs ⁊ ignominijs. sed et plagis
⁊ verberibus eum q̊tidie cruciabat.
Ecce vero non irrationabilis pati
entia eius. Cum igitur eū q̊tidie vi
derem quasi seruū emptitium extre
ma affectuz miseria. obuiās ip̄i sepe
dicebā ad eū. Quid est frat̄ innocē
ti. Qūo fuit tibi hodie? Et ille cofe
stim sicut ex domino qn̄q̄ quidem
oculum liuidum qn̄q̄ collum. aliqn̄
vero caput plagatum ostendebat.
Cognoscēs igitur ego quia opera
tor essz dicebam ei. Bene bene susti
ne saluaberis. Igitur faciens sub se
ne illo īmisericordi ānos nouē abijt
ad dn̄m. Sepulto igitur eo in cimi
terio patrum preceptor innocentij
post quinq̄ dies ad quendam ma
gnum abijt senem ex degentibus in
regione eadē ⁊ dixit ei. Pater inno
centius mortu⁹ est. Senex vero cuz
audisset ait dicenti. Crede senex q̄
hoc mihi persuadere nequibis vt
audiam. Ip̄e vero ait. Veni ⁊ vide.
Surrexit senex celeriter ⁊ ad cimite
rium venit. cum beati pugilis prece
ptore ⁊ clamat tanq̄ viuenti ad ve
re in beata dormitione dormientez
⁊ dic̄ ei. Frater innocenti mortuus
es? Atuero prudens ⁊ obediens et
post mortem obediētiam ostendēs
respondit huic magno seni. Pater
quomodo ē possibile hominē ope
ratorem obedientie mori? Tunc se-
nex primo innocentij preceptor. vo
catus tremens et pauens in faciem
cum lachrymis cecidit. ⁊ querens a
congregationis duce prope monu
mentum cellam facere. ibidem caste
de cetero vixit dicens patribus sem
per. Quia homicidium feci

.ccxlvi.

Unde iohannes opani narrans
mihi. docebatur ait quis alter ī mā
sione asie a monacho quodā miti q̄
eto ⁊ mansueto. et videns seip̄m q̄i
a sene honoratū ⁊ quietatū ⁊ circū
fotum p̄intendit optime qd̄ multis
est nocumentū. deprecatur senez q̄
eū a se dimittat. Habebat em̄ disci
pulū aliū nec erat ei triste qd̄ fiebat
ex toto. Egreditur igitur ab eo et
seip̄m subordinat p̄ epistolaz prece
ptoris in q̊dam ponti cenobio. No
cte igitur p̄ma qua cenobiuz fuit in
gressus. videt se in somnis a q̄b⁹dā
ad reddendā rōnem exactum ⁊ post
tributū ac illi⁹ pauende valde exa
ctionis terribilis rōnē ex residuo re
manere obligatuz ⁊ auri debere sol
uere libras centum. Euigilans igi
tur dijudicauit visum ⁊ dixit. egene
anthioche. hoc em̄ erat ei nomē. ve
re multa restant de solutione debiti
nostri. Cū ergo p̄mansissem ait sub
indiscernenti obedientia ī cenobio
trib⁹ annis reputabar vilis ⁊ quasi
p̄egrin⁹ ⁊ extrane⁹ tribulationes ab
omnib⁹ patiebar. Non em̄ erat ibi
monach⁹ alius q̄sq̄ peregrin⁹. et ec
ce in somnis iterum video quēdam
cartā remissionis ⁊ absolutionis de
cem librarū mei debiti mihi dantez
Igitur euigilans cognoui visum ⁊
dixi. Adhuc nunc vsq̄ decem ⁊ qn̄
vtiq̄ tanti debiti solutionem ꝯple
bo? Tūc dico mihijp̄i. Humilis an
thioche sup̄abundantiori labore et
ignominia indiges. Extunc igitur
cepi amentiā et stultitiam simulare
non tn̄ quidem aliq̄d in ministrati
onis officio penit⁹ relinquere ocio
sum. Un̄ ⁊ īmisericordes patres in

tali hmōi ordine et promptitudine me videntes mihi vniuerse māsiōis grauia opera iniūgebant. pseuerās igitur p annos tredetim in tali īsti tutione ad me mihi pmo apparētes rursus venire vidi ⁊ perfectaz mihi libertatez a debito scribere. Qñ igi tur in aliquo me tribulabāt in mā sione degentes rememorabar debi ti ⁊ generose viriliter qz ferebā. Ista hmōi mihi sapientissim⁹ quasi ex al terius persona narrauit. ꝓpter qd ⁊ seip̄m mutato vocabulo āthiochuz vocauit. Hic autem erat qui vt ve rax per obedientiam ⁊ patientiam dirupit cyrographū generose

Non tacebo tibi ⁊ soli ccxlvij. tarij thoribitici in choreb habitan tis insinuare narrationem. Iste sui ip̄ius anime nullā curam penit⁹ ge rens in omni negligentia semp de gebat. Extreme igitur aliqñ corpe infirmatus quasi vni⁹ hore spatio perfecte migrauit a corpore ⁊ in se metip̄m iterum rediens deprecaba tur quidem nos omnes ꝯfestim re cedere. portam vero celle obstruēs int⁹ annis duodecim mansit cū nul lo colloquiū nec paruū nec magnū habens. nil aliud pret̄ panē et aq̄m gustans. tm̄modo sedens ⁊ ea q̄ vi derat in extasi stupens sic merens ī tendebat. vt nūq̄ deinceps ꝓprium morē cōmutaret attent⁹ intendens existens ⁊ excedens. calidas lachry mas sine strepitu semper fundebat. Cum aūt migraturus essz ad domi nū portaz destruentes intrauim⁹ ⁊ multuz deprecantes hoc solum ab eo audiuim⁹. Indulgete mihi. Ne mo memoriā mortis noscens pote rit aliqñ peccare. Nos vero stupe bamus ita prius negligentem vidē tes beata mutatione ⁊ trāsformati one sic repente mutatum et trans formatū. Sepelientes vero eum sā cte in ꝓpinquo castri monasterio p⁹ diem sc̄as illius reliq̄as q̄rentes nō inuenimus. .ccxlviij.

Stephanus quidam habitans ī mōtis synai loco solitariā et tranq̄l lam salutans vitam ⁊ remotionis q̄etem amplectens. tp̄ibus qz pluri mis in monastice ꝯuersationis pa lestra contritus permanens ieiuni is maxime ⁊ lachrimis ornatus exi stens ⁊ alijs bonis plurimis exube rantibus circumseptus. possedit cel lam in isto sancto monte ad descen sum sc̄i ⁊ dei inspectoris helie. Iste igitur perpetu⁹ intentione magis efficacis ⁊ amplius dolorose penitē tie duct⁹ anachoritarū locuz assum psit vocatū sidyn. faciens qz ibidez aliquos annos in angustissima ⁊ su pardua dieta. qm̄ et absqz consola tione locus erat ⁊ īaccessibilis fer me hominib⁹ cunctis ⁊ a monaste rio dicto castri q̄si septuaginta mi libus distans. rursus circa vite ip̄i⁹ extrema senex ad propriaz regredi tur cellam verticis sancti Habebat vero duos discipulos palestinos re ligiosos vtiqz multū qui ⁊ pmo cu stodierunt cellam senis. Faciens igi tur paucos in ea dies infirmat⁹ est infirmitate q̄ ⁊ defunctus est. Igit̄ ante vnū sue resolutionis diē in ex tasi mentis factus aptis oculis intē debat ad dexterā lectuli ⁊ sinistraz quasi ad reddendā rōnem a quibus dam exactus astantibus dicebat au dientibus cunctis. Qñqz nanqz sic vtiqz veritas est. sed confessus sum ⁊ ieiunaui tantis temporibus ꝓ isto quādoqz vero nequaq̄ sed vere mē

timini istud non feci. Et iterum ita vere istud sic sed ploraui sed ministraui. et rursus vere accusatis ⁊ calumniatis me. et erat quandoq; ⁊ super quibusdam dicebat. ita vere et ad hoc dicere aliquid non habeo in deo est misericordia. et erat horrendum simul ⁊ terribile ⁊ inuisibile ⁊ irremissibile rōnis exacte executorium. Terribile vero ⁊ magis pauēdum. quia in his que ignorabat et non fecerat accusabant ⁊ qui inquirebant eum. Eya o quiescens ⁊ anachorita super aliquibus eius offensionibus dicebat. quia ad hoc q̄cq̄ dicere non habeo neq; scio. iam vero circa quadraginta fere ānos existens monachus ⁊ lachrymarnz habens donum. ve ve vbi tunc erat ezechielis vox vt diceret, ad eos q̄ eos quia in quacūq; die fuerit peccator ad penitentiam conuersus. et que sequūtur. ⁊ q̄ in quo te inuenero iudicabo dicit domin⁹. Vere nihil tale ad satisfactionem potuit respondere. cui⁹ gratia soli cognoscenti gloria. Quidaz vero viri sine mēdacio narrauerunt mihi. quia ⁊ leo perdum pascebat in deserto ad se venientem. et hic tantus ita sub rōnis exactione positus discessit a corpore. manifestum certitudinaliter omnino non faciens quod fuerit iudiciuz aut que sententia ipsius. aut anteposite ⁊ exacte rationis finis.

Monachus quidā festi ccxlix. nans ⁊ solicit⁹ a blasphemie demone molestatus ꝑ annos viginti carnes suas vigilijs ⁊ ieiunijs cruciauit. et quoniā multa sentiebat inde vtilitatē. abiens et passionez in carta scribens cuidam viro sancto ī faciē ꝓstrat⁹. nec ad eū sursū respicere valens obtulit. Senex aūt eū eaz legissz subrisit. ⁊ sursum releuās frem dixit illi. Fili impone manū tuā sup ceruicē meā. quod et faciente fratre dicit magnus. Sup collum meuz o frater sit hoc pcēm. ⁊ quecūq; olim fecit ⁊ faciet solum id vlterius non habeas in mensuraz. et affirmabat frater quia nō ꝑus de cella senis exierat q̄ viciū exterminatum factū ē non apparens. Hui⁹ rei fact⁹ in experientia hoc mihi narrauit. grarū deo referens actiōes .ccl.

Cuidaz certatori ex festiuitatib⁹ ad beatam laudem in corde immūdi demones subseminauerunt. Ipse vero machinatus est ex inspiratiōe diuina pia circūuentione malignitatem spirituum vincere. Surgens quippe subordinauit in muro cellule sue predicationes sanctissimaruz virtutum. dico vero charitatis perfecte. humilitatis angelice. oratiōis munde. illibate ⁊ incorruptibilis castitatis. et harū hmōi taliū. Cū igit̄ cogitationes illud laudare incipiebant dicebat eis. eamus ad reprehēsionem. Veniebat ergo ⁊ diffinitiones seu p̄dicatiōes legebat ⁊ cōtra seipsum clamabat. Qñ ista possideris tunc agnosce quia longe es adhuc a deo. quia cum possederis. seruus inutilis es. fecisti quod facere debuisti. Si vero non longinquus existis a mandatis dei.

Finit distinctio. scda.

Incipit distinctio. tertia.